

ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย: ศึกษาปัญหาและการดำเนินนโยบายของ
รัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (ค.ศ. 1980-1988)

นางสาว อรชา รักดี

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-1282-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THAI – MALAYSIAN BORDER SECURITY COOPERATION: A STUDY ON PROBLEMS
AND POLICY IMPLEMENTATION UNDER THE PREM TINSULANOND
ADMINISTRATION (1980-1988)

Miss Oracha Rakdee

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in International Relations

Department of International Relations

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-1282-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย: ศึกษา
ปัญหาและการดำเนินนโยบายของรัฐบาลพลเอกเปรม
ติณสูลานนท์ (ค.ศ. 1980-1988)

โดย

นางสาวอรษา รักดี

สาขาวิชา

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.อมรา พงศาพิชญ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ชูมาก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์)

..... กรรมการ
(อ.สรวิศ ชัยนาม)

อรชรา รักดี: ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย: ศึกษาปัญหาและการ
ดำเนินนโยบายของรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (ค.ศ. 1980-1988).
(THAI- MALAYSIAN BORDER SECURITY COOPERATION: A STUDY ON
PROBLEMS AND POLICY IMPLEMENTATION UNDER THE PREM
TINSULANOND ADMINISTRATION (1980-1988)) อ. ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.
ชัยโชค จุลศิริวงศ์, 131 หน้า. ISBN 974-53-1282-7

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาความร่วมมือด้านความมั่นคงทางชายแดนไทยและมาเลเซีย ที่
ลดลงด้วยการยุติยุทธการผสม/ร่วมทางทหารในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา ในช่วงปี
ค.ศ. 1980 –1988 ซึ่งเป็นช่วงที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีของไทย โดยมี
สมมติฐานว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ประกอบกับปัญหาที่เกิดจาก
พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) รวมทั้งนโยบายที่ขัดแย้งกันระหว่างไทยและมาเลเซีย
ในปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) และขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) เป็นปัจจัยที่ทำให้มี
การยุติยุทธการผสม/ร่วมทางทหาร โดยงานวิจัยนี้ได้อาศัยแนวคิดการเมืองเกี่ยวพัน (linkage
politics) ของ James N. Rosenau มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์

จากการศึกษาพบว่า ภายใต้อาณัติความร่วมมือด้านความมั่นคงทางชายแดนไทยและมาเลเซียที่มี
มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 เป็นต้นมานั้น รูปแบบยุทธการทางทหารที่ไทยใช้ร่วมกับมาเลเซียในการ
ปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาที่เป็นศัตรูร่วมกัน คือ ยุทธการผสม/ร่วม แต่ในปี ค.ศ. 1981
ไทยได้ยุติยุทธการผสม/ร่วมลงโดยสิ้นเชิง และหันไปใช้ยุทธการฝ่ายเดียวและยุทธการประสาน
แทน การยุติยุทธการผสม/ ร่วมดังกล่าว เกิดจากปัจจัยหลายประการทั้งปัจจัยภายในประเทศและ
ปัจจัยภายนอกประเทศที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลไทย โดยที่ปัจจัยภายในมาจากการแผ่
ขยายของอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ภายใต้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) อีกทั้งการที่รัฐบาล
นำนโยบายใหม่มาใช้ในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ในประเทศ ส่วนปัจจัยภายนอกได้แก่ นโยบาย
ของมาเลเซียต่อโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) และขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) ขัดแย้งกับ
นโยบายของรัฐบาลไทย ซึ่งผลที่ได้ดังกล่าวเป็นคำตอบที่ตรงกับสมมติฐานและสอดคล้องกับกรอบ
การวิเคราะห์ในการวิจัย

ภาควิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา 2547

4581199124: MAJOR INTERNATIONAL RELATIONS

KEYWORDS: THAI – MALAYSIAN BORDER SECURITY COOPERATION / THE COMMUNIST PARTY OF MALAYA / PRIME MINISTER PREM TINSULANOND

ORACHA RAKDEE: THAI – MALAYSIAN BORDER SECURITY COOPERATION: A STUDY ON PROBLEMS AND POLICY IMPLEMENTATION UNDER THE PREM TINSULANOND ADMINISTRATION (1980 – 1988). THESIS ADVISOR: ASSOCIATE PROFESSOR CHAYACHOKE CHULASIRIWONGS, Ph. D. 131 pp. ISBN 974-53-1282-7

This thesis is making a study on the Thai- Malaysian border security cooperation which was decreased during the years 1980 – 1988 when General Prem Tinsulanond was the Prime Minister of Thailand. The study tried to explain the causes which made the Thai government drop the combined military operations with Malaysia. The hypothesis therefore stated that the decreased cooperation was a result of Thailand’s change of the policy in solving communist problem, the problem from the Communist Party of Thailand, and the conflict policy between Thailand and Malaysia in the Communist Party of Malaya and the Thai muslim terrorist movements. The research relied on James N. Rosenau’s linkage politics as the conceptual framework.

The study revealed that under the Thai – Malaysian border security cooperation which began in 1949, both governments relied on the combined military operations in subduing the Malayan Communist terrorists. However in the year 1981, the Thai government decided to entirely drop this type of operations and instead relied on the unilateral and the coordinated operations. The reasons for Thailand’s change of the policy were influenced by both internal and external factors. The internal factors were firstly, the spread of communist ideological activities under the Communist Party of Thailand, and secondly, the Thai government’s application of a new policy in the suppression of communism. As for the external factors, the Malaysian policy toward the activities of the Malayan Communist Party, and those of the Thai muslim terrorist movement was in conflict with the Thai policy. Therefore, these internal and external factors, which were in line with the hypothesis, influenced the Thai government policy.

Department International Relations

Student’s signature.....

Field of study International Relations

Advisor’s signature.....

Academic year 2004

กิตติกรรมประกาศ

หากการทำวิทยานิพนธ์เปรียบเสมือนการเดินทาง เส้นทางนี้อาจดูอ้างว้างเพราะต้องเดินตามลำพังไม่มีเพื่อนๆ ร่วมเดิน ร่วมเรียน ร่วมฝ่าฟันด้วยกัน แต่เส้นทางนี้กลับไม่เคยเงียบเหงาเพราะแวดล้อมด้วยความรัก ความห่วงใย มิตรภาพ ความทรงจำทั้งหยาดน้ำตา รอยยิ้ม และเป็นโอกาสที่ทำให้รู้สึกถึงความเป็นตัวคนที่อ่อนแอของมนุษย์ได้อย่างมากมาย ความสำเร็จจะไม่เกิดขึ้นหาก อัลลอฮฺ (ช.บ.) ไม่ประทานความเมตตา ความสะดวกและความสามารถ พร้อมทั้งทรงกำหนดการประทานความช่วยเหลือจากบุคคลต่างเหล่านี้มา

อาจารย์รศ.ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์, รศ.ดร.สมพงษ์ ชูมาก, อ.สรวิศ ชัยนาม ที่ให้ความเมตตา ความเอาใจใส่ ความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาแห่งการทำวิทยานิพนธ์ และการให้การศึกษอบรมของอาจารย์ท่านต่างๆ ในภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ หอเอกสารประเทศไทย และเจ้าหน้าที่หอสมุดเฉลิมพระเกียรติ จ.ยะลา บัณฑิตวิทยาลัยสำหรับทุนช่วยสอน เป็นเวลา 1 ปี รวมถึงการให้ความสนับสนุนทุนเพื่อใช้ในการค้นคว้าวิจัยจากมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

การให้สัมภาษณ์และข้อมูลจากพลเอกหาญ สีนานนท์, พลเอกณรงค์ เด่นอุดม, พลโทพิศาล วัฒนวงศ์ศิริ, พันเอกอภิไชย สว่างภพ, พันเอกวิรัช กมลศิลป์ พลตรีชัยพัฒน์, พลตรีมนัส, นายทหารค่ายเสนาณรงค์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา พลโทอาคม นายทหารค่ายอังกูทชบบริหาร ต.หนองจิก จ.ปัตตานี และเรือเอกอนุภาพ

ครอบครัวสาและ ทั้งอาเยะ มาม้า น้องสา เคะตา อาดิซู และที่ขาดไม่ได้คือน้องเบ็นซ์ สำหรับงานที่สมบุกสมบัน น้องชายสำหรับการเป็นเพื่อนไปเก็บข้อมูลจังหวัดชายแดน น้องสาวสำหรับความห่วงใยและกำลังใจ ฮาฟิสกับความช่วยเหลืออย่างมากมาย จูต้า ฟิส อัมรุ กี้ก แจง บ็วย และเพื่อนๆ น้องๆ พี่ๆ ทั้งหลายสำหรับคำแนะนำ กำลังใจ และการตักเตือน และบุคคลอีกหลากหลายที่มีได้กล่าวถึง กำลังใจและมุขตลกของพ่อ ที่บอกว่า “คงไม่ค่อยได้ทำงานคอมพิวเตอร์เลยมีปัญหา” เมื่อคราประสบปัญหาจากอาการรวนของคอมพิวเตอร์ มุขตลกนี้ทำให้เห็นและเข้าใจอะไรได้มากจริงๆ ที่สำคัญที่สุดความสำเร็จครั้งนี้ของลูกคงเป็นไปไม่ได้ถ้าไม่ได้กำลังใจสนับสนุนที่สำคัญจากแม่ คนที่สำคัญที่สุด หากกล่าวกันว่า เบื้องหลังวีรบุรุษที่ยิ่งใหญ่คือวีรสตรี แต่สำหรับบางคนนั้น เบื้องหลังความสำเร็จกลับเป็นแม่ ผู้ที่ให้กำเนิด

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
อภิธานศัพท์.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและสภาพปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐาน.....	7
1.3 กรอบความคิด.....	7
1.4 นิยามศัพท์.....	10
1.5 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
1.6 วัตถุประสงค์การศึกษา.....	15
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
1.8 ขอบเขตการศึกษา.....	16
1.9 รูปแบบวิธีการวิจัย.....	16
1.10 เนื้อหาการวิจัย.....	17
บทที่ 2 ความร่วมมือและลักษณะความร่วมมือระหว่างไทย-มาเลเซีย.....	18
2.1 ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทย – มาเลเซีย.....	18
2.1.1 การแก้ปัญหาพรคคอมมิวนิสต์มลายา.....	18
2.1.1.1 พรคคอมมิวนิสต์มลายากับความมั่นคงของมาเลเซีย.....	20
2.1.1.2 พรคคอมมิวนิสต์มลายากับความมั่นคงของไทย.....	23
2.1.1.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโจรคอมมิวนิสต์มลายากับพรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย.....	26
2.1.1.2.2 โจรคอมมิวนิสต์มลายากับขบวนการโจรก่อการร้าย.....	28
2.1.1.2.3 โจรคอมมิวนิสต์มลายากับมวลชนในภาคใต้.....	30
2.1.2 การแก้ปัญหามาตรการโจรก่อการร้าย.....	31

สารบัญ (ต่อ)

2.1.2.1 ขบวนการปฏิวัติแห่งประเทศไทย หรือ บี.อาร์.เอ็น. (The Barisan Revolusi Nasional-B.R.N).....	33
2.1.2.2 ขบวนการร่วมปลดแอกแห่งประเทศไทยปัตตานี หรือแนวร่วมกู้ชาติ ปัตตานี (Barisan Nasional Pembebasan Pattani B.N.P.P).....	34
2.1.2.3 องค์การแนวร่วมปลดแอกสหพันธ์รัฐปัตตานี หรือองค์การปลดปล่อย ปัตตานีหรือพูโล (Pattani Leberation organization- PULO).....	36
2.2 ข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือตามพรมแดนไทย-มาเลเซีย.....	38
2.2.1 ความร่วมมือก่อนการลงนามความตกลงด้านความมั่นคง ชายแดนไทย-มาเลเซีย.....	38
2.2.2 ความร่วมมือจากความตกลงด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย.....	40
2.2.2.1 ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนระหว่างรัฐบาลมาเลเซีย กับรัฐบาลไทยฉบับวันที่ 13 มีนาคม ค.ศ. 1965.....	40
2.2.2.2 ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนระหว่างรัฐบาลมาเลเซีย กับรัฐบาลไทยฉบับวันที่ 7 มีนาคม ค.ศ.1970.....	42
2.2.2.3 ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนระหว่างรัฐบาลมาเลเซีย กับรัฐบาลไทยฉบับวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ 1977.....	43
บทที่ 3 นโยบายและหน่วยงานของไทยที่รับผิดชอบในเรื่องการแก้ปัญหา โจรคอมมิวนิสต์มลายา.....	53
3.1 นโยบายการแก้ปัญหา.....	54
3.1.1 คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/2523 เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะ คอมมิวนิสต์.....	56
3.1.2 คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 65/2525 เรื่อง แผนรุกทางการเมือง.....	58
3.1.3 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	59
3.1.4 นโยบายได้ร่มเย็น.....	61
3.1.5 โครงการอื่นๆ.....	62
3.1.5.1 โครงการผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย.....	62
3.1.5.2 โครงการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย.....	64
3.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา.....	65
3.2.1 กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง).....	65

สารบัญ (ต่อ)

3.2.2	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.).....	65
3.2.3	ศูนย์อำนวยการร่วมกองบัญชาการทหารสูงสุด (ศอ.บก.ทหารสูงสุด).....	66
3.2.4	ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก (ศปก.ทบ.).....	66
3.2.5	กองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย.....	66
3.2.6	กองทัพบกที่ 4 (ทภ.4)และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 (กอ.รมน.ภาค 4).....	67
3.2.7	ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.).....	68
3.2.8	กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43 (พตท.43).....	69
3.2.9	คณะกรรมการชายแดนทั่วไป (กชท.).....	70
3.2.10	คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (กชภ.).....	72
3.2.11	สำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (สน.กชภ.).....	73
บทที่ 4	การยุติยุทธการผสม / ร่วมทางทหารของไทย-มาเลเซีย ในปี ค.ศ. 1981.....	76
4.1	ปัจจัยภายใน.....	77
4.1.1	ความรุนแรงของปัญหาคอมมิวนิสต์.....	77
4.1.2	การขาดแคลนกำลังพล.....	82
4.1.3	ปัญหาขบวนการโจรก่อการร้าย.....	83
4.1.3.1	ความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้าน.....	84
4.1.3.2	ทัศนคติและความหวาดระแวง.....	86
4.2	ปัจจัยภายนอก.....	88
4.2.1	ความต่างกันของนโยบายไทยและมาเลเซีย.....	88
4.2.2	ปัญหาการเมืองภายในมาเลเซีย.....	92
4.2.2.1	ความขัดแย้งในการปฏิบัตินโยบายระหว่างรัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่น.....	92
4.2.2.2	การเลือกตั้งในรัฐทางตอนเหนือของมาเลเซีย.....	94
บทที่ 5	บทสรุปและวิเคราะห์.....	99
	รายการอ้างอิง.....	107
	ภาคผนวก.....	114
	ก. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 เรื่องนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์	114
	ข. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 65/2525 เรื่อง แผนรุกทางการเมือง.....	118

ค. นโยบายได้ร่วมเขียน.....127
ง. รูปเลขธิการพรรคคอมมิวนิสต์มลายา.....129
ประวัติผู้เขียน.....131

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 การปฏิบัติการทางทหารระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์ มลายาปี ค.ศ. 1967-1987.....	6
4.1 การแสดงลำดับแหล่งที่มาของภัยคุกคามของไทยจำแนกระหว่างกลุ่มผู้มีพื้นฐานการศึกษาทาง การทหารและกลุ่มผู้ไม่มีพื้นฐานการศึกษาทางการทหาร.....	87

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2.1 พื้นที่ปฏิบัติการของโจรคอมมิวนิสต์มลายาในประเทศไทย.....	25
2.2 แผนที่การปฏิบัติยุทธการได้ร่มเย็น 15/2.....	51
3.1 โครงสร้างการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	71
3.2 สายการบังคับบัญชาควบคุมและประสานงานระหว่างหน่วยงานฝ่ายไทยและฝ่ายมาเลเซีย.....	74
4.1 พรหมแดนไทย-มาเลเซีย.....	95

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิธานศัพท์

จคม.	โจรคอมมิวนิสต์มลายา
พคม.	พรรคคอมมิวนิสต์มาเลเซีย
พคท.	พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย
ผกค.	ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์
ขจก.	ขบวนการโจรก่อการร้าย
กรป.กลาง	กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ
กอ.รมน.	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
ศอร.บก.ทหารสูงสุด	ศูนย์อำนวยการร่วมกองบัญชาการทหารสูงสุด
ศปก.ทบ.	ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก
ทภ.4	กองทัพภาคที่ 4
ศอ.บต.	ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
พคท.43	กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43
สน.กชภ.	สำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค
อับดุลลอฮ์ ซีดี	Abdullah CD
มุซา อะฮฺมัด	Musa Ahmad
รอซิด ไมดิน	Rashid Mydin
นิมปัวร์	Gabungan Melayu Pattani Raya – GAMPAR
เต็งกู มะหฺมูด มะฮฺยูดีน	Tengku Mahmood Mahyuddin
เต็งกู อับดุล ญะลาล	Tengku Abdul Jalal
ปาส	Parti Islam Se Maylaysia - PAS
มหาทฺหิร มุฮัมมัด	Mahathir Muhammad
ดาโต๊ะดัตตูลเราะห์มาน บิน อับดุลฮามิด	Dato Abdul Rahman bin Abdul Hamid
ดาโต๊ะ มุฮัมมัด อัสรี บิน หะยี มูดา	Data Mohd. Asri bin Haji Muda
พลตรี ดาโต๊ะ จัฟฟาร์ บิน โมฮัมเหม็ด	Maj. General Dato Jaffer Bin Mohammed

หมายเหตุ เนื่องจากชื่อที่มาจากภาษาต่างประเทศในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นชื่อเฉพาะ การนำเสนอการพิมพ์ภาษาต่างประเทศโดยใช้อักษรไทยจึงขอใช้ให้ถูกต้องกับการอ่านออกเสียงของเจ้าของภาษาให้มากที่สุด เพราะหากไม่ถูกต้องจะส่งผลกระทบต่อความหมาย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและสภาพปัญหา

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐที่เป็นเพื่อนบ้านที่มีความซับซ้อน เนื่องมาจากความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ คือ การมีพรมแดนที่ติดต่อกันทำให้การปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างกันจึงมีทั้งในระดับรัฐบาลและระดับประชาชน ความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ยังนำไปสู่ความร่วมมือหรือความขัดแย้งได้โดยง่ายโดยเฉพาะในการช่วงชิงทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ยังทำให้เกิดเหตุการณ์ในประเทศหนึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้าน ลักษณะทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ใกล้ชิดกันดังกล่าวจึงอาจก่อให้เกิดทั้งความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างภาครัฐและระหว่างประชาชนของทั้งสองรัฐและรวมถึงความขัดแย้งระหว่างรัฐเพื่อนบ้านหรือระหว่างประชาชนของรัฐเพื่อนบ้านได้เสมอ

ประเทศมาเลเซียเป็นรัฐเพื่อนบ้านทางทิศใต้ของไทยที่เป็นตัวอย่างที่ดีของการมีปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว พรมแดนระหว่างไทยและมาเลเซียไม่ได้มีความยาวต่อกันมากเหมือนดังเช่นพรมแดนที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ คือมีพรมแดนร่วมกันทั้งสิ้น 646.5 กิโลเมตร โดยเป็นแนวพรมแดนตามสันปันน้ำประมาณ 551.5 กิโลเมตร และตามร่องน้ำลึกของแม่น้ำโขลกประมาณ 95 กิโลเมตร¹ โดยภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียนั้นอยู่ในระดับที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันนับตั้งแต่มาเลเซียได้รับเอกราชจากอังกฤษและก่อตั้งประเทศในปี ค.ศ. 1957 (พ.ศ. 2500) เพราะแม้ว่าจะมีข้อขัดแย้งกันบ้างแต่ก็ไม่อยู่ในระดับของการเผชิญหน้ากัน ไม่เคยปรากฏการปะทะกันตามแนวพรมแดนด้านไทย-มาเลเซีย ซึ่งหากเปรียบเทียบความขัดแย้งที่ไทยมีกับประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ โดยรอบแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าความขัดแย้งระหว่างไทยกับมาเลเซียมีน้อยกว่าความขัดแย้งที่ประเทศไทยมีกับเพื่อนบ้านทางด้านตะวันตก คือ พม่า หรือประเทศเพื่อนบ้านทางด้านตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือ คือ กัมพูชา และลาว ซึ่งบางครั้งจะมีการเผชิญหน้าและการใช้กำลังระหว่างกันตามบริเวณแนวพรมแดน

แต่หากพิจารณาความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งระหว่างไทยและมาเลเซียจะพบว่า ประเด็นด้านความมั่นคงตามชายแดนระหว่างไทยและมาเลเซียนับว่าเป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดปัญหาในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซียมากที่สุด บางปัญหาได้มีความร่วมมือในการแก้ไขโดยประเทศทั้งสองจนสำเร็จ แต่บางประเด็นปัญหา ความร่วมมือในการแก้ไขก็ยังคงไม่

¹ สมพงษ์ ชุมาก, นโยบายของไทยต่อปัญหาพรมแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน รายงานการวิจัยทุนวิจัยรัชดาภิเษกสมโภช (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532), หน้า 127.

ประสบความสำเร็จ ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างไทยและมาเลเซียที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงทางด้านชายแดนคือ การปราบปรามกองกำลังที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของไทย ซึ่งมี 2 เรื่องที่เกี่ยวข้อง คือ

ก. พรรคคอมมิวนิสต์มลายา (พคม.) หรือที่คนไทยเรียกว่าโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) เดิมเป็นปัญหาต่อความมั่นคงของมาเลเซียตั้งแต่ก่อนที่มาเลเซียจะได้รับเอกราช ซึ่งปัญหานี้ได้สร้างความเดือดร้อนอย่างมากให้กับความมั่นคงและเศรษฐกิจของประเทศ ต่อมาปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ได้กลายเป็นภัยต่อความมั่นคงของไทยเช่นเดียวกับมาเลเซีย เมื่อกองกำลังของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ที่หนีการจับกุมได้เข้ามาหลบซ่อนอยู่ในประเทศไทยและทำการเรียกค่าคุ้มครองและโฆษณาชวนเชื่อเผยแพร่อุดมการณ์คอมมิวนิสต์ให้ประชาชนในบริเวณชายแดนภาคใต้ของไทย ประเทศไทยจึงได้ให้ความร่วมมือกับประเทศมาเลเซียในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในปี ค.ศ. 1949 ถือว่าพรรคคอมมิวนิสต์มลายาเป็นศัตรูร่วมกันของไทยกับมาเลเซีย (common enemy)² ซึ่งทั้งสองประเทศได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนระหว่างรัฐบาลมาเลเซียกับรัฐบาลไทยในฉบับต่างๆ และจากการลงนามในความตกลงก็ได้เกิดการจัดตั้งคณะกรรมการชายแดนทั่วไปหรือ กชท. (General Border Committee-GBC) และคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค หรือ กชภ. (Regional Border Committee-RBC) ขึ้น

ข. ขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) ขบวนการโจรก่อการร้าย หรือ ขจก. (ในอดีตเรียกว่า ขบวนการแบ่งแยกดินแดนหรือ ขบด.)³ เป็นปัญหาสำคัญสำหรับความมั่นคงของไทยมาโดยตลอด มีเป้าหมายสำคัญในการแบ่งแยกดินแดนบางส่วนในภาคใต้ของประเทศไทย อันได้แก่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และบางส่วนของจังหวัดสงขลา เพื่อจัดตั้งเป็นรัฐเอกราชเรียกว่า “สาธารณรัฐปัตตานี”⁴ โดยมีกลุ่มที่สำคัญๆ 3 กลุ่มคือ

1. ขบวนการร่วมปลดแอกแห่งประชาชนชาติปัตตานี หรือแนวร่วมกู้ชาติปัตตานี (Barisan Nasional Pembebasan Pattani-B.N.P.P)
2. ขบวนการปฏิวัติแห่งประชาชนชาติ หรือ บี.อาร์.เอ็น(The Barisan Revolusi Nasional-B.R.N.)

² นันทวรรณ ยอดพิจิตร, “ความร่วมมือของไทย-มาเลเซีย: ศึกษากรณีการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์ (2520-2532),” (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 42.

³ มานพ จิตต์ภูษา, นวีวรรณ วรรณประเสริฐ และพิรชศ ราธิมมูลา, ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย รายงานการวิจัยภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2525, หน้า 59.

⁴ กองข่าว พทท. 43, สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เอกสารสัมมนาข้าราชการระดับผู้บริหารในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปี 2545, หน้า 12-17. อ้างจาก มานพ จิตต์ภูษา, นวีวรรณ วรรณประเสริฐ และพิรชศ ราธิมมูลา, ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย, หน้า 47.

3. องค์การแนวร่วมปลดแอกสหพันธ์รัฐปัตตานีหรือองค์การปลดปล่อยปัตตานีหรือพูโล (The Pattani United Liberation Organization-PULO)

ในบรรดากลุ่มขบวนการก่อการร้ายทั้งสามกลุ่มนั้น พูโลจะเป็นขบวนการที่มีบทบาทมากที่สุด โดยที่ปัญหาสำคัญที่รัฐบาลมีความกังวลคือ การที่ขบวนการเหล่านี้ไปแสวงหาการสนับสนุนจากภายนอกประเทศ โดยเฉพาะในช่วงตอนปลายทศวรรษที่ 1970 และต้น ทศวรรษ 1980 ขก.ได้นำเอาปัญหาภาคใต้ไปเคลื่อนไหวในองค์การที่ประชุมอิสลามและองค์การสันนิบาตมุสลิม⁵

ปัญหาด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซียทั้งสองปัญหาได้เกิดขึ้นมานานแล้ว โดยที่ทั้งประเทศไทยและมาเลเซียต่างก็พยายามหาทางแก้ไขปัญหา จึงได้เกิดเป็นความร่วมมือทางด้านความมั่นคงชายแดนขึ้นเพื่อดูแลและแก้ปัญหาพหุระกอมมิวนิสต์มลายาโดยเฉพาะ โดยมีพัฒนาการในระยะเริ่มต้นจากความร่วมมือในระดับท้องถิ่น ระหว่างตำรวจไทยและตำรวจมาเลเซีย ซึ่งได้เริ่มพัฒนาความร่วมมือจากการแลกเปลี่ยนข่าวสารซึ่งกันและกันในปี ค.ศ. 1949 (พ.ศ. 2492) เป็นความร่วมมือในระดับที่เพิ่มมากขึ้นจนถึงระดับการจัดตั้ง “หน่วยสันติบาลผสม” ขึ้นที่จังหวัดสงขลา เมื่อต้นปี ค.ศ. 1954 (พ.ศ. 2497)⁶ และได้พัฒนาเป็นความร่วมมือระดับรัฐบาลต่อรัฐบาลในปี ค.ศ. 1965 (พ.ศ. 2508) ผ่านการลงนามในหนังสือความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนระหว่างรัฐบาลมาเลเซียกับรัฐบาลไทยฉบับลงวันที่ 13 มีนาคม ค.ศ. 1965 (พ.ศ. 2508) ซึ่งก่อให้เกิดการจัดตั้งคณะกรรมการชายแดนทั่วไปหรือ กชท. เพื่อทำหน้าที่ร่วมกันปรึกษาหารือและกระชับความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศในระดับรัฐบาล และจัดตั้งคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค หรือ กชท. ซึ่งจะเป็นการทำงานและร่วมมือกันในระดับภูมิภาค ต่อมาได้มีการลงนามในความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนระหว่างรัฐบาลอีกหลายฉบับ ซึ่งในความตกลงนั้นยังปรากฏรายละเอียดของความร่วมมือในการปฏิบัติการทางทหารร่วมกันระหว่างไทยและมาเลเซีย ดังในความตกลงฯ ฉบับลงนามวันที่ 7 มีนาคม ค.ศ.1970 (พ.ศ. 2513) และ แก้ไขเพิ่มเติมในความตกลงฯ ฉบับลงนามวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1977 (พ.ศ. 2520)

อย่างไรก็ตาม แม้ลักษณะความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการแก้ปัญหาความมั่นคงชายแดนจะมีลักษณะใกล้ชิด และทวิความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นตั้งแต่อดีตก็ตาม หากแต่เมื่อพิจารณารายละเอียดของความร่วมมือทางด้านความมั่นคงในการแก้ปัญหาพหุระกอมมิวนิสต์มลายา ระหว่างไทยและมาเลเซีย นั้น ปรากฏช่วงระยะเวลาหนึ่งที่รูปแบบความร่วมมือดังกล่าวประสบปัญหา คือในช่วงทศวรรษที่ 1980 ซึ่งตรงกับช่วงการบริหารประเทศของรัฐบาลพลเอกเปรม

⁵ ประสงค์ สุนศิริ “ประเทศรอบบ้านกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย,” ใน *จิตวิทยาความมั่นคง 2529* ประพนธ์ นันทิยะกุล (บก.) (กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2529), หน้า 284-285.

⁶ กองอำนาจการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ, กองบัญชาการทหารสูงสุด, “สัมพันธ์ภาพตามแนวพรมแดนระหว่างไทย มาเลเซีย,” ใน *ครบรอบ 18 ปี กรป. กลาง* (กรุงเทพฯ: ม.ป.พ., 2523), หน้า 140.

ดิณสุตานนท์ ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงชายแดนได้มีความขัดแย้งกัน ดังจะเห็นได้จาก คำพูดของผู้นำระดับสูงของทั้งฝ่ายไทยและมาเลเซียที่แสดงความไม่พอใจในรูปแบบความร่วมมือที่ได้รับจากอีกประเทศหนึ่ง เช่น พลโทหาญ ลีนานนท์ (ยศในขณะนั้น) แม่ทัพภาคที่ 4 ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลปัญหาความมั่นคงในบริเวณชายแดนภาคใต้ ได้แสดงความไม่พอใจกับความร่วมมือจากมาเลเซีย โดยได้กล่าวถึงผลการประชุมกชท.ที่ไทยแม้จะประสบความสำเร็จในการจัดการกับปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในภาคใต้ โดยสามารถปราบปรามและทำลายค่ายที่เป็นศูนย์บัญชาการใหญ่ของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในภาคใต้ของไทยได้สำเร็จก็ตาม แต่มาเลเซียยังคงคิดว่าไทยให้ความสนใจต่อการกวาดล้างกองกำลังพรรคคอมมิวนิสต์มลายาน้อยกว่าที่ไทยทำกับองค์การปลดปล่อยปัตตานีหรือพูโล⁷ และยังวิพากษ์วิจารณ์ถึงการปฏิบัติการของไทย ทั้งนี้พลโทหาญ ลีนานนท์ได้แสดงความรู้สึกว่า “ในส่วนตัวรู้สึกเสียใจกับผลของการประชุมชายแดน มาเลเซียไม่ได้มีความซาบซึ้งกับการที่ไทยได้ปราบปรามคอมมิวนิสต์เลย”⁸ หรือ จากการแสดงทัศนคติที่ว่า “ในการพยายามปราบปรามกวาดล้างขบวนการโจรก่อการร้ายหรือ ขบวนการ โจรแบ่งแยกดินแดนที่เรียกว่า ขจก. ดูเหมือนจะต้องเผชิญกับอุปสรรคสำคัญ กล่าวคือ ไม่ได้รับการร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านเท่าที่ควร หรือจะพูดว่าไม่ได้รับความร่วมมือเลยก็ไม่ไกลเกินความจริงนัก”⁹

ในขณะเดียวกัน ทางฝ่ายมาเลเซีย รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย คือ นายมุซา ฮิตัม (Musa Hitam) ได้แสดงความไม่พอใจต่อความร่วมมือที่ได้จากไทยในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายาว่า “การที่ผู้ก่อการร้ายแห่งพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในตอนใต้ของประเทศ (ไทย) สามารถปฏิบัติด้วยความง่ายในระดับหนึ่งนั้น เนื่องจากขาดการปราบปรามทางทหารอย่างเป็นเอกภาพ”¹⁰ หรือ คำพูดที่กล่าวถึงจำนวนสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายาซึ่งหนีเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยระหว่างปี ค.ศ. 1953 กับ ค.ศ. 1982 ที่มีการเพิ่มขึ้นจาก 400 คนเป็น นับพันๆคนซึ่งแสดงว่า “...เรา (ไทยและมาเลเซีย) ไม่ได้ประสบความสำเร็จมากเท่าที่ควรในช่วงเวลาที่กล่าวนี้และคณะกรรมการชายแดนทั่วไปควรรับรู้อย่างจริงจังในเรื่องนี้และทำการประเมินอย่างเหมาะสมว่าเป็นความสำเร็จอันแท้จริงหรือเป็นอย่างอื่น”¹¹

⁷ Zakaria Haji Ahmad and Zakaria Hamid, “Violence at the periphery: A brief survey of armed communism in Malaysia” in *Armed Communist Movements in Southeast Asia* Lim Joo- Jock and Vani (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1984), p. 61.

⁸ Rodney Tasker, “The Border of Suspicion,” in *Far Eastern Economic Review* 1 October, 1982, p. 13.

⁹ หาญ ลีนานนท์, *แม่ทัพหาญพูด* (กรุงเทพฯ: ม.ป.พ., ม.ป.ป.), หน้า 41-42.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 198.

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 197.

นอกจากความขัดแย้งจะปรากฏให้เห็นในรูปของการแสดงความคิดเห็นของผู้มีระดับสูงและผู้ปฏิบัตินโยบายของประเทศทั้งสองแล้ว ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงชายแดน ไทย-มาเลเซียในสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้ปรากฏลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งในความร่วมมือนั้นคือ ไทยได้ยุติความร่วมมือในการปฏิบัติการทางทหารร่วมกันระหว่างไทยและมาเลเซียในรูปแบบการปฏิบัติการยุทธการผสมหรือยุทธการร่วม (combined operations) ลงหลังจากที่ได้มีการปฏิบัติการร่วมกันมานับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1967 หลังจากสิ้นสุดปฏิบัติการร่วมตามแผนยุทธการร่วม 801 ใน ปี ค.ศ. 1980 ลง ไทยได้เปลี่ยนรูปแบบจากยุทธการผสมหรือยุทธการร่วม (combined operations) เป็นการปฏิบัติการในรูปแบบยุทธการฝ่ายเดียว (unilateral operations)¹² และยุทธการประสาน (coordinated operations) หากพิจารณาโดยละเอียดแล้วจะพบว่า การยุติยุทธการผสม/ร่วมของไทยกับมาเลเซียสิ้นสุดลงในปีงบประมาณ 1981(2524) ซึ่งนับตั้งแต่ 1 ตุลาคม 1981 (เริ่มต้นปีงบประมาณ 1982) เป็นต้นมา ไม่ปรากฏการปฏิบัติยุทธการผสมหรือยุทธการร่วมกันอีกเลย โดยเฉพาะในปลายปี ค.ศ. 1981 จนถึงปี ค.ศ. 1983 ไทยจะใช้ยุทธการฝ่ายเดียวทั้งสิ้น และตั้งแต่ปี ค.ศ. 1984 จนถึง ปี ค.ศ. 1988 จะเป็นยุทธการประสาน ซึ่งลักษณะความร่วมมือดังกล่าวของไทยและมาเลเซียในช่วงเวลาดังกล่าวได้สอดคล้องกับคำกล่าวของเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติของไทยในขณะนั้น ที่ว่า

“...ไทยและมาเลเซียได้ปฏิบัติการปราบปรามจคม. ร่วมกันหลายครั้ง ภายใต้วามตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซีย ปี พ.ศ. 2520 (ค.ศ. 1977) แต่ในระยะหลังนี้การปราบปรามจคม.มักเป็นการปฏิบัติการฝ่ายเดียว ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาบางประการ...”¹³

และสิ่งที่ยังเป็นการยืนยันได้อย่างชัดเจนมากขึ้นถึงการยุติยุทธการผสม/ร่วม คือ การให้สัมภาษณ์ของอดีตนายกรัฐมนตรี พลโทหาญ ลีนาถนันทน์ ที่ได้พูดถึงการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาว่า “ไม่มีการปฏิบัติการร่วมกันเลย (ตั้งแต่พลโทหาญขึ้นเป็นแม่ทัพภาค 4 ในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 1981) แต่ไทยได้ใช้การปฏิบัติการฝ่ายเดียว”¹⁴

นอกจากนี้ก็มีข้อสังเกตที่สำคัญอีกประการนั้นคือ โดยปกติไทยมักจะประสานกับมาเลเซียในเรื่องการข่าว ข่าวกรองต่างๆ ซึ่งเป็นรูปแบบในปฏิบัติการยุทธการประสานระหว่างไทยและมาเลเซีย แต่ในการกวาดล้างและทำลายค่ายใหญ่ของโจรคอมมิวนิสต์มลายาในประเทศไทยที่

¹² มานพ จิตต์ญาและคณะ, ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย, หน้า 160.

¹³ ประสงค์ สุนศิริ, “ปัญหาการรุกถ้ำอูบไต่โดยตามแนวชายแดน” ใน จิตวิทยาความมั่นคง 2528, ประณต นันทิยะกุล (บก.) (กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2528), หน้า 314.

¹⁴ “We Both Must Be Sincere,” in *Asiaweek*, July 22, 1983, p. 23.

เขาน้ำค้าง อำเภอนาทวี และอำเภอเวียงนั้น ไทยไม่ได้อาศัยข่าวกรองจากฝ่ายมาเลเซียอย่างที่เคยปฏิบัติมาก่อน¹⁵

ตารางที่ 1.1 การปฏิบัติการทางทหารระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1967-1987

ลักษณะการปฏิบัติการ	จำนวนครั้ง/ปี ค.ศ.											
	ค.ศ.1967-1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
ยุทธการผสม/ร่วม	2	4	2	5	4	-	-	-	-	-	-	-
ยุทธการประสาน	-	-	-	-	1	1	-	-	3	4	4	1
ยุทธการฝ่ายเดียว	-	-	-	-	4	1	1	1	-	-	-	-

ที่มา: รวบรวมและดัดแปลงจาก กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ, กองบัญชาการทหารสูงสุด, “สัมพันธภาพตามแนวพรมแดนระหว่างไทย มาเลเซีย,” มานพ จิตต์ภูษา, ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ และพิรัช ราชิมมูลา, ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย และ นันทวรรณ ยอดพิจิตร, “ความร่วมมือของไทย-มาเลเซีย: ศึกษากรณีการแก้ปัญหาพวกรวมมิวนิสต์ (2520-2532),”.

นอกจากนี้หากพิจารณาความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในด้านความมั่นคงชายแดนนั้น ไทยได้พยายามผลักดันประเด็นความร่วมมือให้ครอบคลุมการก่อการร้ายอื่นๆ ที่คุกคามความมั่นคงมาโดยตลอด และเป็นความพยายามของไทยที่ให้มีการขยายข้อความเพิ่มเติมในความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลมาเลเซียกับรัฐบาลไทยฉบับแก้ไขลงวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1977 โดยให้มีข้อความเพิ่มเติมจากเดิมที่ว่า “...ต่อต้านผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์...” เป็นเพื่อ “...ต่อต้านผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และสมาชิกองค์การที่เกี่ยวข้อง...” ได้สำเร็จ โดยที่การใช้คำครอบคลุมเช่นนี้น่าจะเป็นความต้องการของไทยที่มีความมุ่งหมายจะให้รวมถึงภัยคุกคามจากการก่อการร้ายในรูปแบบอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยคุกคามจาก ขก. ซึ่งเป็นภัยคุกคามความมั่นคงที่สำคัญของไทยนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา¹⁶ ข้อความที่เพิ่มเติมในความตกลงระหว่างไทยและมาเลเซียดังกล่าวไม่ได้เป็นสิ่งที่ช่วยให้ไทยดำรงยุทธการปฏิบัติการผสมร่วมกับมาเลเซียต่อไป สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้จึงก่อให้เกิดคำถามที่ว่า ทำไมไทยจึงได้ยุติความร่วมมือในยุทธการผสม/ร่วมทางทหารระหว่างไทยและมาเลเซียลง

¹⁵ หาญ ลีนานนท์, แม่ทัพหาญพูด, หน้า 211.

¹⁶ ดลยา เทียนทอง, “ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างไทย-มาเลเซีย จากอดีตจนถึงปัจจุบัน,” ใน เอเชียปริทัศน์ กนกพรพรรณ อยู่ช่า (บก.) ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม, 2544), หน้า 38.

นอกจากความต้องการหาคำตอบต่อคำถามดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในการทำวิจัยครั้งนี้ยังมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ การทำความเข้าใจถึงปัญหาในความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างไทยและมาเลเซีย เพราะตราบไคที่ไทยและมาเลเซียยังคงมีพรมแดนติดต่อกันแล้ว การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียย่อมเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งสองประเทศต้องแสวงหาผลประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างกันต่อไป ปัญหาและอุปสรรคต่อความสัมพันธ์ควรจัดให้หมดสิ้น การศึกษาการดำเนินนโยบายของไทยในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (1980-1988) นั้น ย่อมทำให้เกิดความเข้าใจลักษณะปัญหาทางด้านความมั่นคงชายแดนไทยและมาเลเซียและความสำคัญของปัญหา อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางวิเคราะห์การปฏิบัตินโยบายในความร่วมมือแก้ปัญหาการก่อการร้ายในบริเวณภาคใต้ของไทยที่ยังคงมีอยู่จนถึงในปัจจุบันได้อีกประการหนึ่ง

1.2 สมมติฐาน

การยุติยุทธการผสม/ ร่วมทางทหาร บริเวณชายแดนไทย – มาเลเซีย ในปี ค.ศ. 1981 เป็นผลมาจากการที่รัฐบาลของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เปลี่ยนแปลงนโยบายการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ประกอบกับปัญหาที่เกิดจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) รวมทั้งนโยบายที่ขัดแย้งกันระหว่างไทยและมาเลเซียในปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) และขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.)

1.3 กรอบความคิด

ในการศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมด้านนโยบายต่างประเทศในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น คุณอัตราการเพิ่มขึ้นและลดลงของพฤติกรรมต่างๆ จากระดับสูงสุดซึ่งลดลงมาต่ำสุด หรือในทางกลับกันจากระดับต่ำสุดขึ้นไปจนถึงระดับสูงสุด เช่น คุณลักษณะของความร่วมมือ ความขัดแย้ง การพึ่งพาอาศัยกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิเคราะห์ผลผลิตของนโยบายต่างประเทศ (foreign policy outputs) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ซึ่งเป็นการศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือทางด้านความมั่นคงชายแดนที่ลดลงระหว่างไทยและมาเลเซีย นั้น จึงเป็นการมุ่งเน้นในส่วนการวิเคราะห์ผลผลิตของนโยบาย ซึ่งจากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีทั้งปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยภายนอกประเทศ ดังนั้นเพื่ออธิบายการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของไทยซึ่งมีความเกี่ยวพันสอดคล้องกันทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ผู้วิจัยจึงได้นำแนวความคิดการเมืองเกี่ยวพัน (linkage politics) ของ James N. Rosenau¹⁷ ซึ่งได้อธิบายถึงความเกี่ยวพัน (linkage) ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศ ที่มีผลต่อการกำหนด

¹⁷ James N. Rosenau, "Toward the study of National – International Linkage," in Linkage Politics: Essays on the Convergence of National and International Systems James N. Rosenau (ed.) (New York: The Free Press, 1969), 44-63.

นโยบายต่างประเทศของประเทศหนึ่งๆมานำเสนอ เพื่ออธิบายการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกันระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีความเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของไทยในการลดความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย

Rosenau ได้อธิบาย การเมืองเกี่ยวพัน (linkage politics) ว่าเป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระบบย่อย (national system) ซึ่งก็คือประเทศแต่ละประเทศกับระบบใหญ่ (international system) คือระบบระหว่างประเทศโดยที่ ความเกี่ยวพัน (linkage) จะเป็นลำดับของพฤติกรรมที่มีจุดเริ่มต้นจากด้านหนึ่งของเขตแดนระหว่างระบบสองรูปแบบ และได้เกี่ยวพันกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอีกด้านหนึ่งของเขตแดน ดังนั้นความเกี่ยวพันจึงมีคำจำกัดความ ที่หมายถึงลำดับของพฤติกรรมที่วนกลับที่เกิดขึ้นในระบบหนึ่ง แล้วส่งผลต่อพฤติกรรมของอีกระบบหนึ่ง¹⁸

เพื่อที่จะจำแนกระหว่างส่วนเริ่มและส่วนปลายของความเกี่ยวพัน จึงได้เรียกส่วนแรกเริ่มว่า ส่วนที่นำออก (output) และส่วนปลายว่า ส่วนที่นำเข้า (input) โดยแต่ละส่วนอาจจะเกิดอยู่ในระบบการเมืองของระบบย่อย หรือสิ่งแวดล้อมภายนอก (เช่นระบบระหว่างประเทศ)

ส่วนที่เป็นผลออกมาจากระบบการเมือง คือ outputs หรือที่เรียกว่า นโยบายต่างประเทศ ซึ่งอาจทำให้มีปฏิกิริยาต่อระบบอื่นซึ่งเรียกว่า นโยบายที่เกิดจากหน่วยการเมืองโดยตรง (direct polity outputs) หรือนโยบายที่เกิดจากสภาพแวดล้อมโดยตรง (direct environmental outputs) นอกจากนี้ยังมีรูปแบบของพฤติกรรมบางประการของหน่วยการเมือง หรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่ไม่ได้ก่อให้เกิดปฏิกิริยาโดยตรง เรียกว่า นโยบายที่เป็นผลมาจากหน่วยการเมืองโดยอ้อม (indirect polity outputs) หรือนโยบายที่เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมทางอ้อม (indirect environmental outputs) เช่น การเลือกตั้งหรือการปฏิวัติของประเทศหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องภายในประเทศ แต่อาจจะก่อให้เกิดปฏิกิริยาขึ้นในประเทศอื่น ฉะนั้นจึงเรียกการเลือกตั้งและการปฏิวัติว่าเป็น indirect polity outputs

กระบวนการของความเกี่ยวพัน (linkage process) ระหว่าง outputs กับ inputs มี 3 รูปแบบ¹⁹ คือ

1. กระบวนการแทรกแซง (penetrative process) เกิดขึ้นเมื่อสมาชิกของหน่วยการเมืองหนึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองของหน่วยการเมืองของอีกหน่วยหนึ่ง โดยมีส่วนร่วมในการจัดสรรคุณค่าต่างๆ (allocate values) ร่วมกับสมาชิกของหน่วยการเมืองที่ถูกแทรกแซง เช่น กองกำลังที่เข้ามายึดครอง การให้ความช่วยเหลือ

¹⁸ Ibid., p. 45.

¹⁹ Ibid., p. 46.

- โดยส่งคนเข้าปฏิบัติการโดยองค์การระหว่างประเทศ ตัวแทนของบริษัทเอกชน ฯลฯ กระบวนการแทรกแซงนี้จึงเป็นการเชื่อมโยงโดยตรงระหว่าง outputs กับ inputs
2. กระบวนการตอบโต้ (reactive process) เป็นปฏิกิริยาข้ามไปมาซึ่งเกิดขึ้นเมื่อตัวแสดงที่เป็นผู้ก่อให้เกิด outputs ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดสรรคุณค่าต่างๆ ร่วมกับตัวแสดงของหน่วยแสดงการเมืองอีกหน่วยหนึ่ง ดังนั้น พฤติกรรมของตัวแสดงหลังจึงเป็นการตอบโต้ต่อพฤติกรรมของตัวแสดงแรก กระบวนการตอบโต้ถือได้ว่าเป็นรูปแบบของการเกี่ยวพันที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุดเพราะเป็นการเกี่ยวพันของ direct and indirect outputs กับ inputs
 3. กระบวนการเลียนแบบ (emulative process) เป็นรูปแบบพิเศษของรูปแบบปฏิกิริยาเกิดขึ้นเมื่อ inputs ไม่เพียงแต่ตอบสนองต่อ outputs เท่านั้น แต่ยังได้รับเอาแบบอย่างของ outputs นั้นด้วย ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นจึงถูกเรียกว่า ปฏิกิริยาแพร่กระจาย (diffusion effect) คือ กิจกรรมทางการเมืองของประเทศหนึ่งจะรับรู้และเลียนแบบกิจกรรมทางการเมืองของอีกประเทศหนึ่ง เช่น การแพร่กระจายของลัทธิชาตินิยม เป็นต้น ฉะนั้น กระบวนการเลียนแบบจะเป็นการเกี่ยวพันเฉพาะ indirect outputs กับ inputs เท่านั้น

Rosenau ได้ระบุองค์ประกอบของความเกี่ยวพัน (The Components of a Linkage Framework)²⁰ ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวกับปัจจัยภายในประเทศ และปัจจัยภายนอกประเทศ ดังนี้

ปัจจัยภายในประเทศ (internal factors) หรือ สภาพแวดล้อมภายในประเทศ (internal environment) หมายถึง เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในของหน่วยการเมืองหนึ่งๆ ที่มีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายต่างประเทศ ประกอบด้วย

1. ตัวแสดง (actors) ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับผู้นำ ผู้บริหาร นักกฎหมาย ข้าราชการ ทหาร พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์
2. ทักษะคติ (attitudes) ได้แก่ อุดมการณ์ทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง และมติมหาชน
3. สถาบัน (institutions) ได้แก่ สถาบันนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร พรรคการเมือง สถาบันข้าราชการ สถาบันทหาร การเลือกตั้ง ระบบการสื่อสาร และสถาบันทางสังคม
4. กระบวนการ (processes) ได้แก่ กระบวนการสังคมประกิต การสรรหา การแสดงออกและการรวบรวมผลประโยชน์ การกำหนดนโยบาย การบูรณาการ และการแบ่งแยก

²⁰ Ibid., pp. 49-56.

ปัจจัยภายนอกประเทศ (external factors) หรือสภาพแวดล้อมภายนอกประเทศ (external environment) หมายถึงเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกอาณาเขตของรัฐ ที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของอีกรัฐหนึ่ง ประกอบด้วย²¹

1. สภาพแวดล้อมใกล้ชิด (contiguous environment)
2. สภาพแวดล้อมระดับภูมิภาค (regional environment)
3. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับสงครามเย็น (cold war environment)
4. สภาพแวดล้อมทางกลุ่มเชื้อชาติต่างๆ (racial environment)
5. สภาพแวดล้อมทางทรัพยากรธรรมชาติ (resources environment)
6. สภาพแวดล้อมด้านโครงสร้างขององค์กร (the organization environment)

ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกทั้งหมดนั้น ต่างมีอิทธิพลผลักดันให้รัฐบาลกำหนดนโยบายต่างๆ ได้ ส่วนปัจจัยใดจะมีอิทธิพลมากกว่า ก็ขึ้นอยู่กับในแต่ละเหตุการณ์ ขณะเดียวกัน ปัจจัยใดๆก็ตามที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของประเทศหนึ่ง แต่อาจจะไม่มีความหมายเมื่อนำไปใช้กับอีกประเทศหนึ่งก็ได้ นี่จึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเมื่อนำเอา linkage politics ไปใช้

ในขั้นตอนของกระบวนการของความเกี่ยวพันระหว่างไทยและมาเลเซียแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า จะอยู่ในรูปแบบกระบวนการที่สอง คือ รูปแบบกระบวนการตอบโต้ (reactive process) นั่นคือ พฤติกรรมหรือนโยบายที่ได้ (outputs) ที่เกิดขึ้น ตัวแสดงของมาเลเซียมิได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย (inputs) ใดๆของไทย หากเพียงแต่พฤติกรรมของมาเลเซียและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายในประเทศ ได้ส่งผลกระทบต่อไทยเป็นการตอบโต้พฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมในมาเลเซีย ในขณะเดียวกันในส่วนของปัจจัยภายในประเทศไทยนั้น การเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินนโยบาย การปราบปรามและการประสพปัญหาความรุนแรงของการก่อการร้ายจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ได้เป็นอิทธิพลประการสำคัญในการผลักดันให้รัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ มีพฤติกรรมต่อความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซียที่ลดลง โดยยุติการปฏิบัติยุทธการทางทหารร่วมกันซึ่งเป็นปัจจัยภายในประเทศ

1.4 นิยามศัพท์

ความมั่นคง

ความมั่นคงในทัศนะของพิศาล มูลศาสตรสาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ คือ สภาพของสังคมที่มีความเป็นปึกแผ่น มีเอกภาพ ประชาชนมีความรู้สึกปลอดภัย และเชื่อมั่นในความสามารถของรัฐที่จะปกป้องภัยอันตรายให้แก่ตน²²

²¹ Ibid., pp. 60-63.

ในขณะที่พลเอกสายหยุด เกิดผล ได้กล่าวถึงความมั่นคงของชาติว่า หมายถึง สภาพที่ก่อให้เกิดความรู้สึกในความเชื่อมั่นในกิจกรรมทั้งปวงที่จะทำให้อาณาเขตดินแดนของประเทศ อำนาจอธิปไตยทางการเมืองหรือ สิทธิผลประโยชน์สำคัญของชาติปลอดภัยจากการคุกคามใดๆ โดยความมั่นคงอาจแบ่งได้ 2 ระดับ คือ ระดับความมั่นคงเพื่อความอยู่รอด (survival) และระดับความมั่นคงขึ้นความสมบูรณ์ คือ การได้สมดุลกันระหว่างกิจกรรมในด้านการทหาร เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่²³

ในทัศนะของ David W. Ziegler ได้กล่าวถึงนิยามของความมั่นคงในช่วงทศวรรษ สงครามเย็นไว้ว่า ลักษณะที่ว่า ผู้นำทางการเมืองมักแยกระหว่างประเด็นหลักและประเด็นรอง โดยที่ประเด็นหลักจะเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติในเรื่อง กำลังทหาร การใช้จ่ายด้านอาวุธ กองทัพ มักจะทำการตัดสินใจอยู่ในผู้นำระดับสูงของรัฐบาล จึงถูกเรียกว่าการเมืองระดับสูง ในขณะที่ประเด็นรองจะเป็นประเด็นที่จำกัดอยู่ในข้าราชการระดับล่าง โดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจเป็นสำคัญ เช่น การค้า การลงทุน และนโยบายการเงิน เป็นต้น แต่หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าในทศวรรษที่ 1970 นั้นเป็นที่ปรากฏอย่างชัดเจนว่าการแบ่งแยกประเด็นอย่างชัดเจนไม่อาจเป็นจริงได้ เมื่อในความเป็นจริงประเด็นด้านเศรษฐกิจได้กลายมาเป็นการเมืองระดับสูงซึ่งเป็นผลประโยชน์ของการเป็นอยู่ดีของชาติ²⁴ ดังนั้นในทัศนะของ David W. Ziegler ความมั่นคงจึงหมายรวมถึงประเด็นทางด้านเศรษฐกิจและประเด็นทางการทหาร ซึ่งทั้งสองประเด็นต่างก็เป็นผลประโยชน์ของชาติในการที่จะทำให้รัฐมีความเป็นอยู่ที่ดี

ในขณะที่ สุรชาติ บำรุงสุข ได้ชี้ให้เห็นถึงความหมายของความมั่นคงซึ่งได้เพิ่มมิติทางเศรษฐกิจเข้ามา และชี้ให้เห็นถึงการทวีความสำคัญมากขึ้นของเศรษฐกิจที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งเมื่อปัจจัยด้านอุดมการณ์ทางการเมืองลดบทบาทลง

“...ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศจะเข้ามามีส่วนเป็นเงื่อนไขหลักในการกำหนดทิศทางของนโยบายความมั่นคงของรัฐ ลักษณะเช่นนี้ยังส่งผลให้ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์การเมือง ซึ่งในยุคสงครามเย็นเป็นเพียงเรื่องของ การควบคุมจุดยุทธศาสตร์ทางทหารและการตั้งฐานทัพเป็นสำคัญ จะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและความมั่นคงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการควบคุม/คุ้มครองแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและน้ำมัน การปกป้อง

²² พิศาล มูลศาสตรสาทร, “กระทรวงมหาดไทยกับการส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติ,” ใน *จิตวิทยาความมั่นคง* 2528 ประณต นันทิยะกุล (บก.) (กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2528), หน้า 181-182.

²³ สายหยุด เกิดผล, “ความมั่นคงของชาติ,” ใน *จิตวิทยาความมั่นคง*, หน้า 130-131.

²⁴ David W. Ziegler, *War Peace and International Politics* sixth edition (New York: HarperCollins College Publisher, 1993), pp.399-400.

เขตอุตสาหกรรมและแหล่งผลิต ตลอดจนการแข่งขันในเรื่องของการควบคุม ตลาดและการลงทุน การสูญเสียพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อผลประโยชน์ในทาง เศรษฐกิจของรัฐ จะไม่แตกต่างจากการสูญเสียพื้นที่ที่มีความสำคัญในทาง ยุทธศาสตร์...”²⁵

ดังนั้นหากพิจารณาความหมายของคำว่าความมั่นคงแล้ว ย่อมหมายความครอบคลุมถึงการ อยู่รอดปลอดภัยจากการรุกราน ประเทศชาติสามารถดำรงอยู่ในการมีเอกราช และประเทศมีการ พัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองที่ดี ประชาชนภายในประเทศมีความอยู่ดีกินดี ปลอดภัยทั้งชีวิตและ ทรัพย์สิน

1.5 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยจะขอแบ่งวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

วรรณกรรมที่ได้ศึกษาภาพรวมของนโยบายต่างประเทศในรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์โดยใช้ช่วงเวลาเป็นจุดสำคัญคือ การศึกษาของจุลชีพ ชินวรโรจน์ เรื่อง นโยบายต่างประเทศของไทยในทศวรรษที่ 1980: การย้อนพินิจ²⁶ ซึ่งเป็นลักษณะนโยบายต่างประเทศของไทยในช่วง ทศวรรษที่ 1980 ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งนโยบายต่างประเทศออกได้เป็น 3 ช่วงคือ ในปี 1980-1984 ซึ่ง นโยบายต่างประเทศในช่วงนี้จะเน้นที่ความมั่นคงและดำเนินไปในลักษณะรอบด้านเพื่อแสวงหา มิตรประเทศในการต่อต้านการขยายอิทธิพลของเวียดนาม ต่อมาในปี 1985-1988 นโยบาย ต่างประเทศแม้จะเน้นความมั่นคงแต่ก็ได้เสริมมิติทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น ในลักษณะที่เรียกว่า ความมั่นคงนำหน้าตามมาด้วยความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ และในช่วงปี 1988 เป็นต้นไป ซึ่งเป็นที่ที่ เปลี่ยนรัฐบาลเป็นนายกรัฐมนตรีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณนั้น นโยบายต่างประเทศจะให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจเป็นประเด็นหลัก มีแนวนโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นตลาดการค้า ในส่วน ของ อรอนงค์ น้อยวงศ์ จะเป็นลักษณะนโยบายต่างประเทศต่อการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ ในเรื่อง ภัยพิบัติ: นโยบายต่างประเทศไทยสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์²⁷ แสดงให้เห็นถึงความสามารถ ทางการทูตและความสำเร็จของนโยบายต่างประเทศของไทยในการแสวงหามิตรประเทศเพื่อ ต่อต้านเวียดนามและผลักดันเวียดนามออกจากภัยพิบัติ ซึ่งเห็นได้จากเสียงสนับสนุนของประเทศ

²⁵ สุรชาติ บำรุงสุข, สงครามใหม่: กระบวนทัศน์ความมั่นคงไทยในโลกที่เปลี่ยนแปลง (กรุงเทพฯ: บริษัทอนิเมท พรินท์ แอนด์ ดีไซน์ จำกัด, 2546), หน้า 7-10.

²⁶ จุลชีพ ชินวรโรจน์, นโยบายต่างประเทศของไทยในทศวรรษที่ 1980: การย้อนพินิจ (กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษาการ ต่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535).

²⁷ อรอนงค์ น้อยวงศ์ เบนญูรนนท์, ภัยพิบัติ: นโยบายต่างประเทศไทยสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2541).

สมาชิกในสหประชาชาติซึ่งได้ลงคะแนนเสียงให้มติของไทยและอาเซียนในเรื่องเกี่ยวกับปัญหา กัมพูชาเพิ่มมากขึ้นทุกปี ในขณะที่ดาวมาศ อิมสาราณรัชต์ ใน การเมืองในระบบราชการไทยใน ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณีพิพาทปัญหาสามหมูบ้านระหว่างไทยกับลาว²⁸ ได้ ศึกษาบทบาทของหน่วยราชการไทยในช่วงเวลาการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ต่อการกำหนดนโยบายในกรณีพิพาทระหว่างไทยและลาวในปัญหาข้อพิพาทสาม หมูบ้านซึ่งเป็นการศึกษาอำนาจหน้าที่และบทบาทของหน่วยราชการไทยกับนโยบายต่างประเทศ จากผลการศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงบทบาทเด่นและความสำคัญและความสำเร็จของกระทรวงการ ต่างประเทศในการเจรจาต่อรองและการแสดงบทบาทหลักในปัญหาดังกล่าว ในช่วงเวลาที่ไทย กำลังอยู่ในระยะเวลาการลงสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นหนึ่งในประเทศไม่ถาวรในคณะมนตรีความ มั่นคงแห่งสหประชาชาติ หรือการศึกษาของ พรรณศิริ พรหมพันธุ์ ใน นโยบายต่างประเทศด้าน แรงงานไทย²⁹ ซึ่งได้ศึกษานโยบายต่างประเทศด้านแรงงานของไทยในสมัยนายกรัฐมนตรีพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ซึ่งได้มีนโยบายในการส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศอย่างเด่นชัดที่สุด และเป็นต้นแบบของนโยบายนี้ในช่วงเวลาต่อมา

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย สามารถแยกออกได้ ใน 3 ลักษณะคือ

2.1 งานวิจัยและเอกสารที่เป็นลักษณะความสัมพันธ์ทั่วไประหว่างไทยและมาเลเซีย ได้แก่ ความสัมพันธ์ไทย- มาเลเซีย พ.ศ. 2519-2526³⁰ ของสมเกียรติ สุพรรณชนะบุรี ซึ่งเป็นการศึกษา ความสัมพันธ์ทั่วไปทั้งปัญหาและความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซีย หรือ ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศไทย-มาเลเซีย (พ.ศ. 2538-2542) วิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี³¹ ของกรวิทย์ เกาะกลาง ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แต่การศึกษาของ Surin Pitsuwan ในเรื่อง Issue Affecting Border security between Malaysia and Thailand³² กลับเป็น

²⁸ ดาวมาศ อิมสาราณรัชต์, “การเมืองในระบบราชการไทยในความสัมพันธ์กับต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณีพิพาท ปัญหาสามหมูบ้านระหว่างไทยกับลาว,” (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534).

²⁹ พรรณศิริ พรหมพันธุ์, “นโยบายต่างประเทศด้านแรงงานไทย,” (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535).

³⁰ สมเกียรติ สุพรรณชนะบุรี, ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย ระหว่างพ.ศ. 2519-2526 (กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532).

³¹ กรวิทย์ เกาะกลาง, “ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย (พ.ศ. 2538-2542) : วิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี,” (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542).

³² Surin Pitsuwan, Issues affecting border security between Malaysia and Thailand (Bangkok: Research Center Faculty of Political Science Thammasat University, 1982).

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของประเทศไทย ซึ่งในงานของชินชิวา ชิวะธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย (พ.ศ. 2535-2538) (วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและส่งเสริมความสัมพันธ์)³³ ได้รวบรวมวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและส่งเสริมความสัมพันธ์ของประเทศไทยทั้งสองไว้ งานเหล่านี้ได้ชี้ให้เห็นความสอดคล้องกันประการหนึ่งในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง คือ ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในความสัมพันธ์จะเกี่ยวข้องกับปัญหาในเรื่องเส้นเขตแดนทั้งทางบก และทางทะเลซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ ปัญหาประมง นอกจากนี้ปัญหาขบวนการแบ่งแยกดินแดนและปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์ มลายายังเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองอีกด้วย ส่วนปัจจัยที่เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์จะได้แก่ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่น โดยใช้กลไกทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในกรอบของพหุภาคีคือ อาเซียน ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2.2 งานวิจัยและเอกสารที่ศึกษาถึงลักษณะความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซีย โดยงานประเภทนี้จะเน้นความร่วมมือในด้านต่างๆระหว่างกัน อาทิ งานของ ดลยา เทียนทอง ในเรื่อง ความร่วมมือในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย³⁴ ซึ่งเป็นการศึกษาการแก้ปัญหาเขตพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลโดยการจัดตั้งองค์กรร่วมระหว่างไทยและมาเลเซียที่จะเป็นตัวแทนของประเทศทั้งสองในการแสวงหาผลประโยชน์ในพื้นที่ที่เป็นปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้ดลยา เทียนทองยังศึกษาพัฒนาการการจัดตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียอีกด้วย ในขณะที่วิทยานิพนธ์เรื่อง ความร่วมมือของไทย- มาเลเซีย: ศึกษากรณีการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์ (2520-2532)³⁵ ของนันทวรรณ ยอดพิจิตรจะเป็นการศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียในการร่วมกันปราบปรามภัยจากพรรคคอมมิวนิสต์มาตั้งแต่ในระยะแรกเริ่มจนการปราบปรามประสบความสำเร็จ แม้ในภายหลังจะไม่มีปฏิบัติการร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ไทยและมาเลเซียก็ตาม

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³³ ชินชิวา ชิวะธรรม, “ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย พ.ศ. 2535-2538 (วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและส่งเสริมความสัมพันธ์,” (วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540).

³⁴ ดลยา เทียนทอง, ความร่วมมือไทย-มาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย (กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545).

³⁵ นันทวรรณ ยอดพิจิตร, “ความร่วมมือของไทย- มาเลเซีย: ศึกษากรณีการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์ (2520-2532),” (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543).

2.3 งานวิจัยและเอกสารที่ศึกษาความขัดแย้งระหว่างไทยและมาเลเซีย อันได้แก่ ปัญหาประมง ของกันทิมา เกตุมนินทร์ ใน ความขัดแย้งระหว่างไทยและมาเลเซีย: ปัญหาการประมง³⁶ ซึ่งเป็นการศึกษาสาเหตุของปัญหาที่สร้างความขัดแย้งทางการประมงระหว่างไทยและมาเลเซีย จากการวิจัยผู้เขียน ได้พบว่าปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เข้มงวดของมาเลเซีย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการคือ ต้องการปกป้องทรัพยากรสัตว์น้ำ, ต้องการพัฒนากิจการประมงของบ้าน และสนองความต้องการของกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต่างสืบเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ ความต้องการของรัฐบาลมาเลเซียที่จะส่งเสริมชาวมลายู ในขณะที่งานของไกรสร ทิมเจริญ ปัญหาประมงในเขตทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซีย (พ.ศ. 2529-2538)³⁷ ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวส่งผลกระทบต่อปัญหาการประมงระหว่างไทยและมาเลเซีย โดยพิจารณาความเกี่ยวพันระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อประเด็นปัญหาในช่วงเวลานับตั้งแต่ทางการมาเลเซียยิงเรือประมงไทยในครั้งแรกเมื่อปี 1986 จนถึงเหตุการณ์ที่ทางการมาเลเซียยิงเรือประมงไทยเป็นครั้งที่สองเมื่อปี 1995 ในขณะที่อ้อยทิพย์ วิสิทธิ์วงศ์ ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเล ใน ปัญหาเขตแดนทางทะเลระหว่างไทย-มาเลเซีย (ค.ศ. 1970-1979): วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมมีผลกระทบต่อการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ³⁸ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าการประกาศเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ทะเลของมาเลเซียส่งผลกระทบต่อปัญหาพรมแดนทางทะเลของไทย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาความร่วมมือด้านความมั่นคงทางชายแดนระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย ในช่วงสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ยังไม่เคยมีการศึกษามาก่อน งานวิจัยนี้จึงสนใจที่จะทำการศึกษาในเรื่องนี้

1.6 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษานโยบายของรัฐบาลในสมัยนายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่มีต่อมาเลเซียในประเด็นด้านความมั่นคงชายแดน

³⁶ กันทิมา เกตุมนินทร์, “ความขัดแย้งระหว่างไทยและมาเลเซีย : ปัญหาการประมง,” (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532).

³⁷ ไกรสร ทิมเจริญ, “ปัญหาประมงในเขตทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซีย (พ.ศ. 2529-2538),” (สารนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539).

³⁸ อ้อยทิพย์ วิสิทธิ์วงศ์, “ปัญหาเขตแดนทางทะเลระหว่างไทย-มาเลเซีย (ค.ศ. 1970-1979): วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529).

2. เพื่อศึกษาปัญหาความร่วมมือด้านความมั่นคงทางชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในช่วงสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้วิจัย นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ นักวิชาการและผู้สนใจโดยทั่วไป จะได้รับทราบนโยบายของรัฐบาลไทยในช่วงสมัยของนายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่มีต่อมาเลเซียในประเด็นด้านความมั่นคงชายแดน

2. ก่อให้เกิดข้อมูลทางด้านวิชาการและข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาความมั่นคงชายแดน ไทย-มาเลเซีย

3. การวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์นี้ สามารถนำไปประกอบการพิจารณาของเจ้าหน้าที่รัฐบาลที่รับผิดชอบเรื่องความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซียได้

4. ก่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจการแก้ปัญหาความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย ในสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ รวมถึงเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงชายแดน ไทย-มาเลเซียในปัจจุบัน

1.8 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งเน้นเพื่อศึกษาปัญหาความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทยและมาเลเซีย ในช่วงเวลาการบริหารราชการของนายรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ดังนั้นจุดเริ่มต้นของการศึกษาจะเริ่มในปี ค.ศ. 1980 ซึ่งเป็นปีที่นายรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เข้ารับตำแหน่งบริหารประเทศ จนถึงสิ้นสุดการบริหารของรัฐบาลในปี ค.ศ. 1988

1.9 รูปแบบวิธีการวิจัย

การวิจัยจะเป็นการวิเคราะห์จากเอกสาร (documentary research) ทั้งจากเอกสารชั้นต้น อันได้แก่ นโยบายของรัฐบาล คำแถลงการณ์ของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี คำปราศรัยของนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี รายงานการประชุม เป็นต้น เอกสารชั้นรอง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ หนังสือพิมพ์ บทความต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้การวิจัยยังครอบคลุมถึงการสัมภาษณ์บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 หัวหน้ากองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่ 43 (พตท.43) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นต้น โดยจะนำเสนอในรูปแบบของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)

1.10 เนื้อหาการวิจัย

บทที่ 1 เป็นการกล่าวถึงที่มาของปัญหา ความสำคัญของปัญหา กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย สมมติฐาน รูปแบบการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ตลอดจนถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 เป็นการศึกษาปัญหาความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซียและความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทยและมาเลเซียในยุคก่อนและในยุคการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีนพคุณ ปรมติณสูลานนท์

บทที่ 3 เป็นการศึกษาสถานการณ์ นโยบายและการดำเนินนโยบายเพื่อแก้ปัญหาความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซียในช่วงการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีนพคุณ ปรมติณสูลานนท์

บทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซีย

บทที่ 5 เป็นบทสรุปและวิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลต่อความร่วมมือด้านความมั่นคงตามแนวชายแดน ไทย-มาเลเซีย และจะแสดงให้เห็นถึงการตอบสนองสมมติฐานและกรอบความคิด

บทที่ 2

ความร่วมมือระหว่างไทย-มาเลเซีย

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียนั้น ปรากฏรูปแบบความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนมานานแล้ว โดยต่างฝ่ายต่างให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดนของประเทศทั้งสอง ในเบื้องต้นความร่วมมือถือกำเนิดขึ้นจากการเผชิญปัญหาการบ่อนทำลายของโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) ร่วมกัน แม้ในระยะแรกปัญหาจคม. จะเป็นปัญหาต่อความมั่นคงของประเทศมาเลเซียเพียงประเทศเดียวก็ตาม แต่ในที่สุดปัญหาดังกล่าวได้กลายเป็นปัญหาของไทยด้วย และนำมาสู่การกำหนดให้โจรคอมมิวนิสต์มลายาเป็นศัตรูร่วมกัน (common enemy) ซึ่งจากจุดกำเนิดดังกล่าวได้ปรากฏรูปแบบความร่วมมือแบบต่างๆตามมา

ดังนั้นในขั้นต้นนี้จะได้แสดงถึงจุดกำเนิดและปัจจัยต่างๆที่ผลักดันให้ไทยทำความตกลงในความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนกับมาเลเซีย ซึ่งนอกจากแสดงจุดกำเนิดในความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนแล้วยังจะได้แสดงถึงพัฒนาการของความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งสองเพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจความร่วมมือที่มีร่วมกันในกรอบความตกลงด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย

2.1 ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย

ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย มีจุดกำเนิดจากการที่ทั้งสองประเทศเผชิญปัญหาที่ท้าทายความมั่นคงที่สำคัญคือ

2.1.1 การแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา

หลังจากที่รัสเซียได้เปลี่ยนแปลงการปกครองด้วยการนำเอาลัทธิคอมมิวนิสต์มาใช้ในปี ค.ศ. 1917 ผู้นำของสหภาพโซเวียตก็มีความพยายามที่จะเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ออกไปทั่วโลก ตามแนวความคิดที่จะดำเนินการสนับสนุนให้มีการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพทั่วโลก¹

แนวความคิดมาร์กซิสต์ได้ถูกนำมาเผยแพร่อย่างเป็นทางการครั้งแรกสู่อินโดนีเซียในปี ค.ศ. 1914² ซึ่งเป็นรากในการเผยแพร่แนวความคิดมาร์กซิสต์เข้าสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก้าวแรกในการจัดตั้งการเคลื่อนไหวคอมมิวนิสต์ในมลายาเกิดขึ้นโดยคอมมิวนิสต์อินโดนีเซียและคอมมิวนิสต์จีน ภายหลังจากมีการเยือนสิงคโปร์ในปีค.ศ. 1924 โดยผู้นำคอมมิวนิสต์อินโดนีเซีย อาลิมิน (Alimin)³ ต่อมาทางอินโดนีเซียได้มอบงานด้านองค์กรการเคลื่อนไหวคอมมิวนิสต์มลายา

¹ Stanley W. Page, Lenin and World Revolution, (New York: Mcgraw Hill Book Company, 1972), p. 1.

² Cheah Boon Kheng, From PKI to the Comintern, 1924-1941: the Apprenticeship of the Malayan Communist Party (New York: Cornell University, 1992), p. 7.

³ Ibid., p. 8.

ให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีน⁴ดูแล ตัวแทนของพรรคคอมมิวนิสต์จีนถูกส่งมามลายาเพื่อเข้าร่วมในสาขาของพรรคก๊กมินตั๋ง (Kuomintang) ในมลายา แต่เมื่อเกิดมีการแตกแยกระหว่างคอมมิวนิสต์จีนและพรรคก๊กมินตั๋ง ได้ทำให้มีสมาชิกคอมมิวนิสต์จีนเป็นจำนวนมากอพยพไปสู่มลายาและได้เปลี่ยนคณะกรรมการสาขาทะเลใต้ (South Sea Branch Committee) ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็น พรรคคอมมิวนิสต์ทะเลใต้ (South Sea Communist Party-SSCP) * ซึ่งได้มีการประชุมและเลือกคณะกรรมการในปี ค.ศ. 1927⁵ แต่อย่างไรก็ดีในการประชุมตัวแทนโคมินเทิร์นครั้งที่ 3 ได้มีมติให้มีการจัดตั้ง พรรคคอมมิวนิสต์มลายา (Malayan Communist Party-MCP) และ พรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน (Indochinese Communist Party-ICP) ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานตะวันออกไกลของโคมินเทิร์นในเซียงไฮ้⁶ แทนพรรคคอมมิวนิสต์ทะเลใต้ซึ่งมีปัญหาภายใน พรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้ถูกจัดตั้งอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1932 โดยมีการนำเอาโครงการ 12 ขันการปฏิวัติ (twelve-point revolutionary program) มาใช้⁷ โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ เช่น การต่อต้านการปกครองของอังกฤษ ราชา สุลต่าน เจ้าของที่ดิน, การจัดสรรที่ดินให้แก่ชาวนา คนงาน และทหารปฏิวัติ, การยึดทรัพย์สินอาคารต่างชาติมาเป็นของรัฐ เป็นต้น⁸ มีการดำเนินการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ในโรงเรียนจีน องค์กรแรงงาน และสมาคมจีนต่างๆ⁹

แม้ในระยะแรกการดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาจะไม่ประสบความสำเร็จมากนัก แต่ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อญี่ปุ่นยึดครองมลายาระหว่างช่วงปี ค.ศ. 1942-1945 พรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้มีบทบาทสำคัญในการเป็นแกนนำจัดตั้งกองทัพประชาชนมลายาเพื่อต่อต้านญี่ปุ่น (Malayan People Anti Japanese Army-MPAJA) ซึ่งเป็นปฏิบัติการต่อสู้กับญี่ปุ่นในรูปแบบกองโจร ซึ่งได้รับความช่วยเหลือในด้านอาวุธและฝึกกำลังพลจากอังกฤษ ครั้นสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง อังกฤษได้กลับมาปกครองอาณานิคมมลายาอีกครั้ง รัฐบาลอังกฤษจึงได้ประกาศยกเลิกกองทัพประชาชนมลายาต่อต้านญี่ปุ่น พรรคคอมมิวนิสต์ยินยอมปลดกำลังหน่วยรบของตนแต่มีข้อตอบแทนแลกเปลี่ยน คือการที่ฝ่ายอังกฤษต้องยอมรับว่า พรรคคอมมิวนิสต์เป็นพรรคการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย¹⁰ แต่อย่างไรก็ดีแม้พรรคคอมมิวนิสต์มลายาจะได้รับการยอมรับให้เป็นพรรค

⁴ Ibid., p. 9.

* หรือที่รู้จักกันในนามของ พรรคคอมมิวนิสต์นานาชาติแห่งมลายา ซึ่งคำว่า นานาชาติ แปลว่า ทะเลใต้ ซึ่งจีนใช้หมายถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

⁵ Ibid., p. 14.

⁶ Ibid., p. 17.

⁷ Ibid., p. 18.

⁸ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก Part 4. Nan dao zhi chun ใน Cheah Boon Kheng, From PKI to the Comintern, 1924-1941: the Apprenticeship of the Malayan Communist Party (New York: Cornell University, 1992) ซึ่งเป็นเอกสารของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาอย่างเป็นทางการ

⁹ ปานเทพ ภูวนารณบุรี, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” (วิทยานิพนธ์วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2530), หน้า 2.

¹⁰ รอเบิร์ต ทอมสัน, ปราบกบฏคอมมิวนิสต์ (กรุงเทพฯ: สปอ., มปป.), หน้า 4.

การเมืองถูกกฎหมายแล้วก็ตาม แต่พรรคคอมมิวนิสต์มลายากลับยังคงดำเนินการบ่อนทำลายและเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อต่อต้านอังกฤษ โดยได้จัดตั้งองค์การต่อต้านอังกฤษขึ้นใช้ชื่อว่า “กองทัพประชาชนมลายาต่อต้านอังกฤษ” (Malayan People’s Anti British Army-MPABA)

พรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้เริ่มต้นก่อการร้ายด้วยการใช้กำลังอาวุธ ลอบสังหารชาวจีนที่นิยมก๊กมินตั๋ง และเจ้าของสวนยางชาวอังกฤษ ทั้งยังมีการปฏิบัติการด้วยความรุนแรงขึ้น จนกระทั่งรัฐบาลอังกฤษได้ประกาศภาวะฉุกเฉินทั่วประเทศเมื่อ 18 มิถุนายน ค.ศ. 1948 ซึ่งภาวะฉุกเฉินดังกล่าวได้ดำเนินต่อมาเป็นระยะเวลายาวนานถึง 12 ปี นอกจากประกาศภาวะฉุกเฉินแล้ว รัฐบาลอังกฤษที่ดูแลอาณานิคมมลายาได้ประกาศให้พรรคคอมมิวนิสต์มลายาเป็นพรรคการเมืองนอกกฎหมาย ส่งผลให้สมาชิกส่วนใหญ่ของพรรคคอมมิวนิสต์ได้หลบหนีเข้าป่า มีการจัดกำลังออกเป็น 12 กรม และได้ยุบเลิกกองทัพประชาชนมลายาต่อต้านอังกฤษ และก่อตั้ง “กองทัพปลดแอกเชื้อชาติมลายา” (Malayan Races Liberation Army: MRLA)¹¹ ขึ้น

2.1.1.1 พรรคคอมมิวนิสต์มลายากับความมั่นคงของมาเลเซีย

แม้พรรคคอมมิวนิสต์มลายาจะเป็นปัญหาที่มีรากฐานยาวนานต่อมาเลเซีย เนื่องจากพรรคคอมมิวนิสต์มลายามีจุดมุ่งหมายในการล้มล้างรัฐบาล (ในระยะแรกคือประเทศเจ้าอาณานิคม ต่อมาคือรัฐบาลภายหลังอาณานิคม) และต้องการจัดตั้งสาธารณรัฐแห่งประชาชนมลายา (Malayan People’s Republic) ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวปรากฏในรัฐธรรมนูญปี ค.ศ. 1972 ของพรรค¹² ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงการปกครองของมาเลเซียให้เป็นคอมมิวนิสต์ก็ตาม แต่พรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้กลายเป็นปัญหาที่บ่อนทำลายความมั่นคงของมาเลเซียเป็นอย่างมากและเป็นอันตรายต่อระบอบการปกครองเป็นอย่างยิ่ง ก็ในสมัยที่พรรคคอมมิวนิสต์มลายายู่ภายใต้การดูแลของเลขาธิการพรรค จิน เป็ง (Chin Peng)

ในระยะแรกพรรคคอมมิวนิสต์มลายาภายใต้ ไล เต็ก (Lai Tek) ซึ่งได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการทั่วไปในปี ค.ศ. 1938 มีการดำเนินการที่ไม่รุนแรงนักเพราะมีความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอำนาจโดยรูปแบบรัฐธรรมนูญ (constitutional means) หรือโดยวิธีการที่ไม่รุนแรงมากไปกว่าการก่อวินาศกรรมโดยสงบ (peaceful agitation)¹³ มีการแทรกซึมในองค์กรแรงงาน และสมาคมต่างๆ ซึ่งมักจะมีการดำเนินการประท้วงหยุดงานกันบ่อยครั้ง แต่อย่างไรก็ดีวิธีการของไล เต็ก ก็ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ตลอด เนื่องจากเกิดความไม่พอใจในวิธีการดำเนินการภายในพรรคคอมมิวนิสต์

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 4-5.

¹² Zakaria Haji Ahmad and Zakaria Hamid, “Violence at the periphery: A brief survey of armed communism in Malaysia,” in *Armed Communist Movements in Southeast Asia* Lim Joo- Jock and Vani (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1984), pp. 52-53.

¹³ Richard Clutterbuck, *Riot and Revolution in Singapore and Malaya 1945-1963* (London: Faber and Faber Limited, 1973), p. 53.

มลายูสูงชันอย่างมาก ความไม่พอใจกับการนำเงินของพรรคไปใช้จ่ายบำรุงความสะดวกของผู้นำ ยิ่งไปกว่านั้นคณะกรรมการกลางได้สงสัยว่าไลย เต็ก ทยศต่อพรรคฯ ซึ่งต่อมาในภายหลังก็ค้นพบว่าไลย เต็กเป็นสายลับให้กับอังกฤษ¹⁴ ในการประชุมคณะกรรมการกลางตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง 6 มีนาคม ค.ศ. 1947 ฐานะผู้นำของ ไลย เต็ก ได้ถูกโจมตีอย่างเปิดเผย แต่ไลย เต็กไม่เคยไปปรากฏตัวในการประชุมเลย ต่อมาในภายหลังพบว่า ไลย เต็ก ได้หายตัวไปพร้อมกับเงินจำนวนมหาศาลของพรรค¹⁵ ซึ่งเชื่อว่า ไลย เต็กได้หลบหนีไปฮ่องกง และไทย และที่ประเทศไทยนี้เองซึ่งเชื่อว่า ไลย เต็กถูกพบโดยทหารกลุ่มหนึ่งของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาและถูกสังหารในที่สุด แต่อย่างไรก็ดี การเสียชีวิตของ ไลย เต็ก ก็ยังคงมิได้รับการยืนยันอย่างเป็นทางการ¹⁶

ภายหลังการหายตัวไปของ ไลย เต็ก ทางพรรคได้เลือก จิน เป็ง (Chin Peng) ขึ้นเป็นเลขาธิการทั่วไปคนใหม่ หลังเดือนตุลาคม ค.ศ. 1951 ภายหลังพรรคคอมมิวนิสต์มลายาทำการประเมินผลการก่อความไม่สงบที่ผ่านมาในรอบ 3 ปี ทำให้มีการตัดสินใจที่จะเปลี่ยนวิธีการ โดยให้มีการผสมผสานหลากหลายวิธี และมีการนำแนวคิดของเหมา เจ๋อ ตุง เข้ามาแทนที่ มาร์ก และเลนิน¹⁷ พรรคคอมมิวนิสต์มลายาภายใต้ จิน เป็ง มีการใช้การต่อสู้ด้วยอาวุธอย่างกว้างขวาง¹⁸ โดยได้ดำเนินการแทรกซึมบ่อนทำลายโดยใช้ยุทธวิธีสร้างรากฐานของการสู้รบแบบกองโจรตามแบบฉบับ ของ เหมา เจ๋อ ตุง ที่ว่า อำนาจรัฐเติบโตใหญ่จากปลายกระบอกรบปืนและ ป่าล้อมบ้าน มาเป็นเข็มมุ่งและยุทธศาสตร์ในการปฏิวัติ¹⁹ โดยการจัดกองทัพปลดแอกประชาชนขึ้นในชนบทของประเทศเพื่อทำสงครามปฏิวัติยึดอำนาจ การปฏิวัติในชนบทจะเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ โดยจะกระทำการยึดอำนาจและควบคุมศูนย์กลางอำนาจและการสื่อสาร ขับไล่อำนาจรัฐในบริเวณพื้นที่ที่ห่างไกลก่อนแล้วจึงโอบล้อมเข้าสู่เมือง²⁰ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวทำให้รูปแบบและวิธีการปฏิบัติของพรรคมีลักษณะก่อการร้าย โดยจะลอบทำการในบริเวณชนบทบ่อยครั้งในที่ห่างไกลและมักเป็นบริเวณภูเขาและป่า อย่างไรก็ตามการปฏิวัติในพื้นที่ชนบทห่างไกลนั้นจะไม่มีภาระจูงเป้าหมายหรือศัตรูที่ชัดเจน²¹ ในการทำการให้ได้มาซึ่งอำนาจของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาใช้รูปแบบสงครามกองโจร

¹⁴ Cheah Boon Kheng, From PKI to the Comintern, 1924-1941: the Apprenticeship of the Malayan Communist Party, p. 27.

¹⁵ Richard Clutterbuck, Riot and Revolution in Singapore and Malaya 1945-1963, p. 54.

¹⁶ Cheah Boon Kheng, From PKI to the Comintern, 1924-1941: the Apprenticeship of the Malayan Communist Party, p. 26.

¹⁷ Anthony Short, "Communism, Race, and Politics in Malaysia," in Asian Survey x 12, December 1970, p. 1084.

¹⁸ Lim Joo-Jock and Vani S., "Introduction," in Armed Communist Movements in Southeast Asia Lim Joo- Jock and Vani (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1984), p. 55.

¹⁹ มานพ จิตต์ภูษา และคณะ, ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย, หน้า 122.

²⁰ Cheah Boon Kheng, From PKI to the Comintern, 1924-1941: the Apprenticeship of the Malayan Communist Party, p. 19.

²¹ Lim Joo-Jock and Vani S., "Introduction," p. xiii.

แบบเหมา (Maoist strategy) ในขณะเดียวกันก็ทำการแทรกซึมมวลชนและองค์กรทางสังคมต่าง ๆ²² ประกอบกัน ดังนั้นในระยะทำสงครามกองโจรนี้ พรรคคอมมิวนิสต์มลายามีความมุ่งหมายทางการเมืองที่จะเข้าควบคุมประชากร เริ่มต้นตั้งแต่ในเขตชนบท และมุ่งที่จะทำลายอำนาจและอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ปกครองด้วย ส่วนทางการทหารคือการตัดทอนกำลังรบของรัฐบาลให้อ่อนลงจนไม่สามารถที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศไว้ได้²³

พรรคคอมมิวนิสต์มลายามีการจัดตั้งหน่วยจู่โจม (assault unit) และ กองกำลังปฏิบัติการทางอาวุธ (armed work forces) ซึ่งมีคำสั่งให้เผชิญหน้ากับกองกำลังรักษาความมั่นคง (Security Forces) โดยทำการลอบสังหาร และการชุ่โจมตีสู่ ในขณะเดียวกันก็ตั้งฐานปฏิบัติการและจัดเก็บเสบียงอาหาร กลวิธีเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำลายขวัญและกำลังใจของมวลชน²⁴ เช่น เมื่อ 7 เมษายน ค.ศ. 1975 โจรจีนคอมมิวนิสต์ประมาณ 50 คน ได้ดั้กชุ่โจมตีสหหารหน่วยคุ้มกันขบวนรถบรรทุก 4 คน ยังผลให้เจ้าหน้าที่รัฐบาลเสียชีวิต 7 คน บาดเจ็บ 10 คน และต่อมาในวันที่ 10 เมษายน ค.ศ. 1975 ได้ดั้กชุ่โจมตีสหหารมาเลเซียในบริเวณป่าที่บของรัฐเคดาห์ ทำให้ทหารมาเลเซียเสียชีวิต 2 คน วันที่ 3 กันยายน ค.ศ. 1975 ลอบขวางระเบิด 4 ลูก เข้าไปยังกองบัญชาการตำรวจสนามที่กัวลาลัมเปอร์ทำให้ตำรวจเสียชีวิต 2 คน บาดเจ็บ 52 คน และในวันที่ 26 สิงหาคม ปีเดียวกันได้ลอบขวางระเบิดอนุสาวรีย์แห่งชาติในกรุงกัวลาลัมเปอร์²⁵ นอกจากนี้ยังได้ลอบสังหารเจ้าหน้าที่รัฐบาลระดับสูง จับตัวประกันและเรียกค่าไถ่ ซึ่งยุทธวิธีดังกล่าวเป็นยุทธวิธีเชิงรุกที่มีการดำเนินการต่อสู้ด้วยอาวุธด้วยการปฏิบัติการก่อการร้ายในป่า เพื่อแผ่ขยายการสู้รบให้กว้างขวางและดำเนินการบ่อนทำลาย

รัฐบาลอังกฤษซึ่งดูแลมลายาในขณะนั้นได้ดำเนินการปราบปรามอย่างรุนแรงทั้งทางบกและทางอากาศอย่างหนัก จนทำให้พรรคคอมมิวนิสต์มลายายุบกำลังจาก 12 กรัม เหลือเพียง 3 กรัม คือ กรัม 8, กรัม 10 และกรัม 12²⁶ กองกำลังของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้ถอยร่นไปทางทิศเหนือของประเทศไกล์ซายแดนไทย ในต้นปี ค.ศ. 1954 แกนนำระดับสูงของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา นายอับดุลลอฮ์ ซิดี (Abdullah CD) มูซา อะฮฺหมัด (Musa Ahmad) และสมาชิกพรรคฯ จำนวนหนึ่งได้ข้ามชายแดนไทย- มาเลเซียเข้ามาตั้งกองบัญชาการของกรม 10 ที่อำเภอเบตง ต่อมา กลางปี ค.ศ. 1954 อับดุลลอฮ์ ซิดี และรอชิด ไมดิน (Rashid Mydin) ได้มุ่งหน้าเคลื่อนย้ายไปยัง

²² Zakaria Haji Ahmad and Zakaria Hamid, "Violence at the periphery: A brief survey of armed communism in Malaysia," p. 52.

²³ รอเบิร์ต ทอมสัน, ปรานกบฏคอมมิวนิสต์, หน้า 19.

²⁴ Ibid., pp. 56-57.

²⁵ สุขุม ไพรัชการ, ภาคใต้ของไทยหรือมาเลเซีย? (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประการัง, 2522), หน้า 48- 49.

²⁶ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, "การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว," หน้า 5.

ตำบลตันหยงมัส จังหวัดนราธิวาส²⁷ ซึ่งสอดคล้องกับข่าวกรองของไทยที่ได้รายงานถึง กำลังกองโจรคอมมิวนิสต์มลายาที่ได้เริ่มปรากฏตัวในประเทศไทยในปี ค.ศ. 1949(พ.ศ. 2492) ที่ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา และที่บ้านกูญ ตำบลสำนักแก้ว อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา²⁸

ในปี ค.ศ. 1957 เมื่ออังกฤษได้ให้เอกราชกับมาเลเซียอย่างสมบูรณ์ และแม้จะมีการจัดการเลือกตั้งทั่วไปเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1960 พรรคคอมมิวนิสต์มลายาก็ยังคงทำการต่อสู้ต่อไป ดังนั้นรัฐบาลมาเลเซียจึงได้เข้ารับการประเมินการปราบปรามต่อจากอังกฤษ การปราบปรามยังคงดำเนินไปอย่างหนักและรุนแรง และใน ปี ค.ศ. 1958 พรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้ถอนกำลังทั้งหมดของกรม 8 กรม10 และกรม12 ซึ่งมีกำลังประมาณ 500 คนเข้าสู่ภาคใต้ของไทย²⁹

2.1.1.2 พรรคคอมมิวนิสต์มลายากับความมั่นคงของไทย

จากการที่พรรคคอมมิวนิสต์มลายาถูกปราบปรามอย่างหนักจากมาเลเซีย จนทำให้ต้องมีการส่งกองกำลังของพรรคทั้งหมดคอยร่นเข้ามาอาศัยแทรกซึมอยู่ทางภาคใต้ ตามบริเวณชายแดนของประเทศไทย มีการแบ่งกองกำลัง 3 กรม เข้าไปยังพื้นที่ต่างๆ คือ กรมที่ 8 เข้าไปยังพื้นที่อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา, กรมที่ 10 เข้าไปยังพื้นที่อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส และกรมที่ 12 เข้าไปยังพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา กองกำลังนี้ทางราชการไทย เรียกว่าโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.)³⁰ ต่อมาได้เกิดความแตกแยกขึ้นระหว่างโจรคอมมิวนิสต์มลายา ทำให้กองกำลังบางส่วนแยกตัวออกมาจัดตั้งพรรคใหม่ใช้ชื่อว่า พรรคคอมมิวนิสต์แห่งมาเลเซีย* ซึ่งจากการแตกแยกของโจรคอมมิวนิสต์มลายาที่เกิดขึ้น ทางราชการไทยก็ได้แบ่งกลุ่มจคม.ออกเป็น 2 กลุ่มคือ โจรคอมมิวนิสต์มลายากลุ่มเก่า (จคม.กลุ่มเก่า) คือ จคม.กรม 10 และ จคม.กรม12 ส่วนอีกกลุ่มนั้นทางราชการไทย

²⁷ Aloysius Chin, *The Communist Party of Malaya: The Inside Story* (Kuala Lumpur: Vinpress, 1995), p. 38.

²⁸ สำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค, *คำบรรยายสรุปด้านการข่าว*, 2527, หน้า 3, อ้างถึงใน ปานเทพ ภูวนารณรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 5.

²⁹ Ibid., p.55.

³⁰ มานะ จิตต์ญา, “รายงานผลการวิจัยความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย,” ใน *รัฐสมัยใหม่* ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (กันยายน-ธันวาคม, 2525), หน้า 84.

* ความแตกแยกที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากคำสั่งของพรรคฯ ให้กวาดล้างกบฏและประหารชีวิตสมาชิกที่สงสัยว่าเป็นสายลับ ส่งผลทำให้โจรคอมมิวนิสต์มลายากลุ่ม 8 ประกาศแยกตัวเป็นอิสระ และเรียกตนเองว่า คณะปฏิวัติแห่งพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (Communist Party of Malayan Revolutionary Faction) เรียกหน่วยกำลังรบว่า “กองทัพปลดแอกประชาชนมลายา (Malayan People Liberation Army)” ต่อมาโจรคอมมิวนิสต์มลายาเขต 2 กรม 12 ประกาศตัวเป็นอิสระ และใช้ชื่อใหม่ว่า “พรรคคอมมิวนิสต์มลายาฝ่ายนิยมมาร์ก-เลนิน” ซึ่งต่อมามีทั้งสองกลุ่มที่แยกตัวออกมานั้นได้ร่วมมือกัน ประกาศรวมตัวเป็นพรรคใหม่เรียกว่า “พรรคคอมมิวนิสต์แห่งมาเลเซีย (Communist Party of Malaysia)” ในการศึกษาครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญกับการแยกตัวของเป็นพรรคใหม่ของโจรคอมมิวนิสต์มลายา โดยยังคงมองว่าโจรคอมมิวนิสต์มลายากลุ่มต่างๆ ยังคงเป็นโจรคอมมิวนิสต์มลายาอยู่เช่นเดิม เนื่องจากทั้งสองกลุ่ม (พรรคคอมมิวนิสต์มลายาและพรรคคอมมิวนิสต์แห่งมาเลเซีย) ต่างก็เป็นกองกำลังติดอาวุธต่างชาติที่เข้ามารุกล้ำอธิปไตยของไทย

เรียกว่า โจรคอมมิวนิสต์มลายากลุ่มใหม่ (จคม.กลุ่มใหม่) คือ กรม 8 และจคม.เขต 2 กรม 12 โดยจคม. ทั้งสองกลุ่มมีพื้นที่ปฏิบัติการสรุปได้ ดังต่อไปนี้³¹

- โจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 8 มีกำลังพลประมาณ 100-150 คน เคลื่อนไหวในพื้นที่บางส่วนของอำเภอสะเดา และอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
- โจรคอมมิวนิสต์มลายา เขต 2 กรม 12 มีกำลังพลประมาณ 500-565 คน เคลื่อนไหวในพื้นที่บางส่วนของ อำเภอเบตง และอำเภอธารโต จังหวัดยะลา
- โจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 12 มีกำลังพลประมาณ 575-585 คน เคลื่อนไหวในพื้นที่บางส่วนของอำเภอยะหา, อำเภอบันนังสตา, อำเภอธารโต และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา
- โจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 10 มีกำลังพลประมาณ 270-300 คน เคลื่อนไหวในพื้นที่บางส่วนของอำเภอสุคีริน และอำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

ในระยะแรกที่จคม.เข้ามาอาศัยอยู่ในดินแดนไทยนั้น ความต้องการของจคม.ไม่ต้องการเปิดแนวรบขึ้น 2 ด้านทั้งในไทยและมาเลเซีย ดังนั้นในระยะแรกจคม.จึงไม่ต้องการเป็นศัตรูกับฝ่ายปราบปรามของรัฐบาลไทยนัก ดังจะเห็นได้ว่าการทำลายหรือโจมตีเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยจะเกิดขึ้นเฉพาะภาวะที่เหลือวิสัยและจวนตัวแล้วเท่านั้น ซึ่งความปรารถนาดังกล่าวของจคม.แสดงให้เห็นได้เด่นชัดจากเอกสารใบปลิวของพรรคที่ทิ้งไว้ที่บ้านไบบาโก ตำบลมาโมง อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีข้อความว่า³²

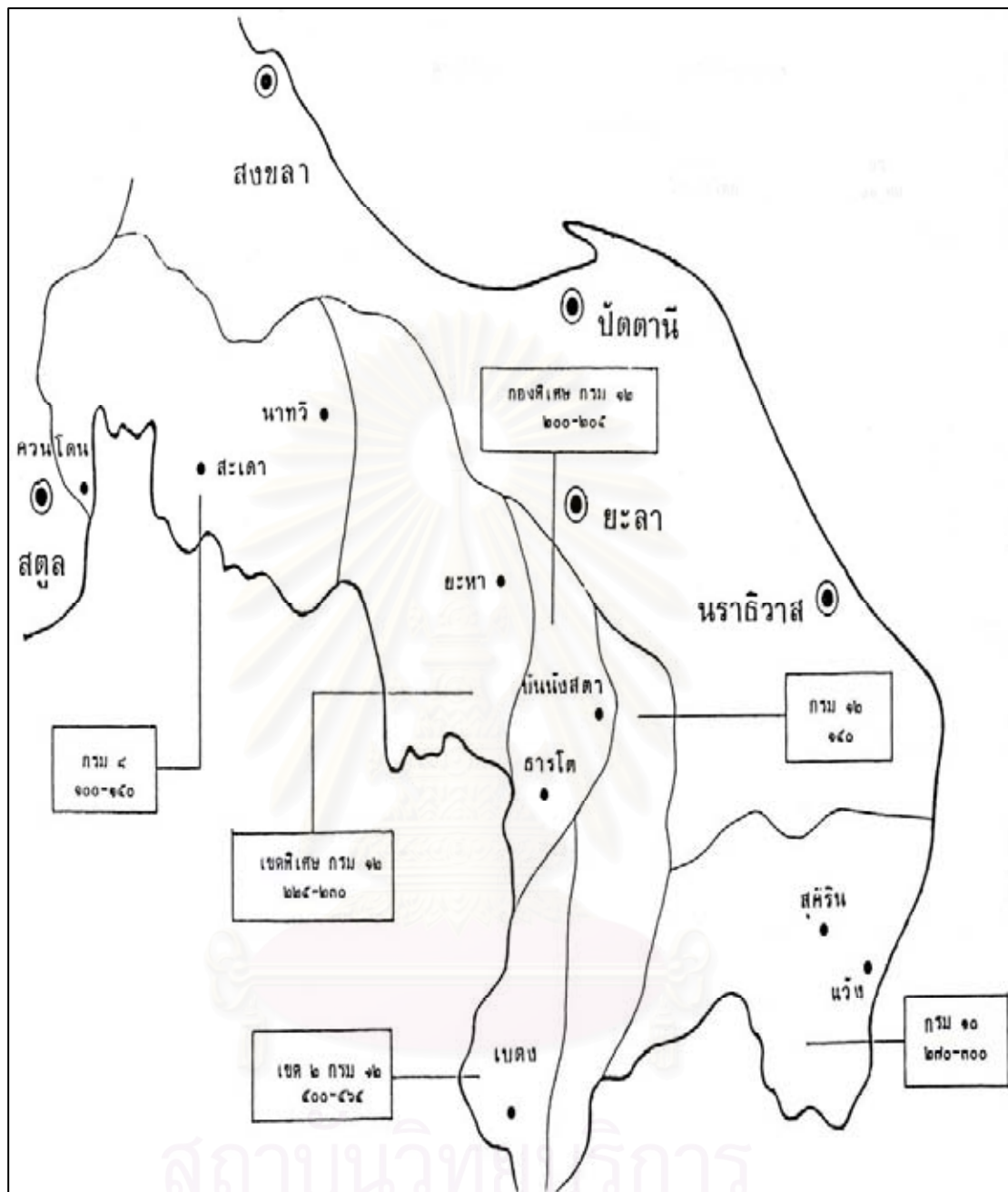
“....ในการนี้ ตั้งแต่ปลายปีที่แล้วมา ฝ่ายเรา (พรรคคอมมิวนิสต์มลายา) ก็ได้แสดงท่าทีอย่างแจ่มชัดบอกให้ฝ่ายปกครองท้องถิ่นทราบโดยผ่านระเบียบการพิเศษหลายต่อหลายครั้งมาแล้วว่า เราไม่แทรกแซงกิจการภายในของไทย และไม่คิดขวาง โครงการสร้างสรรค์เศรษฐกิจของไทย แต่ที่เราคัดค้านแผนการทหารอย่างใดอย่างหนึ่งที่รับใช้นโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ในเขตชายแดน....”

กองทหารเคลื่อนที่

ตุลาคม 2517 (ค.ศ. 1974)

³¹ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 8.

³² สุขุม ไพรัชการ, ภาควิชาของไทยหรือมาเลเซีย?, หน้า 139-140.

แผนภาพที่ 2.1 พื้นที่ปฏิบัติการของโรคคอมมิวนิสต์มลายาในประเทศไทย

นอกจากนี้ในการโฆษณาชวนเชื่อของจคม.ที่มีต่อราชการของไทยนั้น ทางจคม.มักจะบอกว่าไม่มีวัตถุประสงค์ใดในไทย³³ แต่มีเป้าหมายที่จะมุ่งล้มล้างรัฐบาลมาเลเซีย อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของ จคม. กลับกระทบต่ออธิปไตยของไทยอยู่มาก นอกจากจะเป็นกองกำลังติดอาวุธต่างชาติที่เข้ามาดำเนินการในดินแดนของไทย ซึ่งเท่ากับเป็นการรุกรานอธิปไตยของชาติซึ่งไทยต้องปราบปราม ดังคำกล่าวของอดีตนายกรัฐมนตรี 4 พลโทวันชัย จิตจำนงค์ที่ว่า “กองกำลังทหารต่างชาติ จะไม่ได้รับอนุญาตให้ดำรงอยู่ในรัฐอธิปไตยเช่นประเทศไทย”³⁴ แล้ว ในภายหลังยังปรากฏว่ากองกำลังของ จคม. ซึ่งต้องการความสนับสนุนจากมวลชนไทยทั้งในด้านเสบียงอาหารและกำลังคนได้ดำเนินการก่อการร้ายสร้างความเดือดร้อนให้กับราชการและราษฎรไทยเป็นอย่างมากอีกด้วย

สำหรับทางราชการซึ่งมีนโยบายที่จะยุติการก่อการร้ายของจคม.ให้หมดสิ้นนั้น ในการปราบปรามต้องเสียกำลังพลเป็นจำนวนมาก ดังที่นายทหารได้ประเมินความสูญเสียไว้ว่า “ไปลาดตระเวนโดยเฉลี่ยแล้วก็เดือนละขา ไปเหยียบกับระเบิดที่จคม.วางไว้”³⁵ นอกจากนี้รัฐบาลไทยต้องสูญเสียงบประมาณในการปราบปรามจำนวนมากปีละ 100 กว่าล้านบาท เพียงแค่ นำคนเจ็บ 1 คนออกจากป่าต้องสูญเสียเงินประมาณ 200,000 บาทต่อครั้งในการลำเลียง³⁶ นอกจากนี้จคม.ยังได้สร้างความเดือดร้อนให้ประชาชนไทยในบริเวณพื้นที่อิทธิพลของพรรคด้วยการเรียกเก็บเงินจากบรรดาสวนยางและผู้ประกอบ การธุรกิจการค้าในเขตอิทธิพลของตนอย่างสม่ำเสมอ³⁷ มีการเรียกเก็บภาษีเดือนจากราษฎรไทยในพื้นที่ มีการข่มขู่ทำร้ายผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือ เศรษฐกิจของอำเภอเบตง อำเภอสุโขทัย โกลกต้องสูญเสียต่อปี ถึงปีละ 2,000-3,000 ล้านบาทต่อปี³⁸ และนอกจากนี้ยังพบว่าพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้สร้างอิทธิพลและมีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มต่างๆดังนี้ คือ

2.1.1.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโจรคอมมิวนิสต์มลายากับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

โจรคอมมิวนิสต์มลายาและพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันในฐานะที่ทั้งคู่ต่างก็เป็นองค์กรที่มีจุดกำเนิดอุดมการณ์จากพรรคคอมมิวนิสต์สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน³⁹ การเคลื่อนไหวทำสงครามกองโจรของพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศต่างๆของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น จะได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือทั้งในรูปแบบของอุดมการณ์ และยุทธวิธีรวมถึงการสนับสนุนทางด้านอื่นๆจากจีน ความสำคัญของกรุงเทพต่อ

³³ Ibid., p. 149.

³⁴ “Malaysian reds under fire,” in *Far Eastern Economic Review* 23 May 1985, p. 51.

³⁵ สัมภาษณ์ พันเอกวิรัช กมลศิลป์, วันที่ 13 ตุลาคม 2547.

³⁶ สัมภาษณ์ พันเอกอภิไชย สว่างภพ, วันที่ 18 ตุลาคม 2547.

³⁷ เจษฎา อรุณีพัฒน์พงศ์, “การปฏิบัตินโยบายสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนราธิวาส,”

(วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 157.

³⁸ สัมภาษณ์ พันเอกอภิไชย สว่างภพ, วันที่ 18 ตุลาคม 2547.

³⁹ Aloysius Chin, *The Communist Party of Malaya: The Inside Story*, pp. 174-176.

โจรคอมมิวนิสต์มลายามีใช่เป็นแค่เพียงประตูเชื่อมระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีนเท่านั้น หากแต่ยังเป็นเส้นทางการเดินทางของปัจจัยสนับสนุนในการทำสงคราม เช่น เงินทุน ซึ่งจะถูกส่งให้โจรคอมมิวนิสต์มลายาที่ชายแดนไทยมาเลเซีย⁴⁰

ความสัมพันธ์และความช่วยเหลือระหว่างโจรคอมมิวนิสต์มลายาและพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนั้น ยังรวมถึงการแบ่งพื้นที่อิทธิพลในภาคใต้ระหว่างทั้งสองกลุ่มอีกด้วย ดังคำบอกเล่าของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยที่ว่า “เดิมที่จังหวัดสงขลานั้นมีการเคลื่อนไหวงานข่าวเพื่อหาการสนับสนุนทางเศรษฐกิจให้แก่พรรคคอมมิวนิสต์มลายาเป็นเวลานานแล้ว ที่อำเภอเทพา นาทวี และสะบ้าย้อย และเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายาเห็นว่า การเคลื่อนไหวของคนลี้ภัยเข้ามาในประเทศไทยมากแล้ว จึงมีการตกลงทางนโยบายโอนให้พรรคคอมมิวนิสต์ไทยเป็นผู้รับผิดชอบพื้นที่เดิมบริเวณจังหวัดสงขลาเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2508 (ค.ศ. 1965)”⁴¹ การมอบพื้นที่อิทธิพลระหว่างกันยังปรากฏในพื้นที่อำเภอเบตงอีกด้วย ซึ่งแต่เดิมนั้นอำเภอเบตงยังมีได้เป็นพื้นที่ของจคม. แต่เมื่อจคม. ได้เข้ามา จึงได้มีการติดต่อกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยและทำความเข้าใจร่วมกันในการแบ่งเขตการรับผิดชอบ โดยจคม. จะรับผิดชอบในบริเวณ สะเดา เบตง และนราธิวาสและจะไม่มีกรรับคนไทยเข้าสู่ตำแหน่งในพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ส่วนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจะถอนกำลังและดูแลดินแดนบริเวณยะลา หาดใหญ่ และตอนเหนือขึ้นไป⁴²

ความช่วยเหลือที่เกิดขึ้นระหว่างโจรคอมมิวนิสต์มลายาและพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนั้น มีทั้งในลักษณะที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยให้การช่วยเหลือจคม. เช่น การจัดครูสอนภาษาไทยให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายา, การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนปลอมให้, การจัดหาที่พักให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มลายาในขณะเดินทางมาพักในกรุงเทพฯ เพื่อรอเดินทางต่อไปยังจีน⁴³ และในรูปแบบความสัมพันธ์ที่เป็นความช่วยเหลือของจคม. ที่มีต่อพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ซึ่งปรากฏเป็นความสัมพันธ์หลักที่ชัดเจนและมีระยะเวลาที่ยาวนาน นั่นคือ การที่จคม. ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการในการฝึกด้านอาวุธระเบิดแก่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยดังการให้สัมภาษณ์ของอดีตนายทหารในกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยที่ว่า “จคม. สอนวิชาทหาร การทำปืน ทำระเบิดให้ผกค. บางครั้งตอนยัดค่ายผกค. ได้ ก็เจอภาพถ่ายจคม. ที่มาสอนให้ที่ฐานของผกค. มองดูก็รู้เพราะเครื่องแบบไม่เหมือนกัน (จคม.) จะใส่ชุดสีเขียว รองเท้ายาง

⁴⁰ Ibid., p. 177.

⁴¹ กลุ่มอุบรพัตต์, บนเส้นทางอุบรพัตต์ตำนานการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธของประชาชนพลัง-ครึ่ง-สตุล (กรุงเทพฯ: อาร์ต เอ็ม กราฟฟิค, 2544), หน้า 149-150.

⁴² Ibid., p. 44.

⁴³ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับความช่วยเหลือระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้จาก Aloysius Chin. *The Communist Party of Malaya: The Inside Story* Kuala Lumpur: Vinpress, 1995.

รัดสั้นขึ้นมาสูง เอาชายกางเกงไว้ในรองเท้า ใครก็รู้ว่ามีความสัมพันธ์กัน”⁴⁴ จคม. ได้ช่วยฝึกสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยครั้งแรกในปี ค.ศ. 1964 ภายหลังจากฝึกแล้วกลุ่มเหล่านี้จะถูกส่งไปยังหน่วยต่างๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย⁴⁵

หลักฐานที่ปรากฏอย่างชัดเจนในความสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกันคือ โรงเรียนการเมือง ซึ่งเป็นการตั้งโรงเรียนเพื่อฝึกอบรมอุดมการณ์คอมมิวนิสต์และฝึกฝนการต่อสู้ในสงครามกองโจร สันนิษฐานว่าโรงเรียนตั้งอยู่บริเวณชายแดนไทยที่ติดต่อกับเขตมาเลเซีย พื้นที่ตั้งโรงเรียนอยู่บนภูเขาสูงประมาณ 100 เมตร สร้างเป็นอาคารแบบชั่วคราว แบ่งนักเรียนออกเป็นสองฝ่ายคือ มาเลเซียและไทย ชื่อที่ใช้เรียกคือ โรงเรียนพรรคคอมมิวนิสต์ฝ่ายไทย⁴⁶ ซึ่งจะเรียนวิชาต่างๆ ทั้งวิชาการเมืองซึ่งประกอบไปด้วย การสร้างอิทธิพลโดยจัดการต่อต้านหรือสังหารสายลับและเจ้าหน้าที่ วิชาการปลุกระดมมวลชน เป็นต้น รวมถึงวิชาการทหาร อันประกอบไปด้วยวิชาการสอดแนม, การใช้อาวุธ ยุทธวิธีการรบแบบกองโจร⁴⁷

ความช่วยเหลือระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยและจคม. นั้น นับเป็นความสัมพันธ์อันดีที่เกิดขึ้นระหว่างทั้งสอง ด้วยเหตุที่นอกจากทั้งสองต่างก็มีอุดมการณ์ที่เหมือนกันแล้ว ทางจคม.ก็ตระหนักด้วยว่า การที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยทำสงครามต่อต้านรัฐบาลไทยนั้น จะสามารถหันเหการกดขี่ของกองกำลังความมั่นคงของไทยต่อจคม.ได้ ซึ่งความสัมพันธ์และการช่วยเหลือกันระหว่างจคม.และพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนั้น นับเป็นการบั่นทอนความมั่นคงของไทยเป็นอย่างยิ่ง

2.1.1.2.2 โจรคอมมิวนิสต์มลายากับขบวนการโจรก่อการร้าย

ทั้งจคม. และขบวนการโจรก่อการร้าย ต่างก็ดำเนินการเคลื่อนไหวอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการข้ามพรมแดนไปมาระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ซึ่งจากการที่พื้นที่ปฏิบัติงานของทั้งสองฝ่ายคาบเกี่ยวกันเช่นนี้ จึงปรากฏข่าวสารที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย ว่ามีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน⁴⁸ เช่น ในการปราบปรามขจก. กลุ่มนายเปาะเลาะ ลาลอ ที่บริเวณหมู่บ้านปะลุกายามู จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 1972 (พ.ศ.2515) ทางกรมสามารถยึดได้เอกสารฉบับหนึ่งจากการยิงต่อสู้กับขจก. เป็นใบปลิวอัดสำเนา 2 หน้า ภาษายาวีหน้าหนึ่ง ภาษาไทยพิมพ์ดีดอีกหน้าหนึ่ง ข้อความตรงกันดังต่อไปนี้

⁴⁴ สัมภาษณ์ พันเอกวิรัช กมลศิลป์, วันที่ 13 ตุลาคม 2547 ค่ายเสนาณรงค์ จังหวัดสงขลา

⁴⁵ Aloysius Chin. *The Communist Party of Malaya: The Inside Story*, p. 188.

⁴⁶ สายหยุด เกิดผล, *บทเรียนของโจร* (กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์, 2537), หน้า 53.

⁴⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 53-54.

⁴⁸ มานพ จิตต์ภูษาและคณะ, *ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย*, หน้า 129.

ประกาศ

ขบวนการกู้ชาติปีตตานี ขอประกาศให้ทราบถึงความรับผิดชอบต่อการโจมตีและยึดสถานีตำรวจภูธรรามันห์ จังหวัดยะลา เมื่อเวลา 01.00 น. ของวันเสาร์ที่ 30 กันยายน 2515 (ความจริงเป็นคืนวันศุกร์ที่ 29) โดยปฏิบัติการของหน่วยกล้าตาย กองพลที่ 10 เพื่อจุดประสงค์ต่อไปนี้

1. เพื่อตักเตือนให้รัฐบาลไทยมีมนุษยธรรมและปลดปล่อยผู้ที่ถูกจับกุมโดยปราศจากความผิดใน 4 จังหวัดภาคใต้
2. เพื่อตักเตือนให้รัฐบาลไทยมีความยุติธรรม ไม่กดขี่ประชาชนใน 4 จังหวัดภาคใต้
3. เพื่อตักเตือนประชาชนกลุ่มใหญ่ใน 4 จังหวัดภาคใต้ ที่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลและทรยศต่อชาติตัวเอง
4. เพื่อตักเตือนให้รัฐบาลไทยระลึกอยู่เสมอว่า
 - เราเป็นชาติที่ต่างกัน
 - เรามีความเชื่อถือ ตลอดจนขนบธรรมเนียมและประเพณีที่ต่างกัน
 - เรามีภาษาพูดที่ไม่เหมือนกัน
 - ประชาชน 4 จังหวัดภาคใต้ ต้องการเอกราช

ประกาศ วันเสาร์ที่ 7 ตุลาคม 2515

“ขบวนการกู้ชาติปีตตานี”⁴⁹

จากใบปลิวได้แสดงให้เห็นถึงความช่วยเหลือกันของกำลังทั้งสองกลุ่ม โดยคำว่า กองพลที่ 10 ในใบปลิวที่พบได้นั้น หมายถึง กรมที่ 10 ของจคม. ซึ่งมีอับดุลลอฮ์ ซิดี ควคุมบังคับบัญชาอยู่นอกจากการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของทั้งสองกลุ่มเพื่อความอยู่รอดจากการปราบปรามโดยฝ่ายรัฐบาลแล้วนั้น ในเขตปฏิบัติการของจคม.กรมที่ 10 ซึ่งเป็นกรมที่ จคม.ส่วนใหญ่มีเชื้อสายมาเลย์ได้มีความสัมพันธ์อันดีและเข้ากันได้ดีกับขบวนการโจรก่อการร้าย เนื่องจากมีเชื้อสายมาเลย์เช่นเดียวกัน ขบวนการโจรก่อการร้ายจึงได้รับการฝึกอบรมจาก จคม. และใช้อิทธิพลของ จคม.เป็นที่หลบซ่อน ส่วน จคม. ได้รับความช่วยเหลือจากขบวนการโจรก่อการร้ายในด้านการข่าว และการจัดเสบียงต่างๆ⁵⁰

⁴⁹ กัมปนาท จินตวิโรจน์, ขบวนการโจรแยกดินแดนภาคใต้ (กรุงเทพฯ: ไตรมิตร, 2517), หน้า 202-203.

⁵⁰ มานพ จิตต์กุษาและคณะ, ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย, หน้า 129.

2.1.1.2.3 โจรคอมมิวนิสต์มลายากับมวลชนในภาคใต้

ในการดำเนินยุทธวิธีที่สำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์ตามทฤษฎีของเหมานั้นจำเป็นต้องอาศัยมวลชน (Min Yuen)⁵¹ เป็นสำคัญดังทฤษฎี ปลาฟิ่งน้ำ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ของปลาและน้ำ ดังนั้นมวลชนจึงมีความสำคัญกับการคงอยู่และการสนับสนุนของพรรคคอมมิวนิสต์ สำหรับในพื้นที่ภาคใต้ของไทยนั้น จคม. ได้ทำงานมวลชนกับคนไทย 2 กลุ่มคือ ชาวไทยเชื้อสายจีนและชาวไทยเชื้อสายมลายู โดยได้ส่งคนไปยังยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เพื่อทำงานมวลชน เลือกรับคนส่งไปยังชุมชนคนจีนในเบตง⁵² และมลายูส่งเข้าไปในชุมชนคนไทยเชื้อสายมลายู

- มวลชนไทยเชื้อสายจีน

ความเกี่ยวพันทางด้านเชื้อชาติเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ จคม. มีอิทธิพลต่อคนไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเบตง และมวลชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนจะมีความเห็นอกเห็นใจ จคม. และยังได้จัดหาอาหารและรับรองสมาชิกของ จคม. ให้เข้าไปอยู่ในบ้านอีกด้วย⁵³ มวลชนที่ให้การสนับสนุนจคม. ในเบตง มีประมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของประชากร⁵⁴ นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งหน่วยยุวชนคอมมิวนิสต์มลายัน (The Malayan Communist Youth League- MCYL) ขึ้นในปี ค.ศ. 1962 ที่ อำเภอเบตง เพื่อเป็นองค์กรที่ทำงานด้านการเมืองซึ่งจะช่วยสนับสนุน จคม. ในการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อการปลดปล่อย โดยหน่วยนี้จัดเป็นหน่วยที่มีความสำคัญเพราะเป็นการรวบรวมเยาวชน อีกทั้งเป็นโรงเรียนที่สอนเยาวชนในการปฏิวัติ⁵⁵ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1962 ยุวชนคอมมิวนิสต์มลายันมีกิจกรรมต่างๆ ในการสนับสนุนงานของ จคม. เช่น ช่วยในการขยายสาขาในพื้นที่อำเภอเบตง แสวงหาผู้ต้องสงสัยที่เป็นคนแจ้งข่าวให้รัฐบาล เป็นหน่วยความมั่นคงและดำเนินการด้านเครือข่ายการข่าว ส่งอาวุธและกำลังบำรุง นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการคุ้มครองเยาวชนมาเลเซียที่เดินทางเข้ามาสู่ฐานของจคม. ในประเทศไทย หน่วยยุวชนคอมมิวนิสต์มลายันได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วในพื้นที่ที่มีประชากรจีนเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในอำเภอเบตง สมาชิกที่ได้รับการฝึกบางส่วนจะถูกรับเป็นส่วนหนึ่งของกองกำลัง ในขณะที่พวกที่เหลือจะเป็นกำลังสำรอง

56

- มวลชนไทยเชื้อสายมลายู

ในการทำงานมวลชนกับประชากรไทยมลายูตั้งแต่ปี ค.ศ. 1961-1965 นั้น จคม. ได้ใช้เอกสารที่เรียกว่า National Party of South Thailand (NPST) ซึ่งเป็นการโฆษณาชวนเชื่อที่มี

⁵¹ Zakaria Haji Ahmad and Zakaria Hamid, "Violence at the periphery: A brief survey of armed communism in Malaysia" p. 57.

⁵² Aloysius Chin, The Communist Party of Malaya: The Inside, p. 55.

⁵³ Ibid., p. 43.

⁵⁴ Ibid., p. 56.

⁵⁵ Ibid., pp. 149-150.

⁵⁶ Ibid., p. 150.

วัตถุประสงค์เพื่อสร้างความบาดหมางให้เกิดขึ้นในประชากรไทยเชื้อสายมลายูกับรัฐบาลไทย โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ⁵⁷ 1) สร้างความแตกแยกระหว่างคนไทยเชื้อสายมลายูและรัฐบาลไทย 2) ชักจูงชนเชื้อเผ่าร์ลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยโฆษณาชวนเชื่อว่าอิสลามและคอมมิวนิสต์สามารถที่จะอยู่และร่วมมือกันได้ โดยโฆษณาชวนเชื่อว่าเป้าหมายของคอมมิวนิสต์คล้ายคลึงกับอุดมการณ์ของชาวไทยมลายู

แนวคิดที่ได้รับความนิยมที่ถูกนำมาใช้กระตุ้นการสนับสนุนจากชาวไทยมลายู คือการที่ จคม.ต้องการปลดปล่อยมลายาก่อน เมื่อได้อำนาจในมลายาแล้ว จคม.จะช่วยปลดปล่อยคนไทยมลายูใน 4 จังหวัดภาคใต้จากการปกครองของไทย โดย จคม. ได้ทำการฝึกทางทหารให้แก่ชาวไทยเชื้อสายมลายูในฐานที่มั่นของกองกำลังกรม 10 แต่สำหรับคนที่ไม่ต้องการฝึกหรือเข้าร่วมกับกองพลที่ 10 นั้น มวลชนเหล่านั้นจะได้รับการข่มขู่และบอกว่า พวกเขาเป็นที่ต้องการของตำรวจไทยเพราะได้ให้ความช่วยเหลือแก่ จคม. หรือไม่ก็เป็นผู้เก็บค่าคุ้มครองให้อาหารหรือเป็นสาย⁵⁸ ซึ่งสร้างความหวาดกลัวให้ประชาชนเป็นอย่างยิ่ง

จากพฤติกรรม และการโฆษณาชวนเชื่อแสดงให้เห็นถึงเจตนาที่จะกระทำการต่อต้านรัฐบาลไทยโดยตรง และนอกจากนี้ จคม. ยังมีพัฒนาการซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ในการโคດเคี้ยว และเปลี่ยนความจงรักภักดีของมวลชนชายแดนไทยให้หันออกจากรัฐบาลไทย ซึ่งนับว่าเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของไทยอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังได้มีการเก็บเกณฑ์เสบียงอาหาร เรียกเก็บภาษีเดือนจากรัฐไทยในพื้นที่ มีการข่มขู่ ทำร้ายผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือเมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยได้เข้าดำเนินการปราบปราม ได้เกิดการปะทะและทำร้ายเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย รัฐบาลไทยได้พิจารณาเห็นว่า โจรจินคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) ได้ล่วงละเมิดอธิปไตยของชาติ บ่อนทำลายทางเศรษฐกิจ คุกคามต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงมีนโยบายที่จะดำเนินการปราบปรามอย่างเด็ดขาด⁵⁹

2.1.2 การแก้ปัญหาขบวนการโจรก่อการร้าย

ปัญหาขบวนการโจรก่อการร้ายนับเป็นปัญหาความมั่นคงของไทยมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ การพยายามแบ่งแยกดินแดนภาคใต้บางส่วนออกจากประเทศไทย อันได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และบางส่วนของจังหวัดสงขลา เพื่อจัดตั้งเป็นรัฐเอกราชเรียกว่า “สาธารณรัฐปัตตานี”

⁵⁷ Ibid., p. 149.

⁵⁸ Ibid., p. 58.

⁵⁹ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 11-12. อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับอิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาได้จาก มานพ จิตต์ภูยาและคณะ, ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย, รายงานการวิจัยภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2525.

ความพยายามในการแยกดินแดนจากไทยปรากฏมาเป็นระยะเวลายาวนาน ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ได้มีความพยายามที่จะให้ผู้แทนอังกฤษในมลายาช่วยปัตตานีแยกตัวเองจากสยาม ดังปรากฏในเอกสารที่ข้าหลวงแห่งนิคมช่องแคบ (Governor of the Straits Settlements) เซอร์ แฟรงค์ สเว็ตเทนแฮม (Sir Frank Swettenham) ได้เสนอเรื่องเกี่ยวกับปัตตานีไปยังรัฐบาลอังกฤษในปี ค.ศ. 1901 แต่อย่างไรก็ดี รัฐบาลอังกฤษเลือกที่จะไม่เข้ามายุ่งในนโยบายเกี่ยวกับปัตตานีของไทย (สยามในตอนนั้น) การเข้ามายุ่งเกี่ยวของอังกฤษอาจส่งผลกระทบต่อบทบาทการเป็นรัฐกันชนของไทย⁶⁰

อย่างไรก็ดีได้มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อดำเนินการแบ่งแยกปัตตานีออกจากไทย (สยาม) อย่างเป็นทางการครั้งแรก องค์กรดังกล่าวคือ สหประชาชาติปัตตานี หรือ ฆิมปาร์ (GAMPAR - Gabungan Melayu Pattani Raya-, Association of Malays of Greater Pattani) ซึ่งมี เต็งกู มะหุมุด มะฮยุดดีน (Tengku Mahmood Mahyuddin) เป็นประธาน เต็งกู อับดุล ญะลาต (Tengku Abdul Jalal) เป็นรองประธาน⁶¹ เป็นสมาคมที่จัดตั้งขึ้นที่รัฐกลันตัน ในปี ค.ศ. 1948 เรียกร้องให้มีการปกป้องผลประโยชน์ของชนมาเลย์มุสลิมในมลายาและไทย มีวัตถุประสงค์คือ⁶²

1. รวบรวมชาวมุสลิมที่อยู่ในตอนใต้ของสยามและที่อาศัยอยู่ในมลายา
2. สร้างการติดต่อสื่อสารความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันระหว่างครอบครัวและญาติในสยาม (ปัตตานี-มลายา) รวมทั้งยกระดับมาตรฐานชีวิตและชีวิตความเป็นอยู่
3. สร้างความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
4. ยกระดับการศึกษาและดำรงส่งเสริมวัฒนธรรมมาเลย์

แต่อย่างไรก็ดี วัตถุประสงค์หลักคือ ความพยายามรวมดินแดนปัตตานีเข้าด้วยกันกับรัฐมลายา⁶³ ซึ่งในภายหลังเต็งกู มะฮุมุด มะฮยุดดีน หนึ่งในผู้นำผู้ก่อตั้งฆิมปาร์ได้ยอมรับว่า “ส่วนใหญ่ของมาเลย์-มุสลิม ได้ตัดสินใจว่า สิ่งเดียวที่ต้องการคือการเข้าร่วมในสหพันธรัฐมลายา”⁶⁴ ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานข่าวของ หนังสือพิมพ์ซันเดย์ ทริบูน ฉบับวันที่ 14 มีนาคม 1948 ที่ได้รายงานข่าวว่า ผู้อพยพชาวมุสลิมกว่าร้อยคนจากจังหวัดภาคใต้ของไทยได้จัดให้มีการประชุมกันที่

⁶⁰ W. K. Che Man, Muslim Separatism the Moros of Southern Philippines and the Malays of Southern Thailand (New York: Oxford University Press, 1990), p. 62.

⁶¹ Ibid, p. 66.

⁶² Omar Farouk, “The historical and transnational dimensions of Malay-Muslim separatism in Southern Thailand,” in Armed Separatism in Southeast Asia Lim Joo-Jock and Vani S. (eds.) (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1984), p. 237.

⁶³ W. K. Che Man, Muslim Separatism the Moros of Southern Philippines and the Malays of Southern Thailand, p. 66.

⁶⁴ Omar Farouk, “The historical and transnational dimensions of Malay-Muslim separatism in Southern Thailand,” p. 237.

โกตาบารู กลันตัน และได้มีการตัดสินใจที่เป็นเอกฉันท์ในการเรียกร้องแบ่งแยกจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยออกจากสยามและเข้าร่วมกับสหพันธรัฐมลายา⁶⁵

แต่อย่างไรก็ดีจากการที่ฉิมปรีมีความสัมพันธ์และมีความโน้มเอียงไปในแนวทางฝ่ายซ้าย จึงได้นำไปสู่ความขัดแย้งกับรัฐบาลอังกฤษในมลายา ซึ่งอังกฤษมีความระแวงสงสัยและเป็นปฏิปักษ์ต่อองค์กรฝ่ายซ้ายและองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกับฝ่ายซ้าย ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1948 ความตกลงชายแดนระหว่างไทยและมลายาในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้นำไปสู่การจับกุมผู้นำฉิมปรีหลายคน การประกาศภาวะฉุกเฉินในมลายาได้ทำให้กิจกรรมทางการเมืองและแรงปรารถนาของมาเลย์มุสลิมที่อาศัยอยู่ในมลายาถูกปิดกั้นลง⁶⁶

ในขณะที่เดียวกันภาวะฉุกเฉินในไทยก็ไม่ต่างไปสักเท่าใดนัก รัฐบาลใช้กฎหมายเพื่อปราบปรามคอมมิวนิสต์ และในขณะเดียวกันก็ใช้เพื่อกลบการตื่นตัวทางการเมืองของมาเลย์-มุสลิม ซึ่งก็เสียบไปได้ชั่วคราวเท่านั้น แต่เมื่อมลายาได้รับเอกราช ใน วันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1957 (พ.ศ. 2500) ประกอบกับชาตินิยมในอินโดนีเซียได้ตื่นตัวอีกครั้ง ได้ทำให้ความหวังของชาวมาเลย์ - มุสลิมในการมีอิสระได้กลับมาอีก หากแต่คราวนี้มีได้มีความต้องการจะเข้าไปรวมกับมลายา แต่เป็นความต้องการเพื่อเป็นรัฐอิสระโดยแท้จริง ความต้องการองค์กรเพื่อทำการเคลื่อนไหวได้เกิดขึ้นอีกครั้ง โดยมีการคาดหวังว่าการเคลื่อนไหวนี้จะสามารถรวบรวมกลุ่มมาเลย์-มุสลิมต่างๆที่ไม่ได้มีการจัดตั้งเป็นองค์กรและมักถูกรัฐมองในบทบาทของกลุ่มโจรได้รวมตัวกลับเป็นกลุ่มองค์กรได้⁶⁷ ปรากฏการณ์ต่างๆทั้งภายในและภายนอกประเทศได้นำไปสู่การเกิดกลุ่มแบ่งแยกดินแดนที่สำคัญ 3 กลุ่ม คือ

2.1.2.1 ขบวนการปฏิวัติแห่งชาติ หรือ บี.อาร์.เอ็น. (The Barisan Revolusi Nasional-B.R.N.)

บี.อาร์.เอ็น. จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1960 มีอุดมการณ์และเป้าหมายขององค์การในการปฏิวัติที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ⁶⁸

- ชาตินิยมมาเลย์ (บนพื้นฐานของการมีพระเจ้าองค์เดียวและคุณธรรม)
- การปรับใช้หลักการและการปฏิบัติของการต่อต้านลัทธิอาณานิคมและต่อต้านทุนนิยม
- อุดมการณ์แห่งชาติซึ่งสอดคล้องประสานระหว่างอุดมการณ์และการส่งเสริมการพัฒนาที่เป็นธรรมและสังคมที่มั่งคั่งด้วยบทบัญญัติจากพระเจ้า

⁶⁵ W. K. Che Man, Muslim Separatism the Moros of Southern Philippines and the Malays of Southern Thailand ., p. 66.

⁶⁶ Ibid.

⁶⁷ Ibid., p. 239.

⁶⁸ Ibid.

อย่างไรก็ดีในทางปฏิบัติ บี.อาร์.เอ็น.ก็ได้ประกาศความพร้อมที่จะร่วมมือกับกลุ่มใดก็ตามที่มีอุดมการณ์ในการต่อต้านรัฐไทย บี.อาร์.เอ็น.ได้เลือกให้การปฏิบัติด้วยอาวุธและไม่ใช้ดีต่อรัฐธรรมนูญของไทยและระบบการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์สองชั้น คือ 1) การแบ่งแยกดินแดน 4 จังหวัดตอนใต้ของไทย รวมถึงดินแดนบางส่วนของจังหวัดสงขลา เพื่อสร้างรัฐอธิปไตยของมาเลย์-มุสลิม 2) รวมรัฐเอกราชต่างๆเข้าด้วยกันภายใต้ชาตินิยมมาเลย์ที่ยิ่งใหญ่ (pan-Malay nationalism) ครอบคลุมหมู่เกาะมาเลย์ทั้งหมด ตั้งแต่ปัตตานีไปจนถึงสิงคโปร์ข้ามช่องแคบมะละกาจากซาบังไปเมอร์ลูก๊ะ ภายใต้รัฐเดี่ยวและธงชาติอินโดนีเซีย⁶⁹ แต่อย่างไรก็ดีแม้จะมีอุดมการณ์อิสลามประกอบอยู่ด้วยเช่นเดียวกับขบวนการอื่นๆ หากแต่ บี.อาร์.เอ็น.จะมีอุดมการณ์ที่แตกต่างคือ การเป็นอุดมการณ์แบบสังคมนิยมอิสลาม (islamic socialism)^{*} ซึ่งโฆษกของบี.อาร์.เอ็น. ได้ให้การอธิบายว่าเป็นความคล้ายคลึงที่ไม่มากไม่น้อยไปกว่าสิ่งที่รัฐบาลอียิปต์ในยุคของกามาล อับเดล นัสเซอร์ (Kamal Abdel Nasser) นำมาใช้⁷⁰ เมื่ออุดมการณ์ของบี.อาร์.เอ็น. เป็นอุดมการณ์สังคมนิยมอิสลามแล้วนั้น จึงทำให้กลุ่มผู้ที่สนับสนุนและช่วยเหลือขบวนการจึงเป็นชนชั้นนำ นักชาตินิยมที่เชื่อว่าสังคมนิยมอิสลามเป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่สุดในการจัดตั้งรัฐบาล

แต่อย่างไรก็ดีในภายหลังได้เกิดความแตกแยกในขบวนการบี.อาร์.เอ็น. ระหว่างกลุ่มจารีตนิยมมาเลย์-มุสลิม (conservative Malay-muslim) กับกลุ่มสุดขั้ว (radical) ในประเด็นการเผชิญหน้าและการใช้อาวุธ ซึ่งในภายหลังได้นำไปสู่การแยกตัวเป็นขบวนการร่วมปลดแอกแห่งประชาชนชาติปัตตานี หรือแนวร่วมกู้ชาติปัตตานี (Barisan Nasional Pembebasan Pattani-B.N.P.P)

2.1.2.2. ขบวนการร่วมปลดแอกแห่งประชาชนชาติปัตตานี หรือแนวร่วมกู้ชาติปัตตานี (Barisan Nasional Pembebasan Pattani-B.N.P.P)

บี.เอ็น.พี.พี ได้ถูกจัดตั้งขึ้น ในวันที่ 10 กันยายน ค.ศ. 1971 ที่รัฐกลันตัน⁷¹ ภายใต้การนำของเต็งกู อับดุลญาลาล (นายอดุลย์ ณ สายบุรี) เป็นกลุ่มที่แตกออกมาจาก บี.อาร์.เอ็น. เนื่องจากปัญหาความแตกต่างทางอุดมการณ์ระหว่างผู้นำ ในขณะที่ บี.อาร์.เอ็น. ยังคงสนับสนุนสังคมนิยมและชาตินิยมมาเลย์ที่ยิ่งใหญ่ แต่บี.เอ็น.พี.พี ต้องการทางสายกลาง ซึ่งค่อนข้างไปทางอิสลาม⁷² ใน

⁶⁹ Ibid. p. 240 ผู้เขียนคัดจาก Undang – Undang Dasar, Barisan Revolusi Nasional, Pattani, (4 Wilayah) Selatan Thai, Clause 3, para 2. ซึ่งถือได้ว่าเป็นธรรมนูญของ บี.อาร์.เอ็น

^{*} อย่างไรก็ดี มีความขัดแย้งในการอธิบายสังคมนิยมอิสลาม เพราะ เชื่อว่า อิสลามเป็นศาสนาที่มีความสมบูรณ์อยู่แล้ว เป็นระบบชีวิตที่ครอบคลุมทุกสิ่ง (the way of life) จึงไม่สามารถที่จะนำไปดัดแปลงผสมกับระบบที่ไม่ใช่อิสลามได้ ดังนั้นระบบสังคมนิยมแบบอิสลามจึงไม่อาจนับได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของอิสลาม

⁷⁰ W. K. Che Man, Muslim Separatism the Moros of Southern Philippines and the Malays of Southern Thailand, p. 105.

⁷¹ Ibid.

⁷² Ibid., p. 253.

ระยะแรกยึดมั่นในหลักของการใช้อิสลามและชาตินิยมมาเลย แต่ต่อมาจากผลกระทบของการฟื้นฟูอิสลามในระดับระหว่างประเทศ จึงได้มีการเปลี่ยนจุดยืนเป็นรูปแบบของอิสลามมากขึ้น อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ยังคงเป็นการปลดปล่อยดินแดนมุสลิมในภาคใต้ออกจากประเทศไทยและจัดตั้งเป็นรัฐอิสลามปัตตานี⁷³ โดยอุดมการณ์ทางการเมืองขั้นพื้นฐานของขบวนการจะขึ้นอยู่กับอัล-กูราน, อัล ฮาดีษ* และจากกฎหมายอิสลามแหล่งอื่นๆ⁷⁴

ยุทธวิธีที่บี.เอ็น.พี.พี ใช้ได้ดัดแปลงหลากหลายวิธี ทั้งสงครามทางจิตวิทยา การทูต และการใช้กองกำลัง ส่วนหนึ่งของสงครามจิตวิทยา คือการข่มขู่ มุ่งร้าย ตำรวจ เจ้าหน้าที่รัฐบาล นักธุรกิจชาวจีน เพื่อสร้างสภาวะการณ์ของดินแดนแห่งความไร้กฎหมาย สำหรับกองกำลังของบี.เอ็น.พี.พี นั้น โดยส่วนใหญ่มักทำการฝึกในป่าของประเทศไทย ในระยะแรกอาจขาดแคลนอาวุธที่ทันสมัย แต่ในภายหลังขบวนการบี.เอ็น.พี.พี สามารถจัดหาอาวุธสมัยใหม่ เช่น ปืนเอ็ม 16 ปืนอาท้าว หรือแม้กระทั่งปืนครก (mortar) ซึ่งสามารถลักลอบนำมาจากภูมิภาคอินโดจีนภายหลังจากที่สหรัฐฯ ถอนตัวออกจากเวียดนามได้⁷⁵ นอกจากนี้ บี.เอ็น.พี.พี. ยังมีเครือข่ายที่ดีในระดับนานาชาติโดยที่หน่วยงานในการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ของ บี.เอ็น.พี.พี. มีความสามารถผลิตผลงานออกมาสู่สมาชิกในรูปแบบของจดหมายข่าว และจัดเตรียมเอกสารเพื่อใช้ในเวทีการประชุมและพบปะเกี่ยวกับอิสลามในระดับนานาชาติเป็นอย่างดี เช่น ในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอิสลามครั้งที่ 7 ในปี ค.ศ. 1976 ที่ประเทศตุรกี ได้มีการจัดเตรียมเอกสารในภาษาฝรั่งเศส อาหรับ และอังกฤษ ซึ่งให้รายละเอียดเกี่ยวกับการต่อสู้เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาและอภิปรายกันในที่ประชุม⁷⁶ กลุ่มผู้สนับสนุน บี.เอ็น.พี.พี. จะเป็นครูสอนศาสนา, นักวิชาการ และสมาชิกในครอบครัวที่มีฐานะดี ซึ่งเป็นที่มาของการมองว่า บี.เอ็น.พี.พี เป็นองค์กรของกลุ่มชนชั้นสูง⁷⁷

⁷³ “The Muslim Struggle For Survival in South Thailand”. (Document presented to the 7th Conference of Islamic Foreign Ministers at Istanbul, Turkey, in 1976, presented by the National Liberation Front of Pattani, Bukit Budor, Pattani, 1 April 1976), p. 2. อ้างถึงใน W. K. Che Man, Muslim Separatism the Moros of Southern Philippines and the Malays of Southern Thailand, p. 241.

* อัลกูราน คือ คัมภีร์ที่รวบรวมวจนะของอัลลอฮ์ (พระเจ้า) ที่ถูกส่งมายังนบีมุฮัมมัดเพื่อเป็นทางนำให้กับมนุษยชาติ ส่วนอัล-ฮาดีษคือ การรายงานทั้งที่เป็นวาจาและลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับจริยวัตรของท่านนบีมุฮัมมัด โดยหะดีษจะรายงานเกี่ยวกับสิ่งที่ท่านนบีมุฮัมมัดพูด, ปฏิบัติ และสิ่งที่ท่านยอมรับโดยนิงเงียบในการกระทำของคนอื่น ดูรายละเอียดใน อะหมัด ฟอน เดนเวอร์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ คัมภีร์อัล-กูราน บรรจง บินกาซัน แปล พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม, 2541.

⁷⁴ W. K. Che Man, Muslim Separatism the Moros of Southern Philippines and the Malays of Southern Thailand, p. 105.

⁷⁵ Omar Farouk, “The historical and transnational dimensions of Malay-Muslim separatism in Southern Thailand,” p. 241.

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ W. K. Che Man, Muslim Separatism the Moros of Southern Philippines and the Malays of Southern Thailand, p. 106.

2.1.2.3. องค์การแนวร่วมปลดแอกสหพันธ์รัฐปัตตานีหรือองค์การปลดปล่อยปัตตานีหรือพูโล (The Pattani United Liberation Organization-PULO)

พูโลเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1967 ที่ประเทศอินเดีย⁷⁸ โดยนักศึกษามาเลย์-มุสลิมที่ไปเรียนต่างประเทศ อุดมการณ์ของพูโลคือ อุบังจาเปอเคมา (UBANGTAPEKEMA) ซึ่งเป็นคำย่อที่เป็นความหมายของ ศาสนา, เชื้อชาติ, แผ่นดินเกิด, และคุณธรรม⁷⁹ อุดมการณ์ของพูโลนั้นนับได้ว่าเป็นกลุ่มที่อยู่สายกลางระหว่างกลุ่มแนวคิดที่รุนแรงแบบบี.อาร์.เอ็น และ กลุ่มจารีตนิยมอย่างกลุ่ม บี.เอ็น.พี.พี. อย่างไรก็ตามพูโลก็มีวิธีการเช่นเดียวกับองค์กรอื่นๆ คือ ใช้กำลังทหารเพื่อการแยกดินแดนและการขอรับจากนานาชาติในการต่อสู้ของมาเลย์-มุสลิม ในช่วงแรกจึงมักเป็นไปในรูปกองโจร ซึ่งนำโดยเปาะเยะ หรือนายคือระ มะดียอฮู โดยยึดมั่นและเชื่อว่า “การต่อสู้ให้ได้มาซึ่งดินแดน ปัตตานีกลับคืนมาจากไทยนั้น ย่อมมีโอกาสสำเร็จได้ด้วยการ โปรยนานาดอกไม้ แต่จะต้องด้วยการ โบยบินของบรรดากระสุนปืน”⁸⁰ แม้ว่าพูโลจะเชื่อในเรื่องการต่อสู้ด้วยอาวุธ แต่อย่างไรก็ตามยุทธวิธี การปฏิบัติการของพูโลจะเน้นที่การเตรียมการในระยะยาวสำหรับเป้าหมายของการแยกดินแดน ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับการแก้ไขปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของชาวมลายูทั้งทางโลกและทางธรรม กิจกรรมส่วนใหญ่ของพูโลเน้นเรื่องการปลุกฝังทางด้านอุดมการณ์ให้กับคนที่มีการศึกษา⁸¹ เนื่องจากความแตกต่างทางด้านอุดมการณ์บางประการของทั้งสามกลุ่มจึงทำให้กลุ่มคนที่สนับสนุนขบวนการทั้งสามมีจึงความแตกต่างกัน

อย่างไรก็ดีแม้ว่าองค์กรเคลื่อนไหวแบ่งแยกดินแดนทั้งสามกลุ่มจะมีการใช้ยุทธวิธีและลำดับขั้นตอนที่แตกต่างกัน แต่ทั้งสามต่างก็มีความปรารถนาร่วมกันนั่นคือ การแยกดินแดนจังหวัดมุสลิมออกจากประเทศไทย และมองว่ารัฐไทยเปรียบเสมือนรัฐจักรวรรดินิยมซึ่งไม่สามารถเจรจาได้และการเป็นเอกราชจะกระทำผ่านทาง การต่อสู้ด้วยอาวุธ นับตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1970 เป็นต้นมา มีการใช้รูปแบบสงครามกองโจร ซึ่งขบวนการต่างๆ ต่างพากันพัฒนาเขตอิทธิพลของตนในพื้นที่ต่างๆของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ชาวบ้านมุสลิมซึ่งอาศัยอยู่ในเขตอิทธิพลต่างหลีกไม่พ้นที่จะต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของขบวนการทั้งไม่โดยตรงก็โดยอ้อม⁸² ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในประเด็นเรื่องการเรียกร้องเอกราชมีความสำคัญกับความมั่นคงของไทยเป็นอย่างยิ่ง รัฐบาลในยุคต่างๆได้พยายามหาวิธีการเพื่อแก้ไขปัญหามาโดยตลอด รวมถึงการที่ไทยให้

⁷⁸ Ibid., p. 242.

⁷⁹ Ibid.

⁸⁰ รัตติยา สาและ, “ปัตตานี ดารุสสะลาม (มลายู-อิสลาม ปัตตานี) สู่ความเป็น “จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส”, ใน *ประวัติศาสตร์ “ปกปิด” ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐปัตตานี ใน “ศรีวิชัย”* เก่าแก่กว่ารัฐสุโขทัยในประวัติศาสตร์ สุจิตต์ วงษ์เทศ (บก.) (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2547), หน้า 277.

⁸¹ สุกลักษณ์ กาญจนขุนดี, “ใครจุดไฟได้,” ใน *ไฟได้ใครจุด?* สุวัฒน์ กิขุนทด (บก.) (กรุงเทพฯ: อินโดไชน่า พับลิชชิ่ง, 2547), หน้า 95.

⁸² W. K. Che Man, *Muslim Separatism the Moros of Southern Philippines and the Malays of Southern Thailand*, p. 100.

ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนต่อมาเลเซีย ในการแก้ไขปัญหา จคม. นี้ก็เช่นกัน นอกจากนี้จะเป็นนโยบายของไทยในการปราบปรามกลุ่มก่อการร้ายต่างๆรวมทั้ง เพื่อสร้างความมั่นคงและสันติสุขให้แก่ประชาชนชาวไทยแล้วนั้น **ยังเป็นการคาดหวังของรัฐบาลไทยอีกด้วยว่า หลังจากที่ไทยช่วยมาเลเซียจัดปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายาซึ่งถือเป็นภัยคุกคามความมั่นคงที่สำคัญที่สุดของมาเลเซียลงได้ ก็จะนำไปสู่การที่รัฐบาลมาเลเซียหันมาช่วยกำจัดภัยคุกคามที่สำคัญยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศไทยบ้างเป็นการตอบแทน นั่นก็คือ ปัญหาการก่อการร้ายของขบวนการโจรก่อการร้าย หรือ ขจก.**⁸³ ซึ่งรูปแบบความร่วมมือกับรัฐบาลมาเลเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัญหา จคม. นั้น สามารถมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการที่จะได้รับการช่วยเหลือแลกเปลี่ยนการยุติการช่วยเหลือกลุ่มมุสลิมแบ่งแยกดินแดน⁸⁴ ซึ่งจากนโยบายการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบในนโยบายด้านการป้องกันประเทศนั้น หนึ่งในนโยบายดังกล่าวคือ การขยายขอบเขตและเพิ่มการแสวงหาข่าวเพื่อทราบความเคลื่อนไหวของ ขจก. ให้มากขึ้น เพื่อป้องกันการแทรกซึมบ่อนทำลายของนักการเมืองและพวกราชาดินนิยมในมาเลเซียที่สนับสนุน ขจก.⁸⁵ สำหรับขบวนการโจรก่อการร้าย ทางด้านการข่าวได้ทราบอย่างแน่ชัดมานานแล้วว่า ขบวนการโจรก่อการร้ายได้รับการสนับสนุน และมีฐานปฏิบัติการอยู่ในเขตไทยและในเขตแดนมาเลเซีย⁸⁶

นอกจากนี้ยังปรากฏว่า มาเลเซีย ยังคงความเห็นอกเห็นใจต่อขจก. อยู่ คือ มาเลเซียปล่อยให้ขจก. พุโลเคลื่อนไหวและตั้งค่ายฝึกอบรมการรบแบบกองโจรแก่เยาวชนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เมืองกวนตัง รัฐปาหัง เจ้าหน้าที่ทหารมาเลเซียและเจ้าหน้าที่รัฐบาลมาเลเซียบางคน ได้ให้ความร่วมมือกับขบวนการพุโลในการคัดเลือกบุคคล โดยเฉพาะเยาวชนไทยมุสลิมจากจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าฝึกอบรมการรบแบบกองโจร⁸⁷ ดังนั้นความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนในการแก้ปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายา นอกจากเป็นความต้องการของไทยในการกำจัดจคม. ซึ่งถือเป็นกองกำลังต่างชาติที่รุกร้าอธิปไตยของไทยแล้ว ก็ยังสืบเนื่องมาจากรัฐบาลไทยมีความคาดหวังอย่างมากจากรัฐบาลมาเลเซียว่า ภายหลังจากที่สามารถแก้ปัญหาให้หมดไปได้แล้ว รัฐบาลมาเลเซียจะหันมาช่วยไทยทำการปราบปรามหรือยุติการให้ความช่วยเหลือต่อขบวนการโจรก่อการร้ายหรือ ขจก. บ้าง⁸⁸

⁸³ นันทวรรณ ขอดพิจิตร, “ความร่วมมือของไทยต่อมาเลเซีย: ศึกษากรณีการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (2520-2532),” หน้า 135.

⁸⁴ Ibid., p. 168.

⁸⁵ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารการบรรยายสรุปของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2527), หน้า 16.

⁸⁶ หาญ ลินานนท์, แม่ทัพหาญพูด, หน้า 48.

⁸⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 112.

⁸⁸ นันทวรรณ ขอดพิจิตร, “ความร่วมมือของไทยต่อมาเลเซีย: ศึกษากรณีการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (2520-2532),” หน้า 136.

2.2 ข้อตกลงด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย

ผลกระทบที่เกิดจากปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายาและขบวนการโจรก่อการร้ายต่างๆที่ปฏิบัติการในบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย ทำให้ไทยและมาเลเซียได้ร่วมมือกันในการทำการปราบปรามเพื่อคงไว้ซึ่งสังคมที่สงบสุข และบรรยากาศที่ดีระหว่างประเทศ ซึ่งได้ก่อให้เกิดความร่วมมือด้านความมั่นคงตามพรมแดนไทย-มาเลเซีย โดยมีพัฒนาการความร่วมมือระหว่างกันดังต่อไปนี้⁸⁹

2.2.1 ความร่วมมือก่อนการลงนามความตกลงด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย

ความร่วมมือก่อนการลงนามความตกลงด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซียสามารถแบ่งออกเป็นระยะต่างๆ ได้ดังนี้

ระยะที่ 1 ระหว่างปี ค.ศ. 1949-1952 (พ.ศ. 2492-2495) ในปี ค.ศ.1949⁹⁰ คณะรัฐมนตรีของไทยได้มีมติอนุมัติ “ข้อตกลงความร่วมมือปราบปรามผู้ก่อการร้ายในภาคใต้ของไทย” ตามที่ผู้บังคับการตำรวจเขต 9 ได้รับมอบอำนาจจากกรมตำรวจ โดยอนุมัติของกระทรวงมหาดไทย ให้ทำความตกลงกับผู้บังคับการตำรวจมลายู สารสำคัญของข้อตกลง คือ ต่างฝ่ายต่างทำการปราบปรามในเขตแดนของตนเอง แต่ให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารซึ่งกันและกัน ฝ่ายไทยใช้กำลังตำรวจผสมทบด้วยสันติบาลกอง 2 บางส่วนเป็นกำลังปราบปราม ส่วนทางฝ่ายมลายู ใช้กำลังตำรวจสนามปราบปรามและตำรวจสันติบาลหาข่าว นอกจากนี้ ฝ่ายไทยยังได้ทำความตกลงร่วมกันกับรัฐบาลสหพันธรัฐมาเลเซียในการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้น 2 ระดับ มีหน้าที่ในการประสานงานกัน คือ คณะกรรมการรักษาการณ์กลาง และ คณะกรรมการรักษาการณ์ทักษิณ โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย การปราบปรามได้ผลคืออยู่ชั่วระยะหนึ่ง แต่ต่อมาเมื่อโจรคอมมิวนิสต์มลายา คู่แข่งกับภูมิประเทศตามพรมแดนมากขึ้น การหาข่าวโดยเฉพาะในเขตไทยทำได้ยาก การปราบปรามจึงไม่ค่อยได้ผล

ระยะที่ 2 ปลายปี ค.ศ. 1953 (พ.ศ. 2496) ในปลายปี ค.ศ. 1953 ได้มีการเจรจากันระหว่างกรมตำรวจมลายูกับกรมตำรวจไทย เพื่อปรับปรุงการหาข่าวเกี่ยวกับ จคม. ให้ได้ผลดีขึ้น จากผลการเจรจาได้มีการจัดตั้งหน่วย “สันติบาลผสมไทยมาเลเซีย” ขึ้นที่จังหวัดสงขลา⁹¹ เมื่อต้นปี ค.ศ. 1954 และตั้งหน่วยย่อยออกไปตามจังหวัดและอำเภอชายแดนอีกหลายแห่ง การหาข่าวทำได้ดีและรัดกุมยิ่งขึ้น ข้อตกลงที่สำคัญครั้งนี้ คือ “ให้ต่างฝ่ายต่างกำหนดเขตร่วมตรวจค้น (Patrol limit)” ขึ้นตาม

⁸⁹ กองบัญชาการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ, กองบัญชาการทหารสูงสุด, “สัมพันธภาพตามแนวพรมแดนระหว่างไทยมาเลเซีย,” ใน *ครบรอบ 18 ปี ครบ. กลาง* (กรุงเทพฯ: มปป.), หน้า 140-145.

⁹⁰ มานพ จิตต์ภูษาและคณะ, *ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย*, หน้า 131.

⁹¹ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว,” หน้า 12.

บริเวณพรมแดน และอนุญาตให้กำลังทั้ง 2 ฝ่ายเข้าไปปฏิบัติการร่วมกันได้ หรือให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดข้ามเขตเข้าไปได้ในกรณีปฏิบัติการไล่ตาม แต่จะต้องไม่เลยเขตร่วมตรวจค้นที่กำหนดไว้

ระยะที่ 3 ปี ค.ศ. 1955 (พ.ศ. 2498) ในปี ค.ศ. 1955 ปรากฏการณ์เกี่ยวกับการคุกคามของผู้ก่อการร้าย ตามบริเวณชายแดนภาคใต้ของไทยได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังนั้นรัฐบาลไทยจึงได้ทำความตกลงกับสหพันธรัฐมาเลเซีย เพื่อดำเนินการปราบปรามร่วมกัน โดยฝ่ายไทยตั้งกองบัญชาการ (บก.) ที่อำเภอเบตง ส่วนฝ่ายมาเลเซียตั้ง บก. ไว้ที่โกระ ในการนี้ได้ดำเนินการปราบปรามร่วมกันหลายครั้ง ในพื้นที่ต่างๆ คือ จังหวัดยะลา ในอำเภอเบตงและอำเภอบันนังสตา และในจังหวัดนราธิวาส ในพื้นที่อำเภอระแงะ, อำเภอแว้ง และอำเภอสุไหงปาดี

นอกจากนั้น ฝ่ายไทยยังได้ดำเนินการปราบปรามเองในพื้นที่อื่นๆ ซึ่งคาดว่ามิโจรคอมมิวนิสต์มลายาก่อการร้ายอยู่ โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้อยู่ในความอำนวยการของกระทรวงมหาดไทย ต่อมาในปี ค.ศ. 1958 รัฐบาลพิจารณาเห็นว่า สถานการณ์ได้คลี่คลายลงมากแล้ว จึงได้สั่งเลิกการปราบปรามร่วมกัน ยุบเลิกคณะกรรมการรักษาการณ์กลาง และคณะกรรมการรักษาการณ์ทักษิณทั้ง 2 คณะ ส่วนการดำเนินการปราบปรามต่อไปได้มอบให้ตำรวจตระเวนชายแดนเป็นเจ้าหน้าที่หลักดำเนินการเอง

ระยะที่ 4 ปีค.ศ. 1959 (พ.ศ. 2502) รัฐบาลไทยและสหพันธรัฐมาเลเซีย ได้เจรจาผ่านทางสถานเอกอัครราชทูต เพื่อพิจารณาจัดตั้งหน่วยปราบปรามร่วมขึ้นใหม่อีกครั้ง โดยที่รัฐบาลของทั้งสองประเทศได้วิเคราะห์แล้วเห็นว่า แม้สถานการณ์คุกคามของโจรคอมมิวนิสต์มลายาจะลดลงบ้างแล้วก็ตาม แต่ยังไม่เป็นที่น่าไว้วางใจ เนื่องจากยังมีความเคลื่อนไหวของโจรคอมมิวนิสต์มลายาตามบริเวณพรมแดนอยู่เสมอ ในที่สุดรัฐบาลไทยได้จัดตั้ง “กองอำนวยการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภาคใต้” ขึ้น และพร้อมกันนี้ได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้น 2 ระดับ เพื่อพิจารณาปัญหา ร่วมกันกับฝ่ายมาเลเซีย คือ “คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการชั้นสูง” มีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน และ “คณะกรรมการปฏิบัติการที่ชายแดน” ซึ่งมีรองผู้บัญชาการตำรวจภูธร (ฝ่ายชายแดน) เป็นประธาน * ซึ่งต่อมาในปี ค.ศ. 1963 คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการชั้นสูง (ฝ่ายไทย) ได้ทำข้อเสนอต่อรัฐบาลว่า ทั้งสองประเทศ ได้ดำเนินการปราบปรามร่วมกันมาเป็นระยะเวลานานพอสมควรน่าจะยุบเลิกได้แล้ว ดังนั้นรัฐบาลไทยจึงสั่งยุบเลิกกองอำนวยการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภาคใต้เสีย และให้อิโณความรับผิดชอบในการปราบปรามผู้ก่อการร้าย

* ในขณะที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการปฏิบัติการชายแดนนั้น ได้มีการแปรสภาพตำรวจตระเวนชายแดนเป็น กองบัญชาการตำรวจภูธร (ชายแดน) จนกระทั่งปี ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) จึงได้มีการจัดตั้งหน่วยใหม่เป็นกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนในปัจจุบัน

คอมมิวนิสต์ (โจรคอมมิวนิสต์มลายา) ให้แก่ “กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ” เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม ค.ศ. 1963 (พ.ศ. 2506)

2.2.2 ความร่วมมือจากความตกลงด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย

ในปี ค.ศ. 1963 (พ.ศ. 2506) เมื่อฝ่ายไทยได้ยุบเลิกกองอำนวยการปราบปรามคอมมิวนิสต์ภาคใต้ และโอนความรับผิดชอบในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ให้แก่กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) นั้น กรป.กลางได้จัดทำข้อพิจารณาไว้อย่างกว้างขวางจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม ปรากฏว่าภัยคุกคามของจคม. ในภาคใต้ระยะนั้น เน้นหนักไปในรูปแบบการแทรกซึมและโฆษณาชวนเชื่อซึ่งสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการพัฒนาจิตใจมากกว่าวัตถุ เนื่องจากปัญหาทางภาษา ศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณี นับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่ง ดังนั้น กรป.กลาง จึงพิจารณาเห็นว่าควรเน้นหนักในมาตรการทางการป้องกันมากกว่าการปราบปราม โดยดำเนินการให้ราษฎรมีความรู้สึกรักชาติซึ่งในเจตนาดีของรัฐบาล ที่ประสงค์จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขของราษฎรให้ดียิ่งขึ้น และพยายามช่วงชิงมวลชนจากฝ่ายก่อการร้ายให้ได้ และทางด้านการใช้กำลังปราบปรามนั้นมีนโยบายที่จะกระทำเป็นวิธีการสุดท้าย ดังนั้น กรป.กลาง จึงทำความตกลงกับผู้แทนรัฐบาลมาเลเซีย เพื่อดำเนินการตามแนวนโยบายใหม่ โดยได้ยกเลิกความตกลงฉบับเดิมทั้งหมด และได้ทำความตกลงใหม่กับฝ่ายมาเลเซียอีก 3 ครั้งด้วยกัน คือ

2.2.2.1. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนระหว่างรัฐบาลมาเลเซียกับรัฐบาลไทย ฉบับวันที่ 13 มีนาคม ค.ศ. 1965

ความตกลงฉบับวันที่ 13 มีนาคม ค.ศ. 1965 นี้ สืบเนื่องมาจากผู้แทนรัฐบาลไทยและสหพันธรัฐมาเลเซีย ได้ประชุมพิจารณาถึงมาตรการเพื่อสันติภาพ และความปลอดภัยของราษฎรบริเวณพรมแดนรอบประเทศทั้งสองจึงได้ลงนามในความตกลงร่วมกันว่าด้วยความร่วมมือทางชายแดน เพื่อต่อต้านการคุกคามและการขยายอิทธิพลของ จคม. บริเวณพรมแดนไทย-มาเลเซีย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างเสริมสัมพันธภาพอันแน่นแฟ้นระหว่างประเทศทั้งสอง รวมทั้งขจัดไว้ซึ่งสันติสุขและความมั่นคงของราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดน

จากความตกลงได้กำหนดให้ตั้งกรรมการขึ้น 2 คณะ คือ “คณะกรรมการชายแดนทั่วไป” (General Border Committee- GBC) และ “คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค” (Regional Border Committee- RBC) โดยกำหนดให้มีหน้าที่หารือร่วมกัน เพื่อแสวงหามาตรการอันเหมาะสม ที่จะนำมาใช้เพื่อขจัดความเคลื่อนไหวของ จคม. ตามบริเวณพรมแดนของประเทศทั้งสองให้หมดสิ้นไปโดยเด็ดขาด และดำเนินการวิธีทางการข่าวกรองของทั้งสองประเทศ เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการ จคม. บริเวณพรมแดนไทย-มาเลเซีย ต่อมาได้พิจารณาเห็นว่า “สำนักงานข่าวกรองผสม”

ซึ่งได้ถูกตั้งขึ้นที่จังหวัดสงขลาไม่สามารถสนับสนุนการทำงานของ คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคได้อย่างสมบูรณ์ จึงได้ยกเลิก และจัดตั้ง “สำนักงานกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (สน.กชภ.)” ขึ้นแทน โดยได้เริ่มปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1968 (พ.ศ. 2511) เพื่อทำหน้าที่เป็นทั้งศูนย์ดำเนินการทางการข่าวกรองร่วมกับฝ่ายมาเลเซีย และอำนวยความสะดวกประสานงานเกี่ยวกับการปราบปรามร่วม เพื่อแสวงหามาตรการอันเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการ ปฏิบัติการของจคม. บริเวณพรมแดนของประเทศทั้งสอง

นอกจากนี้ในความตกลงฉบับนี้มีสาระที่สำคัญอีกประการ คือ ความตกลงยินยอมให้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจของประเทศหนึ่งปฏิบัติการไล่ติดตามจคม. ซึ่งมีการปะทะติดพันและหลบหนีข้ามแดนเข้าไปอีกประเทศหนึ่ง (hot pursuit) ได้ในระยะทางไม่เกิน 5 ไมล์ (8 กิโลเมตร) จากพรมแดน แต่จะต้องแจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้า และจะต้องมีเจ้าหน้าที่ของฝ่ายที่ถูกล่าแดนอย่างน้อย 1 นายเข้าร่วมในปฏิบัติการด้วยเสมอ นอกจากนี้ในความตกลงฉบับนี้ได้กำหนดว่าทั้งสองประเทศไม่ยินยอมให้มีการปฏิบัติการใดๆภายในรัศมี 5 ไมล์จากที่ว่าการอำเภอ

ในช่วงระยะเวลาของความร่วมมือนี้นับว่าตั้งแต่ปี ค.ศ. 1967 – 1976 ไทยและมาเลเซียได้มีการดำเนินแผนยุทธการที่ใช้ในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายารวมทั้งหมด 4 ครั้ง โดยเป็นแผนปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม (combined operation) ทั้งสิ้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้⁹²

1. ยุทธการสวัสดิ์ เป็นการปฏิบัติยุทธการผสม/ร่วม โดยไทยได้ใช้กำลังจากตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนมาเลเซียใช้ตำรวจสนาม มีพื้นที่ปฏิบัติการในพื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 12 บริเวณ อำเภอเบตง กิ่งอำเภอธารโต จังหวัดยะลา, พื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 8 บริเวณ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และ พื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 10 บริเวณ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

2. ยุทธการซาลาม เป็นการปฏิบัติยุทธการผสม/ร่วม โดยไทยได้ใช้กำลังจากตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนมาเลเซียใช้ตำรวจสนาม มีพื้นที่ปฏิบัติการในพื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 12 บริเวณ อำเภอเบตง กิ่งอำเภอธารโต จังหวัดยะลา, พื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 8 บริเวณ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และ พื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 10 บริเวณ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

3. ยุทธการสวัสดิ์-ซาลาม เป็นการปฏิบัติยุทธการผสม/ร่วม โดยไทยได้ใช้กำลังจากตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนมาเลเซียใช้ตำรวจสนาม มีพื้นที่ปฏิบัติการในพื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์ มลายา กรม 12 บริเวณ อำเภอเบตง กิ่งอำเภอธารโต จังหวัดยะลา, พื้นที่อิทธิพลของ

⁹² มานพ จิตต์ญา และคณะ, ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย, หน้า 154.

โจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 8 บริเวณ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และ พื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 10 บริเวณ อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

4. ยุทธการไซโย เป็นการปฏิบัติยุทธการผสม/ร่วม โดยไทยได้ใช้กำลังจากตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนมาเลเซียใช้ตำรวจสนาม มีพื้นที่ปฏิบัติการในพื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 12 บริเวณ อำเภอเบตง กิ่งอำเภอธารโต จังหวัดยะลา, พื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 8 บริเวณ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และ พื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 10 บริเวณ อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส

2.2.2.2. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนระหว่างรัฐบาลมาเลเซียกับรัฐบาลไทย ฉบับวันที่ 7 มีนาคม ค.ศ. 1970

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 (พ.ศ. 2508) เป็นต้นมา ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ในประเทศไทย ได้มีการเคลื่อนไหวและดำเนินการโดยใช้กำลังติดอาวุธ รัฐบาลจึงได้จัดตั้งกองอำนวยการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นกองบัญชาการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์โดยตรง ส่วนการปราบ จคม. ร่วมกับมาเลเซีย ยังคงอยู่ในการดูแลและรับผิดชอบ กรป.กลาง แต่ต่อมา กรป.กลาง ได้พิจารณาเห็นว่า หากรัฐบาลมีความประสงค์ให้การปราบปราม ผกค. ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียวเพื่อความเป็นเอกภาพ ดังนั้นจึงได้จัดทำข้อเสนอต่อรัฐบาลให้ออองงานปราบปราม จคม. ให้กอ.ปค. โดยเด็ดขาด เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 1969 (พ.ศ. 2512)

ประกอบกับในระยะเวลาไล่เลี่ยกันรัฐบาลมาเลเซียได้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้กำลังปราบปราม จคม. เช่นกัน รัฐบาลไทยกับรัฐบาลมาเลเซียจึงได้ทำการแก้ไขข้อตกลงร่วมกันเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความรับผิดชอบ สำคัญของข้อตกลง คือ คณะกรรมการ 2 ระดับ คือ คณะกรรมการชายแดนทั่วไป และคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค เช่นเดียวกับข้อตกลงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม ค.ศ. 1965 แต่ได้เพิ่มเติมในข้อตกลงให้แต่ละฝ่ายจัดกองกำลังผสมเฉพาะกิจขึ้น เพื่อทำหน้าที่ปราบปราม โดยฝ่ายไทยได้กำหนดให้ผู้บังคับการกรมผสมที่ 5 เป็นผู้บังคับการกองกำลังผสมเฉพาะกิจฝ่ายไทย และฝ่ายมาเลเซียได้แต่งตั้งให้ผู้บัญชาการกองพลน้อยที่ 6 เป็นผู้บัญชาการกำลังผสมเฉพาะกิจฝ่ายมาเลเซียและยังคงอนุญาตให้กองกำลังของฝ่ายหนึ่งไล่ติดตาม จคม.เข้าไปในดินแดนของอีกฝ่ายหนึ่งได้ไม่เกิน 5 ไมล์จากแนวพรมแดน และปฏิบัติการอยู่ได้ไม่เกิน 72 ชั่วโมง

ภายใต้ความตกลงร่วมด้านความมั่นคงชายแดนไทยและมาเลเซียฉบับนี้มีการดำเนิน ยุทธการที่ใช้ในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา จำนวน 1 ครั้ง เป็นยุทธการผสม/ร่วม (combines operation) มีรายละเอียดดังนี้⁹³

1. ยุทธการดาวใหญ่-มูสน่าห์ 1 เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ซึ่งมีระยะเวลา ปฏิบัติการระหว่างวันที่ 14 มกราคม- 5 กุมภาพันธ์ 1977 โดยฝ่ายไทยใช้กำลังทหารราบ 1 กองพัน ฝ่ายมาเลเซียใช้กองพันทหารราบ 3 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 2 กองร้อย มีพื้นที่ปฏิบัติการใน บริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 8 บริเวณเขารูปช้าง ตำบลทุ่งหมอบ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จากการปะทะด้วยการยิงปืนใหญ่และทิ้งระเบิดทางอากาศ ทางทหารไทยคาดว่าโจร คอมมิวนิสต์มลายาสูญเสียชีวิต 24 คน

2.2.2.3. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนระหว่างรัฐบาลมาเลเซียกับรัฐบาลไทย ฉบับวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1977

ในสมัยนายกรัฐมนตรีธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้มีการแก้ไขข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ ตามแนวพรมแดนระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลมาเลเซียใหม่เมื่อวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1977 (พ.ศ. 2520) โดยฝ่ายไทยมี นายอุปลิศร์ ปาจารย์ยงกูร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้ลงนาม และตั้งกู อาหมัด ริทาอุดดิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศมาเลเซีย เป็นผู้ลงนามฝ่าย มาเลเซีย มีวัตถุประสงค์ที่จะกระชับสัมพันธไมตรีและความผูกความสัมพันธ์อันที่เพื่อนบ้านให้ แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และมีความมุ่งมั่นที่จะใช้มาตรการที่มีประสิทธิผล เพื่อตอบโต้ และขจัด ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และสมาชิกขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ตามแนวชายแดนไทยมาเลเซีย กับจะ เพิ่มพูนความร่วมมือในเรื่องอื่นๆ ที่มีความร่วมมือในเรื่องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อแสวงหา หนทางที่มีประสิทธิผลในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น⁹⁴

การเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อตกลง “ว่าด้วยความร่วมมือตามแนวพรมแดน” ระหว่างไทยและ มาเลเซียใหม่เมื่อวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1977 นั้น มีสาระสำคัญเหมือนข้อตกลงฉบับวันที่ 7 มีนาคม ค.ศ. 1970 ทุกประการ ยกเว้นประเภทของการปฏิบัติการหรือยุทธการที่แต่เดิมในความตกลงฉบับ ลงวันที่ 7 มีนาคม ค.ศ. 1970 ได้กำหนดให้กำลังแต่ละฝ่ายสามารถไล่ติดตาม (hot pursuit) กำลังโจร คอมมิวนิสต์ มลายาเข้าไปยังอีกประเทศหนึ่งได้ แต่ในความตกลงฉบับลงวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1977 ไม่ได้กำหนดเรื่องการไล่ติดตาม⁹⁵ แต่ได้กำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติไว้ 3 ประการคือ

⁹³ เรื่องเดียวกัน.

⁹⁴ กิตติ รัตนฉายา, ดับไฟใต้กับพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงแก้ว, 2538), หน้า 26.

⁹⁵ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 18.

1. ยุทธการผสม/ร่วม (combined operations)

การปฏิบัติการผสม/ร่วม หรือยุทธการผสม/ร่วม เป็นการปฏิบัติการที่จะมีการวางแผนร่วมกันระหว่างไทยและมาเลเซียในการใช้กำลังรักษาความปลอดภัยของทั้งสองประเทศ จากหน่วยงานในระดับที่เหมาะสม คือ ระดับกองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจขึ้นไป และการกระจายกำลังตั้งแต่เขตชายแดนทั้งไทยและมาเลเซีย เพื่อจะทำลายเป้าหมายในเขตที่ตกลงกันซึ่งอาจอยู่ในพรมแดนฝั่งไทยหรือมาเลเซีย

2. ยุทธการประสาน (coordinated operations)

การปฏิบัติการประสาน หรือยุทธการประสาน จะเป็นการปฏิบัติการโดยกองกำลังรักษาความปลอดภัยของทั้งสองประเทศ ในการทำลายเป้าหมายภายในเขตชายแดนของตน ผลหรือสิ่งทีตามมาจากการปฏิบัติการนี้อาจจะขยายออกไปยังอีกชายแดนฝ่ายหนึ่งได้ แผนปฏิบัติการต้องประสานกันโดยการควบคุมของกองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจของทั้ง 2 ประเทศ และจะให้กองกำลังรักษาความปลอดภัยของประเทศหนึ่งสามารถข้ามเข้าไปในเขตชายแดนของอีกประเทศหนึ่งได้ในระยะสั้นๆ เพื่อจะทำลายเป้าหมายในช่วงเวลาที่กำหนด ศูนย์บัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจ จะต้องแจ้งเรื่องการข้ามเขตชายแดนโดยด่วนต่อศูนย์บัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจของอีกประเทศหนึ่ง และสำนักคณะกรรมการชายแดนภูมิภาค เพื่อจะได้มีการปรับปรุงหรือแก้ไขแผนการที่จำเป็น

3. ยุทธการฝ่ายเดียว (unilateral operations)

การปฏิบัติการฝ่ายเดียว หรือยุทธการฝ่ายเดียว หมายถึง การปฏิบัติการโดยกองกำลังรักษาความปลอดภัยของแต่ละประเทศภายในเขตแดนของตน กระทำตามลำพังโดยไม่มีความร่วมมือหรือประสานกับอีกประเทศหนึ่ง

นอกจากนี้สาระสำคัญอีกประการของข้อตกลงฉบับนี้คือ ได้มีการเพิ่มข้อความ “และสมาชิกขององค์การที่มีส่วนเกี่ยวข้อง” ต่อท้ายข้อความ ที่แสดงถึงความร่วมมือเฉพาะเพื่อการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ เท่านั้น ซึ่งจากการใช้คำครอบคลุมเช่นนี้น่าจะเป็นความต้องการของไทยที่มีความมุ่งหมายจะให้รวมถึงภัยคุกคามจากการก่อการร้ายในรูปแบบอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยคุกคามจากขจก. ซึ่งเป็นภัยคุกคามความมั่นคงที่สำคัญของไทยนับตั้งแต่ ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา⁹⁶

⁹⁶ ดลยา เทียนทอง, “ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างไทย-มาเลเซีย จากอดีตจนถึงปัจจุบัน,” หน้า 38-39. แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ แม้ไทยจะประสบความสำเร็จในการเพิ่มข้อความที่หมายรวมถึงสมาชิกองค์การที่เกี่ยวข้องอื่นๆ นอกเหนือจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ก็ตาม แต่ไทยไม่ได้รับความร่วมมือในการปราบปรามหรือสมาชิกองค์การที่เกี่ยวข้องอื่นๆเลย

แผนยุทธการที่ใช้ในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาภายใต้ความตกลงฉบับนี้แบ่งออกได้เป็น 3 ช่วงคือ ก) ช่วงการใช้ยุทธการผสม/ร่วมเป็นหลัก นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1977-1980 (พ.ศ. 2520-2523) ข) ช่วงยุติยุทธการผสม/ร่วมและเปลี่ยนไปใช้ยุทธการฝ่ายเดียว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981-1983 (พ.ศ.2524-2526) และ ค) ช่วงยุทธการประสานเป็นหลัก นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1984-1988 (พ.ศ. 2527-2531) ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้⁹⁷

ก) ช่วงยุทธการผสม/ร่วม ปี ค.ศ. 1977-1980 เกิดยุทธการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาทั้งสิ้น 20 ครั้ง ดังนี้

1. ยุทธการควาใหญ่-มุสน่าห์ 2 เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการ 14 มีนาคม ค.ศ. 1977 – 19 เมษายน ค.ศ. 1977 โดยฝ่ายไทยใช้กำลังทหารราบ 1 กองพัน และกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน 2 กองร้อยฝ่ายมาเลเซียใช้กองพันทหารราบ 2 กองพัน กองร้อยทหารม้า 1 กองร้อยและทหารปืนใหญ่ 2 กองร้อย มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 8 บริเวณเขาน้ำค้าง อำเภอสะเดา และอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา จากการปะทะโจรคอมมิวนิสต์มลายาสูญเสียชีวิต 30 คน บาดเจ็บ 19 คน ถูกจับ 1 คน

2. ยุทธการชะฮาย่า- เบน่า * 1 (แสงอาญาสิทธิ์สู่เบตง) เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1977 – 24 สิงหาคม ค.ศ. 1977 โดยฝ่ายไทยใช้กำลังตำรวจตระเวนชายแดน 4 หมวด และหมวดปืนครก 1 กองร้อย ฝ่ายมาเลเซียใช้กองพันทหารราบ 3 กองพัน ทหารม้า 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 12 บริเวณกิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา มีสมาชิกโจรคอมมิวนิสต์มลายาสูญเสียชีวิต 2 คน ถูกจับ 14 คน

3. ยุทธการชะฮาย่า-เบน่า 2 แสงอาญาสิทธิ์สู่เบตง เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 1977 – 10 สิงหาคม ค.ศ. 1977 โดยฝ่ายไทยใช้กำลังทหารราบ (ทหารราบ, นาวิกโยธิน, และตำรวจตระเวนชายแดน) 3 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 2 กองร้อย ฝ่ายมาเลเซียใช้กองพันทหารราบ 3 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 2 กองร้อย ทหารม้า 1 กองร้อย และทหารช่าง 2 หมวด มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 10 บริเวณอำเภอเวียง กิ่งอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส โจรคอมมิวนิสต์มลายาสูญเสียชีวิต 8 คน บาดเจ็บ 19 คน ผู้สนับสนุนถูกจับกุม 14 คน และผู้สนับสนุนเข้ามอบตัว 2 คน

⁹⁷ กิตติ รัตนฉายา, ดับไฟใต้กับพรรคคอมมิวนิสต์มลายา, หน้า 155- 159.

* คำว่า เบน่า นั้น เบน มาจากการย่อชื่อ เบตงใน ภาษาอังกฤษ (Betong) และน่า คือ การย่อชื่อ นราธิวาสในภาษาอังกฤษ

4. ยุทธการสะลามัต-สวัสดี 1 เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการ 24 เมษายน ค.ศ. 1978 – 30 กันยายน ค.ศ. 1978 โดยฝ่ายไทยใช้กำลังทหารราบ 1 กองร้อย และตำรวจตระเวนชายแดน 8 หมวด ฝ่ายมาเลเซียใช้ทหารราบ 6 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย ทหารม้า 2 หมวด และทหารช่าง 1 หมวด มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 12 บริเวณอำเภอเบตง กิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา โจรคอมมิวนิสต์มลายาสูญเสียชีวิต 12 คน บาดเจ็บ 2 คน เข้ามอบตัว 2 คน

5. ยุทธการ 791 เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1978 – 3 กุมภาพันธ์ 1979 โดยฝ่ายไทยใช้กำลังทหารราบ 1 กองร้อย ทหารปืนใหญ่ 1 กองพัน และตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย ฝ่ายมาเลเซียใช้กองพันทหารราบ 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 1 กองพัน และทหารช่าง 1 ชุด มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 12 บริเวณอำเภอเบตง กิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา โจรคอมมิวนิสต์มลายาสูญเสียชีวิต 2 คน บาดเจ็บ 2 คน

6. ยุทธการ 792 อัลฟา เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการ 4 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1979 – 7 กรกฎาคม ค.ศ. 1979 โดยฝ่ายไทยใช้ปืนเล็ก 1 หมวดและ ตำรวจตระเวนชายแดน 4 หมวด ฝ่ายมาเลเซียใช้ทหารราบ 2 กองร้อย ตำรวจสนาม 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 1 หมู่ มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 8 บริเวณ อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา โจรคอมมิวนิสต์มลายาสูญเสียชีวิต 5 คน เข้ามอบตัว 4 คน

7. ยุทธการ 792 บราโว่ เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการ 4 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1979 – 20 กรกฎาคม ค.ศ. 1979 โดยฝ่ายไทยใช้ปืนเล็ก 1 หมวด และตำรวจตระเวนชายแดน 2 หมวด ฝ่ายมาเลเซียใช้กองพันทหารราบ 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 1 กองพัน มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 12 บริเวณตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา โจรคอมมิวนิสต์มลายาสูญเสียชีวิต 1 คน

8. ยุทธการ 792 ชาร์ลี เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการ 4 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1979 – 20 กรกฎาคม ค.ศ. 1979 โดยฝ่ายไทยใช้ทหารปืนเล็ก 1 หมวด และทหารปืนใหญ่ 1 ตอน ฝ่ายมาเลเซียใช้ทหารราบ 1 กองร้อย มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 12 บริเวณกิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

9. ยุทธการ 793 เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการ 7 กรกฎาคม ค.ศ. 1979 – 30 กันยายน ค.ศ. 1979 โดยฝ่ายไทยใช้กำลังทหารราบ 1 กองร้อย และตำรวจตระเวน

ชายแดน 5 หมวด ฝ่ายมาเลเซียใช้กองพันทหารราบ 1 กองพัน ตำรวจสนาม 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 8 บริเวณอำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา โจรคอมมิวนิสต์มลายาเข้ามาบดตัว 7 คน และถูกจับกุม 1 คน

10. ยุทธการ 794⁹⁸ เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1979 – 30 กันยายน ค.ศ. 1979 มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

11. ยุทธการ 801 อัลฟา เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1979 – 30 มกราคม ค.ศ. 1980 โดยฝ่ายไทยใช้กำลังทหารราบ 1 กองร้อย และตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย ฝ่ายมาเลเซียใช้กองพันทหารราบ 1 กองพัน ตำรวจสนาม 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 8 บริเวณ อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา โจรคอมมิวนิสต์มลายาเข้ามาบดตัว 2 คน

12. ยุทธการ 801 บราโว่ เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ระยะเวลาปฏิบัติการ 5 พฤศจิกายน ค.ศ. 1979 – 30 มกราคม ค.ศ. 1980 โดยฝ่ายไทยใช้กำลังทหารราบ 1 กองร้อยพันตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย ฝ่ายมาเลเซียใช้ทหารราบ 1 กองพัน และทหารปืนใหญ่ 1 กองร้อย มีพื้นที่ปฏิบัติการในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 12 บริเวณอำเภอเบตง และกิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา โจรคอมมิวนิสต์มลายาสูญเสียชีวิต 5 คน

13. ยุทธการ 802 อัลฟา เป็นการปฏิบัติการยุทธการฝ่ายเดียว มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่ 31 มกราคม ค.ศ. 1980 – 31 พฤษภาคม ค.ศ. 1980 โดยใช้ทหารราบ 1 กองร้อย ตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย และทหารพราน 1 กองร้อย มีการปฏิบัติการในพื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา กรม 8 ในบริเวณ อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา จากการปฏิบัติการทำให้โจรคอมมิวนิสต์มลายาบดเจ็บ 3 คน

14. ยุทธการ 802 บราโว่ เป็นการปฏิบัติการยุทธการฝ่ายเดียว มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่ 31 มกราคม ค.ศ. 1980 – 31 พฤษภาคม ค.ศ. 1980 โดยใช้ทหารราบ 1 กองร้อย ตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 ชุด ปฏิบัติการในพื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายา

⁹⁸ กองอำนวยการกลางสำนักบัญชาการทหารสูงสุด, ครบรอบ 20 ปี กรป.กลาง (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2525), หน้า 107.

กรม 12 ในบริเวณ อำเภอเบตง กิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา จากการปฏิบัติการ ทำให้โจรคอมมิวนิสต์มลายาเสียชีวิต 1 คน

15. ยุทธการ 803 อัลฟา เป็นการปฏิบัติการยุทธการฝ่ายเดียว มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่ 1 มิถุนายน ค.ศ. 1980 – 30 กันยายน ค.ศ. 1980 โดยใช้ทหารราบ 1 กองร้อย ตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย และทหารพราน 1 กองร้อย ปฏิบัติการในพื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 8 ในบริเวณ อำเภอสะเตาะ อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

16. ยุทธการ 803 บราโว่ เป็นการปฏิบัติการยุทธการฝ่ายเดียว มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่ 1 มิถุนายน ค.ศ. 1980 – 30 กันยายน ค.ศ. 1980 โดยใช้ทหารราบ 1 กองร้อย ตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 ชุด ปฏิบัติการในพื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 12 ในบริเวณ อำเภอเบตง กิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

17. ยุทธการจาย่า 1 เป็นการปฏิบัติการยุทธการประสาน มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่ 5 กรกฎาคม ค.ศ. 1980 – 30 กรกฎาคม ค.ศ. 1980 โดยฝ่ายไทยใช้ทหารราบ 1 กองร้อย และตำรวจตระเวนชายแดน 1 หมวด ฝ่ายมาเลเซียใช้ทหารราบ 2 กองร้อย และ ทหารปืนใหญ่ 2 ชุด ปฏิบัติการ บริเวณบ้านคอกช้าง กิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา และพื้นที่บางส่วนในเขต มาเลเซีย

18. ยุทธการจาย่า 2 เป็นการปฏิบัติการยุทธการร่วม มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่ 25 พฤศจิกายน ค.ศ. 1980 – 8 ธันวาคม ค.ศ. 1980 โดยฝ่ายไทยใช้ตำรวจตระเวนชายแดน 1 กองร้อย ฝ่ายมาเลเซียใช้ ตำรวจสนาม 1 กองร้อย และ ทหารปืนใหญ่ 1 หมู่ ปฏิบัติการในพื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 12 บริเวณ ตำบลยะรม และตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

19. ยุทธการทามาล 1 เป็นการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1980 – 28 ธันวาคม ค.ศ. 1980 ฝ่ายไทยใช้ ทหารราบ 1 กองร้อย และทหารปืนใหญ่ 1 ชุด ฝ่ายมาเลเซียใช้ทหารปืนเล็ก 2 กองร้อย และทหารปืนครก 1 ตอน มีพื้นที่ปฏิบัติการในเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 8 ในบริเวณ ควนเสม็ด บ้านสำนักเจาะ บ้านทุ่งไทรแจ้ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

20. ยุทธการทามาล 2 หรือยุทธการ 559-2 เป็นการปฏิบัติการยุทธการประสาน มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่ 25 มกราคม ค.ศ. 1981 – 31 มกราคม ค.ศ. 1981 ฝ่ายไทยใช้ ทหารปืนเล็ก 1 หมวด ตำรวจตระเวนชายแดน 1 หมวด และ ทหารพราน 2 ชุด ฝ่ายมาเลเซียใช้ ทหารปืนเล็ก 1 หมวด และ ตรวจหุนระเบิด 1 ชุด พื้นที่ปฏิบัติการอยู่ในเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 12 บริเวณ

อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา และเขตอิทธิพลโจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 8 บริเวณเนินเขา ตะวันออก หลักเขตแดนที่ 36 บ้านทุ่งไทรแก้ว อำเภอบันนังสตา จังหวัดสงขลา

ข) ช่วงยุคยุทธการผสม/ร่วมและใช้ยุทธการฝ่ายเดียว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981-1983

ในปี ค.ศ.1981 สมัยของนายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้มีการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบปัญหาการก่อการร้าย โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในแนวทางการปรับปรุงระบบบริหารงานและปรับปรุงประสิทธิภาพข้าราชการและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอให้มีการยุบและจัดตั้งองค์กรในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยปรับปรุงระบบการบริหารให้แบ่งงานเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายพลเรือน และฝ่ายป้องกันปราบปรามการก่อการร้าย โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินการแก้ไขปัญหา และแม่ทัพภาคที่ 4 เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงานในระดับพื้นที่ จึงได้มีการออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 8/2524 เรื่องการแก้ไขปัญหาการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ให้มีการจัดตั้งหน่วยงานดังต่อไปนี้⁹⁹

- การจัดตั้งองค์กรฝ่ายพลเรือน ให้กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) รับผิดชอบควบคุมกำกับ ดูแลการดำเนินงานตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของส่วนราชการทุกกระทรวง ทบวง กรมในพื้นที่

- การตั้งองค์กรป้องกันปราบปรามการก่อการร้าย ยุบกองอำนวยการรักษาความสงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.รสต.) และจัดตั้ง กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43 (พตท. 43) ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 จัดตั้งขึ้นโดยสนธิกำลังข้าราชการทุกฝ่าย ทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร¹⁰⁰ เพื่อรับผิดชอบในด้านการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายทุกรูปแบบในเขตพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยประสานแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานกับศอ.บต.

โดยการปฏิบัติยุทธการต่อ จคม. ภายหลังจากปรับเปลี่ยนหน่วยงานตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 8/2524 นั้น จะเป็นยุทธการฝ่ายเดียวทั้งหมด และนับจากปีดังกล่าว ไทยได้ยุติยุทธการผสม/ร่วมกับมาเลเซียลงอย่างสิ้นเชิง โดยมีรายละเอียดของยุทธการต่างๆดังนี้¹⁰¹

⁹⁹ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการนโยบายเพื่อความมั่นคงของจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2527), หน้า 46.

¹⁰⁰ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารประกอบการประชุมพิเศษ โครงการประชุมพิเศษข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานรัฐวิสาหกิจ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, มปป.), หน้า 130.

¹⁰¹ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 63-64.

1. ยุทธการ 811 เป็นการปฏิบัติยุทธการฝ่ายเดียวของไทย มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1981 – 30 กันยายน ค.ศ. 1981 โดยใช้ ทหารพราน 1 กองร้อย ทหารปืนเล็ก 1 หมวด และหน่วยปฏิบัติการพิเศษ 1 หมวด ในบริเวณเขตอิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 8 บริเวณอำเภอสะเดา และอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา และใช้กำลังตำรวจตระเวนชายแดน 4 หมวด ทหารปืนเล็ก 1 หมวด ปฏิบัติการในพื้นที่อิทธิพลของโจรคอมมิวนิสต์มลายากรม 12 บริเวณกิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

2. ยุทธการได้ร่มเย็น 11 เป็นการปฏิบัติยุทธการฝ่ายเดียว มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1982 - 30 กรกฎาคม ค.ศ. 1982 ปฏิบัติการในเขตพื้นที่อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา กับอำเภอเบตง กิ่งอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา และอำเภอเวียง กิ่งอำเภอสุคีวันคาร จังหวัดนราธิวาส¹⁰²

3. ยุทธการ 82 เป็นการปฏิบัติยุทธการฝ่ายเดียว มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1982 – 30 กันยายน ค.ศ. 1983 ปฏิบัติการในเขตพื้นที่อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา อำเภอเบตง อำเภอธารโต และอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา¹⁰³

4. ยุทธการได้ร่มเย็น 15/2* เป็นการปฏิบัติยุทธการฝ่ายเดียว มีระยะเวลาปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 1983 – 4 เมษายน ค.ศ. 1983 ปฏิบัติการในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างบริเวณจังหวัดยะลา และนราธิวาส¹⁰⁴

ค) ยุทธการประสานเป็นหลัก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1984-1988 มีการปฏิบัติยุทธการทั้งสิ้น 12 ครั้ง รายละเอียดดังต่อไปนี้

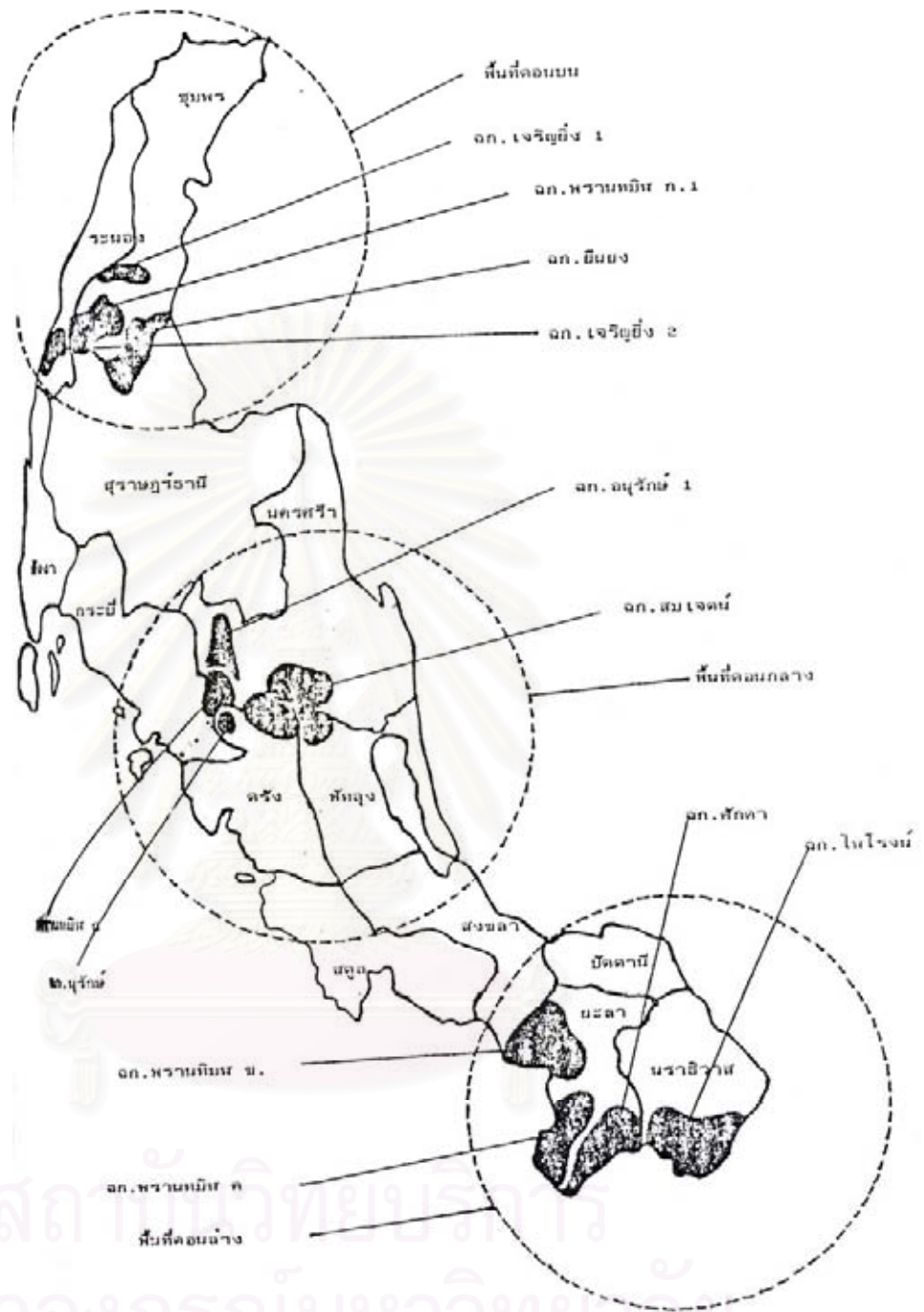
1. ยุทธการทักษิณ 8402 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีขึ้นในปี ค.ศ. 1984
2. ยุทธการทักษิณ 8403 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีขึ้นในปี ค.ศ. 1984
3. ยุทธการทักษิณ 8404 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีขึ้นในปี ค.ศ. 1984
4. ยุทธการทักษิณ 8502 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีขึ้นในปี ค.ศ. 1985

¹⁰² สุบรรณ แสงพันธุ์, “แนวความคิดในการปราบปรามขบวนการโจรก่อการร้ายชายแดนภาคใต้,” วิทยานิพนธ์วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2527, หน้า 36.

¹⁰³ กองอำนวยการกลางสำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุด, ครบรอบ 20 ปี กรป.กลาง, หน้า 107.

* สำหรับแผนยุทธการได้ร่มเย็น 15 นี้เป็นส่วนรุกทางการทหารที่ได้แบ่งการปฏิบัติออกเป็น 2 ขั้นตอนใน 3 พื้นที่ คือ ขั้นตอนแรกปฏิบัติการในพื้นที่ภาคใต้ตอนบนบริเวณรอยต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระนอง ชุมพร และพื้นที่ตอนกลางบริเวณรอยต่อจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรังและกระบี่ ส่วนยุทธการได้ร่มเย็นตอนที่สอง หรือ ยุทธการได้ร่มเย็น 15/2 จึงเป็นการปฏิบัติการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโจรคอมมิวนิสต์เพราะเป็นการปฏิบัติการในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างบริเวณจังหวัดยะลา และนราธิวาส

¹⁰⁴ นิสิต จันทร์สมวงศ์, “บทบาทของกองทัพไทยในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ตามนโยบายได้ร่มเย็นของกองทัพภาคที่ 4,” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 423.

แผนภาพที่ 2.2 แผนที่การปฏิบัติยุทธการได้ร่วมเย็น 15/2

5. ยุทธการทักษิณ 8503 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีขึ้นในปี ค.ศ. 1985
6. ยุทธการทักษิณ 8504 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีขึ้นในปี ค.ศ. 1985
7. ยุทธการทักษิณ 8505 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีขึ้นในปี ค.ศ. 1985
8. ยุทธการทักษิณ 8601 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีขึ้นในปี ค.ศ. 1986
9. ยุทธการทักษิณ 8602 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีขึ้นในปี ค.ศ. 1986
10. ยุทธการทักษิณ 8603 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีขึ้นในปี ค.ศ. 1986
11. ยุทธการทักษิณ 8701 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีระยะเวลาในการปฏิบัติการระหว่างวันที่ 18 ธันวาคม 1986 – 2 มกราคม 1987 โดยใช้กำลังจากกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย 1 กองร้อย ปฏิบัติการในพื้นที่บริเวณเทือกเขาฉะเชิงเทรา เทือกเขาสันกาลาคีรี ซึ่งเป็นรอยต่อระหว่างชายแดนไทยและมาเลเซีย ในเขตอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส¹⁰⁵
12. ยุทธการ 8801 เป็นการปฏิบัติยุทธการประสาน มีระยะเวลาในการปฏิบัติการระหว่างวันที่ 16-26 กุมภาพันธ์ 1988 มีเป้าหมายต่อพื้นที่ของโจรคอมมิวนิสต์มลายากรมที่ 12 เขต 1 บริเวณอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

จะเห็นได้ว่านับตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1981(เริ่มต้นปีงบประมาณ ค.ศ. 1981) เป็นต้นมา ไทยและมาเลเซียมิได้มียุทธการผสม/ร่วมทางทหารให้การปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาอีกเลย ใช้แต่เพียงยุทธการฝ่ายเดียว และในปี ค.ศ. 1984 เป็นต้นมาจะใช้ยุทธการประสานแทน จวบจนปัญหาการก่อการร้ายโดยโจรคอมมิวนิสต์มลายาลิ้นสุดลงเมื่อมีการลงนามในสนธิสัญญา 3 ฝ่ายในประเทศไทย เพื่อยุติการสู้รบของโจรคอมมิวนิสต์มลายาในปี ค.ศ. 1989

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁰⁵ กองทัพอากาศที่ 4, สรุปผลและบทเรียนจากการปฏิบัติตามแผนยุทธการ 8701 (18 ธันวาคม พ.ศ. 2529- 2 มกราคม พ.ศ. 2530) อังใน นันทวรรณ ยอดพิจิตร, “ความร่วมมือของไทยต่อมาเลเซีย: ศึกษากรณีการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (2520-2532),” หน้า 108.

บทที่ 3

นโยบายและหน่วยงานของไทยที่รับผิดชอบในเรื่องการแก้ปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายา

หากพิจารณาบทที่ 2 เพื่อดูรายละเอียดยุทธการที่ใช้ในการปฏิบัติการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) นั้น จะเห็นได้ว่าปฏิบัติการร่วมระหว่างกองกำลังของไทยและมาเลเซียซึ่งได้ดำเนินมาเป็นเวลานานนับตั้งแต่ก่อตั้งความร่วมมือได้ยุติลงในช่วงที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ไม่นาน ในขณะที่นั้นเป็นช่วงเดียวกับที่สภาพการเมืองระหว่างประเทศตกอยู่ในสภาพการแข่งขันทางด้านอุดมการณ์ระหว่างเสรีนิยมและสังคมนิยม ถึงแม้ว่าลักษณะการแข่งขันระหว่างอุดมการณ์จะมีมาตั้งแต่ภายหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สองได้ไม่นานก็ตาม แต่ดูเหมือนว่าเหตุการณ์การต่อสู้ระหว่างอุดมการณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะในอินโดจีนจะเป็นไปอย่างเข้มข้น ภายหลังจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ซึ่งมีประเทศมหาอำนาจให้การสนับสนุนสามารถเอาชนะและเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศเวียดนาม และ ลาว ได้แล้ว หลายประเทศมองว่าประเทศไทยกำลังจะเป็นประเทศต่อไป ที่จะต้องกลายเป็นคอมมิวนิสต์ตั้งแนวความคิดทฤษฎีโดมิโน (domino theory) ที่เชื่อถึงการล้มตามกันของรัฐในภูมิภาค อันหมายถึงปรากฏการณ์ว่าหากรัฐใดรัฐหนึ่งในพื้นที่แถบนี้ ต้องตกอยู่ภายใต้การยึดครองของพรรคคอมมิวนิสต์แล้ว และการล้มตามกันดังกล่าวจะเกิดขึ้นกับรัฐข้างเคียงด้วย¹ ความกังวลดังกล่าวสำหรับผู้นำไทยดำรงอยู่มาโดยตลอด ดูเหมือนเหตุการณ์ยิ่งเลวร้ายมากขึ้นเมื่อเวียดนามส่งกำลังทหารเข้ายึดครองกัมพูชา ในปี ค.ศ.1979 ส่งผลให้ประเทศไทยมีสถานะเป็นรัฐหน้าด่าน (frontline state) สภาพดังกล่าวยิ่งตอกย้ำเพิ่มความหวาดกลัวภัยคอมมิวนิสต์จากภายนอกต่อผู้นำไทยเป็นอย่างยิ่ง

ในขณะเดียวกันเหตุการณ์ภายในประเทศก็มีความรุนแรงไม่น้อยไปกว่าภาพการต่อสู้ภายนอกประเทศ การต่อสู้ระหว่างรัฐบาลไทยและพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) เป็นไปอย่างหนักหน่วงรุนแรงในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ แม้ในช่วงต้นการบริหารประเทศของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ภัยคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือจะลดความรุนแรงลงบ้างก็ตาม แต่เหตุการณ์ทางภาคใต้มิได้เป็นเช่นนั้น การก่อการร้ายโดยพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยสาขาภาคใต้ยังคงมีความรุนแรงเป็นอย่างยิ่งและระดับความรุนแรงอาจเพิ่มมากขึ้นเมื่อได้รับรายงานเกี่ยวกับการย้ายศูนย์การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจากเขตงานน่าน

¹ สุรชาติ บำรุงสุข, “เรียนรู้จากอดีต: รัฐบาลกับการก่อความไม่สงบ,” มติชนสุดสัปดาห์ ปีที่ 25 ฉบับที่ 1270 (วันที่ 18 ธันวาคม 2547), หน้า 36.

ได้ในภาคเหนือไปสู่เขตงานภาคใต้* นอกจากนี้จะเผชิญกับปัญหาการคุกคามจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยแล้ว ในภาคใต้ยังประสบปัญหาการก่อการร้ายจากขบวนการโจรก่อการร้าย (จก.) และโจรคอมมิวนิสต์มลายาอีกด้วย

สถานการณ์ภัยคุกคามความมั่นคงต่อรัฐไทยดังกล่าวมีความจำเป็นต่อการศึกษาและการทำความเข้าใจ รวมถึงการให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์นโยบายรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ซึ่ง เหล่านี้ต่างมีความสำคัญต่อการพยายามทำความเข้าใจนโยบายต่อโจรคอมมิวนิสต์มลายา อันเนื่องมาจากนโยบายที่รัฐบาลไทยใช้ในการแก้ปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายา ยังไม่ปรากฏหลักฐานว่ารัฐบาลได้มีการกำหนดนโยบายในการต่อสู้เพื่อเอาชนะโจรคอมมิวนิสต์มลายา² เป็นการเฉพาะ แต่ในทางปฏิบัติได้ใช้นโยบายเดียวกับการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยโดยอนุโลม ดังนั้นการสร้างความเข้าใจต่อนโยบายและหน่วยงานที่ปฏิบัตินโยบายต่อต้านการก่อการร้ายจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจึงมีความสำคัญต่อการเข้าใจปรากฏการณ์การต่อสู้เพื่อเอาชนะโจรคอมมิวนิสต์มลายา

3.1 นโยบายการแก้ปัญหา

นโยบายที่ไทยใช้ในการแก้ไขและปราบปรามการก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยนั้นหากมองยุทธศาสตร์ของการทำสงครามของรัฐบาล อาจแบ่งนโยบายออกได้ 2 ช่วงด้วยกัน คือ ช่วงแรก จากปี ค.ศ. 1965-1980 (พ.ศ.2508-2523) ซึ่งถือได้ว่าเป็นช่วงที่ใช้นโยบายแบบเก่าที่มุ่งเน้นการปราบปรามใช้ปฏิบัติการทางทหารเข้าตอบโต้กับการขยายตัวของพรรคคอมมิวนิสต์อย่างเต็มที่ ส่วนช่วงที่สอง นับตั้งแต่การประกาศคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี 66/2523 เป็นต้นมา ซึ่งถือเป็นนโยบายแบบใหม่ที่เรียกกันว่านโยบายการเมืองนำหน้าการทหาร

ในระยะแรกของการต่อสู้เพื่อเอาชนะผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ซึ่งได้เริ่มขึ้นในปีค.ศ. 1965 นั้น รัฐบาลไทยได้ใช้การปฏิบัติตามหลักนิยมของสหรัฐอเมริกา การมุ่งเน้นการปฏิบัติการทางทหารแต่เพียงด้านเดียว โดยเน้นในเรื่องการโจมตี การค้นหาและทำลาย³ หรือความสำเร็จของการต่อต้านคอมมิวนิสต์วัดจากความสามารถในการทำลายชีวิตของฝ่ายตรงข้ามในลักษณะของ “การนับตัว” (body count) ด้วยความเชื่อว่ายิงฆ่าได้มากเท่าใด ก็ยิ่งชนะสงครามคอมมิวนิสต์เร็วขึ้น

* คุราชละเอียดเพิ่มเติมได้ใน “ “ลองมาร์ช” พทท. นำนได้สู่เทือกบรรทัด,” สยามใหม่ ปีที่ 2 ฉบับที่ 60 (7 มกราคม 2526), หน้า 16-18.

² ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 42.

³ Saiyud Kerdphol, The Struggle for Thailand Counter-insurgency 1965-1985 (Bangkok: S.Research Center Co.Ltd., 1986), p. 153.

เท่านั้น⁴ การดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ซึ่งให้อำนาจรัฐอย่างมาก ให้อำนาจเจ้าหน้าที่อย่างมาก โดยสงครามต่อสู้กับ พคท. ของรัฐบาลดำเนินไปโดยถือเอามาตรการทางทหารเป็นด้านหลักของการต่อสู้ซึ่งยุทธวิธีของมาตรการเช่นนี้ ก็คือการทุ่มกำลังทหารขนาดใหญ่เข้าทำการปิดล้อมและปราบปรามในพื้นที่ที่ต้องสงสัยว่าจะมีกองกำลังของพคท.หลบซ่อนอยู่⁵ เช่น หากมีการข่าวว่าในหมู่บ้านมีคอมมิวนิสต์ 3 คน ก็จะเอากำลังทหารล้อมหมู่บ้าน ใช้ความโหดร้าย บีบคั้นเพื่อให้ได้ข่าวสาร⁶ ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อสงครามคอมมิวนิสต์เริ่มขึ้นในวันเสียดังกล่าวในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1965 นั้น ผู้นำทหารไทยเชื่อมั่นว่าถ้าทุ่มกำลังรบเข้าทำการปราบปรามอย่างเต็มที่แล้ว รัฐบาลจะสามารถเอาชนะสงครามคอมมิวนิสต์ได้ภายใน 6 เดือนแต่ผลลัพธ์ของวิธีการทางทหารดังกล่าวที่ใช้มิได้ประสบผลสำเร็จ กลับยิ่งผลักดันให้ประชาชนเข้าไปอยู่ข้างเดียวกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์มากยิ่งขึ้น และสงครามการก่อการร้ายตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยืดเยื้อยาวนาน รัฐต้องใช้งบประมาณและกำลังในการปราบปรามจำนวนมาก

แต่อย่างไรก็ดีในขณะที่มีการใช้กลไกหลักทางทหารในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ก็ตาม ยังปรากฏหน่อความคิดที่จะใช้มาตรการทางการเมืองเป็นแนวความคิดในการต่อสู้อยู่บ้าง แต่ความเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงจะเกิดขึ้นในกองทัพภาคที่ 2 ภายใต้การรับผิดชอบของแม่ทัพกองทัพภาคที่ 2 พลโทเปรม ติณสูลานนท์ (ยศในขณะนั้น) ซึ่งดำรงตำแหน่งแม่ทัพในพื้นที่รับผิดชอบภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งในขณะนั้นมีสถานการณ์การต่อสู้รุนแรงกว่าภูมิภาคอื่นๆ กองทัพภาคที่ 2 ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมจิตวิทยาในพื้นที่รับผิดชอบจนพบจุดอ่อนของรัฐที่ควรแก้ไขหลายประการ คือ นอกจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและตำรวจจะคุ้มครองความปลอดภัยให้ราษฎรไม่ได้แล้ว เจ้าหน้าที่บางคนยังข่มเหงรังแกชาวบ้านและยึดเยื้อดข้อหาให้อย่างไม่เป็นธรรมอีกด้วย⁷ ทำให้ประชาชนถูกผลักดันให้เข้าร่วมการต่อสู้ร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และจากการที่ได้เห็นถึงปัญหาความไม่ไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงได้มีความพยายามสร้างความเข้าใจและปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชน ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานต่อต้านปราบปราม หันไปใช้มาตรการทางการเมืองแทน

ความสำเร็จของกองทัพภาคที่ 2 เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของหน้าประวัติศาสตร์การต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ ซึ่งต่อมาได้พัฒนามาเป็นนโยบายใหม่ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ในระดับชาติ ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านนโยบายและการปฏิบัติที่สำคัญ เมื่อพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกและนายกรัฐมนตรีในเวลาต่อมา ได้นำรูปแบบการ

⁴ สุรชาติ บำรุงสุข, ทหารกับประชาธิปไตยไทย: จาก 14 ตุลา สู่อภิเษกและอนาคต (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2541), หน้า 36.

⁵ สุรชาติ บำรุงสุข, นวัตกรรมความมั่นคง ระบบงานความมั่นคงใหม่ของไทย (กรุงเทพฯ: อนิเมทกรุ๊ป, 2547), หน้า 32.

⁶ สัมภาษณ์ พันเอกอภิโรย สว่างภพ, 18 ตุลาคม 2547 พระตำหนักทักษิณราชธานีเวศน์.

⁷ ประสงค์ สุ่นศิริ, 726 วันใต้บัลลังก์ “เปรม” ภาวะลบลรอยอดีตได้, หน้า 73.

ปฏิบัติและแนวคิดในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งแม่ทัพภาคที่ 2 มาใช้เป็นนโยบายระดับชาติ ดังปรากฏชัดเจนในคำปรารภของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ในหนังสือกองทัพบกในรอบ สี่สิบปี ความตอนหนึ่งว่า⁸

“...เมื่อผมเป็นผู้บัญชาการทหารบก จึงได้ขอความร่วมมือจากแม่ทัพภาคทุกคนให้ช่วยกันแก้ปัญหาในพื้นที่ตามแนวทางที่กองทัพภาคที่ 2 ได้ประสบผลสำเร็จมาแล้ว เพราะเมื่อเหตุการณ์ด้านอีสานเริ่มสงบ ความรุนแรงก็ไปปรากฏที่อื่น โดยเฉพาะในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 4 ซึ่งมีขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) และโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) เคลื่อนไหวอยู่ด้วย ทุกกองทัพภาคได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และปฏิบัติตามจนได้ผลดีมาโดยลำดับ เมื่อผมเป็นนายกรัฐมนตรี จึงประกาศใช้นโยบายที่ 66/2523 อันเป็นนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์...”

3.1.1 คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 เรื่องนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ หรือนโยบายที่ 66/2523

นายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้ตระหนักดีว่า คอมมิวนิสต์ซึ่งเป็นภัยอันตรายที่คุกคามความมั่นคงของไทยมีอาจเอาชนะได้ด้วยวิธีการปราบปรามเพียงอย่างเดียว การใช้กำลังเข้าปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จะต้องสูญเสียชีวิต ทรัพย์สิน และสิ้นเปลืองงบประมาณเป็นจำนวนมาก ดังตัวอย่างเช่นมาเลเซียซึ่งรัฐบาลอาณานิคมอังกฤษและมาเลเซียได้ใช้ระยะเวลายาวนาน และงบประมาณมากกว่าไทยหลายเท่าตัวในการปราบปรามการก่อการร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ทำให้มีคนเสียชีวิตไปมากกว่า 3,000 คน อีกทั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายถึงวันละ 500,000 เหรียญมลายา⁹ ในระหว่างภาวะฉุกเฉิน 12 ปี ของมาเลเซียนั้น รัฐบาลอังกฤษและมาเลเซียได้เสียค่าใช้จ่ายในการปราบผู้ก่อการร้ายสูงถึงสัปดาห์ละ 1.4 ล้านดอลลาร์ หรือ ใช้งบประมาณ 1 พันล้านเหรียญในการสังหารโจรคอมมิวนิสต์ 1 คน โดยจัดเป็นกำลังในการลาดตระเวน ชุ่มโจมตี และเข้าทำการรบคิดเป็นจำนวน 700 คน ต่อหนึ่งชั่วโมง เจ้าหน้าที่รัฐบาลเสียชีวิต 1,865 คน บาดเจ็บ 2,560 คน พลเรือนเสียชีวิต 2,473 คน บาดเจ็บ 1,385 คน และหายสาบสูญ 810 คน¹⁰ บทเรียนในการต่อสู้เพื่อเอาชนะโจรคอมมิวนิสต์มลายาของรัฐบาลอังกฤษและมาเลเซียแสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติการทางทหารแต่เพียงอย่างเดียวไม่สามารถเอาชนะโจรคอมมิวนิสต์มลายาได้ แต่การปฏิบัติการทางการเมืองที่มั่นคงต่างหากที่จะเป็นกุญแจไปสู่ความสำเร็จได้ บทเรียนดังกล่าว

⁸ กองทัพบก, กองทัพบกในรอบสี่สิบปี (กรุงเทพฯ: บริษัทไอ.เอส.พี.นิตติ้ง เอ็นท์ จำกัด, 2538), หน้า XIV.

⁹ โนเอล บาร์เบอร์, สงครามของพวกสุนัขรับใช้ แปลโดย สมโภชน์ วิไลจิตต์ และสุวิทย์ สุวรรณ (กรุงเทพฯ: มปป.), หน้า

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 420-421.

ประเทศไทยเองก็ได้ตระหนักเป็นอย่างดี ประกอบกับประสบการณ์ของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เมื่อครั้งเป็นแม่ทัพภาคที่ 2 ที่ประสบความสำเร็จในการใช้แนวทางการเมืองนำหน้าทหารจึงได้นำมาตรการทางการเมืองมาใช้เพื่อทำการยุติปัญหาผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

รัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้ออกนโยบายที่สำคัญคือ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2523 ซึ่งถือเป็นแม่บทในการแก้ปัญหาภัยคุกคามคอมมิวนิสต์และการก่อการร้ายอื่นๆ โดยกำหนดนโยบายให้ดำเนินการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็วด้วยการรุกทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาความคับแค้นทางจิตใจ ความยากไร้ทางวัตถุ โดยใช้แนวทางการเมืองนำทหาร

จากบันทึกของพลเอก ประยุทธ์ จารุมณีอดีตนายกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้สรุปสาระสำคัญของคำสั่งที่ 66/2523 ที่นายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ได้ประกาศนโยบายไว้ต่อคณะรัฐมนตรีทุกฝ่ายเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2523 ณ ที่ประชุมประมินผลการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ โดยมีสาระสำคัญดังนี้¹¹

1. ในด้านวัตถุประสงค์ เป็นความต้องการยุติสถานการณ์สงครามปฏิวัติของคอมมิวนิสต์อันมีความสำคัญและเป็นภัยต่อความมั่นคงอย่างที่สุดของประเทศให้เสร็จสิ้น
2. ในด้านนโยบาย ต้องต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็วขึ้น เพราะสถานการณ์ของฝ่ายนั้นกำลังตกต่ำลงมากแล้วด้วยการรุกทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง เน้นหนักในการปฏิบัติทั้งปวงเพื่อลดทอน ทำลายขบวนการ แนวร่วมและกองกำลังติดอาวุธเพื่อยุติสถานการณ์สงครามปฏิวัติลงและเปลี่ยนแนวทางต่อสู้ด้วยอาวุธมาเป็นการต่อสู้ในแนวทางสันติ
3. ในด้านยุทธศาสตร์ในการต่อสู้กับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การต่อสู้กับ พคท. ขึ้น 2 แนวทาง คือมาตรการทางการเมืองและมาตรการทางการทหาร

โดยที่ลักษณะของ “การเมืองนำทหาร” นั้น มิได้หมายความว่า การเมืองต้องทำก่อนการทหารทำทีหลังเสมอไป แต่การทหารอาจจะต้องทำก่อนและทำอย่างรุนแรงเฉียบขาดก็ได้¹² แต่การใช้การทหารจะเป็นไปในลักษณะเพื่อสนับสนุนงานการเมืองของรัฐ หรือเพื่อให้ได้ผลในทางการเมือง ดังนั้นการเมืองจึงยังคงเป็นหนึ่งในหรือเรียกว่าการเมืองนำเสมอ งานการเมืองเป็นสิ่งชี้ขาดงานการทหารจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้บรรลุภารกิจงานการเมืองเป็นสำคัญหากพิจารณา

¹¹ ประยุทธ์ จารุมณี, 16 ปี ของสงครามยืดเยื้อ (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท. ม.ป.ป.), หน้า 35-39. อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 ได้จากภาคผนวก ก.

¹² หาญ ลีนาพันธ์, อุดมการณ์ทางการเมือง (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สื่อสาร, 2527), หน้า 206-207.

สาระสำคัญของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี 66/2523 อันเป็นแนวทางการต่อสู้ทางยุทธศาสตร์ที่มีเป้าหมายชัดเจนนั้น จะเป็นการใช้แนวทางสันติต่อสู้เอาชนะแนวทางการใช้มาตรการประชาธิปไตยเป็นหลักในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ และเผด็จการทุกรูปแบบ ใช้การยื่นข้อเรียกร้องข้างประชาชน เพื่อเป็นหลักประกันในเสรีภาพและอธิปไตยใช้สามัคคีธรรม และเพื่อผนึกกำลังทุกรูปแบบในการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย¹³ โดยเน้นหนักการปรับปรุงเนื้อหาให้เป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งสมบูรณ์ที่สุด โดยมีหลักการปฏิบัติ ดังนี้¹⁴

1. ต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว ด้วยการรุกรุกทางการเมือง
2. ลิดรอน ทำลายขบวนการแนวร่วมและกองกำลังติดอาวุธเพื่อยุติสงครามปฏิวัติ
3. ดำเนินนโยบายเป็นกลางเพื่อยับยั้งสงครามประชาชาติ
4. เปลี่ยนแนวทางการต่อสู้ด้วยอาวุธมาเป็นในทางสันติ

ลักษณะที่สำคัญของคำสั่ง 66/2523 ของรัฐบาลนั้นเป็นนโยบายระดับชาติที่ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงทางยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ที่สำคัญ นอกจากจะเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวทางการต่อสู้ด้วยอาวุธเป็นสันติวิธีดังระบุอย่างชัดเจนแล้ว การใช้การรุกรุกทางการเมืองเพื่อสิ้นสุดสงครามที่ชืดเยื้อครั้งนี้ให้จบสิ้นลงอย่างรวดเร็วก็เป็นอีกวิธีที่เป็นยุทธศาสตร์ที่ถูกนำมาใช้ควบคู่กันไป อีกทั้งแนวทางการปฏิบัติกับผู้หลงผิดที่ออกมามอบตัวเป็นผู้พัฒนาชาติไทย เหล่านี้เป็นแนวทางการยุทธศาสตร์ที่คำสั่ง 66/2523 ได้ระบุไว้ ฉะนั้นการที่จะยุติสงครามปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยให้ได้นั้น มิได้อยู่ที่จะต้องฆ่าผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ให้หมดไป เพราะฆ่าเท่าใดก็ไม่รู้จักหมด トラบไตที่ยังคงมีเงื่อนไขสงคราม ความอธรรมหรือความไม่เป็นธรรมต่างหากที่จะต้องขจัดให้หมดสิ้นไปตามคำสั่งที่ 66/23¹⁵

3.1.2 คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 65/2525 เรื่อง แผนรุกรุกทางการเมือง

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 65/2525 วันที่ 27 พฤษภาคม 2525 เป็นคำสั่งที่เป็นแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้อง และต่อเนื่องจากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 เป็นคำสั่งที่ได้มุ่งทำความเข้าใจรายละเอียดคำสั่ง 66/2523 ให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ประเด็นสำคัญของคำสั่ง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อคุณค่าระบอบประชาธิปไตย และเร่งรัดการปฏิบัติตาม

¹³ กองทัพบก, มูลนิธิรัฐบุรุษพลเอกเปรม ติณสูลานนท์และอุษณีย์ เกษมสันต์, มองกองทัพผ่านผลงานรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (กรุงเทพฯ: บริษัท โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์ จำกัด, 2543), หน้า 132.

¹⁴ สยามรัฐ, 27 มกราคม 2526, หน้า 6-8.

¹⁵ หาญ ลีนานนท์, อุคมการณ์ทางการเมือง, หน้า 38.

หน้าที่ในระบอบประชาธิปไตยโดยกลไกของรัฐ¹⁶โดยมีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุนโยบายดังต่อไปนี้¹⁷

1. ต้องทำลายเผด็จการทุกรูปแบบ

2. ต้องสถาปนาสังคมระบอบประชาธิปไตยขึ้น โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีความสำคัญที่จะต้องทำในการพัฒนาประชาธิปไตย ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ การทำให้เกิดความรู้สึกและความเข้าใจว่า อธิปไตยเป็นของปวงชน โดยจะต้องทำลายอำนาจเผด็จการ และกำจัดอิทธิพลท้องถิ่นและระดับชาติ อีกส่วนคือการทำเสรีภาพของบุคคลให้สมบูรณ์ โดยทำกฎหมายให้เป็นกฎหมาย และปรับปรุง , ยกเลิกกฎหมายที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติตามคำสั่งที่ 66/23 นั้นทำให้รัฐบาลประสบความสำเร็จในทางการเมือง ประชาชนสมัครใจกลับมาเป็นพวกเดียวกับรัฐ โดยคำสั่ง ที่ 65/2525 เรื่องแผนรูกทางการเมือง

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 65/2525 นั้น จึงเป็นเสมือนการชี้แจงอธิบายแนวทางปฏิบัติตามคำสั่ง 66/2523 ให้บรรลุผลและมีประสิทธิภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นเสมือนการประเมินคำสั่ง 66/2523 ในลักษณะที่มุ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คำสั่งดังกล่าวอย่างมากที่สุด

3.1.3 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้

นอกจากนโยบายระดับชาติที่มีผลบังคับใช้กับทุกส่วนในประเทศไทยเหมือนกันทั้งหมดแล้วนั้น จังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะที่พิเศษแตกต่างจากบริเวณอื่นๆของประเทศทั้งด้านปัญหาและด้านสังคมจิตวิทยา รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะเพื่อให้นโยบายในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาทุกเรื่องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และให้นโยบายแต่ละด้านสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งแม้ข้าราชการทุกสังกัดกระทรวง ทบวง กรม จะมีการรอบการทำงานและวิธีปฏิบัติต่าง ๆ กันก็ตาม แต่สำหรับในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น นอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบายโดยส่วนรวมแล้ว ยังต้องยึดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งถือเป็นนโยบายแม่บทในการกำหนดแผนงานต่างๆ¹⁸ อีกด้วย

ในอดีตนโยบายที่กำหนดขึ้นมักมีลักษณะเป็นนโยบายที่มุ่งแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่อง เป็นครั้งคราว ในปี ค.ศ. 1978 รัฐบาลจึงได้พิจารณากำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งคณะรัฐมนตรี

¹⁶ กองทัพบก, กองทัพบกในรอบ สี่สิบปี, หน้า 151.

¹⁷ สยามรัฐ, 27 มกราคม 2526, หน้า 6-8. อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 65/2525 ได้จากภาคผนวก ข

¹⁸ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารประกอบการประชุมพิเศษ โครงการประชุมพิเศษข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานรัฐวิสาหกิจ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้, หน้า 133.

เห็นชอบเมื่อวันที่ 24 มกราคม ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ 1) ให้เกิดความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ และ 2) ให้มีการปรับสภาพแวดล้อมทั้งทางด้านสังคมจิตวิทยา การเมือง เศรษฐกิจ ให้เกิดการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ที่เห็นผลรวดเร็วยิ่งขึ้น สาระสำคัญของนโยบายประกอบด้วย 5 ด้าน คือ¹⁹

1. ด้านสังคมจิตวิทยา เน้นพัฒนาการศึกษา การเรียนรู้ และใช้ภาษาไทย การปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ และปฏิบัติการจิตวิทยา
2. ด้านการเมืองภายใน มุ่งให้ชาวไทยมุสลิมมีส่วนในการปกครองและมีโอกาสในการร่วมแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทางราชการ การปรับปรุงประสิทธิภาพข้าราชการและองค์กรในการบริหารราชการ และการแก้ไขปัญหา
3. ด้านการเมืองระหว่างประเทศ ให้ประเทศมุสลิมมีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการปฏิบัติของรัฐบาลต่อชาวไทยมุสลิม และสนับสนุนประเทศไทยในวงการเมืองระหว่างประเทศในการยับยั้งการดำเนินงานของขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.)
4. ด้านเศรษฐกิจ เร่งรัดพัฒนาและขยายฐานทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการสร้างทางหลวง
5. ด้านการก่อการร้าย ปรับปรุงองค์กรในการปราบปรามการก่อการร้ายให้มีเอกภาพและเพิ่มประสิทธิภาพของกำลังพล อุปกรณ์ การข่าวและการจัดระบบการป้องกันตนเอง

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามความไม่สงบในภาคใต้ นั้นจะตรงกับข้อ 5 ด้านการก่อการร้าย ซึ่งมีรายละเอียด คือ²⁰ 1) ปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติในพื้นที่ภาคใต้ โดยรวมการจัดองค์การในการป้องกันและปราบปราม ผกค. ขจก. และจคม. ให้อยู่ในการควบคุมอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในเขต 4 2) เพิ่มกำลังพลของกองทัพอากาศที่ 4 ตามกำลังงบประมาณ เพื่อบรรจุโครงสร้างการจัดกำลังของกองทัพอากาศที่ 4 ตามลำดับความเร่งด่วนที่ได้กำหนดไว้แล้ว การปราบปรามการก่อการร้ายในพื้นที่ให้พยายามใช้กำลังของกองทัพอากาศที่ 4 ที่มีอยู่ในพื้นที่ให้มากที่สุด กำลังเพิ่มเติมจากภายนอกให้มีเพียงพอและเพิ่มงบประมาณให้พอเพียง รวมทั้งการจัดหา อาวุธยุทโธปกรณ์และยานพาหนะที่ทันสมัย 3) ส่งเสริมการจัดกำลังกึ่งทหาร เพื่อมุ่งให้สามารถป้องกันตนเองได้ และสร้างความสามัคคีของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งให้ความร่วมมือกับทางราชการ ในด้านการข่าวและการต่อต้านการก่อการร้ายด้วยประชาชนเอง 4) ขยายขอบเขตและเพิ่มการแสวงหาข่าวเพื่อทราบความเคลื่อนไหวของ ขจก. จคม. และผกค. ให้มากขึ้น เพื่อป้องกันการแทรกซึมบ่อนทำลายของนักการเมือง และพวกชาตินิยมในมาเลเซียที่สนับสนุน

¹⁹ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2537-2541) (กรุงเทพฯ: ม.ป.พ., 2537), หน้า 3-4.

²⁰ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารบรรยายสรุปต่อคณะนักศึกษา วปอ. รุ่นที่ 26 (ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2527), หน้า 16.

ขจก. และเพื่อลดการติดต่อกันระหว่างคอมมิวนิสต์จังหวัด และภาคต่างๆ และระหว่างคอมมิวนิสต์ไทยกับคอมมิวนิสต์มลายา

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงเป็นนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหามีลักษณะเฉพาะในภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพและความสอดคล้องกันของหน่วยราชการต่างๆในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต้องยึดถือเป็นกรอบการปฏิบัติโดยทั่วกัน

3.1.4 นโยบายได้ร่วมเย็น *

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 นับได้ว่าเป็นนโยบายแห่งชาติที่ทุกหน่วยงานของรัฐนำมาใช้เป็นแผนแม่บทเพื่อเร่งยุติสงครามการก่อการร้ายในระดับชาติ แต่ในระดับภูมิภาค โดยเฉพาะในบริเวณภาคใต้ในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 4 มีนโยบายได้ร่วมเย็น ซึ่งเป็นแนวความคิดที่จะนำความสงบสุขมาสู่พี่น้องชาวไทยได้โดยอาศัยความร่วมมือและความเข้าอย่างแน่นแฟ้นระหว่างเจ้าหน้าที่กลไกของรัฐบาลซึ่งถือเป็นฝ่ายปกครองกับราษฎรซึ่งเป็นผู้ถูกปกครอง²¹ นโยบายได้ร่วมเย็น ถือเป็นนโยบายระดับภูมิภาคที่รองรับและสอดคล้องเป็นส่วนหนึ่งกับคำสั่ง 66/2523 ดังที่ได้ปรากฏอย่างชัดเจนจากทัศนคติของอดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 พลโทหาญสินานนท์ (ยศในขณะนั้น) ที่ว่า “นอกจากนโยบายที่ 66/23 แล้วเรายังมีนโยบายได้ร่วมเย็นสำหรับภาคใต้ของเราโดยเฉพาะและนโยบายได้ร่วมเย็นนั้นเป็นนโยบายที่กำหนดขึ้นมาเพื่อจะเอาชนะศัตรูของชาติของภาคใต้และนโยบายนี้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายที่ 66/23 นั่นเอง”²²

นโยบายได้ร่วมเย็นเป็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นเพื่อเอาชนะศัตรูของชาติในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งกองทัพภาคที่ 4 เป็นผู้รับผิดชอบกำหนดยุทธการและยุทธวิธีต่างๆของนโยบายได้ร่วมเย็น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ การสร้างความปลอดภัยจากการคุกคามของ ผกค. จคม. และกลุ่มโจรต่างๆ รวมถึงการทำพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย เพื่อสถาปนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของจังหวัดแนวชายแดนให้ดีขึ้น และยกระดับความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างไทย-มาเลเซียให้สูงขึ้น

นอกจากนี้กองทัพภาคที่ 4 ยังได้มีแนวทางปฏิบัติที่เรียกว่า บัญญัติ 10 ประการ เพื่อใช้แก้ปัญหาจคม. บัญญัตินี้ดังกล่าวประกอบด้วย²³

1. กอดันทางทหาร

* อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก ก

²¹ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการ นโยบายเพื่อความมั่นคงของจังหวัดชายแดนภาคใต้, (ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2527), หน้า 25.

²² หาญ สินานนท์, แม่ทัพหาญพล, หน้า 101.

²³ “เยี่ยมหมู่บ้านปิยะมิตรวนคาม 1: จคม. ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย” *รัฐสมิแล* ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (พฤษภาคม- สิงหาคม, 2530), หน้า 16.

2. ไม่มุ่งเข้าตีเพื่อยึดและรักษาค่าย
3. ควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภค
4. ดำรงท่าทีระมัดระวัง
5. ตรวจยานพาหนะที่จะเข้าสู่พื้นที่อิทธิพล
6. พิทักษ์ประชาชนและทรัพยากรในเขตอิทธิพล
7. ออกพลปะประชาชนในรูปตรวจเยี่ยมหน่วยชายแดน
8. ส่งแหล่งข่าวออกเจรจา
9. ประชาสัมพันธ์ทันทีที่มีการมอบตัวของจคม. โดยเฉพาะเป็นกลุ่ม
10. ยึดถือแนวทางสันติ 66/23

โดยที่หลักปฏิบัติข้อ 2 และ ข้อ 7 นั้นสำคัญมาก²⁴ ข้อที่ 2 ไม่มุ่งเข้าตีเพื่อยึดและรักษาค่าย นั้นเมื่อยึดค่ายได้ก็ระเบิดค่ายเสีย แล้วดำเนินกลยุทธ์บังคับให้ จคม. ถอย แล้วเข้าตีซ้ำๆ เพื่อให้จคม. อุดอยาก ตัดการหาเสบียง และการส่งกำลังบำรุง ส่วนข้อที่ 7 ออกพบปะประชาชนในรูปตรวจเยี่ยม หน่วยชายแดนนั้น สำคัญมาก เป็นการเข้าไปทำความเข้าใจ ชี้แจงให้ประชาชนทราบ มีการจัดทำ ใบปลิว ทั้งภาษาไทย ภาษาจีน และภาษายาวี เพื่อบอกให้ประชาชนแจ้งให้จคม. ในป่าออกมา เรา (กองทัพภาคที่ 4) จะไม่ส่งมาเลเซีย²⁵

3.1.5 โครงการอื่นๆ

3.1.5.1 โครงการผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

จากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 ระบุให้มีการใช้การเมืองนำ เพื่อสร้างสรรค์ ความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐบาลกับประชาชน ส่วนหนึ่งนั้นคือ การทำให้ บุคคลที่หลงผิดจับอาวุธเข้าต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในป่าออกมามอบตัวโดยไม่เอาความผิดเพื่อนำไป พัฒนาชาติ* โครงการผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยจึงเป็นโครงการที่ประชาชนผู้หลงผิดได้กลับเข้ามาร่วม พัฒนาชาติไทย ซึ่งได้กลายมาเป็นกำลังส่วนหนึ่งในการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการอาสาพัฒนา และป้องกันตนเอง (อพป.) ซึ่งเป็นโครงการที่มุ่งเสริมสร้างความมั่นคงในโครงสร้างการจัดหมู่บ้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การบริหารปกครอง และการป้องกันตนเอง สำหรับผู้เข้ามอบตัวต่อทางการ เป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยกลุ่มต่างๆนั้นรัฐบาลได้มีนโยบายในการจัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกินให้แก่ผู้ ร่วมพัฒนาชาติไทย

สำหรับนโยบายผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในภาคใต้ของกองทัพภาคที่ 4 ที่เกี่ยวข้องกับโจร คอมมิวนิสต์มลายานั้น นับได้ว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง โดยสามารถทำให้โจรคอมมิวนิสต์มลา

²⁴ เรื่องเดียวกัน.

²⁵ เรื่องเดียวกัน.

* ดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก ก คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523

ขาดการก่อการร้ายและสลายกองกำลังเข้าร่วมเป็นผู้พัฒนาชาติไทยได้ โดยมีสถิติผู้เข้าร่วมเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยดังนี้

- กำลัง จคม. เขต 2 ได้เข้าร่วมเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เมื่อเดือนเมษายน (พ.ศ. 2530) จำนวน 542 คน²⁶ อาวุธชนิดต่างๆ 592 กระบอก กระสุนชนิดต่างๆ 137,400 นัด²⁷

- กำลัง จคม. กรม 8 ได้เข้าร่วมเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จำนวน 122 คน มีอาวุธชนิดต่างๆ 328 กระบอก กระสุนชนิดต่างๆ 172,238 นัด²⁸

ขั้นตอนต่างๆในการเข้าร่วมเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยของจคม. มีดังนี้²⁹

ขั้นที่ 1 นำผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เข้าดำเนินการมววิซันตันที่ศูนย์ได้เริ่มเขียนสัมพันธ์ พตท.43 ค่ายสิรินธร เป็นเวลา 30 วัน โดยดำเนินการทำประวัติ ถ่ายรูป อบรมพื้นฐานจิตใจและให้ความรู้พื้นฐานทางสังคมเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมภายนอกได้ โดยมี พตท. 43 รับผิดชอบในการดำเนินการอบรม

ขั้นที่ 2 ดำเนินการสร้างที่พักชั่วคราวให้ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย และสร้างที่พักชั่วคราวเจ้าหน้าที่ชุดประสานงาน พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณที่จะจัดให้เป็นที่อยู่อาศัยของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

ขั้นที่ 3 ดำเนินการปรับพื้นที่ สร้างบ้านพักให้ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย สร้างสิ่งบริการสาธารณะที่จำเป็น และปลูกพืชผัก สร้างถนนภายในหมู่บ้าน สร้างระบบประปาภูเขา

ขั้นที่ 4-5 ส่งมอบหมู่บ้านให้ทางการรับไปดำเนินการในลักษณะหมู่บ้านอพ. และพิจารณาให้ใบต่างด้าวผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามขั้นตอนของกฎหมาย

การเข้าร่วมพัฒนาชาติไทยของ จคม.กลุ่มต่างๆ นั้น ได้จัดตั้งและกระจายสร้างหมู่บ้านให้พักอาศัยในหมู่บ้านปิยะมิตรวนคาม และหมู่บ้านรัตนกิตติ โดยหมู่บ้านปิยะมิตรวนคาม 1 ตั้งอยู่ในตำบลตะเภาแฉะ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมู่บ้านปิยะมิตรวนคาม 2 ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลตะเภาแฉะ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมู่บ้านปิยะมิตรวนคาม 3 ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมู่บ้านปิยะมิตรวนคาม 4 ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอบ้านนั้งสตา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และหมู่บ้านปิยะมิตรวนคาม 5 ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลเขาแก้ว อำเภอนาหว้า จังหวัดสกลนคร ส่วนหมู่บ้านรัตนกิตติ 1 ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านบางกลาง อำเภอบ้านนั้งสตา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมู่บ้านรัตนกิตติ 2 ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมู่บ้านรัตนกิตติ 3 ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลกาบัง

²⁶ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารประกอบคำชี้แจงศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาและศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาภาคใต้ตอนล่าง 5 จังหวัดของวุฒิสภา (ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2531), หน้า 19.

²⁷ “เชื่อมหมู่บ้านปิยะมิตรวนคาม 1: จคม.ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย,” หน้า 17.

²⁸ เรื่องเดียวกัน.

²⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 17-18.

อำเภอชะหา จังหวัดยะลา และหมู่บ้านรัตนกิตติ 4 ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส สำหรับหมู่บ้านรัตนกิตติทั้ง 4 แห่งนั้นได้ถูกลี้ภัยวายสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นหมู่บ้านในโครงการจุฬาภรณพัฒนา 9, 10, 11 และ 12 ต่อมาได้ส่งมอบให้จังหวัดในปี ค.ศ. 1997 (พ.ศ. 2540)³⁰

นอกจากการจัดตั้งหมู่บ้านสำหรับจคม.ที่เข้าร่วมเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยแล้ว ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยจะได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินเพื่อปลูกยางพาราจำนวนครอบครัวละ 15 ไร่³¹ และได้รับค่าอาหารเป็นระยะเวลา 1 ปี เป็นเงินวันละ 18 บาท³² เพื่อช่วยเหลือในการดำรงชีวิต

โครงการผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยจึงเป็นเสมือนโครงการที่รองรับผู้ที่เคยหลงผิดให้สามารถกลับเข้ามาสู่การดำรงชีวิตปกติได้ทั้งในด้านเศรษฐกิจ และสังคม มีที่อยู่อาศัยและอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว เพื่อที่จะได้ไม่สร้างปัญหาให้กับสังคมต่อไป

3.1.5.2 โครงการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย

การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนเป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจแผนงานป้องกันประเทศที่จะต้องดำเนินการตั้งแต่ยามปกติ โดยปฏิบัติใน 3 พื้นที่ คือ พื้นที่ระวางป้องกัน พื้นที่การรบ และพื้นที่ส่วนหลัง ทั้งนี้มีพันธกิจที่จะต้องปฏิบัติ 4 ประการคือ ประการที่ 1 การปฏิบัติการพิเศษในพื้นที่ระวางป้องกัน ประการที่ 2 การเข้าตรวจ และป้องกันชายแดน ประการที่ 3 การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน และประการที่ 4 การเสริมสร้างสัมพันธอันดี กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมี โครงการ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย คือ³³

- โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1981 ตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีมติอนุมัติให้จัดตั้งหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซียขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นคงในพื้นที่ตามแนวชายแดน โดยมีหลักการสำคัญที่จะไม่ให้ประชาชนละทิ้งหมู่บ้าน และละทิ้งพื้นที่บริเวณชายแดน แต่ให้อาศัยในหมู่บ้านใกล้ชายแดนเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อป้องกันฝ่ายตรงข้ามที่อาจจะเข้ามาใช้พื้นที่บริเวณชายแดนที่ไม่มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายตรงข้ามได้

- โครงการกองทุนเพื่อความมั่นคงของชาติ (กนช.) ในปี ค.ศ. 1982 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งโครงการกองทุนเพื่อความมั่นคงของชาติ โดยผนึกกำลังทหารกองทุน และ

³⁰ สัมภาษณ์ พันเอกวิรัช กมลศิลป์, อดีต ทก.ยก.พตท.43 วันที่ 13 ตุลาคม 2547

³¹ สัมภาษณ์ พันเอกวิรัช กมลศิลป์, วันที่ 13 ตุลาคม 2547 ค่ายเสนาณรงค์ จ.สงขลา

³² “เยี่ยมหมู่บ้านปิยะมิตรวนคาม 1: จคม.ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย,” หน้า 17.

³³ วิชัย บัวรอด, “การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย,” เอกสารวิจัยส่วนนุคคณวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่

ทหารกองเกินให้รวมกลุ่ม เป็นพลังอันเดียวกัน เพื่อที่จะสามารถเป็นแกนนำร่วมบริหารกิจการต่างๆของชุมชนในท้องถิ่นได้

3.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา

ในการจัดการกับปัญหาด้านการปราบปรามการค้าการร้ายในประเทศนั้น โดยทั่วไปไทยจะมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการดำเนินการปราบปรามการค้าการร้ายในประเทศ นอกจากนี้มีหน่วยงานหลักแล้ว ในบางปีหารัฐบาลจะจัดตั้งหน่วยงานเป็นการเฉพาะเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบและสำหรับปัญหาการค้าการร้ายจากโจรคอมมิวนิสต์มลายานั้น ไทยถือเป็นปัญหาการค้าการร้ายที่จะต้องจัดให้หมดสิ้นไป จึงมีหน่วยงานต่างๆดำเนินการในการแก้ปัญหาดังต่อไปนี้

3.2.1 กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง)

ในปี ค.ศ. 1962 ซึ่งตรงกับการบริหารประเทศของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งกองอำนวยการกลางสำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุดขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ขึ้น โดยรวมความสามารถจากส่วนราชการต่างๆ เข้ามาดำเนินการร่วมกัน ต่อมาได้พัฒนาเป็นกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ หรือ กรป.กลาง ภารกิจของกรป.กลาง ในระยะแรก แยกเป็น 2 ด้านคือ ภารกิจในการป้องกันหรือพัฒนากับภารกิจในการปราบปราม เมื่อจัดตั้งกรป.กลางขึ้นแล้ว ในวันที่ 10 กรกฎาคม ค.ศ. 1963 รัฐบาลจึงได้มอบหมายให้กรป.กลางรับผิดชอบในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) แต่ต่อมาเมื่อได้มีการมอบโอนงานด้านการปราบปรามของ กรป.กลางไปให้กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ หรือบก.ปค. ซึ่งต่อมาพัฒนาเป็นกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน หรือ กอ.รมน. งานด้านการปราบปราม จคม. จึงได้โอนเปลี่ยนย้ายหน่วยงานรับผิดชอบเช่นกัน ส่วนกรป.กลาง นั้นจึงมีเพียงการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันหรือพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียว³⁴

3.2.2 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.)

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน หรือกอ.รมน. ได้รับการจัดตั้งขึ้นในปีค.ศ. 1965 มีภารกิจในการดำเนินการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ในระยะแรกได้รับการจัดตั้งเป็นกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ต่อมาได้แปรสภาพไปเป็น กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.) และได้เปลี่ยนเป็น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ในที่สุด ซึ่งตั้งแต่จัดตั้ง กอ.รมน.ในปีค.ศ. 1965 นั้น เดิมการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายายังเป็นภารกิจของกรป.กลาง อยู่ ต่อมาเมื่อ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 1969

³⁴ กองทัพบก, กองทัพบกครบรอบสี่สิบปี, หน้า 31.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ กอ.รมน. รับผิดชอบการต่อสู้กับการก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ทั่วประเทศ รวมถึงโจรคอมมิวนิสต์มลายาด้วย กอ.รมน.จึงเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่หลักในการกำหนดนโยบายและสนับสนุนการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายา

3.2.3 ศูนย์อำนวยการร่วม กองบัญชาการทหารสูงสุด (ศอร. บก.ทหารสูงสุด)

ศูนย์อำนวยการร่วม กองบัญชาการทหารสูงสุด หรือ ศอร.บก. ทหารสูงสุด เป็นหน่วยงานหนึ่งในกองบัญชาการทหารสูงสุดมีภารกิจในการควบคุมอำนาจการ ประสานงาน และกำกับดูแล การดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันราชอาณาจักรและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และ ประสานงานกับเหล่าทัพและส่วนราชการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง³⁵ ใน ศอร.บก.ทหารสูงสุด จะมี สำนักงานความมั่นคงชายแดนด้านมาเลเซีย (สน.มช.) ซึ่งทำหน้าที่อำนวยการ ประสานงาน และ ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงชายแดนด้านมาเลเซียซึ่งเป็นสำนักงานที่มีหน้าที่โดยตรง กับการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาในภาคใต้

ในวันที่ 25 กันยายน 1984 สน.มช. จึงได้รับมอบโอนงานในหน้าที่ของสำนักงาน เลขาธิการคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (สน.กทช.) มาดำเนินการ จึงทำให้ ศอร.บก.ทหารสูงสุด โดยเฉพาะ สน.มช. ต้องทำหน้าที่เกี่ยวข้องในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆในเรื่องการต่อสู้ กับโจรคอมมิวนิสต์มลายา เช่น คณะกรรมการชายแดนทั่วไป, กอ.รมน., ทก.4, สปก.ทบ., สน.กชก. เป็นต้น

3.2.4 ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก (สปก.ทบ.)

กองทัพบกได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก หรือ สปก.ทบ. ขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์ ควบคุมและอำนวยการของกองทัพบก มีภารกิจในการวางแผน อำนวยการ, ประสานการปฏิบัติ และกำกับดูแลหน่วยงานรองของกองทัพบกและกำลังรบเฉพาะกิจต่างๆ ดังนั้นสปก.ทบ. จึง เกี่ยวข้องกับการต่อสู้เพื่อเอาชนะโจรคอมมิวนิสต์มลายา โดยจะมีการทำงานประสานงานกับ ศอร. บก.ทหารสูงสุด ในการรับคำสั่ง คำชี้แจง คำแนะนำนโยบายจาก กอ.รมน.และพิจารณาส่งการต่อไป ยังกองทัพบกที่ 4 (ทก. 4) และ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 (กอ.รมน.ภาค 4)³⁶

3.2.5 กองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย (Thai Combined Task Force)

กองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยจัดขึ้นตามความตกลงด้านความมั่นคงชายแดนไทยและ มาเลเซียฉบับ วันที่ 7 มีนาคม ค.ศ. 1970 ซึ่งได้กำหนดให้มีการจัดตั้งกองบัญชาการกองกำลังผสม เฉพาะกิจขึ้นในแต่ละประเทศ เพื่อรับผิดชอบในการปฏิบัติการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา ตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย จากความตกลงดังกล่าว สำหรับประเทศไทยนั้นได้จัดตั้งกองกำลัง

³⁵ ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว, หน้า 28-29.

³⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 30.

ผสมเฉพาะกิจไทย (Thai Combined Task Force) ขึ้น โดยได้ตั้งอยู่ในค่ายเสนาณรงค์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 5 (ผบ.พล.ร.5) เป็นผู้บัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย จากแผนงานการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายประจำปี 1987 (พ.ศ. 2530) ได้กำหนดภารกิจของกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยไว้ดังนี้³⁷

- ต่อสู้เพื่อเอาชนะโจรคอมมิวนิสต์มลายาตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซียในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว
- ขยายผลชัยชนะในการต่อสู้ในสถานการณ์ปัจจุบันให้เป็นชัยชนะที่เด็ดขาดและถาวร โดยยึดถือและปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลมาเลเซียว่าด้วยความร่วมมือชายแดนเป็นหลักอย่างเคร่งครัด และให้ยังเกิดผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
- ปฏิบัติการทางทหารอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง เพื่อทำลายกองกำลังติดอาวุธ เขตฐานที่มั่น และอำนาจรัฐของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้หมดสิ้นไปด้วยกำลังที่ได้รับมอบจาก ทก. 4 และ กอ.รมน.ภาค 4
- ยกกระดับความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยและเจ้าหน้าที่ฝ่ายมาเลเซียให้สูงขึ้น
- ประสานและขอความร่วมมือจาก พตท. 43 และหน่วยงานในพื้นที่ในการปฏิบัติให้บรรลุภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.6 กองทัพภาคที่ 4 (ทก. 4) และ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 (กอ.รมน.ภาค 4)

กองทัพภาค 4 เป็นหน่วยงานระดับรองของกองทัพบกซึ่งมีความสำคัญทำหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันชายแดนในบริเวณ 14 จังหวัดทางภาคใต้ รวมถึงรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ โดยมีแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 เป็นผู้บังคับบัญชา และสำหรับการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายนั้น กองทัพภาคที่ 4 ได้มีการจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจขึ้นเรียกว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 (กอ.รมน.ภาค 4) มี แม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 (มทก. 4) ทำหน้าที่เป็นผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ภาค 4 (ผอ.ปค.ภาค 4)³⁸ และ สน.กชภ. และเมื่อ บก.ทหารสูงสุด ได้เปลี่ยนสายบังคับบัญชาและการควบคุม ซึ่งเดิมขึ้นตรงต่อ กรป.กลาง ให้มาเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองทัพภาค 4 เมื่อ 1 ตุลาคม 1984³⁹

³⁷ ทก.4 และกอ.รมน.ภาค 4, แผนงานการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายประจำปี 2530, 1 ต.ค. 29, หน้า 13. อ้างจาก ปานเทพ ภูวนารณบุรี, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 25.

³⁸ ปิยะพันธ์ สีดอภว, “นโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมืองการทหารในการแก้ไขปัญหาขบวนการโจรก่อการร้ายตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย,” หน้า 65.

³⁹ โชคชัย หงษ์ทอง, การปฏิบัติการยุทธของทก.และทบ., เอกสารประกอบการบรรยายสรุป, นทท.วทบ. ชุดที่ 32, หน้า 17. อ้างจาก ปานเทพ ภูวนารณบุรี, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 30.

ในระดับพื้นที่ภาคใต้โดยเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น แม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 ถือเป็น ผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลแก้ไขปัญหาที่สำคัญ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 8/2524 เรื่องการ แก้ไขปัญหาการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้มอบอำนาจให้แม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 มีอำนาจสั่งการในพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดเอกภาพในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้กำลังเพื่อปราบปราม การก่อการร้ายทุกรูปแบบ และการแก้ไข ปัญหาทางสังคมจิตวิทยาและการเมืองการปกครอง ในระดับพื้นที่ที่มีการแยกองค์กรรับผิดชอบ ภายใต้มแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 ออกเป็น 2 ส่วนคือ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ซึ่งรับผิดชอบฝ่ายพลเรือน และกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่ 43 (พตท. 43) ที่รับผิดชอบด้านการปราบปรามการก่อการร้ายทุกรูปแบบ⁴⁰ การมอบอำนาจให้แม่ทัพภาคที่ 4 รับผิดชอบดูแลนั้นนอกจากเพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพแล้วยังมีเหตุผลที่สำคัญอื่นอีก นั่น คือ ความจำเป็นของสถานการณ์ เนื่องจากสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านมามีลักษณะ พิเศษแตกต่างจากภาคอื่นๆ โดยมีการก่อการร้ายรุนแรงของโจรสลัดหลายกลุ่ม และความไม่มี เอกภาพในการแก้ปัญหา⁴¹

3.2.7 ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือ ศอ.บต. จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนัก นายกรัฐมนตรีที่ 8/2524 เป็นองค์กรพิเศษเพื่อรวมศูนย์การบริหารและควบคุมการปฏิบัติงานใน พื้นที่ของฝ่ายพลเรือน รับผิดชอบควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานตามนโยบายความมั่นคง แห่งชาติของส่วนราชการทุกกระทรวง ทบวง กรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้⁴² มีสายงานการ บริหารขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี ผ่านการกลั่นกรองของแม่ทัพภาคที่ 4 และสภาความมั่นคง แห่งชาติ⁴³ โดยมีที่ตั้งอยู่ที่ ถนนสุขยางค์ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ระยะตั้งแต่การจัดตั้ง ศอ.บต. ในปี ค.ศ. 1981- 1988 ศอ.บต.มีเป้าหมายในการดำเนินงาน 6 ประการ คือ⁴⁴

⁴⁰ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้(พ.ศ. 2537-2541), หน้า 4-5.

⁴¹ สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, แนวทางการปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์เพื่อแก้ปัญหาชายแดนไทย-มาเลเซีย (กรุงเทพฯ: สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, 2540), หน้า 64.

⁴² ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารประกอบการปฐมนิเทศโครงการปฐมนิเทศข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานรัฐวิสาหกิจ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, มปป.) หน้า 130.

⁴³ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารบรรยายสรุปของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2527), หน้า 15.

⁴⁴ สุรสิทธิ์ วัชรขจร, “เอกสารการวิจัย เรื่อง การปรับปรุง บทบาท โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของ ศอ.บต. เพื่อสนองตอบ ความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน,” เอกสารวิจัยสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย (กรุงเทพฯ : , 2538), หน้า 9.

1. ให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้นิยมการพูดและใช้ภาษาไทย โดยถือเอาเยาวชนรุ่นใหม่เป็นเป้าหมายสำคัญ
2. ให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเชื่อมั่นศรัทธาในการปกครองและสถาบันหลักของชาติ มีทัศนคติ ที่ถูกต้องในความเป็นไทยไม่ใช่คนกลุ่มน้อย และไม่นำความแตกต่างทางศาสนาเป็นเครื่องแบ่งแยก
3. ให้สภาวะความเป็นอยู่และรายได้ของประชาชนสูงขึ้นและแตกต่างกันน้อยที่สุด
4. ให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปลอดภัยจากการคุกคามของโจรผู้ร้ายและการดำเนินการทั้งปวงที่มีวัตถุประสงค์ในทางก่อความไม่สงบ บ่อนทำลายหรือล้มล้างการปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือการเปลี่ยนแปลงบูรณภาพแห่งดินแดนของชาติ
5. ให้กลุ่มประเทศมุสลิมมีความเข้าใจสถานการณ์ที่แท้จริงเกี่ยวกับการปกครอง และความเป็นอยู่ของคนไทยมุสลิม ระวังความช่วยเหลือจาก. ทางลับหรือดำเนินการใดๆ อันจะเป็นผลร้ายต่อไป
6. ให้การบริหารงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2.8 กองบัญชาการผสม พลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43 (พตท. 43)

เมื่อ วันที่ 16 ธันวาคม ค.ศ. 1980 คณะรัฐมนตรีได้ประชุมเห็นชอบแนวทางการปรับปรุงระบบการบริหารงานและปรับปรุงประสิทธิภาพข้าราชการและการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติได้เสนอไว้⁴⁵ ต่อมาในวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 1981 จึงได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 8/2524 จัดตั้งหน่วยงานที่ดูแลปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยได้ทำการปรับปรุงระบบการบริหาร แบ่งงานเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายพลเรือน และฝ่ายป้องกันปราบปรามการก่อการร้าย ในฝ่ายการปราบปรามจึงได้มีการตั้งองค์กรป้องกันปราบปรามการก่อการร้าย โดยยุบกองอำนวยการรักษาความสงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.รสต.) และจัดตั้ง กองบัญชาการผสม พลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43 หรือ พตท. 43 ขึ้นเพื่อรับผิดชอบในด้านการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายทุกรูปแบบในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่ 43 หรือ พตท. 43 จึงเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 8/2524 เพื่อให้รับผิดชอบในด้านการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายทุกรูปแบบในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้⁴⁶ เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกอง

⁴⁵ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการนโยบายเพื่อความมั่นคงของจังหวัดชายแดนภาคใต้, หน้า 46.

⁴⁶ เรื่องเดียวกัน.

อำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 จัดตั้งขึ้นโดยสนธิกำลังข้าราชการทุกฝ่าย ทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร เพื่อให้บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติการกิจความมั่นคงในพื้นที่ภาคใต้ตอนใต้ ตั้งอยู่ในค่ายสิรินธร อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี โดยมีเสนาธิการจังหวัดทหารบก สงขลา เป็นผู้บัญชาการ⁴⁷ พตท. 43 มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ดังนี้ คือ⁴⁸

1. ดำเนินการกวาดล้าง ทำลายฐานที่มั่นของกลุ่มก่อการร้ายทุกรูปแบบในป่าและภูเขาซึ่งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบให้หมดสิ้นไป
2. ดำเนินการยุทธการต่อกลุ่มก่อการร้ายทุกรูปแบบ ที่หลบซ่อนอยู่ตามพื้นที่ราบหมู่บ้าน
3. ดำเนินงานด้านการเมืองกับท้องถิ่นทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง
4. ให้การสนับสนุน กอ.รมน. เขตจังหวัด สอป. ตำรวจภูธร, ตชด. และหน่วยอื่นๆ เมื่อได้รับการร้องขอ ทั้งงานด้านยุทธการและการเมือง

ในการดำเนินการยุทธการและแผนงานต่างๆของ พตท. 43 นั้น สามารถแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบออกได้ 2 ประเภท คือ⁴⁹

- พื้นที่รับผิดชอบทั่วไป 5 จังหวัดตอนใต้ คือ จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส
- พื้นที่รับผิดชอบเฉพาะ 13 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ
 - จังหวัดสงขลามี 4 อำเภอ คือ อำเภอรัตนภูมิ อำเภอสะเดา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย
 - จังหวัดยะลา มี 4 อำเภอ คือ อำเภอยะหา อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต และอำเภอเบตง
 - จังหวัดนราธิวาส มี 5 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอระแงะ อำเภอรือเสาะ อำเภอศรีสาคร อำเภอเวียง อำเภอสุไหงปาดี และกิ่งอำเภอสูกิริน

3.2.9 คณะกรรมการชายแดนทั่วไป (กชท.) (General Border Committee-GBC)

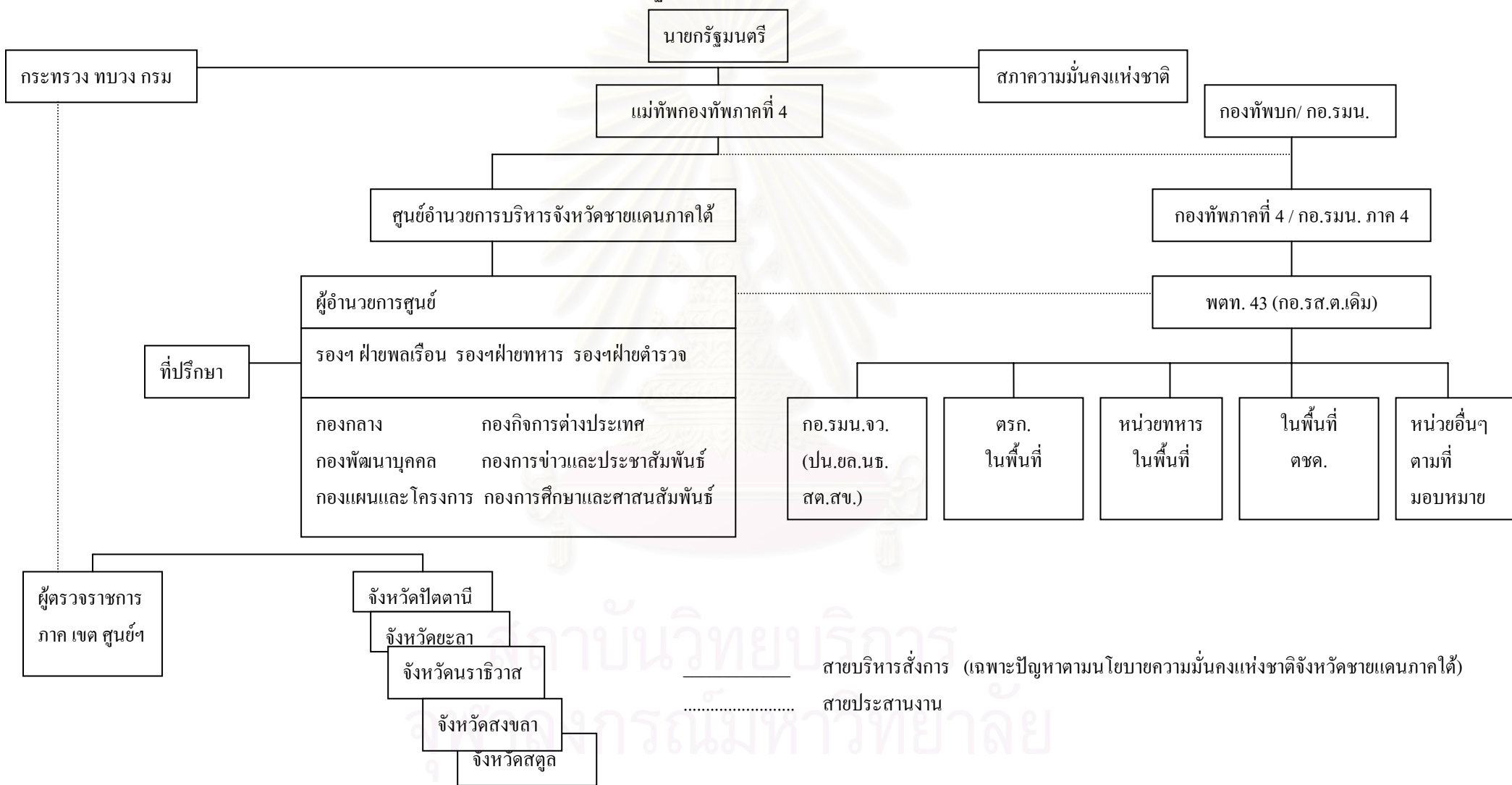
คณะกรรมการชายแดนทั่วไป หรือ กชท. เป็นหน่วยงานที่ถูกจัดขึ้นตั้งแต่ความตกลงด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย ฉบับแรกซึ่งลงนามวันที่ 13 มีนาคม ค.ศ. 1965 โดยมีหน้าที่ในการประชุมเพื่อหามาตรการในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา และนโยบายหรือแนวทางในการปฏิบัติให้แก่คณะกรรมการระดับรองคือ คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกรณีเมื่อเกิดปัญหาที่สำคัญเป็นครั้งคราวตามความจำเป็น

⁴⁷ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารประกอบการประชุมพิเศษโครงการประชุมพิเศษข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานรัฐวิสาหกิจ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้, หน้า 115.

⁴⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 116.

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 115-116.

แผนภาพที่ 3.1 โครงสร้างการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้
ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 8/2524 ลงวันที่ 20 มกราคม 2524

สาขบริหารสั่งการ (เฉพาะปัญหาตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติจังหวัดชายแดนภาคใต้)
สาขประสานงาน

ที่มา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารประกอบการประชุมพิเศษโครงการประชุมพิเศษข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานรัฐวิสาหกิจในจังหวัดชายแดนภาคใต้, หน้า 54.

นับตั้งแต่จัดตั้งคณะกรรมการชายแดนทั่วไปตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 นั้นได้มีการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบคณะกรรมการฯ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์และความรับผิดชอบมาโดยตลอด คณะกรรมการชายแดนทั่วไปประกอบด้วย คณะกรรมการซึ่งมีประธานร่วม 2 คนจากประเทศไทยและมาเลเซีย และมีกรรมการอื่นๆ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลของแต่ละประเทศ โดยกำหนดให้มีการประชุมกันปีละครั้งในประเทศไทย และประเทศมาเลเซีย โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน ตามสถานที่ที่ได้ตกลงกันโดยคณะกรรมการชายแดนทั่วไปจะประกอบไปด้วย

ฝ่ายไทย

- 1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ประธาน)
- 2) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด (รองประธาน)
- 3) เสนาธิการทหาร
- 4) ปลัดกระทรวงมหาดไทย
- 5) ปลัดกระทรวงต่างประเทศ
- 6) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- 7) เสนาธิการทหารบก
- 8) อธิบดีกรมตำรวจ
- 9) แม่ทัพภาคที่ 4
- 10) รอง เสธ.กรป.กลาง

ฝ่ายมาเลเซีย

- 1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (ประธาน)
- 2) เสนาธิการทหาร/ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
- 3) อธิบดีกรมตำรวจ
- 4) ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
- 5) ผู้บัญชาการทหารมาเลเซียภาคตะวันตก
- 6) ปลัดกระทรวงมหาดไทย
- 7) ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
- 8) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

3.2.10 คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (กชภ.) (Regional Border Committee-RBC)

คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค หรือ กชภ. ถูกจัดตั้งขึ้นครั้งแรกตามความตกลงฉบับลงนามวันที่ 13 มีนาคม ค.ศ. 1965 เช่นเดียวกับคณะกรรมการชายแดนทั่วไป มีหน้าที่ในการดำเนินการตามงานที่ได้รับมอบหมายหรือนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ได้มาจากผลการประชุมของคณะกรรมการชายแดนทั่วไป คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคจะประชุมกันปีละ 2 ครั้ง ในประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย โดยหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ

คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคประกอบด้วย ประธานร่วม 2 คนและคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งมาจากประธานร่วมของคณะกรรมการชายแดนทั่วไปดังต่อไปนี้

ฝ่ายไทย

- 1) แม่ทัพภาคที่ 4 (ประธาน)
- 2) รองแม่ทัพภาคที่ 4 (รองประธาน)
- 3) ผอ.ศอ.บต. (รองประธาน)
- 4) ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 4
- 5) ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล
- 6) ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
- 7) ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา
- 8) ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส
- 9) ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี
- 10) ผบ.พล.ร.5
- 11) ผบก.ตชด.ภาค 4
- 12) ผบ.สน.สข.
- 13) ผบ.จทบ.สข.
- 14) เสธ.ทภ.4
- 15) หน.สน.กชภ.
- 16) ผบ.กองบิน 56
- 17) ผบ.พตท.43
- 18) รองผู้บังคับการตำรวจสันติบาล

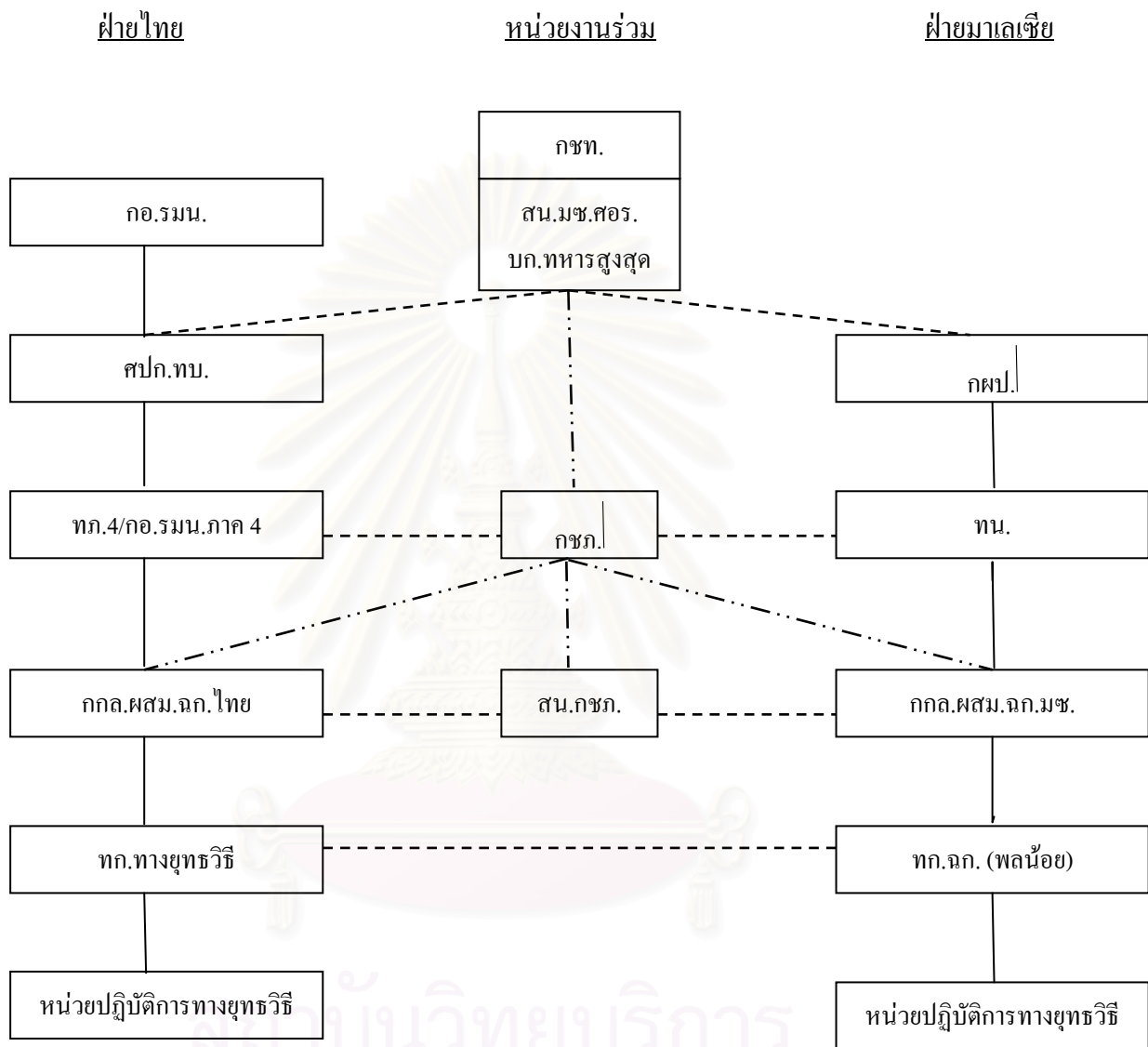
ฝ่ายมาเลเซีย

- 1) ผู้บัญชาการทหารมาเลเซียภาคตะวันตก (ประธาน)
- 2) ผบ.พล. 2 (รองประธาน)
- 3) เสธ.ทัพน้อย
- 4) ผู้บัญชาการกองพลน้อยที่ 2
- 5) ผู้บัญชาการกองพลน้อยที่ 6
- 6) ผู้บัญชาการกองพลน้อยที่ 8
- 7) ผบ. ฉก.083
- 8) ผู้บัญชาการกองพลน้อยที่ 12 (ผบ.พล.น้อยที่ 12)
- 9) รอง จก.ขว.ทหาร
- 10) ผบ.กองเรือ เขต 1
- 11) ผบ.กองบินยุทธการ เขต 1
- 12) ผู้บัญชาการตำรวจสันติบาลรัฐเปรัก
- 13) ผบ.ตร.ส.รัฐเคดาห์/ เปอร์ลิส
- 14) ผบ.ตร.ส.รัฐกลันตัน
- 15) กงสุลใหญ่มาเลเซียประจำสงขลา
- 16) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย
- 17) ผู้แทนสภาความมั่นคง

3.2.11 สำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (สน.กชภ.) (Regional Border Committee Office-RBCO)

สำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค หรือ สน.กชภ. จัดตั้งขึ้นตามความตกลงระหว่างไทยและมาเลเซียฉบับลงนามวันที่ 13 มีนาคม ค.ศ. 1965 แต่เดิมเป็นเพียงสำนักงานข่าวกรองผสม เพื่อดำเนินการข่าวกรองต่อคอมมิวนิสต์มลายา ต่อมาได้ยุบเลิกและจัดตั้งเป็นสำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคขึ้นแทน เพื่อทำหน้าที่เป็นทั้งศูนย์ดำเนินการวิธีข่าวกรองร่วมระหว่างไทยและมาเลเซีย ดำเนินงานประสานงานการปราบปรามร่วม และเป็นฝ่ายอำนวยการของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคด้วย

แผนภาพที่ 3.2 สายการบังคับบัญชาควบคุมและประสานงานระหว่าง
หน่วยงานฝ่ายไทยและฝ่ายมาเลเซีย

_____ การบังคับบัญชาและควบคุม

..... การกำหนดนโยบายร่วม

----- การประสานงาน

กศป. คณะกรรมการวางแผนการปฏิบัติการ

ทก.จก. ที่บังคับการหน่วยเฉพาะกิจ

ที่มา: ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มาลายาให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว,” หน้า 35.

สน.กชภ. เป็นสำนักงานที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายมาเลเซีย เพื่อทำหน้าที่เป็นฝ่ายอำนวยการของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคและรับผิดชอบเรื่องการข่าวที่เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาและโจรคอมมิวนิสต์มลายา ภารกิจของสน.กชภ.สรุปได้ดังนี้คือ⁵⁰

- 1) วางแผน วิจัย และศึกษาวิธีการต่อต้าน ตอบโต้โจรคอมมิวนิสต์มลายาและสมาชิกองค์กรที่เกี่ยวข้องบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย
- 2) ดำเนินการด้านข่าวกรองเกี่ยวกับโจรคอมมิวนิสต์มลายาและปฏิบัติการอื่นๆซึ่งคณะกรรมการชายแดนทั่วไปกำหนดไว้
- 3) กำหนดแนวทางปฏิบัติให้กับกองกำลังผสมเฉพาะกิจตามนโยบายที่ได้รับจากคณะกรรมการชายแดนทั่วไปเป็นครั้งคราว

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมัยการการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีนพพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ทั้งในด้านนโยบายโดยการประกาศใช้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 กีด หรือการเปลี่ยนแปลงในด้านหน่วยงานในการแก้ปัญหาการก่อการร้ายที่ดี ทำให้การก่อการร้ายในประเทศลดลงอย่างมาก จนถึงการยุติการเคลื่อนไหวโดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ซึ่งมีการก่อการร้ายที่รุนแรงและหลากหลายกลุ่ม ความพยายามจัดตั้งองค์กรพิเศษเพื่อประสานงานแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นทั้งองค์กรฝ่ายพลเรือน คือ สอ.บต. หรือ องค์กรฝ่ายป้องกันปราบปราม คือ พตท. 43 กดี ต่างก็เป็นแนวทางที่รัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการก่อการร้าย

การยุติปัญหาการก่อการร้ายที่เกิดจาก จคม. นับเป็นความสำเร็จที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ภาคใต้มีความร่มเย็นมากขึ้น แต่อย่างไรก็ดีในความสำเร็จการยุติการก่อการร้ายจาก จคม. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียก็มีข้อที่น่าพิจารณาเมื่อการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วม ในการปราบปราม จคม. ที่ไทยกับมาเลเซียดำเนินร่วมกันมาโดยตลอดนับตั้งแต่มีความตกลงความร่วมมือทางด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซียฉบับแรก คือในปี ค.ศ. 1965 ได้ยุติลง ในบทที่ 4 จึงจะได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้ความร่วมมือในยุทธการผสม/ร่วมระหว่างไทยและมาเลเซียยุติลง

⁵⁰ สน.กชภ.,เอกสารบรรยายสรุปสำหรับ นายทหารนักเรียน วิทยาลัยการทัพบก ชุดที่ 32, 21 เมษายน 2530, หน้า 2. อ้างถึงใน ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มาลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 24.

บทที่ 4

การยุติยุทธการผสม/ ร่วมทางทหารชายแดนไทย-มาเลเซีย ค.ศ. 1981

ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการดำเนินการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาได้มีร่วมกันมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 (พ.ศ.2492) ซึ่งในระยะแรกเป็นความร่วมมือในระดับหน่วยงานคือกรมตำรวจของไทยกับ ตำรวจสนามของมาเลเซีย ต่อมาในระยะหลังจึงได้เพิ่มความสัมพันธ์กันเรื่อยมาจนเป็นความร่วมมือระดับรัฐบาลต่อรัฐบาล มีการลงนามร่วมในความตกลงด้านความมั่นคงชายแดนในการปราบโจรคอมมิวนิสต์มลายารวม 3 ฉบับ ในความตกลงดังกล่าวได้กำหนดให้มีรูปแบบความร่วมมือในการปราบปรามทางทหารต่อโจรคอมมิวนิสต์มลายา 3 แบบด้วยกันคือ ยุทธการร่วมหรือยุทธการผสม ซึ่งเป็นยุทธการทางทหารร่วมระหว่างไทยและมาเลเซีย ส่วนยุทธการประสานจะเป็นยุทธการประสานความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียโดยที่ทหารของแต่ละประเทศจะกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกันแต่แยกกันดำเนินการทางทหารต่อโจรคอมมิวนิสต์มลายาในดินแดนประเทศของตนเอง ในขณะที่ยุทธการฝ่ายเดียวกลับเป็นการดำเนินการทางทหารเพียงลำพังไม่มีการร่วมมือใดๆต่อกัน

โดยที่ความร่วมมือทางด้านความมั่นคงชายแดนไทยและมาเลเซียที่นับตั้งแต่ก่อตั้งความร่วมมือกันมาคงใช้รูปแบบลักษณะยุทธการผสม/ ร่วมกันมาโดยตลอดนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 (พ.ศ. 2506) แต่ครั้งในปี ค.ศ. 1981 ซึ่งอยู่ในสมัยการบริหารประเทศของรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ รูปแบบยุทธการผสม/ ร่วมระหว่างไทยและมาเลเซียได้ยุติลงโดยสิ้นเชิงโดยไม่มียุทธการร่วม/ผสมด้วยกันอีกเลยนับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา แต่ในการปราบปรามกองกำลังโจรคอมมิวนิสต์มลายาในปีค.ศ. 1981-1983 ไทยใช้เพียงยุทธการฝ่ายเดียว และนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1983 เป็นต้นมา ไทยได้ใช้ยุทธการประสานในการดำเนินการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาแทน

การอธิบายปรากฏการณ์พฤติกรรมการปรับเปลี่ยนความร่วมมือทางด้านความมั่นคงชายแดนที่เปลี่ยนไประหว่างไทยและมาเลเซียที่มีได้มีปัจจัยเพียงปัจจัยเดียวแต่ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกลับมีทั้งปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยภายนอกประเทศซึ่งมีความเกี่ยวพันสอดคล้องกัน การอธิบายการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีความเกี่ยวพันสอดคล้องกันทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกนั้น James N. Rosenau ได้นำเสนอไว้ในแนวความคิดการเมืองเกี่ยวพัน (linkage politics) ซึ่งเป็นการอธิบายถึงความเกี่ยวพัน (linkage) ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของประเทศหนึ่ง ความสอดคล้องกันระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก มีความเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของไทยในการลดความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซีย และการที่ฝ่ายไทยได้ใช้ยุทธการฝ่าย

เดียวและยุทธการประสานเป็นหลัก โดยที่ความเกี่ยวพันดังกล่าวมีเงื่อนไขมาจากปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในประเทศและปัจจัยภายนอกประเทศ ดังต่อไปนี้

4.1 ปัจจัยภายใน

4.1.1. ความรุนแรงของปัญหาคอมมิวนิสต์

ในช่วงต้นทศวรรษ 1980 ประเทศไทยต้องเผชิญกับภัยจากคอมมิวนิสต์อย่างหนัก นอกจากเหตุการณ์การยึดครองกัมพูชาโดยเวียดนามแล้ว การก่อการร้ายจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยยังคงมีสถานการณ์ที่รุนแรงโดยเฉพาะภาคใต้ ในขณะที่ภาคอื่นๆ ของประเทศความรุนแรงของปัญหาผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) มีกำลังที่เบาบางลง แต่ความรุนแรงและความเข้มแข็งยังคงเหลืออยู่ภาคเดียวคือ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) สาขาภาคใต้เท่านั้น นอกจากนี้ความเข้มแข็งแล้ว พคท. สาขาภาคใต้ยังมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเมื่อศูนย์การนำของพคท. ได้ย้ายมาปักหลักที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี¹ ความเข้มแข็ง และความสามารถบ่อนทำลายความมั่นคงของรัฐบาลอย่างต่อเนื่องของพคท. สาขาภาคใต้ได้ก่อให้เกิดบรรยากาศความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และสร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างมากมายครอบคลุมอยู่ทั่วภาคใต้

“...สถานการณ์ใน บ.พรุพี นาสาร, บ้านส้อง, เวียงสระ ก่อน 18 ก.พ. 25 (ค.ศ. 1985) เป็นสถานการณ์ที่ปลอดภัยแล้ว ทำนองเดียวกับบ.ควนสามัคคี, บ.ควนกลิ้ง, บ.ทับใหม่ ของอ.เคียนซา ซึ่งจนท.ของรัฐไม่เคยเข้าไปเลย พคท. เขตงาน 514 ก็เข้ามาจัดระบบการปกครองให้โดยปริยาย สถานการณ์เช่นนี้เป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติอย่างยิ่ง แต่ฝ่ายเราก็อู่กันมาโดยปราศจากความรู้สึกว่า เรากำลังจะสูญเสียสุราษฎร์ ให้อยู่ในความครอบครองของพคท. โดยสิ้นเชิง ก่อน ค.ศ. 24 (ค.ศ. 1981) ถนนสายเอเชีย ที่ผ่านสุราษฎร์ เจียบเหวราบกับป่าช้าไม่มีรถวิ่ง รถไฟถูกปล้น ถูกเผาบ่อย การเดินทางทางพื้นดินมีความรู้สึกที่ต้องเสี่ยงต่อความปลอดภัย พวกที่มีเงินก็ใช้ บคท. (บริษัทเดินอากาศไทยหรือบริษัทการบินไทยในปัจจุบัน) แทน ถ้า พคท. แอบเข้าชิงระบบขนานบินหัวเตยแม่เพียงครั้งเดียว สุราษฎร์ก็จะกลายเป็นเมืองปิดไปทันที ฤทธิเดชของพคท. ด้านการทหารแข็งแกร่งขึ้นตามลำดับและรวดเร็ว เมื่อปี 23-24 (ค.ศ. 1980-1981) พคท. ได้ประกาศทำทลายหามอำนาจรัฐอย่างตระหนงว่า รถทุกคันที่วิ่งผ่านนาสาร-เวียงสระ ต้องไม่ติดทะเบียน นอกจากนี้ประชาชนปฏิบัติตามแล้ว ข้าราชการของเราก็ทำตามคำสั่งของพคท...”²

¹ “ ‘ตองมาร์ช’ พคท. น่านได้สู่เทือกบรรทัด,” สยามใหม่ ปีที่ 2 ฉบับที่ 60 (7 มกราคม 2526), หน้า 16.

² หาญ ลีนานนท์, อุดมการณ์ทางการเมือง (กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2527), หน้า 215-217.

ในขณะที่พื้นที่ภาคใต้ของประเทศต้องเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ที่หนักกว่าภาคอื่นๆของประเทศแล้ว พื้นที่ภาคใดยังเป็นดินแดนที่มีระดับความรุนแรงของการก่อการร้ายอื่นๆที่รุนแรงและหลากหลายอีก นั่นคือ โจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) และ ขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) ดังปรากฏชัดเจนในคำปรารภของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ในหนังสือกองทัพบกในรอบสี่สิบปี ความตอนหนึ่งว่า³

“...เมื่อผมเป็นผู้บัญชาการทหารบก จึงได้ขอความร่วมมือจากแม่ทัพภาคทุกคนให้ช่วยกันแก้ปัญหาในพื้นที่ตามแนวทางที่กองทัพภาคที่ 2 ได้ประสบผลสำเร็จมาแล้ว เพราะเมื่อเหตุการณ์ด้านอีสานเริ่มสงบ ความรุนแรงก็ไปปรากฏที่อื่น โดยเฉพาะในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 4 ซึ่งมีขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) และโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) เคลื่อนไหวอยู่ด้วย ...”

นอกจากนี้งานเขียนของพลเอกหาญ ลีนานนท์ ที่ได้เล่าถึงประสบการณ์ทางภาคใต้ในอดีตเมื่อคราวดำรงตำแหน่งแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 ไว้ว่า

“...ย้อนกลับไปอีกประมาณ 25 ปี เหตุการณ์ทางภาคใต้ขณะนั้น มีไฟลุกลามไปทั่วภาคใต้ ไฟของการสู้รบในการต่อสู้ด้วยอาวุธระหว่างกองกำลังของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ที่เรียกว่า กองทัพปลดแอกแห่งประเทศไทย (ทปท.) กับกองกำลังฝ่ายรัฐบาล.....กองทัพปลดแอกแห่งประเทศไทย (ทปท.) มีภารกิจในการโค่นล้มรัฐบาล ชีคอำนาจรัฐ แล้วเข้าปกครองประเทศ ภารกิจเฉพาะหน้าที่กองทัพเผชิญอยู่ก็คือ การสู้รบกับกองทัพปลดแอกแห่งประเทศไทย (ทปท.) ตราบไคที่กองทัพปลดแอกแห่งประเทศไทย (ทปท.) ยังมีกำลังกล้าแข็ง กองทัพจะไม่สามารถทำและ/หรือรักษาความสงบให้เกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ยังมีขบวนการโจรก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดน (ขจก.) กลุ่มต่างๆที่ได้รับการสนับสนุนจากภายนอกประเทศ เพื่อก่อการร้าย บั่นทอนเสถียรภาพของรัฐบาลมีเป้าหมายสูงสุด ในการแบ่งแยกดินแดนที่เรียกกันว่า รัฐปัตตานี ขบวนการเหล่านี้เป็นขบวนการโจรติดอาวุธ ซึ่งเป็นภารกิจหนักของกองทัพที่จะต้องจัดการให้หมดไป รองลงมาจากการต่อสู้กับ กองทัพปลดแอกแห่งประเทศไทย (ทปท.) ภารกิจที่ 3 ที่คอยทิ่มแทงกองทัพกองทัพให้รู้สึกไร้ค่าเป็นครั้งคราว ก็คือ โจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) และมักจะก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลไทย-มาเลเซีย...”⁴

³ กองทัพบก, กองทัพบกในรอบสี่สิบปี, หน้า xiv .

⁴ หาญ ลีนานนท์, การรักษาความสงบเรียบร้อยและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่, ความน่า.

จากงานเขียนทั้งสองชิ้นต่างก็ได้ชี้ให้เห็นถึงความรุนแรงและความหลากหลายของปัญหาการก่อการร้ายในภาคใต้ที่จะมีมากกว่าภาคอื่นๆของประเทศ นอกจากความรุนแรงและความหลากหลายของปัญหาในภาคใต้แล้ว ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นเทือกเขา และป่าไม้หนาแน่น ยังทำให้อำนาจของรัฐไม่สามารถเข้าถึงได้ในบางพื้นที่ ทำให้พื้นที่หลายแห่งตกเป็นเขตอิทธิพลของกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มต่างๆ แม้รัฐบาลได้พยายามดำเนินการปราบปรามกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มต่างๆก็ตาม แต่กำลังเจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการปราบปรามย่อมเพียงน้อยนิดเมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะภูมิประเทศในภาคใต้ประกอบกับกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มต่างๆในภาคใต้ ในการปราบปรามและการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดในการกวาดล้างย่อมต้องพิจารณาการลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของประเด็นปัญหา โดยการพิจารณาว่าสถานการณ์และสภาพสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น ปัญหาใดมีความจำเป็นเร่งด่วน หรือกลุ่มก่อการร้ายใดเป็นภัยมากที่สุดเพื่อควมมีประสิทธิภาพในการใช้กำลังพลต่อสถานการณ์การก่อการร้าย

การพิจารณาและตัดสินใจดังกล่าวจะกระทำโดยหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายด้านความมั่นคงที่สำคัญในระดับชาติคือ กอ.รมน. และ สปก.ทบ. ซึ่งจะส่งต่อนโยบายให้กับหน่วยงานระดับล่างหรือระดับท้องถิ่นนำไปปฏิบัติ สำหรับเหตุการณ์ภาคใต้ในขณะนั้น กอ.รมน. และ สปก.ทบ. ได้เป็นหน่วยงานที่สำคัญในการกำหนดนโยบายและจัดลำดับความเร่งด่วนในการปฏิบัติยุทธการต่อผู้ก่อการร้ายกลุ่มต่างๆในภาคใต้ โดยได้จัดลำดับความเร่งด่วนไว้ตามลำดับดังนี้คือ⁵

- 1) ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.)
- 2) ขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.)
- 3) โจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.)

จากการที่หน่วยงานระดับชาติจัดลำดับความเร่งด่วนในการปฏิบัติการต่อกลุ่มก่อการร้ายในภาคใต้โดยให้ความสำคัญกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) มีความเร่งด่วนเป็นอันดับแรก และโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) เป็นลำดับท้ายที่สุด ได้ถูกนำมาใช้และรับเป็นนโยบายปฏิบัติโดยหน่วยงานในท้องถิ่น คือ กองทัพภาคที่ 4 และกอ.รมน.ภาค 4 ซึ่งยังคงยึดถือแนวทางนโยบายและลำดับการจัดความเร่งด่วนของปฏิบัติการในกลุ่มต่างๆ ไว้เช่นเดียวกับหน่วยงานในระดับชาติ นั่นก็คือ⁶

⁵ บันทึกข้อความ กอง รปภ.สน.กชภ., เรื่อง ผลการพบปะชาน กชภ. ฝ่ายมาเลเซีย, ลง 13 ต.ค. 2523, หน้า 1-2. อ้างใน ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 43.

⁶ ทก.4 และ กอ.รมน.ภาค 4, แผนงานการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายประจำปี 2525, 1 ต.ค. 2524 อ้างในปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 43.

- 1) ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.)
- 2) ขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.)
- 3) โจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.)

เมื่อดำเนินนโยบายมีการจัดลำดับความสำคัญที่ให้ความเร่งด่วนกับการปราบปรามภัยจาก ผกค.เป็นการเร่งด่วนและลำดับแรกแล้ว การทุ่มเทยุทธการ การวางแผนปฏิบัติการต่างๆย่อม สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายที่ได้วางไว้ การใช้ยุทธวิธีและแผนปฏิบัติการได้สนองต่อ นโยบายที่เร่งการแก้ปัญหา ผกค. เป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้จากลักษณะยุทธการต่างๆที่ได้เริ่มกระทำ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981 เป็นต้นมา จะเป็นยุทธการที่มุ่งเน้นการปราบปรามภัยจาก ผกค. ก่อนเป็นอันดับ แรก มีการประกาศทำการรบกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) อย่างรุนแรง ใน ยุทธการหมายเลข 9, 11, 12 ตามลำดับ⁷ และแม้ว่าในยุทธการที่มีต่อ ผกค.จะมียุทธการกับ จคม.ด้วย ก็ตาม แต่มักจะเป็นยุทธการที่กระทำหลังจากปราบปราม ผกค. ในภาคใต้เสร็จสิ้นแล้ว เช่น ยุทธการ ใต้ร่มเย็น 11 หรือ ยุทธการใต้ร่มเย็น 15

ยุทธการใต้ร่มเย็น 11 เป็นยุทธการทางทหารในการดำเนินการกับ ผกค. เมื่อแล้วเสร็จจึง ดำเนินยุทธการฝ่ายเดียวในการปราบปราม จคม. เป็นลำดับต่อมา ยุทธการหมายเลข 11 ต่อเนื่องจาก ยุทธการหมายเลข 9 ได้ถูกแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 กวาดล้างคอมมิวนิสต์ที่เหลืออยู่ ส่วนใหญ่ก็มุ่ง ไปสู่คณะกรรมการจังหวัด พัทลุง ตรัง สตูล ตอนที่ 2 เป็นการทำยุทธการในการปราบปราม กองกำลังของโจรคอมมิวนิสต์มลายา ขบวนการโจรก่อการร้าย⁸ ซึ่งจากยุทธการหมายเลข 11 นี้เองที่ นับเป็นความมั่นใจของไทยในการปฏิบัติการฝ่ายเดียวโดย พลโทหาญ ลีนาทนัท ได้กล่าวถึงยุทธการ หมายเลข 11 ว่า “จคม.นั้น เราตีได้หมดแล้วในยุทธการหมายเลข 11 เมื่อไม่นานมานี้ เราทำได้ตามลำพัง โดยไม่ต้องอาศัยกองกำลังของมาเลเซียมาร่วมแต่อย่างใด ยุทธการหมายเลข 11 ได้พิสูจน์อย่างแน่ ชัดว่า เราสามารถตี จคม. ได้โดยไม่ต้องอาศัยทางฝ่ายมาเลเซียเลย ทั้งด้านการข่าวและยุทธการ”⁹

ส่วนยุทธการใต้ร่มเย็น 15 เป็นยุทธการที่มีการกำหนดเป้าหมายใน 3 บริเวณ คือ พื้นที่ ตอนบน พื้นที่ตอนกลาง และพื้นที่ตอนล่าง โดยในส่วนการรุกทางการทหารได้แบ่งการปฏิบัติ ออกเป็น 2 ขั้นตอนใน 3 พื้นที่ คือ ขั้นตอนแรกปฏิบัติการในพื้นที่ตอนบนบริเวณรอยต่อจังหวัด สุราษฎร์ธานี ระนอง ชุมพร และพื้นที่ตอนกลางบริเวณรอยต่อจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรังและ

⁷ หาญ ลีนาทนัท, การรักษาความสงบเรียบร้อยและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้, หน้า 6.

⁸ หาญ ลีนาทนัท, แม่ทัพหาญพล, หน้า 129-130.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 226.

กระบี่ โดยเริ่มการปฏิบัติการในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 1983 – 4 มีนาคม 1983 ส่วนขั้นตอนที่สองจะปฏิบัติการในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างบริเวณจังหวัดยะลา และนราธิวาส¹⁰

สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเครื่องบ่งชี้การจัดลำดับความสำคัญและการปฏิบัติยุทธการได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของอดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 พลเอกหาญ ลีนาทนันทน์ที่เล่าถึงความรุนแรงของสถานการณ์ในภาคใต้ในขณะนั้นและการเอาชนะการก่อการร้ายกลุ่มต่างๆว่า “คอมใต้ (พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้) เก่งมาก รบเก่ง ไปอบรมที่ปักกิ่ง เวียดนาม รัสเซีย รบเก่ง ศึกษาเก่ง พอพอทำภาคอีสาน ภาคเหนือเย็นลง รัสเซีย จีน ชัดแย้งกัน ประกอบ อีสานหมดคว้นปิ่น คาวเลือด ทั่วประเทศเย็นลง ยังเหลือพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้เท่านั้น พอพอรับตำแหน่งก็ประกาศได้ร่มเย็น..... หนึ่งกำจัดคอมฯเสียก่อน กำจัดคอมฯเสร็จ ต่อด้วยขจก. ต่อด้วยจคม... เหตุภายในต้องสำคัญที่สุด”¹¹ ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของนายทหารที่รับผิดชอบภารกิจปราบปรามในช่วงนั้นที่ว่า “สถานการณ์ ณ ตอนนั้น ในสมัยนั้น (พ.ศ.) 2524, 2525 เป็นพคค. ... ในภาคใต้มีกำลังเข้มแข็งที่สุด พคค. รุนแรงที่สุด กำลังเยอะ (ทหาร) ตายเยอะ... พลเอกหาญเล่นพคค. ก่อนแล้วถึงเล่นจคม.”¹²

ดังนั้นประเด็นการให้ความสำคัญและความเร่งด่วนกับปัญหาพคค. เป็นอันดับแรกย่อมส่งผลให้มีการทุ่มเทความสนใจและกำลังไปในการปราบปรามพคค. มากกว่ากลุ่มก่อการร้ายอื่นรวมทั้ง จคม. ต่อมาเมื่อภัย พคค. เบาลงจึงได้หันความสนใจมาที่พรรคคอมมิวนิสต์มาลายา แต่ก็เป็นแต่เพียงในช่วงหลัง ซึ่งสิ่งที่น่าจะเป็นการยืนยันได้ดีที่สุดคือ การบอกเล่าเรื่องราวความสำเร็จของกองทัพบกผ่านหนังสือกองทัพบกในรอบสี่สิบปีของกองทัพบกที่ว่า “ภายหลังกองทัพภาคที่ 4 สามารถทำลายฐานที่มั่นของพคค. ได้แล้วก็ได้หันมาให้ความสำคัญกับการปราบปรามจคม.”¹³ หรือการให้สัมภาษณ์ทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยของพลโทวิศิษย์ อัจฉิมวงศ์ (ยศในขณะนั้น) ความว่า “ในอดีตภัยจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และขบวนการโจรก่อการร้ายอยู่ในระดับสูงมาก ฝ่ายเราจึงไม่สามารถทุ่มเทกำลังเข้าสู่ต่อสู้เพื่อเอาชนะโจรคอมมิวนิสต์มาลายาได้มากมายนัก แต่ในระยะหลังๆ ฝ่ายเราสามารถลดระดับภัยคุกคามจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และขบวนการโจรก่อการร้ายลงได้มาก ฝ่ายเราจึงได้หันไปทุ่มเทความพยายามในการแก้ปัญหาทางด้านโจร

¹⁰ นิสิต จันทรสมวงศ์, “บทบาทของกองทัพบกไทยในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ตามนโยบายได้ร่มเย็นของกองทัพภาคที่ 4,” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 423.

¹¹ สัมภาษณ์พลเอกหาญ ลีนาทนันทน์ อดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4, วันที่ 30 พฤศจิกายน 2547.

¹² สัมภาษณ์ พันเอกวิรัช กมลศิลป์ อดีตผู้บังคับบัญชาของกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ 43, วันที่ 13 ตุลาคม 2547

ค่ายเสนาณรงค์ หาดใหญ่ สงขลา

¹³ กองทัพบก, กองทัพบกในรอบสี่สิบปี, หน้า 127.

คอมมิวนิสต์มาลาได้มากขึ้น”¹⁴ ซึ่งต่างก็ได้สะท้อนการลำดับความสำคัญและการจัดลำดับความเร่งด่วนให้กับปัญหาผล. ก่อน จคม. ได้เป็นอย่างดี ทำให้ช่วงระยะเวลาดังกล่าวยุทธการผสม/ยุทธการร่วมกันระหว่างไทยและมาเลเซียจึงมิได้มีปฏิบัติการร่วมกันอีกแต่ลักษณะการปฏิบัติยุทธการในช่วงนั้นจะเป็นยุทธการฝ่ายเดียวเป็นหลัก

4.1.2. การขาดแคลนกำลังพล

ในการปราบปรามการก่อการร้ายของกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มต่าง ๆ นั้น รัฐต้องใช้กองกำลังเพื่อปฏิบัติการในการรักษาความสงบและคลี่คลายสถานการณ์ในจำนวนมาก แม้ในขณะนั้นจะมีการประสานการใช้กำลังของกองกำลังผสมระหว่างพลเรือน ตำรวจ ทหารร่วมด้วย รวมถึงการฝึกอาวุธให้ราษฎรเพื่อป้องกันรักษาความสงบในบริเวณหมู่บ้านริมชายแดนหรือที่เรียกว่า อาสาสมัครป้องกันหมู่บ้าน หรือการจัดตั้งกองกำลังต่างๆ เช่น กองพลรบพิเศษ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ (นสศ.) หรือ อาสาสมัครทหารพรานก็ตาม แต่หน้าที่หลักก็ยังคงอยู่ที่กองทัพภาคต่างๆที่มีหน้าที่รับผิดชอบในพื้นที่ภาคของตน

สำหรับภาคใต้นั้นนอกจากต้องประสบปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะจากกลุ่มก่อการร้ายที่แตกต่างและหลากหลายกลุ่มแล้ว กองทัพภาคที่ 4 และ กอ.รมน. ภาค 4 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบปราบปรามการก่อการร้ายในพื้นที่บริเวณภาคใต้ทั้งหมด ก็ต้องประสบปัญหาเรื่องกำลังพลเช่นเดียวกัน แม้จะมีกองพลถึง 3 กองพล แต่กองพลที่มีกำลังเต็มอัตรา มีกำลังจริงๆเพียง 1 กองพลเท่านั้น ที่เหลือเป็นกองพลที่ไม่มีกำลังรบ โดยกองทัพภาคที่ 4 มี 3 กองพล คือกองพลที่ 5 กองพลที่ 15 และกองพลที่ 16 ซึ่งมีเพียงกองพลที่ 5 กองพลเดียวเท่านั้นที่มีกำลังรบ¹⁵ ประกอบกับสถานการณ์การก่อการร้ายที่รุนแรงจากทั้ง ผกค. ขกค. และจคม. ทำให้กองทัพภาคที่ 4 ต้องได้รับการสนับสนุนทางด้านกำลังพลสนับสนุนจากหน่วยอื่นด้วย เช่น เมื่อปฏิบัติยุทธการได้รหัสนี้หมายเลข 9 ซึ่งเป็นยุทธการที่สามารถทำลายฐานที่มั่นสำคัญของ ผกค. สาขาภาคใต้ บริเวณเขาช่องช้างใต้นั้น กองกำลังที่ใช้ นอกจากจะมีกำลังจากกองทัพภาคที่ 4 แล้ว ยังได้ยืมกำลังจากค่ายชนะรัชต์ ศูนย์ปราบปรามบูรพา ทหารราบ 1 กองพัน กองพันจากค่ายปีกธงชัย 1 กองพัน¹⁶ เพื่อให้การปราบปรามการก่อการร้ายมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง การขาดแคลนกำลังพลที่เกิดขึ้นกับกองทัพภาคที่ 4 ดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อการสนับสนุนกำลังพลให้กับกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยซึ่งเป็นกองกำลังหลักที่รับผิดชอบดูแลในการปราบปราม จคม.

¹⁴ พล.ท.วิศิษฐ์ อาจคุ้มวงษ์, ให้สัมภาษณ์ทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในรายการเพื่อแผ่นดินไทย, ออกอากาศเมื่อ 8 พ.ย. 2529, เวลา 18.00 น. อ้างถึงใน ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มาลาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 45.

¹⁵ “พลตรีพิจิตร กุลละวณิชย์ แม่ทัพกองทัพภาคที่ 5,” สยามใหม่ 2, 85(1 กรกฎาคม 2526), หน้า 14.

¹⁶ สัมภาษณ์พลเอกหาญ ลีนาถนันทน์ อดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 วันที่ 30 พฤศจิกายน 2547.

การดูแลปราบปราม จคม. ของกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยในหัวเวีก่อน 1 ตุลาคม ค.ศ. 1981 (พ.ศ. 2524) นั้น การต่อสู้เพื่อเอาชนะ จคม. จะเป็นการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยจะได้รับการบรรจุมอบกำลังรบจากกองทัพภาคที่ 4 และกอ.รมน. ภาค 4 เป็นประจำ แต่หลังจาก 1 ตุลาคม 1981 เป็นต้นมา หน่วยเหนือ (สปก.ทบ.) มิได้บรรจุมอบกำลังรบให้อีก โดยได้ถอนกำลังรบซึ่งได้รับบรรจุมอบให้กับกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยเป็นประจำ เพื่อปฏิบัติงาน โดยต่อเนื่องออกไปทั้งหมด ตั้งแต่ 1 ต.ค. 1981 เป็นต้นไป คงเหลือเฉพาะกองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยเท่านั้น¹⁷ ส่วนในด้านการปฏิบัติการกิจของกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยนั้น ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติไว้ว่าเมื่อกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยจะออกปฏิบัติการ ให้ร้องขอการสนับสนุนกำลังจากกองทัพภาคที่ 4 และกอ.รมน.ภาค 4 เป็นครั้งคราวตามความจำเป็น ทำให้กองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยซึ่งเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการต่อสู้เพื่อเอาชนะ จคม. ตามความตกลงร่วมระหว่างไทยและมาเลเซีย ไม่สามารถดำรงการปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง¹⁸

ลักษณะดังกล่าวได้สะท้อนภาพความสำคัญของการได้รับการสนับสนุนทางด้านกำลังพลจากกองทัพภาคที่ 4 และกอ.รมน.ภาค 4 ต่อกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทย ซึ่งมีกองบัญชาการเฉพาะกิจที่อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ถึงแม้ว่าเดิมกองกำลังผสมเฉพาะกิจจะเป็นหน่วยที่มีกำลังพลของตนเองก็ตาม แต่ก็มิได้มีในจำนวนมาก ในการปฏิบัติยุทธการต่อจคม. จึงต้องได้รับการสนับสนุนกำลังพลจากหน่วยอื่นเป็นกำลังสำคัญ โดยเฉพาะกองทัพภาคที่ 4 และ กอ.รมน. ภาค 4 ซึ่งจะให้กำลังสนับสนุนเช่น ทหารปืนใหญ่ ทหารราบ และรวมถึงกำลังสนับสนุนจากตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น ความสำคัญของการสนับสนุนทางด้านกำลังพลย่อมมีผลต่อความต่อเนื่องและการปฏิบัติยุทธการตอบโต้การก่อการร้ายของกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยต่อโจรคอมมิวนิสต์มลายา และยิ่งเมื่อมีคำสั่งถอนกำลังรบที่บรรจุมอบให้กับกองกำลังผสมเฉพาะกิจของไทยออกไปทั้งหมด ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 1981 เป็นต้นไป คงเหลือเฉพาะกองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยนั้น ยิ่งทำให้อำนาจและศักยภาพในการปฏิบัติการกิจของกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยมีความยากลำบากและอุปสรรคจากปัญหาในเรื่องกำลังพล

4.1.3. ปัญหาขบวนการโจรก่อการร้าย

ปัญหาขบวนการโจรก่อการร้าย (จก.) เป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับไทย เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของไทยมาโดยตลอด ซึ่งจากการปฏิบัติงานทางด้านการข่าวทำให้ทราบว่าขบวนการโจรก่อการร้ายได้รับการสนับสนุน และมีฐานปฏิบัติการอยู่ในเขตไทยและในเขตแดน

¹⁷ บันทึกข้อความ สปก.ทบ. ที่ กท 0345(305)/2993, เรื่อง ขออนุมัติใช้กำลังสำหรับการยุทธตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย, ลง 4 ธ.ค. 2523, หน้า 1-2 อ้างถึงใน ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว,” หน้า 43.

¹⁸ กองทัพบก, กองทัพบกในรอบสี่สิบปี, หน้า 151.

มาเลเซีย¹⁹ อาศัยความเป็นเชื้อชาติ (มลายู) แสวงหาเสถียรภาพอาหาร²⁰ และการสนับสนุนจากประชาชนทางไทยและมาเลเซีย จากการศึกษาการปฏิบัติกรอยู่ในเขตรอยต่อไทยและมาเลเซีย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ไทยต้องได้รับความร่วมมือจากมาเลเซียในการปราบปรามขบวนการโจรก่อการร้าย*

4.1.3.1 ความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้าน

หากพิจารณาความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในด้านความมั่นคงชายแดนนั้น ไทยได้พยายามผลักดันประเด็นความร่วมมือให้ครอบคลุมการก่อการร้ายอื่นๆ ที่คุกคามความมั่นคงมาโดยตลอด และเป็นความพยายามของไทยที่ให้มีการขยายข้อความเพิ่มเติมในความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลมาเลเซียกับรัฐบาลไทยฉบับแก้ไขลงวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1977 (พ.ศ. 2520) โดยให้มีข้อความเพิ่มเติมจากเดิมที่ว่า “...ต่อต้านผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์...” เป็นเพื่อ “...ต่อต้านผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และสมาชิกองค์การที่เกี่ยวข้อง...” ได้สำเร็จ โดยที่การใช้คำครอบคลุมเช่นนี้น่าจะเป็นความต้องการของไทยที่มีความมุ่งหมายจะให้รวมถึงภัยคุกคามจากการก่อการร้ายในรูปแบบอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยคุกคามจาก ขก. ซึ่งเป็นภัยคุกคามความมั่นคงที่สำคัญของไทยนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา²¹ เอกราช อธิปไตยและความมั่นคงของไทยเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่รัฐบาลในยุคสมัยต่างๆ ให้ความสำคัญมาโดยตลอด รวมถึงการที่ไทยให้ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนต่อมาเลเซีย ในการแก้ไขปัญหา จคม. นี้ก็เช่นกัน นอกจากนี้จะเป็นนโยบายของไทยในการปราบปรามกลุ่มก่อการร้ายต่างๆ รวมทั้ง เพื่อสร้างความมั่นคงและสันติสุขให้แก่ประชาชนชาวไทยแล้วนั้น ยังเป็นความคาดหวังของรัฐบาลไทยอีกด้วยว่า หลังจากที่ได้ไทยช่วยมาเลเซียจัดปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์ มลายาซึ่งถือเป็นภัยคุกคามความมั่นคงที่สำคัญที่สุดของมาเลเซียลงได้ ก็จะไปสู่การที่รัฐบาลมาเลเซียหันมาช่วยกำจัดภัยคุกคามที่สำคัญยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศไทยบ้างเป็นการตอบแทน นั่นก็คือ ปัญหาการก่อการร้ายของขบวนการโจรก่อการร้าย หรือ ขก.²²

ในปี ค.ศ. 1981 เมื่อพลโทหาญ ลีนาณนท์ (ยศในขณะนั้น) ดำรงตำแหน่งแม่ทัพกองทัพบกภาคที่ 4 ได้มีความพยายามผลักดันประเด็นความร่วมมือในการปราบปรามโจรก่อการร้ายเข้าสู่การประชุมคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาครวมทั้งการผลักดันให้มาเลเซียยอมรับขก. เป็นศัตรูร่วม

¹⁹ หาญ ลีนาณนท์, แม่ทัพหาญพูด, หน้า 48.

²⁰ สัมภาษณ์พลเอกหาญ ลีนาณนท์, อดีตแม่ทัพกองทัพบก 4, วันที่ 30 พฤศจิกายน 2547.

* ดูรายละเอียดเกี่ยวกับความสอดคล้องของปัญหาขบวนการ โจรก่อการร้ายและความต้องการความร่วมมือจากประเทศมาเลเซียได้ในบทที่ 2

²¹ คลยา เทียนทอง, “ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างไทย-มาเลเซีย จากอดีตจนถึงปัจจุบัน,” ใน เอเชียปริทัศน์ กนกพรหม อยู่ชา (บก.) ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม, 2544), หน้า 38.

²² นันทวรรณ ยอดพิจิตร, “ความร่วมมือของไทยต่อมาเลเซีย: ศึกษากรณีการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (2520-2532),” หน้า 135.

เช่นเดียวกับจคม. แต่มาเลเซียก็มิได้ให้ความร่วมมือในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากมาเลเซียมองว่า โจรก่อการร้ายมิได้เป็นปัญหาของตน²³ แต่เป็นปัญหาภายในของไทย ซึ่ง ดร.มหุฎริ มุฮัมมัด (Dr. Mahathir Muhammad) นายกรัฐมนตรีมาเลเซียเองก็ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ไว้เมื่อคราว เดินทางเยือนประเทศไทยในปี ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) อีกทั้งยืนยันถึงท่าทีของรัฐบาลมาเลเซียที่ไม่ อยู่ในวิสัยที่จะสนับสนุนกลุ่มขบวนการก่อการร้าย ดังปรากฏในคำให้สัมภาษณ์ของ ดร.มหุฎริ มุฮัมมัด ที่ว่า

“...ไทยและมาเลเซียเป็นเพื่อนบ้านที่ติดต่อกันมาโดยตลอด และมาเลเซียก็ไม่อยู่ในวิสัยที่จะสนับสนุนผู้ก่อการร้ายตามบริเวณพรมแดน แต่อาจจะมีบางกลุ่มที่ให้การสนับสนุน ซึ่งก็เป็นเรื่องของกลุ่มนั้นๆ แต่สำหรับรัฐบาลมาเลเซียแล้วไม่เคยสนับสนุนผู้ก่อการร้าย แต่เมื่อเกิดปัญหาที่ต้องแก้กันต่อไป...”²⁴

นอกจากความพยายามผลักดันความร่วมมือในประเด็นการปราบปรามขจก.และความพยายามให้มาเลเซียยอมรับขจก.เป็นศัตรูร่วมของมาเลเซียเช่นเดียวกับจคม.จะไม่บรรลุผลแล้ว ทางกรไทยเชื่อว่ามาเลเซียได้ให้การสนับสนุนแก่ขจก. จากเหตุการณ์ที่ทางการไทยพบว่า มีบางกลุ่มในมาเลเซียสนับสนุนต่อ ขจก. อย่างลับๆ ได้ด้วยการทิ้งเสบียงอาหารและอาวุธกระสุนไว้²⁵ นอกจากนี้เมื่อมีการตีค่ายของขจก. ยังจับอาวุธของทหารมาเลเซีย เครื่องแบบ เข็มทิศได้²⁶ ซึ่งพลเอก หมาย ลีนานนท์ได้ให้รายละเอียดไว้ในหนังสือถึงการปะทะกันระหว่างทหารของกองทัพภาค 4 กับ ขจก. บริเวณบ้านบาลา อ.สุคีริน จ.นราธิวาสว่า การปะทะกับ ขจก. จับยึดสิ่งของได้หลายรายการ เช่น เครื่องแบบพร้อมบัตรประจำตัวทหารมาเลเซีย เป้สนาม เข็มทิศ ที่ใช้ราชการทหารมาเลเซีย นอกจากนี้ ขณะที่ปะทะกัน ก็มีการยิงสนับสนุนด้วยเครื่องยิงลูกระเบิด (ค.) มาจากฝั่งแม่น้ำโกลก ตรงข้าม ซึ่งช่วงนั้นเป็นต้นน้ำและแคบมาก ขจก.ไม่เคยมี ค.”²⁷ สอดคล้องกับการสารภาพของอดีต ขจก.ที่เล่าถึงการเก็บอาวุธยุทธโศปกรณ์ว่า

“...พวกเขาสามารถเก็บอาวุธไว้ได้ทั้งในเขตไทยและเขตมาเลเซีย เมื่อกลุ่มของเขาเดินทางเข้าเขตมาเลเซีย โดยปกติจะเก็บอาวุธไว้ในค่ายทหาร มาเลเซีย บริเวณไอรานะ (ตรงข้ามอ.แวง จ.นราธิวาส) ซึ่งจะมีการติดต่อและประสานงานการนำอาวุธเข้าออกอย่างแน่นแฟ้น ในลักษณะระเบียบปฏิบัติ

²³ สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, แนวทางการปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์เพื่อแก้ปัญหาชายแดนไทย-มาเลเซีย (กรุงเทพฯ: สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, 2540), หน้า 93.

²⁴ “จากใจถึงใจสู่ ขจก. การเยือนของมอเชร์,” สู่อินทรี ปีที่ 2 ฉบับที่ 93 (19-25 ธันวาคม 2525), หน้า 20.

²⁵ หมาย ลีนานนท์, แม่ทัพหาญพล, หน้า 224.

²⁶ สัมภาษณ์พลเอกหมาย ลีนานนท์, อดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 วันที่ 30 พฤศจิกายน 2547.

²⁷ หมาย ลีนานนท์, แม่ทัพหาญพล, หน้า 224.

ประจำ แล้วหลบซ่อนตัวอยู่ในบริเวณใกล้ๆ กลุ่มโคปฏิบัติกรอยู่ในเขตใดก็นำ
อาวุธไปฝากกับทหารมาเลเซียในเขตนั้น.....นอกจากนี้ในการปฏิบัติทางทหาร
นั้น ขจก.ขบวนการพูโล บางกลุ่มมีทหารมาเลเซียเข้าร่วมขบวนการ โดยตรง
บางกลุ่มก็ให้การสนับสนุนทางอื่น เช่น เป็นที่ปรึกษาหรือสนับสนุนทางการรบ
และทางการช่วยรบ เป็นต้น...”²⁸

สมมติฐานและความเชื่อที่ว่ามีการสนับสนุนโจรก่อการร้ายจากบุคคลบางกลุ่มในมาเลเซีย
เป็นปัจจัยหนึ่งนำไปสู่การยุติยุทธการร่วม/ผสมระหว่างไทยและมาเลเซียซึ่งเชื่อว่าจากการ
ปฏิบัติการได้เปิดช่องทางในการให้ความช่วยเหลือทางด้านเสบียงอาหารและอาวุธไว้ให้แก่
ขบวนการโจรก่อการร้าย

4.1.3.2 ทศนคติและความหวาดระแวง

นอกจากไม่สามารถแสวงหาความร่วมมือจากมาเลเซียในด้านการปราบปรามขบวนการ
โจรก่อการร้ายร่วมกันได้แล้ว ความเชื่อของชนชั้นนำไทยต่อความเกี่ยวข้องกับมาเลเซียให้ความ
ช่วยเหลือขบวนการโจรก่อการร้าย นำไปสู่ทศนคติในเชิงลบและความหวาดระแวงมาเลเซียในการ
เข้ามาแทรกแซงในประเด็นขบวนการโจรก่อการร้าย จากงานวิจัยของดร.กระมล ทองธรรมชาติใน
ปี ค.ศ. 1983 ที่ได้ทำการสำรวจวิจัยแนวความคิดชนชั้นนำของไทยต่อความมั่นคงของชาตินั้น
ปรากฏว่า มาเลเซียถูกมองว่าเป็นภัยในการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาชนกลุ่มน้อย คือ ขบวนการโจร
แบ่งแยกใน 4 จังหวัดภาคใต้ของไทย²⁹ จากการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนกว่าร้อยละ 68.4 มี
ความเชื่อว่าภัยคุกคามจากมาเลเซียจะผ่านทางชนกลุ่มน้อย (ชาวไทยมุสลิม) และจำนวนร้อยละ
22.8 เชื่อว่าภัยคุกคามสามารถนำไปสู่การสูญเสียดินแดนได้ จากการสำรวจยังคงบ่งชี้ได้อีกว่ากลุ่ม
ชนชั้นนำที่จบการศึกษาทางด้านการทหารมีข้อสงสัยต่อการสนับสนุนของมาเลเซียต่อปัญหา
แบ่งแยกดินแดนปรากฏอย่างชัดเจนถึงร้อยละ 93.4 โดยที่ชนชั้นนำที่เป็นกลุ่มทหารเห็นว่ามาเลเซีย
เป็นภัยคุกคามต่อไทยในระดับเดียวกับเวียดนาม คือ ร้อยละ 96.3 รองจากสหภาพโซเวียตและจีนซึ่ง
กลุ่มชนชั้นนำที่เป็นทหารเห็นว่า เป็นภัยคุกคามต่อไทย ร้อยละ 100 ถึงแม้ว่าเมื่อมีการจัดแบ่งกลุ่ม
ชนชั้นนำออกเป็นผู้ที่มีพื้นฐานการศึกษาทางการทหารและผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานการศึกษาทางการทหาร
(รวมถึงผู้ที่เคยผ่านการอบรมที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร) ก็ได้ปรากฏลักษณะที่คล้ายคลึงกัน
เกี่ยวกับที่มาของภัยทั้งในเรื่องของการจัดลำดับและจำนวนร้อยละที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดง
ในตารางที่ 4.1 ซึ่งปรากฏว่ากลุ่มชนชั้นนำที่มีพื้นฐานการศึกษาทางการทหารมีทศนคติว่ามาเลเซีย
เป็นแหล่งที่มาของภัยคุกคามสูงถึงร้อยละ 93.4 ซึ่งเท่ากับจีน หรืออยู่ในลำดับที่ 3 ในขณะที่กลุ่มชน

²⁸ รุ่งฟ้า (นามแฝง), สมรภูมิใหม่ในเมือง (กรุงเทพฯ: เกษมการพิมพ์, มปป.), หน้า 138.

²⁹ กระมล ทองธรรมชาติ, ทศนคติชนชั้นนำของไทยต่อความมั่นคงแห่งชาติ: ความหมายสำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 26.

ชั้นนำที่ไม่มีพื้นฐานการศึกษาทางการทหารเห็นว่ามาเลเซียเป็นแหล่งที่มาของภัยคุกคามในลำดับที่ 7 หรือร้อยละ 70.1 จากการจัดลำดับและจำนวนร้อยละที่มีความเชื่อว่ามาเลเซียเป็นภัยจากภายนอกที่คุกคามความมั่นคงของไทย ในปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยมุสลิมในภาคใต้ นับเป็นนัยที่สำคัญ เพราะกองทัพควบคุมดูแลโดยตรงต่อนโยบายด้านความมั่นคงของชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาชนกลุ่มน้อยในภาคใต้ของไทย³⁰

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงลำดับแหล่งที่มาของภัยคุกคามของไทยจำแนกระหว่างกลุ่มผู้มีพื้นฐานการศึกษาทางการทหารและกลุ่มผู้ไม่มีพื้นฐานการศึกษาทางการทหาร

ลำดับที่	ผู้มีพื้นฐานการศึกษาทางการทหาร	ผู้ไม่มีพื้นฐานการศึกษาทางการทหาร
1.	โซเวียต (100)	เวียดนาม (97.3)
2.	เวียดนาม (97.2)	โซเวียต (95.9)
3.	จีน/มาเลเซีย (93.4)	กัมพูชา (86.9)
4.		จีน (82.9)
5.	ประเทศในตะวันออกกลาง (86.1)	ประเทศในตะวันออกกลาง (80.0)
6.	กัมพูชา (83.3)	ลาว (76.7)
7.	สิงคโปร์/ลาว (80.6)	มาเลเซีย (70.1)
8.		สิงคโปร์/ญี่ปุ่น (63.7)
9.	สหรัฐฯ/ญี่ปุ่น (69.4)	
10.		สหรัฐฯ (61.9)
11.	อินโดนีเซีย (48.6)	อินโดนีเซีย (26)
12.	ฟิลิปปินส์ (22.2)	ฟิลิปปินส์ (10.2)

ที่มา: กระมล ทองธรรมชาติ, ทัศนคติชนชั้นนำของไทยต่อความมั่นคงแห่งชาติ: ความหมายสำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 29.

การที่ชนชั้นนำที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายรวมทั้งเป็นผู้นำในการปฏิบัตินโยบายโดยตรงมีทัศนคติในเชิงลบแล้วนั้น สันนิษฐานได้ว่าย่อมมีผลโดยตรงต่อร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อชนชั้นนำที่มีพื้นฐานการศึกษาทางการทหารมีบทบาทโดยตรงต่อการรับผิดชอบพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซียได้จัดลำดับภัยคุกคามจากประเทศมาเลเซียในลำดับที่สูงเป็นอันดับที่ 3 ซึ่งเทียบเท่าประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน นับเป็นนัยที่สำคัญที่แสดงถึงทัศนคติและความหวาดระแวง แต่อย่างไรก็ดีความหวาดระแวงและทัศนคติเชิงลบของชนชั้นนำที่มีพื้นฐาน

³⁰ Muthiah Alagappa, The National Security of Developing States: Lesson from Thailand (Dover, Massachusetts: Auburn House Publishing Company, 1987), p. 215.

การศึกษาทางทหารของไทยต่อมาเลเซียนี้ เชื่อว่ามีผลสืบเนื่องเกี่ยวพันในประเด็นสำคัญคือ ปัญหาอันสืบเนื่องมาจากขบวนการโจรก่อการร้ายซึ่งฝ่ายไทยเชื่อว่ามาเลเซียมีพฤติกรรมที่ไม่จริงจังต่อไทยในประเด็นปัญหาดังกล่าว

4.2 ปัจจัยภายนอก

4.2.1. ความต่างกันของนโยบายไทยและมาเลเซีย

จคม. ในด้านหนึ่งเป็นปัญหาระดับพื้นที่สำหรับไทย แต่สำหรับมาเลเซียแล้วปัญหานี้มีความสำคัญในระดับชาติ เนื่องจากพรรคคอมมิวนิสต์มลายาต้องการต่อต้านรัฐบาลและล้มล้างเปลี่ยนแปลงการปกครองของมาเลเซียให้เป็นคอมมิวนิสต์ แม้ว่ามาเลเซียจะประสบความสำเร็จในการปราบปรามและสามารถผลักดันกองกำลังคอมมิวนิสต์มลายาออกนอกประเทศได้ แต่อย่างไรก็ดีโจรคอมมิวนิสต์มลายายังคงหาโอกาสกลับเข้าไปสร้างความเสียหายในประเทศมาเลเซียอยู่เป็นระยะๆ

ปัญหาในเรื่องโจรคอมมิวนิสต์มลายาสำหรับมาเลเซียจึงนับเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างยิ่งเป็นความมั่นคงของประเทศ ดังนั้นนโยบายที่ปรากฏเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาจึงจัดอยู่ในเรื่องของความมั่นคงซึ่งยังคงยึดถือนโยบายที่เน้นการปราบปรามอย่างเด็ดขาด ดังปรากฏในการดำเนินนโยบายความมั่นคงของมาเลเซียตอนหนึ่งที่ว่า

“..ดำเนินการตอบโต้การคุกคามของโจรจีนคอมมิวนิสต์ (จคม.) โดยใช้
มาตรการเฉียบขาดรุนแรงพร้อมกับเสริมสร้างความร่วมมือกับมิตร
ประเทศในการปราบปรามคอมมิวนิสต์บริเวณชายแดนเพื่อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ในการป้องกันปราบปรามการขยายตัวของพรรค
คอมมิวนิสต์ในประเทศ...”³¹

นอกจากจะใช้มาตรการที่เฉียบขาดรุนแรงในการตอบโต้การคุกคามของโจรคอมมิวนิสต์มลายาแล้ว ยุทธวิธีที่กองทัพมาเลเซียใช้ในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์มลายานั้น ยังเป็นหลักนิยมทางการทหารของกองทัพอังกฤษที่มียุทธวิธี การศึกษา การอบรมเป็นไปตามแบบอังกฤษ มีการต่อต้านการก่อความไม่สงบโดยใช้กำลังปฏิบัติการ มีความชำนาญการรบในป่า ดังตัวอย่างลักษณะหลักนิยมในการปฏิบัติทางยุทธวิธีดังต่อไปนี้³²

³¹ นักศึกษาหลักสูตรการปฏิบัติการจิตวิทยาฝ่ายอำนวยการ รุ่นที่ 95 คณะที่ 5, เอกสารการศึกษาพื้นที่เรื่องประเทศมาเลเซีย หลักสูตรการปฏิบัติการจิตวิทยาฝ่ายอำนวยการ, 2547, หน้า 88.

³² เรื่องเดียวกัน

- ค้นหาและประชิดข้าศึก
- ทำลายและจับข้าศึก
- ยึดและรักษาภูมิประเทศ
- ปฏิบัติการได้ทั้งกลางวัน/กลางคืน ทุกสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ เป็นต้น

และนอกจากนั้นในช่วงทศวรรษ 1980 การขยายกำลังทหารและบทบาทของทหารได้เกิดการเปลี่ยนผ่านโดยเน้นที่สงครามแบบดั้งเดิม (conventional warfare)³³ มีการขยายงบประมาณทางการทหารอย่างต่อเนื่องเป็นจำนวนเงินมหาศาลรวมถึงการเร่งพัฒนาประเทศโดยเฉพาะรัฐชายแดนตอนเหนือของมาเลเซียที่ติดกับไทยเพื่อความสามารถในการเข้าถึงพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะการตัดถนน east-west highway ซึ่งทำให้สามารถผลักดันและสกัดการก่อการร้ายจาก จคม. ซึ่งจะลอบกลับเข้าไปปฏิบัติการในมาเลเซีย ดังการอธิบายของพลเอก ณรงค์ เต๋นอุดมที่ว่า “เขา (มาเลเซีย) ตัดถนน east-west highway สามารถลาดตระเวนได้ตลอดแนว”³⁴ การพัฒนาดังกล่าวเป็นไปเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมาเลเซียคือ ยุทธศาสตร์การรับเชิงรุก ซึ่งการตัดถนนทำให้สามารถลาดตระเวนได้เป็นเสมือนดั่งทั้งที่สกัดกั้น จคม. ในขณะเดียวกันก็พร้อมจะโต้ตอบได้³⁵

หากพิจารณาดูทั้งในนโยบาย ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของกองทัพมาเลเซีย ที่มีต่อโจรคอมมิวนิสต์มลายานั้นจะยังคงใช้การปราบปรามทางทหารเป็นสำคัญ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้สะท้อนอย่างชัดเจนออกมาในแนวคิดของนายทหารระดับสูงในกองทัพมาเลเซีย ที่ไม่ยอมรับแนวทางการใช้การเจรจาเพื่อยุติปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา * ซึ่งเมื่อมีการสอบถามนายทหารมาเลเซียว่าจะยอมรับแนวทางการใช้การเจรจาเพื่อยุติปัญหากับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาหรือไม่ ในความคิดเห็นของทหารมาเลเซียหลายท่าน เช่น ผู้บัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจมาเลเซีย ผู้บัญชาการกองพลน้อย 6 ผู้บัญชาการกองพลน้อย 12 และผู้บัญชาการกองพลน้อย 10 (หรือหน่วย 3) ปรากฏว่า ฝ่ายทหารมาเลเซียไม่เห็นด้วยกับวิธีการเจรจา และยืนยันที่จะใช้การปราบปรามอย่างรุนแรงต่อไป³⁶ ดังปรากฏในทัศนะของนายทหารระดับสูงของมาเลเซีย เช่น ผู้บัญชาการ กองกำลังผสมเฉพาะกิจ

³³ Zakaria Haji Ahmad, “Stability, Security and National Development in Malaysia: An Appraisal,” in *Durable Stability in Southeast Asia* Kusuma Sanitwong and Sukhumbhan Paribatra (eds.) (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1987), p. 130.

³⁴ สัมภาษณ์ พลเอกณรงค์ เต๋นอุดม อดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4, วันที่ 18 ตุลาคม 2547

³⁵ สัมภาษณ์ พันเอกอภิไชย สว่างภพ, วันที่ 18 ตุลาคม 2547

* ไทยเริ่มดำเนินการติดต่อสอบถามแนวความคิดการใช้การเจรจาเพื่อยุติปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายากับมาเลเซียในปี ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529) แต่กลับประสบความสำเร็จก็ได้รับการยินยอมและยอมเข้าเจรจากับโจรคอมมิวนิสต์มลายาในปี ค.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) และมีการลงนามสันติภาพสามฝ่ายในไทยในปี ค.ศ. 1989 (พ.ศ. 2532) ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน กิตติ รัตนฉายา, ดับไฟได้กับพรรคคอมมิวนิสต์มลายา กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงแก้ว, 2538.

³⁶ กิตติ รัตนฉายา, ปัญหาขบวนการก่อการร้าย เอกสารบรรยายสรุปของกองทัพภาคที่ 4, หน้า 10-11. อ้างใน นันทวรรณ ขอดพิจิตร, “ความร่วมมือของไทยและมาเลเซีย: ศึกษาการแก้ปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (2520-2532),” หน้า 122.

มาเลเซีย พลตรี คาโต๊ะ อับดุล เราะห์มาน บิน อับดุล ฮามิด (Major.Gen.Dato Abdul Rahman Bin Abdul Hamid) ที่ได้แสดงทัศนะถึงนโยบายผ่อนปรนที่มาเลเซียจะมีต่อจคม.เหมือนนโยบายของไทยนั้น ไม่สามารถที่จะทำได้ ด้วยเหตุที่ ข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร และประชาชนที่ได้ร่วมกันต่อสู้กับโจรคอมมิวนิสต์มาหลายมาในอดีตรวมถึงปัจจุบัน ซึ่งหลายคนได้รับบาดเจ็บพิการเป็นจำนวนมาก ตลอดจนญาติของผู้เสียชีวิตจะต้องคัดค้านแน่นอน กำลังพลส่วนใหญ่ของกองกำลังผสมเฉพาะกิจมาเลเซียไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง³⁷ หรือทัศนคติของหัวหน้าเสนาธิการฝ่ายยุทธการกระทรวงกลาโหมมาเลเซีย พลตรี คาโต๊ะ จัฟฟาร์ บิน โมฮัมเหม็ด (Maj. Gen. Dato Jaffar Bin Mohammed) ที่ได้แสดงทัศนะไว้ว่า การพกพาอาวุธหรือมียาเสพติดไว้ในครอบครองเกินจำนวนที่กำหนดก็จะถูกประหารชีวิต ส่วนในกรณีของโจรคอมมิวนิสต์มาลายานั้น ได้ประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรงมากกว่า เพราะได้ทำลายชีวิตและทรัพย์สินข้าราชการประชาชนจำนวนมาก จึงไม่สมควรที่ได้รับการให้อภัย³⁸ สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงลักษณะแนวทางปฏิบัติ นโยบายและทัศนคติของผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัตินโยบายของมาเลเซียได้เป็นอย่างดี

ในขณะที่สำหรับประเทศไทยภาพการจัดการกับปัญหาการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งนโยบายและยุทธศาสตร์ ในปีค.ศ. 1981 (พ.ศ. 2524) สงครามระหว่างรัฐและกลุ่มก่อการร้ายที่ยืดเยื้อเป็นเวลานานกว่าทศวรรษต้องยุติลง เป็นยุทธศาสตร์ที่มีข้อสรุปที่ว่า สงครามคือการเมืองได้ทำให้เริ่มมีการแสวงหาแนวคิดใหม่ที่จะทำให้ปฏิบัติการของกองทัพได้รับชัยชนะทางการเมือง ปฏิบัติการเช่นนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นปฏิบัติการทางทหารเท่านั้น แนวทางที่เกิดขึ้นจึงได้แก่การผลักดันให้มีการประกาศคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523, 65/2525 และ 6601 คำสั่งเหล่านี้ได้กำหนดทิศทางใหม่ของกองทัพในการดำเนินสงครามต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างชัดเจน³⁹

ทิศทางใหม่ของกองทัพในการดำเนินสงครามต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างชัดเจนได้ถูกนำมาใช้ในกองทัพภาคที่ 4 ซึ่งมีแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 เป็นผู้บังคับบัญชาในส่วนที่ต้องนำนโยบายเกี่ยวกับ 14 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปใช้ ก่อนการเข้ารับตำแหน่งแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 ของพลโท หาญ สีนานนท์ มาตรการที่ใช้ในการดำเนินงานในการปราบปราม ได้แก่การดำเนินการปราบปราม โครงการค้นหาและทำลาย โดยมีการออกแผนปราบปรามพิเศษเพื่อก่อให้เกิด

³⁷ สัมภาษณ์ Major.Gen.Dato Abdul Rahman Bin Abdul Hamid, ผบ.กกล.จก. มาเลเซีย, 15 ม.ค. 2530. อ้างถึงใน ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, “การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มาลายาให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว,” หน้า 113.

³⁸ เล่มเดียวกัน, หน้า 113-114.

³⁹ สุรชาติ บำรุงสุข, ทหารกับประชาธิปไตยไทย: จาก 14 ตุลา สู่อำนาจและอนาคต (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2541), หน้า 15.

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติ⁴⁰ แต่เมื่อพลโทหาญ สีนานนท์ เข้ารับตำแหน่งแม่ทัพ กองทัพภาคที่ 4 ได้นำกรอบแนวความคิด 66/2523 มาใช้ และกำหนดนโยบายได้ร่วมเขียน ที่นับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงกรอบความคิดและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายในภาคใต้ จากในอดีตที่เป็นการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรงโดยใช้งานการทหารเป็นหลักมาสู่การใช้ยุทธศาสตร์การรุกทางการเมืองซึ่งการดำเนินงานทุกอย่างจะต้องมีเป้าหมายคืองานทางการเมือง⁴¹ 66/2523 เป็นการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ชูประชาธิปไตย นโยบายได้ร่วมเขียนเป็นแนวการปฏิบัติ มีการใช้ทั้งการเมืองและการทหารอย่างพลิกแพลง⁴² ต่อกลุ่มก่อการร้ายต่างๆ รวมถึงจคม. มียุทธการต่างๆออกมา มีการปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ มีการจัดชุดช่วยเหลือประชาชน หน่วยทักษิณพัฒนา⁴³

การดำเนินยุทธศาสตร์แก้ปัญหาจคม. ได้ยึดแนวนโยบายและยุทธศาสตร์หลักนั้นคือ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 และนโยบายได้ร่วมเขียนดำเนินงานทางการเมืองและการทหาร เกิดแนวคิดที่จะให้จคม. ออกมามอบตัว⁴⁴ โดยการใช้การเจรจาประกอบกับการใช้การทหารกดดันปราบปรามอย่างหนัก สร้างความยากลำบากในการดำรงชีวิตในป่า และทำลายฐานที่มั่นของจคม. โดยที่แม้จะมีการใช้การทหารกดดันปราบปรามจคม. อย่างหนักก็ตาม แต่การเข้าใช้กำลังทางทหารต่อจคม. ดังกล่าว ก็มีได้มีความมุ่งหวังในการทำลายอย่างถอนรากถอนโคน หากแต่เป็นลักษณะการกดดันมากกว่า เป้าหมายของกองทัพภาคที่ 4 มีใจอยู่ที่การทำลาย จคม. หากแต่อยู่ที่ การยุติสงครามกับจคม. ให้ จคม. วางอาวุธเลิกการต่อสู้ในป่า แล้วออกมาใช้ชีวิตปกติ จึงเริ่มมีแนวคิดที่จะยุติสงครามกับจคม. โดยเปิดโอกาสให้สามารถแปลงชาติเป็นคนไทยได้สำหรับผู้ที่วางอาวุธและยื่นความจำนงต้องการเป็นพลเมืองไทย⁴⁵

ลักษณะการทหารที่มีได้มุ่งหวังทำลายจคม. อย่างถอนรากถอนโคนสามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดีจากคำอธิบายของพลตรีวันชัย จิตต์จางค์ เสนาธิการกองทัพภาคที่ 4 (ยศในขณะนั้นซึ่งต่อมาดำรงตำแหน่งแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 ต่อจากพลเอกหาญ สีนานนท์) ที่ได้ชี้แจงการปฏิบัติการยุทธการได้ร่วมเขียน 11 ซึ่งเป็นยุทธการฝ่ายเดียวที่ดำเนินการกับ จคม. ภายหลังจากเสร็จสิ้นยุทธการกับ ผกค. ว่า “เป้าหมายตามนโยบายได้ร่วมเขียน 11 เรามองด้านการเมืองมากกว่าผลของการทหารที่เราได้มา เราไม่ใช่ต้องการทำลายกันอย่างถอนรากถอนโคน เรามองกันว่าจะทำอะไรต่างหากที่จะทำ

⁴⁰ นิสิต จันทร์สมวงศ์, “บทบาทของกองทัพไทยในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ตามนโยบายได้ร่วมเขียนของกองทัพภาคที่ 4,” หน้า 190.

⁴¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 417.

⁴² สัมภาษณ์ พลเอกหาญ สีนานนท์ อดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 วันที่ 30 พฤศจิกายน 2547.

⁴³ สัมภาษณ์ พลเอกณรงค์ เคนอุดม อดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 วันที่ 18 ตุลาคม 2547.

⁴⁴ สัมภาษณ์ พลเอกหาญ สีนานนท์ อดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 วันที่ 30 พฤศจิกายน 2547.

⁴⁵ ธานีทร์ ณะอม, “นโยบายการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้,” หน้า 126.

ให้กองกำลังเหล่านี้ทิ้งอาวุธ เลิกการต่อสู้ในลักษณะดังกล่าวเสีย มาตรการที่เราทำอยู่นี้เป็นทางหนึ่งต่างหาก ที่เรามองว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นั้นคือ สร้างความเบื่อหน่ายและหมดหวังที่กองกำลังของเขา ... วิธีที่ทำให้พวกเขา (จคม.) เกิดความเบื่อหน่ายและหมดหวังแก่กองกำลังนั้นไม่เพียงพอที่จะโน้มน้าวชักจูงให้กองกำลัง จคม. ออกมามอบตัวกับทางการเรา ทางกองทัพได้มีการพูดคุยกันว่าน่าจะมีการพิจารณาให้สัญชาติแก่พวกเขาเหล่านั้น เพื่อให้เขามีโอกาสกลับเข้ามาใช้ชีวิตในสังคมเมือง...ทางออกทางหนึ่งที่เราเห็นว่าจะเป็นไปได้คือ ให้สัญชาติกับเขาเสีย ให้เขามีโอกาสอยู่ในสังคมภายนอก ไม่ต้องจับอาวุธสู้ในป่า..นี่ต่างหากคือ เป้าหมายของเรา”⁴⁶ ซึ่งสอดคล้องกับคำพูดของพลเอกณรงค์ เด่นอุดมอดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 ที่ได้สะท้อนภาพนโยบายในระบอบนั้นไว้ว่า “การทหาร คือการกดดัน การเมืองคือ ชัยชนะที่ได้ขีดขาด เราได้ยุทธการถาวร”⁴⁷

การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของไทยในปี ค.ศ. 1981 ในด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อการต่อสู้กับการก่อการร้ายต่างๆในประเทศได้ทำให้เกิดความแตกต่างที่สำคัญในแนวทางการปฏิบัติต่อปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายาระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย ในขณะที่ภาพนโยบายทางฝั่งไทยมีความเปลี่ยนแปลงจากการใช้การปราบปรามทางการทหารอย่างรุนแรงมาสู่การรุกทางการเมืองเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ มาเลเซียยังคงใช้วิธีการทางทหาร โดยกวาดล้างกองกำลังคอมมิวนิสต์มลายาจากฐานและสังหารให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้⁴⁸ ซึ่งแตกต่างกับการปฏิบัติของทหารไทยต่อพรรคคอมมิวนิสต์มลายาที่มีได้มุ่งที่จะทำลายล้างชีวิต แต่่นโยบายของไทยเน้นที่การชักจูงให้คอมมิวนิสต์มลายามอบตัวในขณะที่เดียวกันก็ใช้วิธีการทางทหารที่รุนแรงทำให้การดำเนินชีวิตของกองกำลังมีความยากลำบาก เมื่อกองกำลังของจคม.มอบตัวแล้วไทยก็จะปล่อยให้ดำเนินชีวิตอย่างสงบ

4.2.2. ปัญหาการเมืองภายในมาเลเซีย

4.2.2.1 ความขัดแย้งในการปฏิบัตินโยบายระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

ลักษณะการเมืองภายในของประเทศย่อมส่งผลกระทบต่ออำนาจของรัฐบาล ในมาเลเซียอำนาจของรัฐบาลถูกแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ รัฐบาลของสหพันธ์หรือรัฐบาลกลาง และรัฐบาลแห่งรัฐ แม้ว่าโดยทั่วไปอำนาจของรัฐบาลสหพันธ์จะมีเหนือกว่าอำนาจของรัฐบาลแห่งรัฐอยู่มาก แต่ในบางครั้งกฎหมายระดับรัฐก็ส่งผลกระทบต่อความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียได้เช่นกัน

⁴⁶ นิสิต จันทรสมวงศ์, “บทบาทของกองทัพไทยในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ตามนโยบายได้ร่วมเย็นของกองทัพภาคที่ 4,” หน้า 327-328.

⁴⁷ สัมภาษณ์พลเอกณรงค์ เด่นอุดม อดีตแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4, วันที่ 18 ตุลาคม 2547, ตำบลลลอบและ จังหวัดนราธิวาส

⁴⁸ Rodney Tasker, “Suspicious on the border,” in *Far Eastern Economic Review* November 10, 1983, p. 32.

ประเทศมาเลเซียประกอบขึ้นมาจาก 13 รัฐซึ่งมีลักษณะโครงสร้างการเมืองการปกครองเป็นรัฐธรรมนูญแบบกษัตริย์ (constitutional monarchy) โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศ ซึ่งจะอยู่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ กษัตริย์ใช้ชื่อเป็นทางการว่า “ยัง ดี- เปรอ์กวน อากง (Yang di-Pertuan Agong)” โดยจะครองราชย์บัลลังก์เป็นเวลา 5 ปี ผู้ที่ได้รับตำแหน่งนี้จะเป็นสุลต่านของรัฐใดรัฐหนึ่งใน 9 รัฐ* สลับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน ส่วนผู้นำของอีก 4 รัฐที่เหลือ คือ มะละกา ปีนัง ซาบาห์ และซาราวัก จะมีตำแหน่งเป็นเพียง “ข้าหลวง (Yang di-Petuan Negeri)” และจะได้รับการแต่งตั้งจากกษัตริย์โดยจะครองตำแหน่งได้คนละ 4 ปี⁴⁹ ระบบการปกครองของมาเลเซียเป็นแบบรัฐสภา อันประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะบริหาร ด้านอำนาจนิติบัญญัติจะแบ่งอำนาจออกเป็น 3 แบบด้วยกันคือ แบบสหพันธ์แบบรัฐ และแบบอำนาจร่วมกัน การปกครองประเทศแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ รัฐบาลสหพันธ์หรือรัฐบาลแห่งชาติ และรัฐบาลแห่งรัฐ ซึ่งเป็นการแบ่งอำนาจและหน้าที่การปกครองประเทศระหว่างรัฐบาลที่กรุงกัวลาลัมเปอร์กับรัฐบาลของ 13 รัฐ โดย

- รัฐบาลสหพันธ์หรือรัฐบาลแห่งชาติ (federal government) ถือว่าเป็นตัวแทนของประเทศในการกำหนดกฎหมายภายในประเทศอย่างกว้างๆ และเป็นตัวแทนในการมีความสัมพันธ์กับประเทศอื่นๆ รวมถึงเป็นตัวแทนในองค์การระหว่างประเทศ การทำสนธิสัญญา การกำหนดนโยบายต่างประเทศและการป้องกันประเทศ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำสูงสุดของฝ่ายบริหาร และเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีอำนาจในการแต่งตั้งรัฐมนตรีเพื่อรับผิดชอบดูแลกระทรวงต่างๆ
- รัฐบาลแห่งรัฐ (state government) เป็นตัวแทนในระดับรัฐ มีโครงสร้างทางการเมืองการปกครองระดับรัฐมีลักษณะเดียวกับระดับสหพันธ์ ผู้บริหารระดับสูงของแต่ละฝ่ายจะดูแลการทำงานของตนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่เลือกตนเข้ามาโดยไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของสุลต่านหรือผู้ว่าการอำนาจการบริหารจะอยู่ในสภาพบริหารหรือคณะรัฐมนตรี โดยมีหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีคะแนนสูงสุดจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนของรัฐเป็นผู้นำของสภาบริหาร ส่วนสถานิติบัญญัติของแต่ละรัฐมีเพียงสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นซึ่งจะอยู่ในตำแหน่งครั้งละ 5 ปี

* รัฐของมาเลเซีย 13 รัฐแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มรัฐที่มีสุลต่านเป็นประมุข คือ ยะโฮร์ เคดาห์ เปรอ์ลิส กลันตัน ตรังกานุเนอกรี เซิมบิลัน ปาหังห์ เปรัด และสลังงอร์ และกลุ่มรัฐที่รัฐบาลกลางแต่งตั้งประมุขให้ มี 4 รัฐ คือ มะละกา ปีนัง ซาบาห์ และซาราวัก

⁴⁹ ชัยโชค จุลศิริวงศ์, “การเลือกตั้งในมาเลเซีย,” ใน การเลือกตั้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ศึกษาเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย สีดา สอนศรี (บรรณาธิการ) (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 269.

โดยทั่วไปแม้อำนาจของรัฐบาลระดับรัฐจะไม่ได้กำหนดให้ดูแลเรื่องสำคัญๆ เช่น การต่างประเทศ การทำสนธิสัญญา การเป็นตัวแทนในองค์การระหว่างประเทศ หรือการป้องกันประเทศก็ตาม แต่ในบางรัฐนอกจากรัฐบาลแห่งรัฐจะดูแลด้านศาสนา ประเพณี สังคม เกษตรกรรม และการคมนาคมภายในรัฐแล้ว รัฐจะมีอำนาจลักษณะเฉพาะแตกต่างออกไป เช่น กลันตัน จะมีระบบราชการของตน ยะโฮร์มีกองทัพของตน⁵⁰ เป็นต้น ลักษณะการเมือง 2 ระดับดังกล่าวของมาเลเซียรัฐบาลกลางจึงมีอำนาจอย่างสมบูรณ์ในทุกอย่างได้เหมือนกับไทย ซึ่งบางครั้งอำนาจทางการเมือง 2 ระดับดังกล่าวได้สร้างความยุ่งยากในความร่วมมือระหว่างประเทศพอสมควร โดยเฉพาะในเรื่องที่รัฐบาลระดับรัฐสามารถมีสิทธิในการตัดสินใจ แต่การตัดสินใจบางครั้งขัดกับความตกลงระหว่างไทยและมาเลเซีย แม้ว่ารัฐบาลไทยจะได้มีความตกลงกับรัฐบาลกลางของมาเลเซียในบางอย่าง แต่ปัญหามักจะอยู่ที่รัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งบางครั้งรัฐบาลท้องถิ่นก็อาจฝ่าฝืนคำสั่งของรัฐบาลกลางบ้าง⁵¹ เช่น ในเรื่องการประมงแม้จะมีข้อตกลงความร่วมมือในเรื่องการประมงในเขตพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลร่วมกันก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติก็เกิดเป็นปัญหาและความขัดแย้งขึ้นเมื่อรัฐบาลท้องถิ่นมิได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมายของรัฐชายฝั่งในมาเลเซีย* ในความร่วมมือด้านความมั่นคงไทย - มาเลเซียในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาก็เช่นกัน แม้ในความตกลงที่รัฐไทยได้ลงนามร่วมกับรัฐบาลกลางนั้น จะอนุญาตให้กองกำลังของอีกประเทศสามารถไล่ติดตามโจรคอมมิวนิสต์มลายาเข้าไปยังดินแดนของอีกรัฐหนึ่งได้ในกรณีที่เป็นยุทธการที่คิดพั้นนั้น แต่ในความเป็นจริงกองกำลังไทยแทบจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากรัฐชายแดนของมาเลเซียเมื่อมีการร้องขอติดตามกองกำลังเข้าไปในดินแดนของมาเลเซียเลย ซึ่งในทางปฏิบัติการตัดสินใจอนุมัติให้กองกำลังไทยสามารถไล่ติดตามเข้าไปยังดินแดนของมาเลเซียขึ้นอยู่กับพิจารณาของหน่วยงานในรัฐท้องถิ่น จากความยุ่งยากและความแตกต่างในระดับการเมืองของมาเลเซียจึงส่งผลต่อความร่วมมือที่เกิดขึ้นของทั้งสองประเทศ

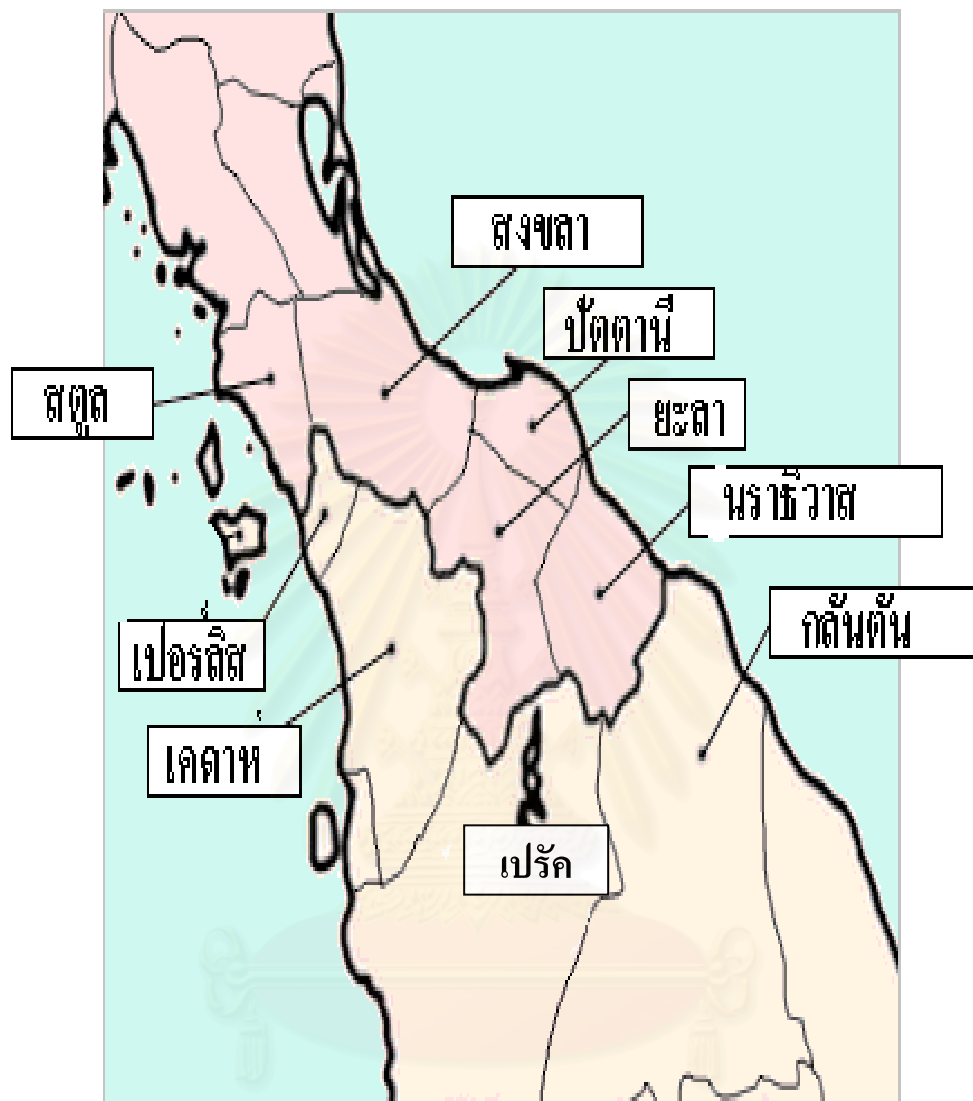
4.2.2.2 การเลือกตั้งในรัฐทางตอนเหนือของมาเลเซีย

นับตั้งแต่มาเลเซียได้รับเอกราชในปี ค.ศ. 1957 นั้น พรรคองค์การแห่งชาติเอกภาพชาวมลายู (United Malays National Organization--UMNO) หรือพรรคอัมโน และพรรคอิสลามของมาเลเซีย (Islamic Party of Malaysia หรือ Parti Islam Se Malaysia--PAS) หรือพรรคปาส ต่างเป็น

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 269.

⁵¹ ปิยะพันธ์ สีดอกบวบ, นโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมืองการทหารในการแก้ไขปัญหา จก. ตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย, วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร) โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2538, หน้า 41-44.

* อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน กันทิมา เกตุมนินทร์, ความขัดแย้งระหว่างไทยและมาเลเซีย: ปัญหาการประมง วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. และ อ้อยทิพย์ วิสิทธิ์วงศ์, ปัญหาเขตแดนทางทะเลระหว่างไทย-มาเลเซีย (ค.ศ. 1970-1979): วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาคความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

สถาบันวิทยบริการ
 แผนภาพที่ 4.1 พรมแดนไทย-มาเลเซีย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พรรคการเมืองที่สำคัญในการแข่งขันเพื่อชิงคะแนนชนเชื้อสายมาเลย์มาโดยตลอด* แม้ว่าการเลือกตั้งในระดับสหพันธ์ พรรคอัมโนจะได้รับการเลือกตั้งมาเป็นสมาชิกในสภาผู้แทนราษฎรอย่างกว้างขวาง แต่การเลือกตั้งระดับรัฐ พรรคการเมืองท้องถิ่นที่เป็นตัวแทนของชาติพันธุ์และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ มักได้รับเลือกเข้ามานั่งในสภาแห่งรัฐ⁵² สำหรับรัฐทางเหนือของมาเลเซียที่มีพรมแดนติดไทยคือ กลันตัน เคาห์ ตรังกานู และเปอร์ลิสก็เช่นเดียวกัน พรรคปาสซึ่งเป็นพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลจะได้รับความนิยมอย่างสูงในรัฐดังกล่าว ซึ่งถือได้ว่าเป็นฐานเสียงที่สำคัญของพรรคปาส**

เป็นข้อเท็จจริงที่ธรรมชาติของการสนับสนุนและการดึงดูดใจของพรรคปาส มาจากชาวมุสลิมในชนบทของประเทศ นับตั้งแต่ทศวรรษ 1950 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ความสำเร็จของผู้นำปาสรุ่นต่างๆสามารถแสดงถึงการที่พรรคเป็นเสียงของชนชั้นรกร การทำงานของพรรคในประเด็นที่ชาวมุสลิมชนบทกลัวและรู้สึกไม่มั่นคงในช่วง ทศวรรษ 1950 และ 1960 ได้ทำให้พรรคปาสแสดงตนว่าพรรคเป็นทางเลือกที่น่าเชื่อถือได้อีกทางนอกจากพรรคอัมโน⁵³ พรรคปาสเป็นพรรคที่เน้นความเป็นอนุรักษนิยมของศาสนาและประเพณีของอิสลาม ได้รับการก่อตั้งในปี ค.ศ. 1951 โดยพื้นฐานของพรรคปาสได้เรียกร้องการสนับสนุนจากครูสอนศาสนาในโรงเรียนสอนศาสนาซึ่งมีอย่างแพร่หลายในมลายา ภายหลังที่พ่อค้าอินเดียและอาหรับได้นำอิสลามมาเผยแพร่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในราวศตวรรษที่ 15 ซึ่งมีโรงเรียนสอนศาสนาเกิดขึ้นอย่างมากมายในท้องที่เกษตรกรรมของรัฐเคดาห์ เปอร์ลิส กลันตัน ทางตอนเหนือของตรังกานู ทางเหนือและตะวันตกเฉียงใต้ของรัฐเปรัก และชายฝั่งรัฐสลังงอ และมะละกา⁵⁴ จุดยืนและอุดมการณ์ของพรรคปาสที่สำคัญมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างชนชาวมุสลิมและประเด็นเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม การเรียกร้องไปสู่รัฐอิสลามและการใช้กฎหมายอิสลาม ซึ่งนอกจากความเป็นอนุรักษนิยมทางศาสนาและจุดยืนที่เด่นชัดในประเด็นอิสลามแล้ว กระแสการฟื้นฟูอิสลามที่เกิดขึ้นในมาเลเซียในทศวรรษ 1970 และ 1980 ยังช่วยส่งเสริมกระตุ้นบทบาทความสำคัญของพรรคปาส และประเด็นอิสลามให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งนับตั้งแต่ทศวรรษ 1980 เป็นต้นมา ภาพลักษณ์ของพรรคปาสในฐานะผู้

* แม้ว่าครั้งหนึ่งในปี ค.ศ. 1973-1977 ทั้งสองจะอยู่ในกลุ่มแนวร่วมแห่งชาติ (the National Front government) ร่วมกันก็ตาม

⁵² ชัยโชค จุลศิริวงศ์, “พรรคการเมืองมาเลเซีย,” ใน พรรคการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ศึกษาเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทยและมาเลเซีย สีดา สอนศรี (บรรณาธิการ) (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), หน้า 308-310.

** พรรคปาสเคยได้รับเลือกเป็นรัฐบาลของรัฐตรังกานูในปี ค.ศ. 1957-1962 และเป็นรัฐบาลของรัฐกลันตันในปี ค.ศ. 1957-1978

⁵³ Farish A. Noor, “PAS Post – Fadzil Noor: Future Directions and Prospects ,” Paper presented at the Forum on Regional Strategic and Political Development Institute of Southeast Asian Studies, 25 July 2002, p. 10.

⁵⁴ “Rapping the Firebrands,” in *Asiaweek* September 14, 1984, p. 24.

ปกป้องอิสลามและความกังวลห่วงใยพี่น้องมุสลิมเป็นสิ่งที่ถูกเปลี่ยนแปลงมาจากการผลักดันของกลุ่มหัวก้าวหน้าและประสบการณ์การปฏิวัติในอิหร่าน⁵⁵

ประเด็นสำคัญที่ถูกนำมาใช้สำหรับการเรียกร้องการสนับสนุนคะแนนเสียงจากชนเชื้อสายมาเลย์ คือ เรื่องการฟื้นฟูอิสลาม (Islamization) และการพัฒนา⁵⁶ ความสำคัญของประเด็นอิสลามที่ทวีเพิ่มขึ้นอย่างมากในมาเลเซีย ส่งผลมิใช่เพียงกับพรรคปาสเท่านั้น แต่การเปลี่ยนแปลงยังได้เกิดขึ้นกับพรรคอัมโนเช่นกัน เพื่อที่จะต่อสู้กับพรรคปาสในประเด็นการฟื้นฟูอิสลาม ส่งผลทำให้พรรคอัมโนได้ปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ความเป็นรัฐทางโลก (secular) ของตนลง และให้ความใส่ใจในการสร้างสถาบันอิสลามต่างๆมากขึ้น⁵⁷ จูดีย์และท่าทีในประเด็นอิสลามของพรรคปาสมิได้อ่อนลงแม้ว่าการเลือกตั้งในระดับชาติพรรคปาสจะไม่ประสบความสำเร็จก็ตาม* แต่ความท้าทายที่เกิดขึ้นคือ พรรคปาสยังคงสามารถกระตุ้นเร้าความรู้สึกตระหนกในอิสลามในหมู่ชนเชื้อสายมาเลย์ได้อย่างสูง⁵⁸ การจัดให้มีการรณรงค์แนวคิดการฟื้นฟูอิสลามและการจัดบรรยายธรรมโดยนักวิชาการศาสนาได้รับความสนใจและดึงดูดประชาชนได้ในจำนวนมาก⁵⁹

ในการเลือกตั้งพรรคการเมืองต่างๆจึงต้องระมัดระวังที่จะไม่สร้างความไม่พอใจให้เกิดขึ้นกับฐานคะแนนเสียงชนเชื้อสายมาเลย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐทางตอนเหนือซึ่งนอกจากจะมีความเป็นอนุรักษ์นิยมสูงแล้ว ประชาชนในรัฐตอนเหนือของมาเลเซียยังมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับประชาชนในบริเวณชายแดนภาคใต้ของไทย ประกอบกับการมีประวัติศาสตร์อิสลามร่วมกันของผู้คนในดินแดนดังกล่าว ทำให้หลายครั้งที่หากมีสถานการณ์เกิดขึ้นเกี่ยวโยงกับเชื้อชาติมาเลย์ทั้งในดินแดนของรัฐมาเลเซียและรัฐไทยย่อมกระทบกับคะแนนเสียงของชนเชื้อสายมาเลย์ที่พรรคการเมืองจะได้รับ ดังนั้นทั้งพรรคอัมโนและพรรคปาสต่างต้องระมัดระวังกับสถานการณ์ดังกล่าว ดังเช่นความร่วมมือกับไทยในความร่วมมือชายแดนที่ถูกจำกัดอยู่เพียงโจรคอมมิวนิสต์มลายา แม้ไทยจะได้พยายามหลายครั้งที่จะนำประเด็นขบวนการโจรก่อการร้ายเข้าพูดคุยเพื่อขอความร่วมมือ แต่มักจะถูกบ่ายเบี่ยงและปฏิเสธเรื่อยมา รวมถึงการไม่ให้ความร่วมมือในส่วนที่

⁵⁵ Farish A. Noor, "PAS Post – Fadzil Noor: Future Directions and Prospects ," p. 10.

⁵⁶ Diane K. Mauzy, "The 1982 General Elections in Malaysia: A Mandate for Change?," in *Asian Survey* Vol XXIII No.4, 4 April 1983, p. 502.

⁵⁷ "Rapping the Firebrands," in *Asiaweek* September 14, 1984, p. 27.

* ผลการเลือกตั้งทั่วไปของพรรคปาสในปี ค.ศ. 1959 ได้ 13 ที่นั่ง ปีค.ศ. 1964 ได้ 9 ที่นั่ง ปี ค.ศ. 1969 ได้ 12 ที่นั่ง ปี ค.ศ. 1974 ได้ 5 ที่นั่ง ปี ค.ศ. 1982 ได้ 5 ที่นั่ง ปี ค.ศ. 1986 ได้ 1 ที่นั่ง ซึ่งถือได้ว่ามิได้ประสบความสำเร็จเท่าใดนัก แต่เปอร์เซ็นต์ของคะแนนเสียงใน 4 รัฐทางเหนือ ก็ถือว่าสูงเมื่อเทียบกับพรรคการเมืองอื่นๆ นอกจากนี้ในการเลือกตั้งปี ค.ศ. 1978 และ ค.ศ. 1982 พรรคปาสยังได้ส่วนแบ่งของคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นใน 3 เมืองคือ เมือง Matong รัฐเปรัก, เมืองกวนตัน ในรัฐปาหัง และเมือง Port Klang ในรัฐสลังงอ ซึ่งทั้งสามรัฐดังกล่าวมิได้เป็นฐานคะแนนเสียงที่สำคัญของพรรคปาสแต่อย่างใด ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน Dilip Mukerjee, "Malaysia's 1982 General Election: The Tricky Trianglers," in *Contemporary Southeast Asia* Vol.4 No.3 Dec.1982.

⁵⁸ Daiane K. Mauzy, "The 1982 General Elections in Elections in Malaysia: A Mandate for Change?," p. 513.

⁵⁹ "A Storm in the North," in *Asiaweek* August 24, 1984, pp. 24-29.

เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวและการวิพากษ์บทบาทของรัฐไทย ดังเช่นในปี ค.ศ. 1974 (พ.ศ. 2517) ในการประชุมประจำปีของพรรคปาส ประธานพรรคคือ คาโต๊ะ มุฮัมมัด อัสรี บิน หะยี มูดา (Datuk Mohd. Asri bin Haji Muda) ได้แถลงและแสดงความคิดเห็นว่า

“...ข้าพเจ้าได้ยกประเด็นปัญหาของชะตากรรมของมุสลิม ในรัฐซึ่งพวกเขาเป็นเพียงชนกลุ่มน้อย เราเรียกร้องให้รัฐเหล่านี้ให้การปฏิบัติที่ดีต่อพวกเขา เพื่อรับประกันเสรีภาพของพวกเขา อย่างน้อยให้เหมือนชนกลุ่มน้อยอื่นๆที่ได้รับสิทธิ์ที่ควรจะได้โดยทั่วไป แต่อย่างไรก็ดียังไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆเกิดขึ้น ประเด็นของมุสลิมในภาคใต้ของฟิลิปปินส์ และภาคใต้ของไทยยังคงเป็นเสมือนเมื่อก่อน ไม่มีการจัดการสร้างความมั่นใจถึงเสรีภาพและสันติภาพ

โดยทั่วไปเรายึดถืออย่างหนักแน่นในหลักการไม่แทรกแซงในกิจการของรัฐอื่น และยิ่งไปกว่านั้น รัฐทั้งสองต่างก็มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มอาเซียน เราจึงไม่ต้องการที่จะทำลายความรู้สึกระหว่างกัน เราต่างแสวงหาความร่วมมือต่อกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยซึ่งมีความร่วมมือต่อกันอย่างใกล้ชิดในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาและการปักปันเขตแดน

และในขณะเดียวกัน บนพื้นฐานของความร่วมมือกัน เราได้ส่งความจริงใจในฐานะของพรรคอิสลามถึงทัศนะซึ่งเป็นความละเอียดอ่อนและอ่อนไหวต่ออารมณ์ ซึ่งเราเชื่อว่าทัศนะของเราจะสร้างความปรองดองได้ ไม่มีใครจะปฏิเสธได้ว่าการแก้ปัญหาด้วยการทำลายล้าง จะไม่นำผลดีมาสู่ใคร แต่การปรองดองสันติต่างหากที่จะสามารถสร้างหลักประกันถึงความมั่นคงและสันติภาพได้

ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นใน 4 จังหวัดภาคใต้ของไทย จะเพิ่มความยุ่งยากทั้งแก่ไทยและมาเลเซีย ในความพยายามที่ปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์ในพื้นที่ชายแดน ในความคิดเห็นของเรา ข้อเรียกร้องเพื่อปกครองตนเองด้วยเงื่อนไขที่เหมาะสมสำหรับจังหวัดในภาคใต้ของไทยเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ซึ่งน่าจะสร้างก้าวแห่งสันติภาพและความสงบเรียบร้อยได้...”⁶⁰

ความเกี่ยวพันของแนวคิดอุดมการณ์ของพรรคปาส และความนิยมในพรรคปาสที่เพิ่มมากขึ้นของประชาชนในรัฐทางเหนือที่ติดกับชายแดน ไทยซึ่งมีความสัมพันธ์ฉันท์เครือญาติกับประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ประกอบกับจุดยืนและท่าทีต่อปัญหาขบวนการโจรก่อการร้ายในภาคใต้ของไทยของอดีตประธานพรรคปาส ย่อมเป็นปัจจัยที่ส่งผลสัมพันธ์กับความกังวลของผู้นำไทยเป็นอย่างยิ่ง

⁶⁰ Roger Kershaw, “Nationalists or Buddhists? The Response of Thai Legislators to a Case of Perceived Malaysian interference in the South in 2517 (1974),” document in Asian Regional Workshop on Minorities in Buddhist Politics: Sri Lanka, Burma and Thailand 25-28 June 1985, Chulalongkorn University, pp. 1-2.

บทที่ 5

บทสรุปและวิเคราะห์

มาเลเซียซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทย ที่มีพรมแดนติดกันทางตอนใต้ของประเทศนั้น เป็นประเทศเดียวในบรรดาประเทศเพื่อนบ้านอื่นอีก 3 ประเทศที่มีความสัมพันธ์กับไทยดีที่สุด เนื่องจากไม่เคยมีความขัดแย้งในระดับที่ต้องมีการปะทะกันบริเวณพรมแดนดังที่ได้เกิดขึ้นกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกับไทยด้านอื่นๆ นับได้ว่าความสัมพันธ์โดยทั่วไประหว่างไทยกับมาเลเซียนับว่าราบเรียบและมีสัมพันธ์อันดี มีความร่วมมือ ทั้งในระดับประชาชนต่อประชาชนและในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาลในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง

ความร่วมมือทางด้านความมั่นคงอันเป็นประเด็นที่สำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียปรากฏในรูปของความร่วมมือในการปราบปรามกองกำลังของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา หรือ โจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) ซึ่งเป็นรูปแบบความร่วมมือที่ถือกำเนิดขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 (พ.ศ. 2492) โดยถือให้โจรคอมมิวนิสต์มลายาเป็นศัตรูร่วม (common enemy) ซึ่งแต่เดิมโจรคอมมิวนิสต์มลายาเคยปฏิบัติการก่อวินาศกรรมและก่อการร้ายอยู่ในมาเลเซียในนามของพรรคคอมมิวนิสต์มลายาเท่านั้น แต่ต่อมาเมื่อถูกปราบปรามอย่างหนักจึงหนีเข้ามาฝังตัวในฝั่งไทยและออกปฏิบัติการก่อการร้ายทั้งในมาเลเซียและไทย ด้วยการเรียกเก็บค่าคุ้มครอง จับตัวเรียกค่าไถ่ เป็นต้น

ในระยะแรกของการร่วมมือทางด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างไทย-มาเลเซีย นั้น จะ เป็นความตกลงในการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกันเกี่ยวกับ จคม. และจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับรัฐเพื่อทำหน้าที่ประสานงานอีกด้วย นับตั้งแต่จุดกำเนิดความร่วมมือระหว่างกันในปี ค.ศ. 1949 เป็นต้นมา ความร่วมมือระดับหน่วยงานของไทยและมาเลเซียในการปราบปราม จคม. ได้พัฒนาเป็นความตกลงระดับรัฐบาลของทั้ง 2 ฝ่าย โดยได้มีการลงนามในความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทย-มาเลเซียซึ่งได้มีการลงนามร่วมกันระดับรัฐบาลทั้งสองฝ่ายครั้งแรกในปี ค.ศ. 1965 และต่อมาก็ได้มีการลงนามในความตกลงร่วมกันถึง 3 ฉบับ ความตกลงดังกล่าวเป็นกรอบในการกำหนดแนวทางปฏิบัติและความร่วมมือในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา ซึ่งได้มีการปรับเปลี่ยนแก้ไขรูปแบบ กฎเกณฑ์เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในแต่ละช่วงเวลา โดยความตกลงฉบับลงนามวันที่ 4 มีนาคม 1977 ซึ่งเป็นฉบับที่ 3 หรือเป็นฉบับท้ายสุดที่ได้กำหนดแบ่งรูปแบบยุทธการในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา ได้ กำหนดรูปแบบออกเป็น 3 รูปแบบด้วยกัน คือ

รูปแบบที่ 1 ยุทธการผสม/ร่วม (Combined Operations) หรือปฏิบัติการผสม/ร่วม เป็นการปฏิบัติการที่มีการวางแผนร่วมกันระหว่างไทยและมาเลเซียในการใช้กำลังรักษาความปลอดภัยของทั้งสองประเทศ จากหน่วยงานในระดับที่เหมาะสม คือ ระดับกองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจขึ้นไป เพื่อทำการปราบกองกำลังของโจรคอมมิวนิสต์มลายา โดยจะทำการกระจายกำลังตั้งแต่เขตชายแดนทั้งไทยและมาเลเซีย เพื่อทำลายเป้าหมายในเขตที่ได้กำหนดวางแผนร่วมกัน ซึ่งอาจอยู่ในดินแดนของประเทศใดประเทศหนึ่ง หรืออาจข้ามไปมาระหว่างประเทศทั้งสอง

รูปแบบที่ 2 ยุทธการประสาน (Coordinated Operations) หรือปฏิบัติการประสาน เป็นการปฏิบัติการโดยกองกำลังรักษาความปลอดภัยของทั้งสองประเทศ ในการทำลายเป้าหมายภายในเขตชายแดนของตน ผลหรือสิ่งที่ตามมาจากการปฏิบัติการนี้อาจจะขยายออกไปยังอีกชายแดนฝ่ายหนึ่งได้ แผนปฏิบัติการต้องประสานกันโดยการควบคุมของกองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจของทั้ง 2 ประเทศ

รูปแบบที่ 3 ยุทธการฝ่ายเดียว (Unilateral Operations) หรือการปฏิบัติการฝ่ายเดียว หมายถึง การปฏิบัติการโดยกองกำลังรักษาความปลอดภัยของแต่ละประเทศภายในเขตแดนของตน กระทำตามลำพังโดยไม่มีความร่วมมือหรือประสานกับอีกประเทศหนึ่ง

นับตั้งแต่ไทยและมาเลเซียมีความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างกันมาตั้งแต่ใน ระยะเริ่มต้นความร่วมมือนั้น ไทยและมาเลเซียจะใช้รูปแบบที่ 1 คือยุทธการผสม/ร่วมมาโดยตลอด แต่แล้วในปี ค.ศ. 1981 ซึ่งตรงกับการบริหารประเทศของรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งได้ แต่งตั้งให้พลโทหาญ ลีนาพันธ์ (ยศในขณะนั้น) เป็นแม่ทัพกองทัพภาคที่ 4 ดูแลรักษาความสงบและปราบปรามการก่อการร้ายในพื้นที่ภาคใต้ นั้น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบความร่วมมือในการปราบปราม จคม. ระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย โดยไทยได้ยุติความร่วมมือในรูปแบบที่ 1 ยุทธการผสม/ร่วมลง นับตั้งแต่พลโทหาญ ขึ้นเป็นแม่ทัพภาค 4 ในเดือนตุลาคม 1981 และการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาในไทยเป็นผลมาจากการดำเนินการฝ่ายเดียวของไทยเอง และนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1983 ถึง 1988 ยุทธการที่ใช้ในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาจะใช้ยุทธการประสานซึ่งเป็นยุทธการระหว่างไทยและมาเลเซียในรูปแบบที่ 2

ในขณะที่เดียวกันตอนต้นทศวรรษที่ 1980 เหตุการณ์ในภาคใต้นอกจากที่ไทยจะต้องเผชิญกับปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายาแล้ว ยังมีการก่อการร้ายจากขบวนการโจรก่อการร้าย (จก.) และการก่อการร้ายจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยสาขาภาคใต้ซึ่งมีการปฏิบัติการที่รุนแรงอีกด้วย แม้ว่าเหตุการณ์ที่คุกคามความมั่นคงของประเทศจะดำเนินมานานตั้งแต่ก่อนที่รัฐบาลของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จะเข้าบริหารประเทศในปี ค.ศ. 1980 ก็ตาม แต่ในช่วงเวลาดังกล่าวอาจนับได้ว่า รัฐบาลของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ต้องเผชิญกับภัยความมั่นคงของประเทศที่อันตราย

อย่างยิ่งเมื่อเวียดนามส่งกำลังทหารเข้ายึดครองกัมพูชา อีกทั้งส่งกำลังทหารเข้าประชิดแนวชายแดนไทยบริเวณภาคตะวันออกเฉียงใต้ ส่งผลทำให้ไทยมีลักษณะเป็นรัฐหน้าด่านเผชิญหน้ากับประเทศคอมมิวนิสต์โดยตรง ประกอบกับสถานการณ์คอมมิวนิสต์ภายในประเทศก็ยังมีได้ยู่ติ ยังคงมีการปะทะและสู้รบระหว่างผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และรัฐบาลในภาคต่างๆของประเทศ การยุติยุทธการผสม/ร่วม ทางทหารที่มีมาอย่างยาวนานระหว่างไทยและมาเลเซียลงโดยสิ้นเชิง จึงนำไปสู่การหาคำตอบของสาเหตุการยุติความร่วมมือดังกล่าว โดยมีสมมติฐานของการศึกษาวิจัยว่า การยุติยุทธการผสม/ร่วม ทางทหาร (รูปแบบที่ 1) บริเวณชายแดนไทย – มาเลเซีย ในปี ค.ศ. 1981 เป็นผลมาจากกรณีที่รัฐบาลของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เปลี่ยนแปลงนโยบายการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ประกอบกับปัญหาที่เกิดจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) รวมทั้งนโยบายที่ขัดแย้งกันระหว่างไทยและมาเลเซียในปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายา และ ขบวนการโจรก่อการร้าย

สำหรับการศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือทางด้านความมั่นคงชายแดนที่เปลี่ยนแปลงระหว่างรัฐนั้น นับเป็นการมุ่งเน้นในส่วนการวิเคราะห์ผลผลิตของนโยบาย โดยที่สาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประเทศหนึ่งๆมีสาเหตุมาจากหลากหลายปัจจัยทั้งปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยภายนอกประเทศซึ่งมีความสอดคล้องเกี่ยวพันกัน สำหรับความสอดคล้องสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆทั้งภายในและภายนอกประเทศนั้น นักวิชาการคือ James N. Rosenau ได้เสนอแนวความคิดที่เรียกว่า การเมืองเกี่ยวพัน (linkage politics) ไว้ ซึ่งเป็นแนวความคิดที่อธิบายถึงความเกี่ยวพัน (linkage) ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศ ที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของรัฐ โดยที่มีการตระหนักยอมรับมานานแล้วว่า ระบบการเมืองของรัฐได้ต่อกับสิ่งแวดล้อมที่ใหญ่กว่า และไม่ปฏิเสธเช่นกันที่ระบบการเมืองภายนอกประเทศถูกกำหนดและตอบโต้กับการพัฒนาการซึ่งเกิดขึ้นภายใน ในขณะที่โลกเล็กลงมีการเกี่ยวพันกันอย่างหนาแน่นมากขึ้นกับสิ่งแวดล้อม สำหรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบความร่วมมือยุทธการในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาของไทยและมาเลเซียเป็นพฤติกรรมหนึ่งซึ่งเป็นผลผลิตของนโยบายในสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จากการวิจัยพบว่าการเปลี่ยนแปลงรูปแบบความร่วมมือในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาโดยการยุติการใช้ยุทธการร่วม/ผสมลง และหันไปใช้ยุทธการฝ่ายเดียวและยุทธการประสานแทนนั้นมีความสอดคล้อง เกี่ยวพันกันระหว่างปัจจัยต่างๆทั้งปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยภายนอกประเทศซึ่งต่างมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจด้วยกันทั้งสิ้น

ในส่วนของปัจจัยภายในประเทศนั้น เมื่อพิจารณาคูสถานการณ์ความมั่นคงของประเทศไทยในภาคใต้ช่วงต้นทศวรรษ 1980 นั้น พบว่าปัจจัยความรุนแรงของการก่อการร้ายในภาคใต้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ไม่สามารถละเลยได้ ในช่วงเวลาดังกล่าว ภาคใต้ของไทยต้องเผชิญกับปัญหาภัย

คุกคามจากกลุ่มก่อการร้ายหลากหลายกลุ่ม ทั้ง จคม. ซึ่งเป็นศัตรูร่วมของไทยและมาเลเซียมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949, ขบวนการโจรก่อการร้าย หรือ ขจก. ที่มีอุดมการณ์และแนวคิดเพื่อแบ่งแยกดินแดน บางส่วนออกจากประเทศไทย มีการปฏิบัติการ โดยใช้การก่อการร้าย ซึ่งเป็นปัญหาต่อความมั่นคงของไทยมาอย่างยาวนาน และนอกจากนี้ไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาการคุกคามจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย โดยเฉพาะการสู้รบของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) สาขาภาคใต้อย่างหนักหน่วงรุนแรงที่สุดในประเทศ โดยที่พคท. สาขาภาคใต้ใช้การก่อการร้ายอย่างรุนแรง สร้างความหวาดกลัว ทำลายชีวิตและทรัพย์สิน ด้วยเหตุที่พคท. สาขาภาคใต้มีความแข็งแกร่งและใช้พฤติกรรมการก่อการร้ายอย่างรุนแรงนี้เอง ส่งผลให้รัฐบาลไทยต้องจัดลำดับความสำคัญในการปราบปราม พคท. สาขาภาคใต้เป็นอันดับแรก โดยให้ทุ่มเทพยายามในการปราบปรามอย่างเร่งด่วนเหนือกลุ่มก่อการร้ายใดๆ ทั้ง ขจก. และ โจรคอมมิวนิสต์มลายาที่เป็นศัตรูร่วมของไทยและมาเลเซีย

การปฏิบัติการก่อการร้ายอย่างรุนแรงของพคท. สาขาภาคใต้ ประกอบกับการปฏิบัติการก่อการร้ายอย่างต่อเนื่องของขบวนการโจรก่อการร้าย ย่อมส่งผลกระทบต่อภาพของศัตรูที่ไทย โดยเฉพาะกองทัพภาคที่ 4 ต้องเผชิญ ตัวแสดงของศัตรูที่เพิ่มขึ้นเป็นภาระที่ค่อนข้างหนักของกองทัพภาค 4 นอกจากศัตรูดั้งเดิมคือ โจรคอมมิวนิสต์มลายาที่ไทยและมาเลเซียถือเป็นศัตรูร่วมแล้ว สถานการณ์ความรุนแรงจากการก่อการร้ายของพคท. สาขาภาคใต้ และ ขจก. ยังทำให้ภาพลักษณ์ศัตรูของไทยเปลี่ยนไป แต่สำหรับมาเลเซีย ศัตรูของมาเลเซียยังคงเป็นพรรคคอมมิวนิสต์มลายา หรือ โจรคอมมิวนิสต์มลายาเช่นเดิมเหมือนเมื่อครั้งแรกเริ่มความร่วมมือด้านความมั่นคงทางชายแดนกับไทย ดังนั้นความสนใจหรือการทุ่มเทยุทธการยังคงอยู่ที่เป้าหมายหลักและเป้าหมายเดิม คือ โจรคอมมิวนิสต์มลายา แต่ในทางกลับกันศัตรูของไทยมิใช่โจรคอมมิวนิสต์มลายาเพียงอย่างเดียว แต่ไทยมีตัวแสดงที่เป็นศัตรูเพิ่มมากขึ้น ทั้งจคม. ขจก. และยังมีพคท. สาขาภาคใต้เพิ่มมาอีก ปัญหาศัตรูที่เพิ่มขึ้นของไทยเป็นปัญหาที่ไทยต้องเผชิญ ในขณะที่ตัวแสดงที่เป็นศัตรูของไทยมีหลากหลายตัวแสดงมากขึ้น แต่ทรัพยากรทางทหารของไทยก็ยังคงมีอยู่อย่างจำกัด แตกต่างกับมาเลเซียที่ภาพลักษณ์ศัตรูของมาเลเซียไม่เคยเปลี่ยนเพราะไม่มีตัวแสดงที่เป็นศัตรูเพิ่มขึ้นเลย ดังนั้นการยุทธยุทธการผสม/ร่วมทางทหารระหว่างไทยและมาเลเซียลง แล้วหันไปใช้ยุทธการฝ่ายเดียวแทน จึงเป็นคำตอบที่จะทำให้การปฏิบัติการทางทหารของไทยมีความยืดหยุ่นคล่องตัวและเหมาะสมกับเป้าหมายศัตรูที่เพิ่มขึ้นและมีความสำคัญเร่งด่วนได้ดีที่สุด

นอกจากภาพลักษณ์ศัตรูที่เปลี่ยนไประหว่างไทยกับมาเลเซียแล้วนั้น ปรัชญาการณ์อย่างหนึ่งที่สังเกตเห็นได้ในความร่วมมือชายแดนระหว่างไทยและมาเลเซียคือการที่มาเลเซียไม่ได้เห็นว่าศัตรูของไทยเป็นศัตรูของมาเลเซีย โดยเฉพาะในปัญหาขบวนการโจรก่อการร้าย ซึ่งเป็นปัญหาที่ไทย ได้พยายามผลักดันให้มาเลเซียยอมรับให้จก. เป็นศัตรูร่วมระหว่างไทยและมาเลเซียมาโดย

ตลอด แต่ปัญหานี้ทางมาเลเซียไม่ได้ถือว่าเป็นปัญหาของมาเลเซีย แม้ว่าความตั้งใจและความพยายามของไทยในการสร้างความร่วมมือชายแดนร่วมกับมาเลเซีย ไทยจะมีความปรารถนาที่จะให้ ขจก. เป็นศัตรูร่วมเหมือนดังเช่นจคม. ก็ตาม แต่มาเลเซียก็มีเคียดแค้นว่าศัตรูของไทยนอกเหนือจากจคม. จะเป็นศัตรูของมาเลเซีย และไทยแทบจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือใดๆจากมาเลเซียในปัญหา ขจก.เลยแม้แต่น้อย

นอกจากปัจจัยภายในประเทศในเรื่องของความหลากหลายและความรุนแรงของปัญหาในภาคใต้แล้ว ปัจจัยในเรื่องทรัพยากรทางทหารของไทยในการปราบปรามก็มีความสำคัญเช่นกัน หากพิจารณาตัวแสดงที่เป็นศัตรูต่อความมั่นคงของไทยจะพบว่า ตัวแสดงดังกล่าวมีหลากหลาย ได้แก่ จคม. ขจก., กองกำลังของพลท. สาขาภาคใต้ ซึ่งต่างก็ได้เพิ่มภาระการปฏิบัติการในการปราบปรามให้แก่กองกำลังทหารไทยมากขึ้นด้วย ส่งผลต่อการใช้กำลังพลในการปฏิบัติการ โดยที่การขาดแคลนกำลังพลนี้มีผลอย่างมากต่อกองกำลังผสมเฉพาะกิจของไทยที่ใช้ปราบปราม จคม. โดยตรง ประกอบกับนับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 1981 หน่วยเหนือคือศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก (สปก.ทบ.) ได้ถอนกำลังรบของกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยออก คงเหลือเฉพาะกองบัญชาการของกำลังผสมเฉพาะกิจเท่านั้น อย่างไรก็ตาม สปก. ทบ. ได้มอบแนวทางปฏิบัติไว้เพียงว่า หากกองบัญชาการกองกำลังผสมเฉพาะกิจต้องการใช้กำลังทหารปราบปราม จคม. ก็ให้ทำเรื่องร้องขอกำลังสนับสนุนจากกองทัพภาค 4 และ กอ.รมน. ภาค 4 ตามความจำเป็น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากการจัดสรรกำลังและภาระกิจการปราบปรามกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มต่างๆที่กองทัพภาคที่ 4 และ กอ.รมน. ภาค 4 ต้องรับผิดชอบแล้ว จะเห็นได้ว่า กองพลที่มีกำลังรบของกองทัพภาค 4 ที่มีเพียง 1 กองพลย่อมไม่เพียงพอ ที่จะสนับสนุนกองกำลังผสมเฉพาะกิจไทยได้

นอกจากปัจจัยภายในดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปัจจัยภายในที่สำคัญอีกประการคือ ปัญหาอันเกี่ยวเนื่องจากขบวนการโจรก่อการร้าย เมื่อผู้นำไทยมีความเชื่อและการค้นพบว่า มีการสนับสนุนขบวนการโจรก่อการร้ายจากบุคคลบางกลุ่มในมาเลเซีย โดยที่ไทยเชื่อว่าจากการปฏิบัติการยุทธการผสม/ร่วมทางทหารกับมาเลเซียในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาได้เปิดช่องทางในการให้ความช่วยเหลือทางด้านเสบียงอาหารและอาวุธให้แก่ขบวนการโจรก่อการร้าย ปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับขบวนการโจรก่อการร้ายจึงเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งนำไปสู่การยุติยุทธการร่วม/ผสมระหว่างไทยและมาเลเซีย นอกจากนี้ยังมีปัจจัยของความคลางแคลงใจ และความหวาดระแวง การถูกเอารัดเอาเปรียบ ซึ่งนับเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความร่วมมือระหว่างประเทศ และนำไปสู่การยุติยุทธการผสม/ร่วมของไทยในที่สุด

นอกจากปัจจัยภายในประเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้กำหนดนโยบายแล้ว สิ่งแวดล้อมภายนอกหรือปัจจัยภายนอกประเทศยังเป็นสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจของผู้กำหนดนโยบายที่สำคัญ โดยเฉพาะปัจจัยภายนอกที่มีความใกล้ชิด มีความสำคัญทางด้านภูมิรัฐศาสตร์คือ ประเทศ

เพื่อนบ้าน ปัจจัยภายนอกอันสืบเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านนโยบายระหว่างไทยและมาเลเซียเป็นสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการยุติยุทธการผสม/ร่วม ในขณะที่ไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ โดยหันไปใช้แนวทางการเมืองนำหน้าการทหารซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่สำคัญในสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์แล้วนั้น การเปลี่ยนนโยบายส่งผลให้รูปแบบการปฏิบัติการในการใช้กำลังทหารปราบปรามเปลี่ยนแปลงไป แต่เดิมรัฐบาลไทยเน้นในเรื่องการ โจมตี การค้นหาและทำลาย หรือความสำเร็จของการต่อต้านคอมมิวนิสต์วัดจากความสามารถในการทำลายชีวิตของฝ่ายตรงข้ามในลักษณะของ “การนับตัว” (bodycount) ด้วยความเชื่อว่ายิ่งฆ่าได้มากเท่าใด ก็ยิ่งชนะสงครามคอมมิวนิสต์เร็วขึ้นเท่านั้น แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายใช้การเมืองนำหน้าการทหาร เน้นการเข้าหามวลชน แม้จะมีการใช้กำลัง แต่ก็เป็นการใช้กำลังเพื่อเป้าหมายทางด้านการเมือง มีการประกาศคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523, 65/2525 เป็นต้น คำสั่งเหล่านี้ได้กำหนดทิศทางใหม่ของกองทัพในการดำเนินสงครามต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างชัดเจน รูปแบบปฏิบัติการในการปราบปรามที่เปลี่ยนแปลงไปมิใช่เฉพาะกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการก่อการร้ายจากโจรคอมมิวนิสต์มลายาด้วยเช่นกัน โดยมีการเปิดยุทธการทางทหารเพื่อมุ่งกดดัน จคม. มากกว่าจะมุ่งทำลาย การกดดันทำเพื่อก่อให้เกิดการเจรจาเพื่อสลายกองกำลังและออกมาเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ตามการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐ

แต่สำหรับมาเลเซียนโยบายในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายาไม่เคยเปลี่ยน ยังคงใช้การทหารอย่างรุนแรง รูปแบบยุทธการที่ใช้ในการปราบปรามจะไม่เป็นเพียงเพื่อมุ่งกดดันให้ จคม. สลายกองกำลังและออกมาเจรจา แต่ยุทธการที่ใช้จะเป็นเพื่อการปราบปรามอย่างหนักหน่วงอย่างถอนรากถอนโคน การประนีประนอมกับโจรคอมมิวนิสต์มลายามีอาจกระทำได้ ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนในนโยบายความมั่นคงของชาติในประเด็นการจัดการเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์มลายาที่จะยังคงดำเนินการตอบโต้การคุกคาม *โดยใช้มาตรการเฉียบขาดรุนแรง* นอกจากนี้แนวทางนโยบายที่ยังคงใช้การปราบปรามอย่างรุนแรง และปราบปรามอย่างถอนรากถอนโคนยังสะท้อนให้เห็นได้จากทัศนคติของผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัตินโยบายของมาเลเซีย ที่มีความคิดเห็นว่าการประกอบอาชญากรรมของจคม. ไม่สมควรได้รับการอภัย และควรรับโทษอย่างหนักเพราะสร้างความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาล นอกจากนี้ยังรวมถึงการมีทัศนคติที่มองว่า การเป็นคอมมิวนิสต์ถึงอย่างไรก็ยังคงเป็นคอมมิวนิสต์ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้นั้น สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงลักษณะแนวทางนโยบายและทัศนคติของผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัตินโยบายที่มีความแตกต่างระหว่างไทยและมาเลเซียได้เป็นอย่างดี ซึ่งย่อมทำให้เกิดความขัดแย้งในแนวทางในการปฏิบัติยุทธการ หากมีการดำเนินการยุทธการผสม/ ร่วมระหว่างไทยและมาเลเซีย

นอกจากปัจจัยความแตกต่างทางด้านนโยบายในการจัดการปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายา แล้ว ปัจจัยในด้านการเมืองการปกครองภายในมาเลเซียที่มีการแบ่งอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นยังเป็นอุปสรรคและปัญหาสำคัญในความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซีย ในขณะที่รัฐบาลกลางได้มีความร่วมมือลงนามในความตกลงกับไทย แต่รัฐบาลท้องถิ่นมิได้แก่กฎหมายให้สอดคล้องกับการปฏิบัติ สิ่งเหล่านี้นับเป็นเครื่องบั่นทอนความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างประเทศในที่สุด นอกจากนี้ปัจจัยภายนอกดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปัจจัยทางด้านการเมืองในรัฐทางตอนเหนือยังเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ไม่สามารถปฏิเสธได้เลย จากการแบ่งอำนาจการปกครองระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลของรัฐ ทำให้พรรคการเมืองต้องพยายามแย่งชิงฐานเสียงจากประชาชน ในรัฐตอนเหนือเป็นการแย่งชิงคะแนนจากประชาชนเชื้อสายมาเลย์ ซึ่งพรรคปาสและพรรคอัมโนต่างพยายามดึงคะแนนเสียงของประชาชนในรัฐดังกล่าว ประเด็นในเรื่องศาสนาและเชื้อชาติจึงเป็นเรื่องอ่อนไหวสำหรับรัฐทางตอนเหนือซึ่งมีพรมแดนติดกับ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยที่นอกจากจะมีความสัมพันธ์ในฐานะเป็นประเทศชายแดนเพื่อนบ้านโดยทั่วไปแล้ว ความสำคัญของการสัมพันธ์ระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศยังมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติที่ฝังรากลึกในประวัติศาสตร์ร่วมกันมาอย่างยาวนานอีกด้วย การดำเนินการใดๆที่กระทบกับความรู้สึกของประชาชนจึงย่อมกระทบต่อคะแนนความนิยมต่อพรรคการเมือง เมื่อมาเลเซียไม่สามารถให้ความร่วมมือในประเด็นที่ไทยต้องการได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับความร่วมมือที่ได้รับสร้างความวิตกกังวลและความคลางแคลงใจให้กับฝ่ายไทย การยุติรูปแบบยุทธการผสม/ร่วม ระหว่างกันลง แล้วหันไปใช้ยุทธการฝ่ายเดียวเสีย จึงนับเป็นคำตอบได้อย่างดีที่สุดในที่สุด

จากปัจจัยต่างๆทั้งปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยภายนอกประเทศที่มีความเกี่ยวพันสอดคล้องกันดังกล่าว สามารถพิสูจน์สมมติฐานที่ว่ายุทธการผสม/ร่วม ทางทหาร (รูปแบบที่ 1) บริเวณชายแดนไทย – มาเลเซีย ในปี ค.ศ. 1981 เป็นผลมาจากการที่รัฐบาลของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เปลี่ยนแปลงนโยบายการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ประกอบกับปัญหาที่เกิดจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) รวมทั้งนโยบายที่ขัดแย้งกันระหว่างไทยและมาเลเซียในปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายา และ ขบวนการโจรก่อการร้าย ได้อย่างชัดเจน โดยที่การอธิบายสาเหตุปัจจัยของการยุติยุทธการผสม/ร่วมทางทหารไทยและมาเลเซีย ตามกรอบความคิดการอธิบายของ James N. Rosenau ในเรื่องการเมืองเกี่ยวพันได้สร้างความเข้าใจอย่างครบถ้วนและชัดเจน ซึ่งความสัมพันธ์ของทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกดังกล่าวส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้กำหนดนโยบายอันนำไปสู่การยุติความร่วมมือในรูปแบบของยุทธการผสม/ร่วมของไทยและมาเลเซียในที่สุด ความสอดคล้องดังกล่าวตามการอธิบายของแนวความคิดการเมืองเกี่ยวพันของ Rosenau ทำให้การศึกษานี้ได้ให้ความสำคัญในด้านการเกี่ยวพันกันระหว่างปัจจัยทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ทั้งนี้การให้ความสำคัญเพียงแค่สิ่งแวดล้อมภายนอกประเทศซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกไม่ได้

ช่วยทำให้เข้าใจภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน เช่นเดียวกันกับการละเลยไม่สนใจต่อสิ่งแวดล้อมภายในประเทศหรือปัจจัยภายในประเทศก็ไม่ได้ทำให้ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของการปฏิสัมพันธ์ได้กระจ่างขึ้น ดังนั้นการละเลยปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งจะทำให้ไม่เข้าใจสาเหตุหรือขั้นตอนของเหตุการณ์ได้

สำหรับการศึกษาประเด็นความมั่นคงของผู้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ แม้จะเป็นด้านความร่วมมือก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่ผู้ศึกษาต้องเข้าใจและหาทางแก้ไขคือ ปัญหาการเข้าถึงข้อมูล โดยเฉพาะหากประเด็นที่ศึกษาเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหวรวมทั้งกำลังเป็นที่สนใจโอกาสการเข้าถึงข้อมูลและการได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจึงมีความเสี่ยงสูง สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้แม้จะได้ริเริ่มดำเนินการก่อนเหตุการณ์ความไม่สงบในภาคใต้จะเกิดขึ้นก็ตาม แต่ด้วยระยะเวลาการศึกษาวิจัยที่ต้องใช้เวลา ทำให้ล่วงเลยจนคาบเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ แม้ผู้วิจัยจะได้ทำการรอกอยสถานการณ์ให้ลดลงในระดับหนึ่งแล้วก็ตาม ปัญหาการเข้าถึงข้อมูลก็ยังคงเป็นปัญหาหลักที่ผู้ศึกษาวิจัยต้องพบเจอ ดังนั้นข้อเสนอแนะสำหรับผู้ศึกษาวิจัยท่านอื่นๆที่ศึกษาในประเด็นความมั่นคงพึงระวังและคำนึงถึงคือ ปัญหาในเรื่องข้อมูล และยิ่งเมื่อประเด็นการวิจัยอาจถูกตีความว่าเกี่ยวข้องกับ “ความมั่นคงของชาติ”

แม้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะมีข้อจำกัดในเรื่องของข้อมูล เวลาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นก็ตาม แต่อย่างไรก็ดีงานวิจัยได้ตอบปัญหาหลักของการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยที่รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ทำ การศึกษาวิจัย อาจใช้เป็นรูปแบบการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียในปัจจุบันและอนาคตได้ เพื่อรักษาไว้ซึ่งมิตรภาพและความร่วมมือระหว่างกัน รวมถึงส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีงาม โดยอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจ จริงใจ และไม่หวาดระแวงซึ่งกันและกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระมล ทองธรรมชาติ. ทัศนคติชนชั้นนำของไทยต่อความมั่นคงแห่งชาติ: ความหมายสำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- กรวิทย์ เกษกลาง. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย (พ.ศ. 2538-2542) : วิเคราะห์ปัจจัยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2542.
- กิตติ รัตนฉายา. ดับไฟได้กับพรรคคอมมิวนิสต์มลายา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงแก้ว, 2538.
- กองอำนวยการกลางสำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุด. ครบรอบ 20 ปี กรป.กลาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2525.
- กองบัญชาการทหารสูงสุด. กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ. “สัมพันธ์ภาพตามแนวพรมแดนระหว่างไทย มาเลเซีย,” ใน ครบรอบ 18 ปี กรป.กลาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2523.
- กองทัพบก. กองทัพบกในรอบสี่สิบปี. กรุงเทพฯ: บริษัท โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์ จำกัด, 2538.
- กองทัพบก, มูลนิธิรัฐบุรุษพลเอกเปรม ติณสูลานนท์และอูษณีย์ เกษมสันต์. มองกองทัพผ่านผลงานรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์. กรุงเทพฯ: บริษัท โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์ จำกัด, 2543.
- ไกรสร ทิมเจริญ. ปัญหาประมงในเขตทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซีย (พ.ศ. 2529-2538). สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
- กันทิมา เกตุมนินทร์. ความขัดแย้งระหว่างไทยและมาเลเซีย : ปัญหาการประมง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- กัมปนาท จินตวิโรจน์. ขบวนการโจรแยกดินแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ: ไตรมิตร, 2517.
- กลุ่มภรรยาทัต. บนเส้นทางภรรยาทัตตำนานการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธของประชาชนพัทลุง-ตรัง-สตูล. กรุงเทพฯ: อาร์ต เอจ กราฟฟิค, 2544.
- จุลชีพ ชินวรรณ. นโยบายต่างประเทศของไทยในทศวรรษที่ 1980: การย้อนพินิจ. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษาการต่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.
- เจษฎา อูรพีพัฒนพงศ์. การปฏิบัตินโยบายสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ชัยโชค จุลศิริวงศ์. “การเลือกตั้งในมาเลเซีย,” ใน การเลือกตั้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ศึกษา

- เฉพาะประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย. สีดา สอนศรี (บรรณาธิการ) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ชัยโชค จุลศิริวงศ์. “พรรคการเมืองมาเลเซีย,” ใน พรรคการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ศึกษาเฉพาะประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทยและมาเลเซีย. สีดา สอนศรี (บรรณาธิการ) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ชื่นชีวา ชีวะธรรม. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย พ.ศ. 2535-2538 (วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและส่งเสริมความสัมพันธ์). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- ความาศ อิมสำราญรัชต์. การเมืองในระบบราชการไทยในความสัมพันธ์กับต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณีพิพาทปัญหาสามหมู่นบ้านระหว่างไทยกับลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- คลยา เทียนทอง. ความร่วมมือไทย-มาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- คลยา เทียนทอง. “ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างไทย-มาเลเซีย จากอดีตจนถึงปัจจุบัน,” ใน เอเชียปริทัศน์ กนกพรรณ อยู่ชา (บก.) 22 , 1 (มกราคม-มีนาคม, 2544.)
- นันทวรรณ ยอดพิจิตร. ความร่วมมือของไทย- มาเลเซีย: ศึกษากรณีการแก้ปัญหาพรมคอมมิวนิสต์ (2520-2532). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- โนเอล บาร์เบอร์. สงครามของพวกสุนัขรับใช้ แปลโดย สมโภชน์ วิไลจิตต์ และสุวิทย์ สุวรรณ กรุงเทพฯ: (ม.ป.ป.)
- นิติต จันท์สมวงศ์. บทบาทของกองทัพไทยในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ตามนโยบายได้รุ่มเย็นของกองทัพภาคที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์. การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มาลายาให้เสร็จ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2530.
- ปิยะพันธ์ สีดอกบวบ. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมืองการทหารในการแก้ไขปัญหาขก. ตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต โรงเรียนเสนาธิการทหารบก, 2538.
- ประยูทธ จารุมณี. 16 ปี ของสงครามยืดเยื้อ. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ป.)
- ประสงค์ สุ่นศิริ. 726 วันได้บัลลังก์ “เปรม” ภาวะลบรอยอดีตได้. กรุงเทพฯ: มติชน, 2532.
- ประสงค์ สุ่นศิริ. “ประเทศรอบบ้านกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย,” ใน จิตวิทยาความมั่นคง 2529. ประณต นันทิยะกุล (บก.) กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2529: 268-287.

- ประสงค์ สุ่นศิริ. “ปัญหาการรุกรานล้าอชิปไตยตามแนวชายแดน,” ใน จิตวิทยาความมั่นคง 2528.
 ประณต นันทิยะกุล (บก.) กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2528: 312-329.
- พิศาล มูลศาสตร์สาทร. “กระทรวงมหาดไทยกับการส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติ,” ใน จิตวิทยาความมั่นคง 2528. ประณต นันทิยะกุล (บก.) กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2528: 181-188.
- พรรณศิริ พรหมพันธุ์. นโยบายต่างประเทศด้านแรงงานไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- มานพ จิตต์ภุญา, นวีวรรณ วรรณประเสริฐ และพิรัช ราธิมมูลา. ความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามกองกำลังที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทยและมาเลเซีย. รายงานการวิจัยภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2525.
- รุ่งฟ้า (นามแฝง). สมรภูมิใหม่ในเมือง กรุงเทพฯ: เกษมการพิมพ์, (ม.ป.ป.)
 ฐะมิแล. 10, 3 (พฤษภาคม- สิงหาคม, 2530.)
- รอเบิร์ต ทอมสัน. ปราบกบฏคอมมิวนิสต์. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ป.)
- รัตติยา สาและ. “ปัตตานี คารุสสะลาม (มลายู-อิสลาม ปตานี) สู่ความเป็น “จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส”, ใน ประวัติศาสตร์ “ปกปิด” ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐปัตตานี ใน “ศรีวิชัย” เก่าแก่กว่ารัฐสุโขทัยในประวัติศาสตร์. สัจจิตต์ วงษ์เทศ (บก.) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2547.
- วิชัย บัวรอด. การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 39 2539-2540.
- วิรัช กมลศิลป์. พันเอก. สัมภาษณ์. 13 ตุลาคม 2547.
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. เอกสารบรรยายสรุปของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2527.
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. เอกสารประกอบการปฐมนิเทศโครงการปฐมนิเทศข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานรัฐวิสาหกิจ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, (ม.ป.ป.)
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. เอกสารประกอบคำชี้แจงศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาและศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาภาคใต้ตอนล่าง 5 จังหวัดของวุฒิสภา. ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2531.
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. เอกสารบรรยายสรุปต่อคณะนักศึกษา วปอ. รุ่นที่ 26. ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2527.
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการนโยบายเพื่อความ

มั่นคงของจังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา: ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2527.

สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, แนวทางการปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์เพื่อแก้ปัญหาชายแดนไทย-มาเลเซีย. กรุงเทพฯ: สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, 2540.

สมเกียรติ สุพรรณชนะบุรี. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย ระหว่างพ.ศ. 2519-2526. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สมพงษ์ ชูมาก. นโยบายของไทยต่อปัญหาพรมแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน. รายงานการวิจัยทุนวิจัยรัชดาภิเษกสมโภช กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สยามรัฐ, 27 มกราคม 2526.

สยามใหม่ 2, 60 (7 มกราคม 2526).

สยามใหม่ 2, 85 (1 กรกฎาคม 2526).

สายหยุด เกิดผล. บทเรียนของใคร. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์, 2537.

สายหยุด เกิดผล. “ความมั่นคงของชาติ,” ใน จิตวิทยาความมั่นคง 2526. ประณต นันทิยะกุล (บก.) กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526: 130-135.

สุภูมิ ไพรัชการ. ภาคใต้ของไทยหรือมาเลเซีย? กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปะการัง, 2522.

สุบรรณ แสงพันธุ์. แนวความคิดในการปราบปรามขบวนการโจรก่อการร้ายชายแดนภาคใต้ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2527.

สุกัลักษณ์ กาญจนขุนดี. “ใครจุดไฟได้,” ใน ไฟได้ใครจุด? สุวัฒน์ กิขุนทด (บก.) กรุงเทพฯ: อินโดไชน่า พับลิชชิ่ง, 2547.

สุรชาติ บำรุงสุข. ทหารกับประชาธิปไตยไทย: จาก 14 ตุลา สู่ปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ต้นตำรับ, 2541.

สุรชาติ บำรุงสุข. “เรียนรู้จากอดีต: รัฐไทยกับการก่อความไม่สงบ,” มติชนสุดสัปดาห์. 25, 1270 (17 ธันวาคม 2547).

สุรชาติ บำรุงสุข. นวัตกรรมความมั่นคง ระบบงานความมั่นคงใหม่ของไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อนิเมทกรุ๊ป, 2547.

สุรชาติ บำรุงสุข. สงครามใหม่: กระบวนการความมั่นคงไทยในโลกที่เปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: บริษัทอนิเมท พรินท์ แอนด์ ดีไซน์ จำกัด, 2546.

สุรสิทธิ์ วชิรจร. เอกสารวิจัย เรื่อง การปรับปรุง บทบาท โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของ สอ.บต. เพื่อสนองตอบความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน. เอกสารวิจัยสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2538.

สู่อานาคต ปีที่ 2 ฉบับที่ 93 19-25 ธันวาคม 2525.

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้

(พ.ศ. 2537-2541). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2537.

หาญ ลีนานนท์. พลเอก. สัมภาษณ์. 30 พฤศจิกายน 2547.

หาญ ลีนานนท์. การรักษาความสงบเรียบร้อยและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้. เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่.

หาญ ลีนานนท์. แม่ทัพหาญพูด. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ป.)

หาญ ลีนานนท์. อุดมการณ์ทางการเมือง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สื่อสาร, 2527.

อภิไชย สว่างภพ. พันเอก. สัมภาษณ์. 18 ตุลาคม 2547.

อะหมัด ฟอน เดนเวอร์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ คัมภีร์อัล-กุรอาน. บรรจง บินกาซัน แปล พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม, 2541.

อรอนงค์ น้อยวงศ์ เบญจบุรุษ. กัมพูชา: นโยบายต่างประเทศไทยสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2541.

อ้อยทิพย์ วิสิทธิ์วงศ์. ปัญหาเขตแดนทางทะเลระหว่างไทย-มาเลเซีย (ค.ศ. 1970-1979): วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการค้าความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ภาษาอังกฤษ

Alagappa, Muthiah. The National Security of Developing States: Lesson from Thailand. Dover, Massachusetts: Auburn House Publishing Company, 1987.

Aloysius Chin. The Communist Party of Malaya: The Inside Story Kuala Lumpur: Vinpress, 1995.

Asiaweek (July 22, 1983).

Asiaweek (August 24, 1984).

Asiaweek (September 14, 1984).

Cheah Boon Kheng. From PKI to the Comintern, 1924-1941: the Apprenticeship of the Malayan Communist Party. New York: Cornell University, 1992.

Clutterbuck, Richard. Riot and Revolution in Singapore and Malaya 1945-1963. London: Faber and Faber Limited, 1973.

Farouk, Omar. "The historical and transnational dimensions of Malay-Muslim separatism in Southern Thailand," in Armed Separatism in Southeast Asia. Lim Joo-Jock and Vani S. (eds.) Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1984.

Haji Ahmad, Zakaria. "Stability, Security and National Development in Malaysia: An Appraisal,"

- in Durable Stability in Southeast Asia. Kusuma Sanitwong and Sukhumbhan Paribatra (eds.) Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1987.
- Haji Ahmad, Zakaria and Zakaria Hamid, "Violence at the periphery: A brief survey of armed communism in Malaysia" in Armed Communist Movements in Southeast Asia. Lim Joo-Jock and Vani. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1984.
- Kershaw, Roger. "Nationalists or Buddhists? The Response of Thai Legislators to a Case of Perceived Malaysian interference in the South in 2517 (1974)," document in Asian Regional Workshop on Minorities in Buddhist Politics: Sri Lanka, Burma and Thailand. (25-28 June 1985) Chulalongkorn University.
- Lim Joo-Jock and Vani S., "Introduction," in Armed Communist Movements in Southeast Asia. Lim Joo-Jock and Vani Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1984.
- Mauzy, K. Diane. "The 1982 General Elections in Malaysia: A Mandate for Change?," in Asian Survey. XXIII, 4 (4 April 1983).
- Mukerjee, Dilip. "Malaysia's 1982 General Election: The Tricky Triangulars," in Contemporary Southeast Asia. 4, 3 (December 1982).
- Noor, A. Farish. "PAS Post – Fadzil Noor: Future Directions and Prospects," Paper presented at the Forum on Regional Strategic and Political Development. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, (25 July 2002) [Available from www.iseas.edu.sg/82002.pdf accessed 10 March 2005.]
- Page, W. Stanley. Lenin and World Revolution. New York: McGraw Hill Book Company, 1972.
- Rosenau, N. James. "Toward the study of National – International Linkage," in Linkage Politics: Essays on the Convergence of National and International Systems. James N. Rosenau (ed.) New York: The Free Press, 1969.
- Saiyud Kerdphol. The Struggle for Thailand Counter-insurgency 1965-1985. Bangkok: S.Research Center Co.Ltd, 1986.
- Short, Anthony. "Communism, Race, and Politics in Malaysia," in Asian Survey. 12, (December 1970).
- Surin Pitsuwan. Issues affecting border security between Malaysia and Thailand. Bangkok: Research Center Faculty of Political Science Thammasat University, 1982.
- Tasker, Rodney. "The Border of Suspicion," in Far Eastern Economic Review. (October, 1982).
- Tasker, Rodney. "Suspicious on the border," in Far Eastern Economic Review. (November, 1983).

W. K. Che Man, Muslim Separatism the Moros of Southern Philippines and the Malays of Southern Thailand. New York: Oxford University Press, 1990.

Ziegler, W. David. War Peace and International Politics. sixth edition. New York: HarperCollins College Publisher, 1993.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ 66/2523

เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

1. ทัวไป

1.1 สถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ในห้วงเวลาที่ผ่านมามีเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ ทั่วทุกภูมิภาค วิกฤตการณ์ดังกล่าวเกิดจากปัญหาหลักในเรื่องการขาดพลังงาน ความแตกต่างในดุลอำนาจทางทหารของอิมมหาอำนาจ และความขัดแย้งของโลกในค่ายสังคมนิยม สถานการณ์ทั่วไปได้เปลี่ยนเข้าสู่สภาพการเผชิญหน้าในรูปแบบของสงครามเย็นอันมีผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและประเทศไทยอย่างที่สุด

1.2 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ยังดำรงเจตนาอันแน่วแน่ในการทำสงครามปฏิวัติเพื่อยึดอำนาจรัฐ โดยใช้เงื่อนไขประชาธิปไตยเป็นหลักและเงื่อนไขอื่นๆที่เปิดให้สนับสนุนได้พลิกเพลงสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปให้เป็นประโยชน์ต่อตนโดยให้ความสำคัญอย่างที่สุดต่อการสร้างแนวร่วมทุกระดับเพื่อสร้างสถานการณ์ปฏิวัติ และสร้างสถานการณ์สงครามต่างลัทธิ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการเปลี่ยนความขัดแย้งภายในให้เป็นสงครามประชาชาติ การปฏิบัติในท้องถิ่นได้เปลี่ยนสภาพจากป่าหึ่งป่าเป็นป่าหึ่งเมือง เพื่อสอดคล้องกับนโยบายการสร้างแนวร่วมดังกล่าวความแตกแยกทางความคิดในขบวนการ โดยเฉพาะข้อสงสัยในเรื่องความสำคัญในการปฏิวัติประชาธิปไตย โดยชนชั้นกรรมาชีพเป็นจุดอ่อนสำคัญที่เกิดขึ้นในห้วงเวลานี้

1.3 รัฐบาลมีเจตนารมณ์ในการเทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอย่างเคร่งครัด บริหารราชการแผ่นดินโดยคำนึงถึงความผาสุกของประชาชน ยึดมั่นในการประสานผลประโยชน์ของคนในชาติและในเอกลักษณ์ที่ดงามของไทย ยึดถือหลักการแก้ไขปัญหาท่าง เศรษฐกิจการเมืองและสังคมโดยเที่ยงธรรมและสันติวิธี รวมทั้งจะปลูกฝังให้คนไทยทุกคนยึดมั่นในอุดมการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องการเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมปฏิรูประบอบราชการให้มีประสิทธิภาพในการรับใช้ประชาชน และให้สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้กองทัพมีบทบาท และหน้าที่สำคัญในการป้องกันประเทศและรักษาไว้ซึ่งเอกราชของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รัฐบาลถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญและเร่งด่วนในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์อันเป็นเหตุสำคัญยิ่งในการบั่นทอนความมั่นคงของชาติ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อยุติสถานการณ์สงครามปฏิวัติของคอมมิวนิสต์อันมีความสำคัญ และเป็นภัยต่อความมั่นคงอย่างที่สุดของประเทศให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

3. นโยบาย

ต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว ด้วยการรุกทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง เน้นหนักในการปฏิบัติทั้งปวง เพื่อลิดรอนทำลายขบวนการแนวร่วมและกองกำลังติดอาวุธเพื่อยุติสถานการณ์ปฏิวัติ ยับยั้งการปฏิบัติเพื่อสร้างสถานการณ์สงครามประชาชาติด้วยนโยบายเป็นกลางและขยายผลจากโอกาสที่เปิดให้เพื่อเปลี่ยนแนวทางการต่อสู้ด้วยอาวุธมาเป็นการต่อสู้ในแนวทางสันติ

4. การปฏิบัติ

4.1 ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยรวดเร็ว หลีกเลียงการปฏิบัติต่างๆ ซึ่งอยู่ในสภาพยึดถืออันเป็นความประสงค์ของฝ่ายตรงข้าม การจะเอาชนะดังกล่าวได้โดยรวดเร็วจะต้องกลับเป็นฝ่ายรุกทางการเมือง ซึ่งได้แก่การปฏิบัติทั้งสี่ที่ส่งผลให้ประชาชนสำนึกว่าแผ่นดินนี้เป็นของตนที่จะปกป้องรักษา ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของปกครอง และได้ผลประโยชน์ ตลอดระยะเวลาของการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ งานการเมืองเป็นสิ่งชี้ขาด งานการทหารจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้บรรลุภารกิจงานการเมืองเป็นสำคัญ

4.2 ขจัดเหตุแห่งความไม่เป็นธรรมในสังคมทุกระดับตั้งแต่ท้องถิ่นถึงระดับชาติ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอย่างเฉียบขาด ทำลายการกดขี่ขูดรีดทั้งสี่ สร้างความปลอดภัยให้เกิดแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

4.3 กำหนดการปฏิบัติให้มีการประสานประโยชน์ระหว่างชนชั้น เสียสละผลประโยชน์ของชนชั้นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องต้องมีจิตใจที่เป็นธรรมและเข้าใจปัญหาของประชาชนทุกชนชั้นและสำนึกว่า ประชาชนไทยทุกชนชั้นต่างก็มีจิตใจรักประเทศชาติ และพร้อมที่จะเสียสละเพื่อเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4.4 ส่งเสริมประชาชนทุกกลุ่ม ทุกสาขาอาชีพให้สามารถในการปกครองตนเองส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกชนชั้น และสาขาอาชีพได้มีส่วนร่วมทางการเมืองกำหนดวิธีการให้ได้รับรู้ปัญหาของประชาชน ให้ถือความต้องการของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

4.5 สนับสนุนการจัดตั้งขบวนการประชาธิปไตยทั้งสี่ที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงสิทธิและผลประโยชน์ของกลุ่มชนนั้นๆ อันพึงจะมี ให้ระมัดระวังและอย่าสับสนระหว่างขบวนการประชาธิปไตยกับขบวนการคอมมิวนิสต์ที่แอบแฝงโดยยกประชาธิปไตยนำหน้า

4.6 ภารกิจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ มีทั้งการต่อสู้โดยใช้กำลังอาวุธ และการปฏิบัติในด้านการเมืองด้วยกันทั้งสิ้น ขอบเขตและระดับของการปฏิบัติงานในการต่อสู้ โดยใช้กำลังอาวุธอาจแตกต่างกันออกไปบ้าง แต่ภารกิจหน้าที่ในด้านการเมืองซึ่งเป็นเรื่องหลักมีความทัดเทียมกันทุกประการ การปฏิบัติด้วยกำลังอาวุธให้พิจารณาประเภท ขนาดกำลัง และยุทธวิธีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่เพื่อกดดันศัตรูจนทำลายกองกำลังติดอาวุธโดยต่อเนื่อง

4.7 ปฏิบัติต่อสู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์หรือผู้หลงผิดเข้ามอปลั่ว หรือที่จับได้ตัวอย่างเพื่อนประชาชนร่วมชาติ ซึ่งเจงเพื่อให้ได้เข้าใจถึงนโยบายของรัฐบาลในปัญหานี้อย่างถ่องแท้ ช่วยเหลือให้ใช้ชีวิตใหม่ร่วมกันต่อไปในสังคมอย่างเหมาะสม

4.8 ให้ความสำคัญการต่อสู้ในเมืองให้มากที่สุดเพื่อจัดการจัดตั้ง และขยายแนวร่วมตามแนวทางเมืองสนับสนุนป่า และการขัดขวางการสร้างสถานการณ์ปฏิวัติและสถานการณ์สงครามประชาชน สถานการณ์ปฏิวัติมีรูปแบบในการโคตเดียว รัฐบาลจากประชาชนทำลายรัฐบาลให้อ่อนแอ การทำลายหรือช่วงชิงการนำขบวนการประชาธิปไตย อันเป็นศัตรูของคอมมิวนิสต์ การสร้างสถานการณ์สงครามประชาชนจะอาศัยแนวร่วมซึ่งมีแทรกซึมอยู่ทุกระดับเพื่อสร้างประชาคมและนำชาติไปสู่การสงครามกับประเทศเพื่อนบ้าน อันจะสนับสนุนให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยสามารถปฏิวัติได้สำเร็จ หากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยบรรลุผลสำเร็จในการจัดตั้งและขยายแนวร่วมในเมืองได้ จะสามารถดำรงขีดความสามารถในการรุกทางการเมืองสามารถสร้างความสับสนทางการเมือง ความวุ่นวายในทางเศรษฐกิจและสามารถสร้างกระแสคลื่นของประชาชนส่วนใหญ่ไปในแนวทางที่ต้องการได้ จะต้องทำความเข้าใจว่าการสร้างแนวร่วมในเมืองนี้ยากจะมองเห็นได้แจ่มชัด เพราะพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจะดำเนินนโยบายอาศัยตัวแทนในรูปแบบต่างๆ และการใช้เหตุการณ์เฉพาะกรณีให้เป็นไปเสมือนการขัดแย้งโดยทั่วไป นับว่าอันตรายอย่างยิ่ง

4.9 การข่าว การจิตวิทยา ประชาสัมพันธ์ เป็นมาตรการอันสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จึงได้ให้ความสำคัญและให้ดำเนินการในลักษณะเชิงรุกอย่างมีแผนและสอดคล้องกับการปฏิบัติทุกขั้นตอน

5. การบริหาร

5.1 การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์นั้นเป็นภารกิจที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ จึงเป็นหน้าที่รับผิดชอบสูงสุดของรัฐบาล ให้กระทรวง ทบวง กรม และองค์การต่างๆ กำหนดแผน โครงการ และการปฏิบัติทั้งสิ้นให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งนโยบายนี้

5.2 สภาความมั่นคงแห่งชาติรับผิดชอบในการเสนอแนะครุรัฐมนตรี ในเรื่องอันเกี่ยวกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง

5.3 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน เป็นกองอำนวยการเฉพาะกิจมีผู้บัญชาการ ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการปฏิบัติงานตาม นโยบายและการสั่งการ ตลอดจนการประสานงานของกระทรวง ทบวง กรม และองค์การที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจหน้าที่ในการให้คำแนะนำให้โทษที่เป็นผลต่อข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร และ บุคคลอื่นๆ ซึ่งผู้บัญชาการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปแต่งตั้งจากส่วนราชการ ต่างๆ มาปฏิบัติงาน

5.4 การสนับสนุนงบประมาณในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ให้ถือว่ามีความ เร่งด่วนเป็นกรณีพิเศษ

5.5 บรรดาคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับใดซึ่งขัดแย้งกับคำสั่งนี้ให้ใช้คำสั่งนี้แทน ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 23 เมษายน พุทธศักราช 2523

พลเอก ป. ตินสุตานนท์
(เปรม ตินสุตานนท์)
นายกรัฐมนตรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ 65/2525
เรื่อง แผนรุดทางการเมือง

1. หลักการและเหตุผล

1.1 ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/2523 ลงวันที่ 23 เมษายน 2523 เรื่องนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ได้กำหนดนโยบายให้ “ต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว ด้วยการรุดทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง” คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2525 เห็นชอบด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ เรื่อง แผนรุดทางการเมือง และให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนรุดทางการเมือง และแผนงานต่างๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์จะได้กำหนดเป็นผนวกประกอบแผนรุดทางการเมืองในโอกาสต่อไป

1.2 ปัจจัยสำคัญต่อการรุดทางการเมืองเพื่อต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ และทำลายเผด็จการทุกรูปแบบ ก็คือ การพัฒนาประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะประชาชนในชาติปรารถนาที่จะให้ชาติบรรลุถึงซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แต่โดยเหตุที่การพัฒนาทางการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตยยังล่าช้า และมีจุดอ่อน คอมมิวนิสต์จึงได้ใช้เป็นเงื่อนไขโฆษณาชวนเชื่อ เพื่อช่วงชิงประชาชน แต่ประชาธิปไตยที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์เสนอนั้นเป็นเพียงยุทธวิธี เพื่อให้ได้อำนาจรัฐ แล้วพลิกกลับไปสู่สังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ในที่สุด ฉะนั้นรัฐจึงต้องเร่งพัฒนาประชาธิปไตยที่ดีกว่าให้สำเร็จอย่างรวดเร็ว และเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง ทั้งด้านยุทธศาสตร์ และด้านยุทธวิธี กลุ่มบุคคลที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในระยะเริ่มแรกนี้ ได้แก่ ข้าราชการทุกฝ่าย และประชาชนที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตยโดยร่วมมือร่วมใจสร้างสรรค์ประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น เป็นตัวอย่างสำหรับการพัฒนาประชาธิปไตยในสังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อทำให้เกิดความรู้สึก และความเข้าใจอย่างแท้จริงว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน และเพื่อทำให้เสรีภาพของบุคคลได้คุณภาพกับอำนาจอธิปไตยของปวงชน

3. นโยบาย

ทำลายระบอบเผด็จการทุกรูปแบบ และสถาปนาสังคมในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยใช้ลัทธิประชาธิปไตยเป็นแนวทาง

4. ยุทธศาสตร์

สร้างองค์กรนำที่มีเอกภาพ โดยมีข้าราชการและประชาชนที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตย เป็นแกนนำ และทำการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นโดยรวดเร็ว

5. ยุทธวิธี

ใช้องค์กรนำที่จัดตั้งขึ้นไปสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น

6. แนวความคิดในการปฏิบัติ

องค์กรนำที่จัดตั้งขึ้น จะทำหน้าที่ในการพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนและสร้างสรรค์ประชาธิปไตยให้เป็นจริง โดยเฉพาะความปรารถนาขั้นพื้นฐานสำคัญของประชาชน คือ

6.1 ทำให้ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข ปราศจากการกดขี่ขูดรีด และอิทธิพลต่างๆ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

6.2 ทำให้ประชาชนอยู่อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี โดยมีส่วนร่วมในทางการเมือง เป็นเจ้าของพรรคการเมือง เป็นเจ้าของประเทศ

6.3 ทำให้ประชาชนอยู่อย่างมีความหวัง มีอนาคต และมีความรู้สึกว่าชาติมั่นคง

7. แนวทางปฏิบัติ

7.1 การพัฒนาประชาธิปไตยมีงานสำคัญที่จะต้องทำ 2 ส่วน คือ งานทำให้เกิดความรู้สึกและความเข้าใจว่าอธิปไตยเป็นของปวงชน อันได้แก่ การทำลายอำนาจเผด็จการ และการกำจัดอิทธิพลตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ และงานทำเสรีภาพของบุคคลให้สมบูรณ์อันได้แก่การทำกฎหมายให้เป็นกฎหมาย งานเหล่านี้มีเรื่องต้องพิจารณาดำเนินการอย่างกว้างขวางยากที่จะทำให้สมบูรณ์ได้ในเวลาอันสั้น ทั้งยังมีข้อจำกัดหลายประการ อาทิ ทรัพยากร และข้อจำกัดทางกฎหมายที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิก ดังนั้น การพัฒนาประชาธิปไตยจึงต้องทำอย่างมีขั้นตอนและมีความต่อเนื่อง รวมทั้งต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับลักษณะพิเศษของสังคมไทย และความเป็นไปได้ของสถานการณ์นั้นๆ ด้วย การดำเนินการในรายละเอียดนั้นคณะกรรมการนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์จะได้กำหนดเป็นแผนงานต่างๆ ตามห้วงเวลาที่เหมาะสม โดยจัดทำเป็นผนวกประกอบแผนรุกทางการเมืองในโอกาสต่อไป

7.2 สำหรับแนวทางปฏิบัติที่ส่วนราชการต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนงานต่างๆ ต่อไปนั้น นอกจากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 ลงวันที่ 23 เมษายน 2523 แล้ว ให้ใช้แนวทางดังต่อไปนี้ประกอบด้วย คือ

7.2.1 การสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อคุณค่าของระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นศรัทธาในคุณค่าของระบอบประชาธิปไตยว่าจะสามารถทำให้ประชาชนมีชีวิตอยู่ได้อย่างเสรี มีความสุข มีเกียรติ มีหลักประกัน และมีความหวัง โดยให้มีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้คือ

7.2.1.1 ส่งเสริมความรู้ประชาธิปไตยที่ถูกต้องอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านทฤษฎีและการประยุกต์ทฤษฎีให้เข้ากับสถานการณ์นั้นๆ

7.2.1.2 ให้ข่าวสาร ข้อมูล และชี้แจงสถานการณ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์โดยต่อเนื่อง อีกทั้งเชิญประชาธิปไตยให้ปรากฏแก่ประชาชน ทั้งทางเปิดและทางลับ โดยใช้เครื่องมือประชาสัมพันธ์ของรัฐ สื่อมวลชน และนักวิชาการเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอด เพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลด้านดีของประชาธิปไตยอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถเปรียบเทียบกับข้อเสียที่บางกลุ่มพยายามเผยแพร่อยู่ เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้วิจารณญาณทางการเมืองโดยอิสระ กล่าวโดยสรุปได้ว่าเป็นการหยิบยกสภาพในแง่ดีขึ้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

7.2.1.3 จัดให้มีการอบรมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยแก่สื่อมวลชนของรัฐและเอกชน เพื่อเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องไปสู่ประชาชน

7.2.1.4 ให้ข้าราชการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการเป็นประชาธิปไตย เพื่อก่อให้เกิดศรัทธาแก่ประชาชน

7.2.2 การเร่งรัดการปฏิบัติตามหน้าที่ในระบอบประชาธิปไตยของกลไกรัฐให้แยกดำเนินการออกเป็น 2 ระดับ คือ

7.2.2.1 การบริหารระดับสูง เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงหรือฝ่ายการเมืองอันได้แก่ นักการเมือง พรรคการเมือง และผู้บริหารประเทศ มีความสำคัญในฐานะเป็นผู้ตัดสินใจในการบริหารประเทศ และเป็นผู้นำในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จึงมีแนวทางเพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถแก้ไขปัญหาได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังนี้ คือ

7.2.2.1.1 กำหนดนโยบายที่ชัดเจน แน่วแน่และเป็นเอกภาพ โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาพื้นฐานของชาติ หากเกิดผิดพลาดต้องรับผิดชอบ

7.2.2.1.2 ใช้ความเข้มแข็ง เด็ดขาด โดยคำนึงถึงความถูกต้องและผลประโยชน์ของประเทศชาติ และของประชาชนส่วนรวมเป็นสำคัญ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วงไปโดยเร็ว ทันท่อสถานการณ์และความต้องการเร่งด่วน

7.2.2.1.3 เปิดโอกาสให้หลายๆ ฝ่าย อาทิ นักวิชาการ สื่อมวลชน กลุ่มผลประโยชน์ และผู้เชี่ยวชาญในทุกสาขาอาชีพเข้ามามีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหา

7.2.2.1.4 ปรับปรุงรูปแบบการบริหารราชการในการสั่งการติดตามการแก้ปัญหาสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีชุดหน้าที่ปฏิบัติงานดำเนินการเป็นเรื่องราว โดยคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และประสบการณ์ต่างๆ จากทุกส่วนราชการมาช่วยงาน

7.2.2.1.5 ปรับปรุงระบบราชการให้เป็นประชาธิปไตยเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการสถาปนาและการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยการให้ข้าราชการมีจิตสำนึกทางการเมืองและทำให้ข้าราชการมีอุดมคติในการสนองตอบประชาชนอย่างมีความรับผิดชอบ ตลอดจนควบคุมให้ข้าราชการดำเนินการใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และสร้างความยุติธรรมให้ประชาชนโดยถ้วนหน้า

7.2.2.1.6 ใช้กลไกรัฐสภามาช่วยแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนหมุมมากเพื่อก่อให้เกิดความยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับตามครรลองประชาธิปไตย ตลอดจนออกกฎหมายที่สามารถปฏิบัติได้จริง

7.2.2.1.7 ใช้อำนาจที่มีอยู่ดำเนินการปราบปรามกลุ่มอิทธิพลที่มีอำนาจเกินกว่าขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่อย่างจริงจัง

7.2.2.2 การบริหารงานที่เกี่ยวกับข้าราชการประจำเนื่องจากข้าราชการประจำมีบทบาทสำคัญ ในฐานะเป็นกลไกนโยบายของรัฐไปปฏิบัติ แต่ยังคงจิตสำนึกและอุดมการณ์ จึงทำให้ขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ในการทำอำนาจธิปไตยให้เป็นของปวงชน และทำกฎหมายให้ศักดิ์สิทธิ์ จึงให้มีแนวทางในการเร่งรัดการปฏิบัติหน้าที่ในระบอบประชาธิปไตยของข้าราชการประจำดังต่อไปนี้

7.2.2.2.1 ให้ข้าราชการ โดยเฉพาะในระดับสูงศึกษานโยบายของรัฐบาลให้เข้าใจแจ่มชัด จนเกิดความมั่นใจ แล้วแบ่งความรับผิดชอบลดหลั่นลงไป

7.2.2.2.2 ค้นหาสาเหตุของปัญหาคอร์ปชั่นที่เกิดขึ้นและหาทางแก้ไขโดยด่วนด้วยความเด็ดขาดและจริงจัง โดยในระยะเริ่มแรกควรมุ่งแก้ไขข้าราชการในระดับสูง โดยเฉพาะระดับหัวหน้าหน่วยก่อน เพื่อเป็นตัวอย่างซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระดับรองๆ ลงมาเอง แม้ไม่สมบูรณ์ ก็จะได้ผลในระดับหนึ่ง เมื่อทำต่อเนื่องความสำเร็จก็จะเพิ่มขึ้น

7.2.2.2.3 กำชับให้มีการปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่งต่างๆ โดยเคร่งครัด และดำเนินการลงโทษผู้ฝ่าฝืนให้เป็นตัวอย่าง นอกจากนั้นต้องกำกับ ดูแลมิให้มีการสั่งหรือขอร้องในลักษณะที่ทำให้ข้าราชการต้องรับผิดชอบนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือเกินขีดความสามารถ

7.2.2.2.4 ผู้บังคับบัญชาระดับสูงต้องให้ความช่วยเหลือและให้หลักประกันแก่ข้าราชการที่อุทิศตนต่องานราชการ แต่ต้องถูกกดดันจากผู้มีอิทธิพลต่างๆ

7.2.2.2.5 ดูแลกวาดขันไม่ให้ข้าราชการทำตนเป็นเจ้าขุนมูลนาย เอารัดเอาเปรียบ บุกริดประชาชน และลงโทษข้าราชการที่ฝ่าฝืนอย่างจริงจัง

7.2.2.2.6 พัฒนาขีดความสามารถ ตลอดจนอบรมและปลูกฝังเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการทุกระดับตระหนักถึงฐานะ และภาระหน้าที่ในการสนองตอบประชาชนอย่างมีความรับผิดชอบ เสียสละ และซื่อตรง

7.2.2.2.7 ปรับปรุงระบบราชการให้มีการกระจายอำนาจมากขึ้น โดยแก้ไขโครงสร้างการจัดระเบียบบริหารราชการให้มีการกระจายอำนาจการบริหารไปสู่ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้ข้าราชการในระดับต่างๆ สามารถตัดสินใจหรือสั่งการในเรื่องรับผิดชอบที่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติ และเพื่อให้เกิดความฉับไวมากยิ่งขึ้น

7.2.2.2.8 ปรับปรุงให้ข้าราชการ โดยเฉพาะชั้นผู้น้อยมีรายได้ และสวัสดิการเพียงพอเพื่อให้สามารถรักษาเกียรติและศักดิ์ศรีของตนได้

7.2.2.2.9 เชิดชูเกียรติของข้าราชการดีเด่น

7.2.2.2.10 พิจารณาเร่งรัดปรับปรุงระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการให้มีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเต็มที่

7.2.3 การส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนเนื่องจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีประสบการณ์ในทางปฏิบัติมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำให้เกิดความรู้สึก และเข้าใจว่าอาชีพไทยเป็นของปวงชน ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้และเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น จึงให้มีแนวทางการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้ คือ

7.2.3.1 เร่งรัดการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์การพัฒนาประชาธิปไตยด้วยการปฏิบัติในระดับใกล้ชิด อาทิ สภาตำบล คณะกรรมการหมู่บ้านในรูปแบบต่างๆ อย่างยุติธรรม

7.2.3.2 แก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยการประสานประโยชน์ระหว่างประชาชนกลุ่มต่างๆ อย่างยุติธรรม

7.2.3.3 ผู้มีอำนาจต้องมีความเสียสละ ใจกว้าง อุดม และอดกลั้น ต่อสภาพความวุ่นวายทางการเมือง และใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีอยู่เป็นเครื่องมือระคับระคองการพัฒนาประชาธิปไตย และให้กลไกของระบอบประชาธิปไตยแก้ไขความไม่สงบด้วยวิถีทางของตนเอง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ให้ประชาชนเรียนรู้ มีประสบการณ์ถึงสาเหตุและสภาพปัญหาเพื่อจะสามารถใช้ดุลยพินิจตัดสินใจด้วยตนเองได้

7.2.3.4 ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้พรรคการเมืองให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองตามระบอบประชาธิปไตย โดยเมื่อมีปัญหาความได้ร้อเรียนให้พรรคการเมืองช่วยแก้ปัญหาในสภาทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

7.2.3.5 นำแนวทางในการเสริมสร้างศรัทธาในความดีงามของประชาธิปไตยตามข้อ 7.2.1 มาใช้ประโยชน์

7.2.4 การจัดระเบียบการดำเนินบทบาทของกลุ่มพลัง และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ บทบาททางการเมืองของกลุ่มพลังและกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมหรือขัดขวางการพัฒนาประชาธิปไตย ดังนั้น เพื่อให้บทบาทของกลุ่มพลังและกลุ่มพลังผลประโยชน์ต่างๆ มีส่วนส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตย และป้องกันมิให้กลุ่มพลัง และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ แสดง

บทบาทชัดเจนของการพัฒนาประชาธิปไตย จึงให้มีการจัดระเบียบการดำเนินงานของกลุ่มพลัง และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ

7.2.4.1 กลุ่มเศรษฐกิจ เนื่องจากประเทศไทยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม ซึ่งในขณะนี้มีความอ่อนแอในด้านกลไกรัฐ การจัดสรรทรัพยากร และการกระจายประโยชน์ทำให้กลุ่มเศรษฐกิจบางกลุ่มมีโอกาส และสามารถใช้อิทธิพลผูกขาดทางเศรษฐกิจได้ อันเป็นผลทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม และความยากไร้ทางวัตถุในหมู่ประชาชน และมีส่วนก่อให้เกิดเงื่อนไขสงคราม นอกจากนี้ยังปรากฏว่ากลุ่มผูกขาดทางเศรษฐกิจบางกลุ่มสามารถสร้างพลังต่อรองทางการเมืองได้สูง จนเป็นเหตุให้เป็นอุปสรรคและขัดขวางการพัฒนาประชาธิปไตยได้

อย่างไรก็ดี การดำเนินการต่อกลุ่มเศรษฐกิจดังกล่าว ก็ควรทำในลักษณะเป็นขั้นตอนและถูกต้องตามกฎหมาย โดยเน้นการประสานประโยชน์ตามลักษณะของสังคมไทย เป็นสำคัญ เนื่องจากการกระทำที่รุนแรงน่าจะก่อผลเสียมากกว่าผลดี ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา จึงให้มีแนวทางดำเนินการเพื่อลดการผูกขาดของกลุ่มทางเศรษฐกิจดังต่อไปนี้ คือ

7.2.4.1.1 เร่งรัด กวดขันกิจการธุรกิจที่ละเมิดกฎหมายอย่างจริงจัง ตลอดจนพิจารณาเพิ่มบทลงโทษความผิดที่สำคัญๆ ให้สูงขึ้น

7.2.4.1.2 ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันและทำลายการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจ

7.2.4.1.3 ส่งเสริม และปลูกฝังจิตสำนึกให้พ่อค้ายาทุนมีความรับผิดชอบต่อสังคม รู้จักเสียสละ กำเนียงถึงประโยชน์ของประเทศชาติโดยรวม และเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยวิธีให้การยอมรับความสำคัญยกย่องนายทุนที่มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม การให้การเรียนรู้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของพวกเขา

7.2.4.1.4 ดำเนินการตามความเหมาะสมต่อธุรกิจอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม โดยใช้มาตรการทางการเงิน การคลัง กฎหมาย และการบริหาร เพื่อให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกระจายสู่ประชาชน

7.2.4.2 มวลชนพื้นฐาน เนื่องจากผู้ใช้แรงงานและชาวนาชาวไร่ มีความสำคัญในฐานะที่เป็นมวลชนพื้นฐานที่จะชี้ขาดการปฏิวัติประเทศไทย และเป็นเป้าหมายในการแย่งชิงมวลชนของกลุ่มการเมืองทุกกลุ่ม รวมทั้งกลุ่มคอมมิวนิสต์ ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้มวลชนพื้นฐานถูกฝ่ายตรงข้ามช่วงชิง และเพื่อดึงมวลชนพื้นฐานให้สนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตย และมีให้ตกเป็นเหยื่อการโฆษณาชวนเชื่อของกลุ่มคอมมิวนิสต์ จึงให้มีแนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้คือ

7.2.4.2.1 ให้การสนับสนุนองค์กรจัดตั้งของมวลชนพื้นฐานที่มีแนวทางประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ตลอดจนช่วงชิงการนำในองค์กรจัดตั้งที่มีอยู่มิให้ตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายตรงข้าม

7.2.4.2.2 ชิงการนำเพื่อทำลายการจัดตั้งของฝ่ายคอมมิวนิสต์ที่แทรกซึมอยู่ในองค์กรจัดตั้งของมวลชนพื้นฐาน

7.2.4.2.3 สร้าง และส่งเสริมบรรยากาศที่ดีทางการเมืองเพื่อเปิดโอกาสให้มวลชนพื้นฐานสามารถเคลื่อนไหวทางการเมืองตามครรลองประชาธิปไตย

7.2.4.3 นักเรียน นักศึกษา เนื่องจากนักเรียน นักศึกษาเป็นกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะพิเศษ และมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง มีลักษณะที่ใฝ่หาประชาธิปไตยและความเป็นธรรมในสังคมแต่ยังมีประสบการณ์น้อย เป็นกลุ่มที่มีบทบาททางการเมืองสูงตลอดมา และเป็นเป้าหมายที่กลุ่มคอมมิวนิสต์จะใช้เป็นแนวร่วมพื้นฐานด้วย ดังนั้น เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษา เป็นพลังเสริมสร้างประชาธิปไตย และป้องกันมิให้ตกเป็นเครื่องมือตามยุทธวิธีประชาธิปไตยของกลุ่มคอมมิวนิสต์ รวมทั้งเผด็จการอื่นๆ จึงให้มีแนวทางดำเนินการดังนี้คือ

7.2.4.3.1 ให้นักเรียน นักศึกษา มีเสรีภาพในการทำกิจกรรม รวมทั้งกิจกรรมทางการเมือง ภายใต้กรอบของกฎหมายและระเบียบของสถาบันนักศึกษา

7.2.4.3.2 สนับสนุน และส่งเสริมความเคลื่อนไหวของนักเรียน นักศึกษา ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย และชิงการนำความเคลื่อนไหวมิให้นักเรียน นักศึกษา หันเหหรือตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มคอมมิวนิสต์ได้

7.2.4.3.3 เปิดโอกาสและหนทางให้นักเรียน นักศึกษาเข้าร่วมกับทางราชการในการแก้ปัญหาที่เป็นเงื่อนไขสงคราม เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษา ได้เห็นสภาพข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความตั้งใจจริงของทางราชการในการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักเรียน นักศึกษากับทางราชการและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประชาธิปไตยด้วย

7.2.4.3.4 ให้การศึกษาทางการเมืองที่ถูกต้องแก่นักเรียน นักศึกษา โดยกำหนดให้มีเรื่องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ และมอบให้นักวิชาการจัดทำตำราการศึกษาที่เป็นมาตรฐานต่อไป

7.2.4.4 กลุ่มก้าวหน้าในเมือง เนื่องจากปัจจุบันมีความเคลื่อนไหวในเมืองของกลุ่มต่างๆ เพิ่มมากขึ้นตั้งกลุ่มพวกกลับจากป่า กลุ่มแสวงหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาประเทศไทย กลุ่มคอมมิวนิสต์ กลุ่มแนวร่วม รวมทั้งกลุ่มแนวทางประชาธิปไตยอื่นๆ ดังนั้น เพื่อให้กลุ่มก้าวหน้าในเมืองเคลื่อนไหวอยู่ในขอบเขตที่ไม่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงแห่งชาติ และการพัฒนาประชาธิปไตยจึงมีแนวทางดำเนินการดังนี้คือ

7.2.4.4.1 เปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มแสดงออกทางความคิดได้ ภายในกรอบรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

7.2.4.4.2 สนับสนุนการจัดตั้งขบวนการประชาธิปไตยให้เข้มแข็งตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 66/2523 ลว. 23 เมษายน 2523

7.2.4.4.3 สนับสนุน และจัดการนำทางความคิดในบรรดากลุ่มที่กำลังแสวงหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาของประเทศ

7.2.4.4.4 ติดตาม และจัดวางความเคลื่อนไหวของกลุ่มที่จะเป็นอันตรายต่อความมั่นคงแห่งชาติ และการพัฒนาประชาธิปไตยโดยใกล้ชิดและต่อเนื่อง

7.2.4.5 สื่อมวลชน เนื่องจากสื่อมวลชนสามารถแสดงบทบาทได้ทั้งการส่งเสริมและทำลายประชาธิปไตย จึงให้มีแนวทางดำเนินการต่อสื่อมวลชนเพื่อให้สื่อมวลชนเป็นพลังในการเสริมสร้างประชาธิปไตยดังต่อไปนี้ คือ

7.2.4.5.1 ส่งเสริม และให้การสนับสนุนตามความเหมาะสมแก่สื่อมวลชนที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตย และเสริมสร้างให้สื่อมวลชนทุกสาขามีความรับผิดชอบในการเสนอข่าวสาร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตย

7.2.4.5.2 สนับสนุนการต่อสู้ทางความคิดในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยของสื่อมวลชน

7.2.4.5.3 ใช้สื่อมวลชนของรัฐในการส่งเสริมประชาธิปไตยให้มีน้ำหนักเหนือกว่าข่าวสารที่ทำลายประชาธิปไตย

7.2.4.5.4 ยับยั้งการเผยแพร่ข่าวสารที่กระทบกระเทือนต่อระบบประชาธิปไตย โดยใช้มาตรการทางการบริหารและกฎหมาย

7.2.4.5.5 ให้เจ้าหน้าที่ระดับสูงพยายามสร้างความสัมพันธ์กับสื่อมวลชน และชักจูงให้สื่อมวลชนทำประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตย

7.2.4.6 กลุ่มทหารและผู้ถืออาวุธ

7.2.4.6.1 ทำความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง

7.2.4.6.2 สนับสนุนค้ำจุนระบอบประชาธิปไตย

8. คำแนะนำในการดำเนินการ

8.1 กอ.รมน. จัดตั้งองค์กรนำที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตย คือ คณะกรรมการปฏิบัตินโยบายต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ (ปตค.) ดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติของข้าราชการและความต้องการของประชาชนคู่ขนานไปกับการตรวจสอบของทางราชการ

8.2 ให้จัดการนำต่อขบวนการที่แอบแฝงประชาธิปไตยอื่นๆ ซึ่งได้แก่การพัฒนาประชาธิปไตยให้สมบูรณ์โดยเร็ว

8.3 ให้ยึดถือคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/2523 ลงวันที่ 23 เมษายน 2523 เป็นแนวทางในการปฏิบัติการรุกทางการเมือง

8.4 ให้คณะกรรมการนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์พิจารณากำหนดแผนงานต่างๆ ตามห้วงเวลาที่เหมาะสม ในลักษณะเป็นผนวกประกอบแผนรุกทางการเมือง และให้ส่วน

ราชการที่เกี่ยวข้องนำแผนงานที่จะกำหนดขึ้นดังกล่าว ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จและแจ้งให้
คณะกรรมการปฏิบัติตามนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ (ปตค.) ทราบเพื่อเป็นการ
ประสานงานและการติดตามประเมินผลต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม พุทธศักราช 2525

(ลงชื่อ) พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

คำสั่งกองทัพบกที่ 4

ที่ 751/2524

คำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4

ที่ 448/2524

เรื่องนโยบายได้ร่มเย็น

นโยบายได้ร่มเย็น คือแนวความคิดที่จะนำความสงบสุขมาสู่พี่น้องชาวไทย ความสงบสุขร่มเย็นของพี่น้องประชาชนในภาคใต้จะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยความร่วมมือและความเข้าใจอย่างแน่นแฟ้นระหว่างเจ้าหน้าที่กลไกรัฐซึ่งเป็นฝ่ายปกครองกับราษฎรซึ่งเป็นฝ่ายถูกปกครอง และหากกระทำได้ก็จะสามารถแก้ปัญหาการก่อการร้ายจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์, ขบวนการโจรก่อการร้าย, โจรคอมมิวนิสต์มาลายาและกลุ่มโจรต่างๆ ได้สำเร็จปัญหาการก่อการร้ายที่ก่อกวนบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติทางภาคใต้ ก็จะหมดสิ้นไป

ดังนั้น นโยบาย “ได้ร่มเย็น” ที่กำหนดขึ้นนี้จึงเป็นแนวความคิดในการเอาชนะศัตรูของชาติ แนวความคิดในการเอาชนะศัตรูของชาตินั้น เป็นยุทธศาสตร์ ฉะนั้น นโยบาย “ได้ร่มเย็น” นี้ จึงเป็นยุทธศาสตร์ในการเอาชนะศัตรูของชาติทางภาคใต้

จึงให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ทั้งข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตำรวจ และทหาร ยึดถือและปฏิบัติตามนโยบายดังต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด:-

1. สร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทุกหมู่เหล่า โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติและศาสนา ไม่ว่าพี่น้องไทยพุทธหรือไทยมุสลิม จะต้องได้รับการคุ้มครองจากกำลังของรัฐบาลให้ปลอดภัยจากการคุกคามของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ขบวนการโจรก่อการร้าย โจรคอมมิวนิสต์มาลายา และกลุ่มโจรต่างๆ

2. ทำพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย เพื่อสถาปนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของจังหวัดตามแนวชายแดนให้ดีขึ้น และยกระดับความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างไทย-มาเลเซีย ให้สูงขึ้น

3. กำจัดอำนาจเผด็จการ, อิทธิพล และอำนาจมืด ที่ครอบงำบรรยากาศอยู่ทั่วไปให้หมดสิ้น โดยสันติวิธี เพื่อให้ประชาชนทุกหมู่เหล่ามีสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. สร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างเจ้าหน้าที่ปกครอง กับราษฎรผู้ถูกปกครอง และขจัดความแตกแยกระหว่างเจ้าหน้าที่กับราษฎรให้หมดสิ้นไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 2 ตุลาคม พุทธศักราช 2524

ลงนาม

(พลโทหาญ ลีนาหนนท์)

แม่ทัพภาคที่ 4 และผู้อำนวยการป้องกันการรักษาอันเป็นคอมมิวนิสต์ภาค 4

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
รูปเลขธิการพรรคคอมมิวนิสต์มลายา

รูปที่ 1 ไล เต็ก (Lai Tek) ซึ่งดำรงตำแหน่งเลขธิการพรรคคอมมิวนิสต์มลายาตั้งแต่ปีค.ศ. 1938-1947

รูปที่ 2 จิน เป็ง (Chin Peng) วิทยหนุ่ม ในปี ค.ศ. 1964

รูปที่ 3 จิน เป็ง วิทยสูงอายุ เป็นภาพจากส่วนหนึ่งของปกหนังสือ My Side of History ซึ่งจิน เป็งเป็นผู้เขียนในปี ค.ศ. 2003

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอรชรา รักดี เกิดวันที่ 6 มีนาคม 2522 ที่จังหวัดภูเก็ต สำเร็จการศึกษาชั้นประถมจากโรงเรียนเทศบาลวัดขจรรังสรรค์ จังหวัดภูเก็ต สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสตรีภูเก็ต สายศิลป์- ภาษา (เยอรมัน) เข้าศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จบการศึกษาระดับปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต ในปี พ.ศ. 2542 เข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต ที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2545

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย